EX LIBRIS

W. Kreeft

DE KOOPHANDEL VAN AMSTERDAM.

EERSTE DEEL.

DE KOOPHANDEL VAN AMSTERDAM,

EN ANDERE NEDERLANDSCHE STEDEN,

NAAR ALLE *GEWESTEN DER WAERELD.*

Beſtaende in

Eene Verhandeling van de Waren en Koopmanſchappen, die men daer heen zendt en wederom ontfangt: benevens vergelijkingen der Munten, Maten en Gewigten, en eene aentooning, op welke wijze men over en weêr wisſelt.

Als mede

Eene Verhandeling, over de Wisſelbank, Beurs en Koenbeurs, 't Korenboekje, Loon der Makelaars, de Convooilijst, 't Waegboekje, Nieuwe Bank- Rabat- Tarra- Reductie- en Agio-Tafels, en alle andere gewigtige zaken, den Koophandel betreffende.

Ontworpen, door DE L'ESPING,

Vermeerderd, door LE LONG,

en nu op nieuw in eene andere orde gebracht, en, volgens de voorgevallene veranderingen in de Negotie, aanmerkelijk vermeerderd en verbeterd.

EERSTE DEEL.

TIENDE DRUK.

Te AMSTERDAM, DORD., LEIDEN en HARLINGEN,

By J. DE GROOT, G. WARNARS, A. en P. BLUSSÉ, S. en J. LUCHTMANS, en V. VAN DER PLAATS.

MDCCCI.

HF
3620
A5L429
1801
deel 1

BERICHT

VAN DE

BOEKVERKOOPERS.

Sints den Jaare 1781 bezitters geworden zijnde van dit voortreffelijk ALGEMEEN KOOPMANS HANDBOEK, hebben wij, op het voetſpoor onzer voorgangeren, al aanſtonds bedagt geweest om dit Werk, zo onmisbaar voor alle Handeldrijvende Ingezetenen en aankomelingen in de Commercie, niet te doen ontbreken; en om bij eenen Nieuwen Druk, die Vermeerderingen en Verbeteringen te voegen, als het tusſchenverloop van tijd en de daar in voorgevallen veranderingen en omſtandigheden zouden noodzaaklijk maken.

Tat dit einde pleegden wij raad met verſcheiden kundige en werkzaame Mannen, in de verſchillende vakken der Negotie ervaren; en ontfingen wij van eeni-

gen hunner Aanwijzingen, Stukken en Berichten, welke als zo veele nuttige Bouwſtoffen voor een te vormen nieuw Geheel konden dienen. Anderen echter vonden wij minder gereed, ſtelden ons van tijd tot tijd uit, en begrepen dat er op een tijdſtip, welk zwanger ging van zo veele gewigtige veranderingen, niet dan onvolkomen aan ons verlangen kon worden voldaan. Ondertusſchen verminderde onze daaglijksch afnemende voorraad dermaten, dat wij weldra het Publiek niet meer konden gerieven en dit Werk geheel uitverkogt geraakte. Zodanig was reeds het geval voor agt jaaren.

Van toen af vermeerderde ene gedurige vergeefſche aanvraag naar dit Werk, en ondervonden wij hoe zeer het zelve als een onmisbaar onderricht in alle de takken van Koophandel, door een ieder, gehouden en geſchat wierd. Wij beſloten dan niet langer dit Werk te mogen agterhouden, en verzogten den kundigen en vlijtigen Heer REINIER ARRENBERG, te Rotterdam, om dit Werk onder zijn opzigt

zigt te herdrukken, dewijl hij een der Uitgevers van den vorigen druk geweest was en niet alleen zeer veel arbeids tot de verbetering van den jongst voorgaanden Druk had aangewend, maar zich ook, ſedert dien tijd, had onledig gehouden met het opzamelen en bij een brengen van die verbeteringen, welken, bij een herdruk, moesten in acht genomen worden; en na dat hij dezen taak op zich genomen had, gaven wij hem mede over alle de ſtukken, die wij uit andere handen ontfangen hadden. Wij vleijen ons egter niet, dat wij, met deze verbeteringen, in een tijd, waar in bijna alle weereldſche zaken, en vooral ook de Koophandel, zoo veel veranderingen ondergaan, die volkomenheid zullen bereikt hebben, welke anders in rustige tijden te verwagten was; doch uit vergelijking van den laatst voorgaanden met dezen tegenwoordigen Druk, zal men ras ontdekken, dat 'er zeer gewigtige verbeteringen aan dit Werk zijn toegebragt.

Al voortgaande, bepaalden wij het Tijd-

perk van 1797, om, tot daaraan toe, de nodige aanvullingen te doen; en dit is het, welk wij onzen Lezer bijzonder verzoeken onder het oog te willen houden.

Terwijl wij dus, van den eenen kant, ons bevlijtigd hebben, om dit Werk tot de hoogstmogelijke volkomenheid te brengen, hebben wij, van de andere zijde, ter vermijding van eene nodeloze omſlagtigheid, uit het zelve weggelaten wat thans van geen gebruik meer zijn kan. Hier in, nogthans, gingen wij met veel omzichtigheid te werk, zo dat men, wellicht, nog een en ander hier aantreffen zal, welk men zoude kunnen oordeelen, ook beter agtergehouden te zijn; doch wij vonden daar toe te minder vrijheid, of gelegenheid, daar 'er, gedurende dezen Nieuwen, onder handen zijnde Druk, ja wel, verſcheide gewigtige veranderingen, en Reglementen, bij en in Collegiën en zaken, tot de Commercie betreklijk, zijn voorgevallen of geſtatueerd, maar die meestal in proviſioneele ſchikkingen en voorſchriften beſtaan, van welke men eene meer beſtendige be-

paling is wagtende. Te midden van deze onzekerheid, echter, hebben wij een Kapittel van belang agtergehouden, te weten het Tiende, dat *van het Admiraliteits- of Prinſen-Hof* handelt, en, onder anderen, de Licent- en Convoi-Lijsten bevat. Daar deze laatſte geheel onvolkomen en niet dan zeer gebrekkig is — daar wij, van voorlange, onderricht zijn, dat er aan een nieuw, vast en uitgebreid Reglement, of Tarif van Uitgaande en Inkomende Rechten, gearbeid wordt, hebben ons reſpectabele Vrienden geraden, liever het oude ſtuk in dit Werk te pasſeren, en op het nieuwe te wagten, om dat, bij deszelfs verſchijning, agter aan te plaatſen. Op dezelve wijze is ook het voornemen te werk te gaan, met alle alreê gemaakte vaste verordeningen, of die nog alle dagen te wagten zijn; alle welke wij in het Vierde Deel hopen te plaatſen, met zodanige andere nuttige Bijvoegzels als, wijders, dienstig gevonden, en ons geſuppéditeerd worden zullen.

Om het Publiek nu niet langer van het

ge-

gebruik en nut dezes Werks te berooven, brengen wij, thans, de Twee Eerste Deelen aan 't licht, die geen onbelangrijk gedeelte van het Geheel bevatten en den eigenlijken Amſterdamſchen Koophandel, in deszelfs geheelen omvang, behelzen; terwijl wij geen ander verlange koesteren, dan om de Twee nog ontbrekende Deelen, waar mede dit Werk geheel volledig zijn zal, met den meesten ſpoed en nauwkeurigheid te doen volgen.

Wij bedanken onze Begunſtigers voor al dien raad en bijſtand, welke zij ons tot deze moeilijke ſamenſtelling hebben verleend; en hopen dat zij, en allen, die zich dit Werk zullen eigen maken, over het gebruik, daar van door ons gemaakt, zo wel als over de wijze van uitvoering, even zeer voldaan zijn zullen.

Dat Neêrlands Koophandel toeneme, en herleve als in de dagen van ouds, is de hartelijke wensch van de

Uitgevers.

INHOUD

VAN HET

EERSTE DEEL.

Inleiding. . . . . . *Bladz.* 1
Gelegenheid van Amſterdam. 1
Tolvrijheid en eenige andere Voorrechten der Amſterdammers. 5
Van het Pampus. 9
——— *Pael- Vuur- en Bakengeld.* . 15
— *de Schuitenvoerders.* 18
— *het Y.* 20

Van

Van de Wael-Redders. . . *Bladz.* 23
——— *Havenmeester.* 25
——— *Kranen.* 25
——— *Lootslieden.* 28
——— *Commisſarisſen van de Zeezaken.* 38
——— *Zeetijding en andere openbare Berigten, tot den Koophandel betreklijk.* . 42
——— *Aſſuradeurs en Commisſarisſen van de Aſſurantie-Kamer.* 43
——— *Rafactie-meesters van den Tabak.* . 59
——— *Kamer van Deſolate Boedels.* . 60

HET I. KAPITTEL.

Van de Beurs te Amſterdam. . . 64

HET II. KAPITTEL.

Van de Makelaers, derzelver getal en pligt, als mede de nieuwſte Ordonnantie en Lijſten, wat hun voor Courtage toekomt. . 68

HET III. KAPITTEL.

Van de Wiſſelbrieven, derzelver Oorſpronk, door wie die zijn uitgevonden en in gebruik gebragt; als mede derzelver nut en nootwendigheid voor alle Staten en den Koophandel. 115
Van het accepteren der Wiſſelbrieven. . 119
—— *de Herwiſſel.* . . . 123
—— *de Vervaltijd van Wiſſelbrieven en Respijt- of Gratie-dagen.* 127

HET

HET IV. KAPITTEL.

Van de Plaetzen, op welken men gemeenlijk uit Amſterdam Wiſſelbrieven trekt, en van daer remitteert; en hoedanig de waerde alhier moet voldaan worden. . . *Bladz.* 136

HET V. KAPITTEL.

Van de Wiſſelbank. 150
——— *Tijd en Wijze van Affchrijving in de Wiſſelbank.* 160
Generaal Reglement voor de Boekhouders-Kamer van de Wiſſelbank der Stad Amſterdam. 174
Agio-tafel om Bankgeld tot Kasgeld te reduceren. 196
Van de Lingotten. 216

HET VI. KAPITTEL.

Van de Bank van Leening, gemeenlijk genoemd Lomberd. 219
——— *Beleeningen.* 239
——— *Generaale Bank van Beleening, in den Jaare* 1795 *ingeſteld.* . . . 250

HET VII. KAPITTEL.

Van den Graenhandel, en alles wat daar toe betrekking heeft. 267

HET VIII. KAPITTEL.

Van de Openbare Verkoopingen der Goederen;

en

en van derzelver Gewigten, Maaten, onderſcheiden naar de verſchillende Landen, Plaatſen enz. . . . *Bladz.* 307
Van de Verkoopingen bij Executie. . . 363
——— *uit de Hand.* . 364
——— *op Levering, 't zij door vaste Koop, of Præmie-partijen.* . 367

HET IX. KAPITTEL.

Van de drie Stads Wagen, en 's Lands en Stads Impost aller gewogen Goederen, met de tiende Verhooging en het Wikgeld, zoo als dezelve thans betaeld worden; welk laetſte naer de orde van het Alphabeth gerigt is. . 374
——— *groote Yk.* . . . 398
——— *kleine Yk.* . . . 398
——— *Tarra, 't Rabat, en andere Kortingen op Goederen; met de daartoe behoorende Tafelen.* 398

KOOPHANDEL VAN AMSTERDAM.

INLEIDING.

AMSTERDAM is gelegen in *Amſtelland*, een gedeelte van *Zuid-Holland*, aen den ſtroom het *Y*, die een uur van daer zich met de *Zuider-Zee* vereenigt; en aan de Rivier de *Amſtel*, welke door deze Stad haer uitwatering in het *Y* heeft; op omtrent twee en vijftig en een halven graed Noorder breedte. Deze landſtreek is ten eenemael laeg, moerasſig, broek- en veenachtig, en beſtaet alleen uit Wei- of Veen-landen. Onder dezen klei- of derrij-grond vind men, ter diepte van 30, 40, 50 of 60 voeten, den harden Zand-grond in welken de palen geheid worden, die de muuren van alle huizen en gebouwen van *Amſterdam* dragen moeten, welke ongeſchiktheid van den grond, gevoegt bij het brakke water in de grachten, en dat der pompen of putten, welke beide ondrinkbaer is, bij de zware en dampachtige lucht, en

onaengename uitwaesſeming dier grachten, bij de weinige voorraed van aerd- en boomvruchten, welke hier omſtreeks, zelf tot heden toe, wast, nimmer konde doen vermoeden dat alhier eene Stad zoude te voorſchijn komen, als die welke wij, door uitvinding, en konst der Werkbazen, door nijverheid en ervarenheid van ſchrandere Kooplieden, door den toevloed van Vreemdelingen, op welgegronde hoop van winst herwaert gelokt, en vooral door de wijze beſtuuring der hooge Overheid van alle deze drijfveeren, tot het tegenwoordige toppunt van rijkdom en glorie geſtegen zien. Wien het lust eene wijdloopiger beſchrijving van *Amſterdam* te lezen, dien verwijzen wij tot het voortreflijk werk des Heeren *Jan Wagenaer*, genaemt, „ AMSTERDAM *in zijne* „ *opkomst*, *aenwas*, *geſchiedenisſen &c.*" alwaer men teffens eene lijst der vroeger beſchrijveren dier Stede vinden zal.

Uit zeer geringe beginzelen dan, en in weerwil der tegenwerkende omſtandigheden, is *Amſterdam* ontſtaen, met ongelooflijken ſpoed, in twee of drie eeuwen aengewaſſen en groot geworden, en ſtrekt thans, door eenen uitgebreiden Koophandel, ten voorraedſchuer van de geheele waereld. Wonderlijk is het dat in zulk een klein begrip lands, zoo groote Koophandel gedreven word, als men nergens elders vind, want men houd het 'er eenparig voor, dat alhier de grootſte Scheepvaert des waerelds is, terwijl nochtans hier te land geene Waeren groeijen, waer van men het kleinſte ſchip zoude kunnen timmeren of toetakelen, daer 't Hout, Yzer, Vlas, Hennip, Pek, Teer, ja zelf Wolle tot kleeding, en Koorn tot ſpijze, van elders gehaeld moet worden. Dan dit gebrek zelve, en de bekwame gelegenheid des lands, om

langs

langs Rivieren, Stroomen en Zeeën, de Waeren aen Vreemdelingen met voordeel toe te voeren, heeft de inwooners tot den gedurigen Scheepvaert naer alle andere gewesten aengezet, waer door vervolgens een wederzijdſche handel ontſtaen is, zoo dat hier alle goederen terſtond konden worden tot geld gemaekt, en wederom andere behoeften tot matige prijzen ingekogt.

Met recht mogen wij haer dan de vermaerdſte Koopſtad van Europa noemen, die naer alle waerſchijnlijkheid niet voor het begin der dertiende Eeuwe is bekend geweest, en haren aenvang genomen heeft bij het ſlot der Heeren van *Amſtel*, het welk wij, op het onderzoek van der ſtede Geſchiedſchrijver, beſluiten geſtaen te hebben, omtrent tegen over de oude Kerk, bewesten het damrak, binnewaerts aen den nieuwen dijk, en welk ſlot reeds in de twaalfde Eeuwe in ſtand was. Het land daeromtrent word *Amſtelland* geheten, waer van *Amſterdam* de eenige, en hoofdſtad is. Het oud en doorluchtig geſlacht van *Amſtel*, in de oude Chronijken *Aemſtel*, ook wel *Amſtelle* genaemt, heeft dit land als eene heerlijkheid in eigendom bezeten, en de heerſchappij daer over gevoert. De eerſtemael dat 'er in eenig gedenkſtuk der vorige tijden van eenen Heere van *Aemſtel* gewaegt word is, in eene lijst der Leenmannen des Biſchops van Utrecht, behelzende de namen van alle de vrije Vaſallen en Leenmannen en derzelver leengoederen, die zij van de kerk van Utrecht ter leen hielden, waer in men ook leest van „ eenen Heere van *Aemſtel* „ die dat meeste deel van zijne heerlijkheid van „ den Stichte van Utrecht ter leen hield," doch deze lijst word bij vele geleerden verdacht gehouden, en door ſommige, niet tot den tijd van Biſ-

ſchop *Adelholdt* omtrent den Jare 1021, maer tot veel later tijden gebracht. Zekerder is het dat *Egbert van Amſtel* de Stichter van het Slot dier Heeren is, dat hij in de twaelfde Eeuwe bloeide, verſcheiden malen met zijne Leenheeren oneens is geweest, en dat dit huis in alle de Oorlogen van dien tijd, wegens dapperheid, zeer vermaerd was, tot dat het eindelijk ten tijde van Graef *Floris* de Vijfde genoodzaekt werd deszelfs Heerlijkheid aan hem optedragen, immers de gebroeders van *Amſtel* verklaerden in den Jare 1285, „ dat hun dat land van *Ameſtelle* ontweſet was," en toen *Gysbrecht van Amſtel* in den Jare 1296, aen den moord des genoemden Grave medeplichtig, het land moest ruimen, geraekte de Graef van Holland in het bezit van den lande van *Amſtel*, nochtans leenroerig van 't Bisdom van *Utrecht*, maer de belofte van Vrouwe *Margareet* van den zeven en twintigſten Meij des Jaers 1346, dat de Stad „ tot eeuwelijken Jaren" niet van de Graeflijkheid van Holland geſcheiden zoude worden, is van Ouds aangemerkt als een voorrecht dier Stede, welke belofte Hertog *Willem* haer Zoon, in den Jare 1355 ſedert bevestigd heeft.

Dat de *Amſterdammers* al van ouds af liefhebbers van de Zeevaert geweest zijn, blijkt niet onduidlijk uit het oudſte Wapen der Stad, zijnde een Vaertuig bekend onder den naem van *Kogge-Schip*, het welk waerſchijnlijk in den Jare 1275, bij het uitgeven der allereerſte *Tolbrieven*, waer van wij ſtraks ſpreken zullen, zal zijn aengenomen. De Stad voert, behalven dit, nog een ander Wapen, beſtaende uit drie zilveren kruisſen op een zwarte pael, die tusſchen twee roode palen ſtaet, welk Wapenſchild vermoedlijk herkom-

komſtig is van Heere *Jan van Perſyn.* De zoo even aengeroerde *Tolbrieven* hebben dan plaets gehad, zoo haest het Oudſte en voornaemſte Voorrecht der *Amſterdamſche* Poorteren ſtand greep, zijnde dit:

De Tolvrijheid der Amsterdammers.

In den Jare 1275 heeft Graef *Floris* de Vijfde, hen tot dat einde het volgend Privilegie geſchonken:

„ Floris, Grave van *Hollandt*, allen den „ ghenen die deſe tegenwoordighe Letteren ſien „ ſullen, Saluyt. Kennelijk ſij uw alle te ſamen „ dat wij de Luiden woonende tot *Amſtelredamme*, „ in vergoedingh van de ſchaden, die Wij ende „ ons Volck haer ghedaen hebben, van nu „ voortaen van alle afvorderinghe onzer *Tollen*, „ met haer eijghene goederen, die zij voeren ofte „ voeren ſullen door ons gantſche Lant, goet ghe„ vonden hebben te bevrijden. Des te oirconde „ hebben wij dit teghenwoordige geſchrift doen „ bevestighen met onſen Zeghel. Ghegheven „ tot *Leiden* op Sondagh voor den dagh van *Simon* „ en *Judas* Apoſtelen, in 't Jaer ons Heeren, „ Duiſent twee hondert vijf en t'ſeventigh.

Het welk hij vervolgens in 1291 nader beveſtigde en op den 9 December 1342, door *Willem* den Vierden, Graef van *Holland*, vernieuwd werd, verklarende dat „ zijne Poorteren van *Am*„ *ſtelredamme* zullen *Tollen* vrij varen met alle hare „ goeden voorbij alle onſen Tollen in onſen Lan„ den, beijde te water en te lande. Ende nie„ mant en ſal *Tollen* vrij varen eer hij Jaer ende „ dagh Poorter gheweest is, ende in der Poorten „ gewoont heeft. Ende der Poortebrieven, daer

„ die Poorters mede varen voorbij onſe Tollen,
„ die ſullen ſij alle Jaren vernieuwen, 't en ware
„ ſij buitens Lants al ſoo langhe gheweest hadden,
„ dat ſijze binnen den Jare niet vernieuwen en
„ moghten, ende tot elcker Tollen aen te varen
„ daer zij voor liden zellen en oorlof te nemen.
„ Ende waert ſake dat eenig Poorter, bij avon-
„ tuere, ſonder brief ter Tolle quame met zijns
„ ſelfs goede, zoo zoude hij weder achterwaert
„ varen ende halen zijn betoogh, ende daer mede
„ zoude hij quijt wezen, ende waer ook dat
„ ſake, dat eenigh Poorter hem misgrepe of
„ misdede voor onſen Tollen, dat ſoude komen
„ op hem ſelven. Ende die gemeene Poorte en
„ ſouder niet bij verlieſen noch aen Rechte,
„ noch aen Vrijheden, noch aen Tollen."

In het zelfde Jaer heeft de gemelde Graef haer ook Vrijheid gegeven, om „ hen en haer goedt „ onbeſet en onbekommert bij Noorden der Maſe „ te laten varen."

Den 22 April 1360 heeft *Dirck van Waſſenaer*, Burgh-Grave van *Leiden*, haer ook ontſlagen van alle zijne *Tollen*, beide te water en te lande, behalven op de drie Jaermarkten, van Vlaerdingen, Voorſchoten en Valkenburgh, het welk door *Albrecht*, Paltz-Graef op den Rijn, in de maend Meij daer aen volgende, is bevestigt geworden; voor welke *Tol-Vrijheid* de Stad zich verbond om Jaerlijks twee en dertig Ponden hollands te betalen. Deze *Waſſenaerſche Tol* door het uitſterven dier ſtamme, wederom aen de Graeflijkheid gekomen zijnde, word tegenwoordig te *Haerlem*, *Gouda* en aen de *Goudſe* Sluis, bij *Alphen* ontfangen. De Poorters nu van *Amſterdam*, bij handvest van 26 Meij 1480, in de Vrije vaert door de *Goudſche* Sluis bevestigt zijnde geworden,

zijn

zijn ook nog vrij van dezen *Tol.* Vervolgens is de Stad in den Jare 1403 van de voorgemelde twee en dertig Ponden ontſlagen, en zijn dezelve aan haer ten eeuwigen dage kwijt geſcholden.

Jan van Bloijs, Heer van *Schoonhoven* ende van *der Goude*, heeft haer ook in den Jaere 1367, „ tot eeuwelicken daghen toe, verklaert vrij te „ zijn van alle zijne *Tollen* in *Hollandt*, te lande „ ende te water, uitgheſegt den Mark-tollen „ die in onſen Steden van *Schoonhoven* ende van „ *der Goude* ghelegen zijn," mits hem Jaerlijks betalende „ vier Cuelſche Marck Lodichs Silvers," van welke belasting naderhand *Aelbrecht*, Hertog van *Beijeren*, de *Amſterdammers* in den Jare 1398 ontſlagen, en hen teffens in de volkomen *Tol-Vrijheid* bevestigt heeft; „ en zulks ter oorzake „ van het leenen van eene goede *Cogge*, ghe„ laden met een deel Souts, welk Schip in der reij„ ſen in Onweder verlooren bleef," en waer voor hij ſlegts 450 Hollandſche Schilden had vergoed, ſchoon het zelve veel meerder waerdig was.

Hertog *Willem* van *Beijeren*, heeft haer in den Jare 1409 ontheven van de *Mark-Tollen tot Woudrichem en Heusden.*

David van *Bourgondien*, Biſchop van *Utrecht*, vergunde haer ook bij Privilegie van 31 Januarij 1478, „ omme met alle haere goeden te moghen „ komen ende varen in onzen *Lande ende Stede* „ *van Utrecht*, ende daer door nederwaerts in „ *Holland*, *Braband*, *Vlaenderen* ende anderen „ landen, ende wederkomen uit *Holland*, ende „ die andere landen voorſz. van opwaerts in on„ ſen landen ende Stad van *Utrecht* voorſz. ende „ daer door tot *Amſtelredam*, ende den *Rijn„ ſtroom* opwaerts, tot in onzen Stad van *Reenen* „ op alle alſulke Vrijheid, ende beſit van gee-

„ nen *Tollen* te betalen, als ſij over langè tijden
„ geweest ſijn, als ons dat genoegh ghewittiget
„ is. Maer waert dat die Borgeren en Poorteren
„ voorſz., of hare goeden boven de palen van
„ onſen lande voorſz., ende geſtichte voeren of
„ gevoert worden, of boven quame, ſoo ſullen
„ die Burgeren ende Poorteren voorſz., van ha-
„ ren goeden, *Tollen* geven ende betaalen, ghe-
„ lijck anderen doen ende ſchuldigh ſijn."

Op den 13 Maert des Jaers 1469 is *Amſterdam* met de Regering der Stede *Zwolle* overeengekomen, dat zij zoude vrij wezen en blijven van de *Tollen*, zoo als de Stad *Zwol* die van het Bisdom van *Utrecht* in pacht had, waer tegen *Amſterdam* den *Zwolſchen* Burgeren ook *Tol-Vrijheid* toeſtond.

Behalven dit voorrecht van *Tol-Vrijheid*, het welk de *Amſterdammers* ook op ſommige buitenlandſche plaatſen genieten, zoo bezitten zij noch verſcheiden andere diergelijke uitmuntende

VRIJHEDEN EN PRIVILEGIEN.

Als daer is, *Vrijheid van 't Stapel-recht te Dordrecht*, hen in het Jaer 1398 door *Aelbrecht* van *Beijeren* geſchonken, en in het volgend Jaer door zijnen Zoon *Willem* bevestigt.

De Vrije vaert van en naer het Mars-diep en het Vlie, door den meergemelden *Aelbrecht* van *Beijeren* in 1399 toegeſtaen.

De vrijheid om zich te mogen verweren, wanneer der Kooplieden, Schepen of Goederen, op *Stroom* werden aengevallen.

Om in *Antwerpen* te mogen komen, ſtapel houden met alle haer goederen, koopen en verkoopen, vrijlijk varen en keeren, ende het en zal noch en mach oock niemandt die voorſz. Poorteren en-

ende Coopluijden (van *Amſterdam*) noch haeren goederen doen arreſteren, noch becommeren &c. En meer diergelijken, welke alle aantoonen dat deze Stad, van haer eerſte beginſelen aen, zich aen de voorrechten des Koophandels en van de vrije vaert ten uiterſte heeft laten gelegen zijn, gelijk Keizer *Karel* zulks in zijne ordonnantie van den 21 Februarij 1544 getuigt, bij dewelke bepaelt word hoe men zich te gedragen hebbe omtrent het zeilen over

HET PAMPUS.

Zijnde eene ondiepte, wel zes mijlen van de Stad gelegen, in den mond der *Zuider-Zee*, waer over vol geladen en te diep gaende ſchepen niet varen kunnen, zoo dat de uitgaende ſchepen zich voor de Stad, maer tot op zekere diepte beladen moeten, en het overige hunner lading aen geene zijde het Pampus innemen, en de binnen komende een gedeelte derzelve aldaer losſen, het welk dan met *Kagen*, *Lichters* en andere Vaertuigen, tot in de Stad gebracht word, waer door Jaerlijks vele duizenden menſchen hun brood winnen; deze Vaertuigen komen in de grachten, tot voor der Kooplieden Pakhuizen, Pakzolders en Pakkelders, welke hier in meenigte zijn, en de aldus gelichte ſchepen worden vervolgens door middel van waterſchepen, met een lang kabeltouw aen dezelve vastgemaekt, al zeilende overgeſleept.

Het blijkt uit de zoo evengemelde Ordonnantie van Keizer *Karel* de Vijfde, van 21 Februarij 1544, dat Burgemeesters en Regeerders der Stad *Amſterdam* aen hem te kennen hadden gegeven, „ dat de ſchipheeren varende uijtten quartieren „ geleghen op de *Suijder-Zee*, gheladen met bal-

„ last, hen vervorderen in 't uitvaren, denzel-
„ ven ballast te werpen of ſchieten op Pamphuis,
„ ende andere Plaetſen daer omtrent gelegen &c."
waer door dan dezelve ondiepte langs hoe meer moest aengroeijen, en eindelijk geheel onvaerbaer worden. Ons blijkt niet duidlijk of ſchippers van *Amſterdam* komende, zich hier aen ook ſchuldig hebben gemaekt, dan of zulks alleen door die, welke op andere plaetſen aen de *Zuider-Zee* gelegen thuis hoorden, gepleegt zij, immers bij de meergenoemde Ordonnantie is hoofdzaeklijk bepaeld.

Voor eerst: Dat men aen deze zijde het Pamphuis, niet dieper laden mag, als vijf en een vierde hollandſche Ellen.

Ten tweeden: Dat geen ſchip mag onder Zeil gaen, voor dat het bij den Paelmeester, of anderen daer toe aengeſtelden, bezichtigd en gepeild zij, en dat na die peiling, geene goederen meer zullen mogen worden ingenomen, voor dat het ſchip over de droogten is, op de verbeurte van een hondert Guldens, een derde part ten behoeve van de Graeflijkheid, een derde part voor de Stad, en het overige derde ten profijte van den aenbrenger.

Ten derden: Voor dit peilen zoude de Paelmeester genieten, voor ijder ſchip dat gepeild word, te *Durkerdam* en *Uitdam*, drie ſtuivers, te *Nieuwendam* twee ſtuivers, en te *Amſterdam* eene ſtuiver; welk viſitatie-geld de ſchepen bij hunne te rug komst, op het paelgeld zouden mogen korten.

Ten vierden: Geene ballast te werpen overboord op het voorſz. Pamphuis, of op andere ondiepten daer omtrent, op verbeurte als boven en *arbitraire Correctie*.

Ten

Ten vijfden: Waren die van *Amſterdam* verplicht om deze Ordonnantie alle Jaren te doen afkondigen en ververſchen, op dat dezelve des te beter mocht onderhouden worden.

Die van *Enkhuizen* en *Hoorn*, als leggende aen gindze zijde van het Pamphuis, zijn hier onder niet begrepen; noch ook de ſchepen die van *Edam* en *Monnickendam* uitzeilen.

Midlerwijl bleef het voor Oorlog- en andere diepgaende ſchepen, bijna onmooglijk om over deze ondieptens te geraken. Men was derhalven op middelen bedacht, om de ſchepen daer over te ligten. In 't Jaer 1672 had men zich bediend van zekere groote Kisten, die onder de ſchepen gebracht, en door het ledig pompen van welken, dezelve over het Pampus geligt waren, op welke wijze men toenmaals, in den zwaren Oorlog tegen Vrankrijk, de Vloot in Zee bracht. Doch in het begin des Jaers 1690 vond *Meeuwes Meindertszoon Bakker*, geboren Burger dezer Stad, de *Kamelen* of Schipligters uit. Door middel van welken de zwaerſte Oorlogſchepen van negentig en hondert ſtukken, zonder hinder over 't Pampus en andere ondieptens in de *Zuider-Zee*, van *Amſterdam* af naerde *Vlieter* toe worden geligt. Men zegt dat een *Amſterdamſche* voet waters door dit werktuig beſlagen zijnde, de zwaerte van 49 Lasten, ijder van 4000 ponden gewichts, dragen kan, en dat een Oost-Indisch ſchip het welk 15 voeten diep gaet, hier door tot op elf voeten diepte geligt kan worden. Van deze *Kamelen* word 'er aen wederzijden van het ſchip een gebracht, die juist tegen het hol van 't groote ſchip aenſluit, zijnde het onderſte gedeelte dier *Kamelen* breed, alwaer de ſchepen ſmal toeloopen; vervolgens laet men ze vol water loopen, en daer door laeg

ge-

gezakt zijnde, ſteekt men door de poorten der zware ſchepen eenige balken, welker einden op dèze *Kamelen* rusten. Dit gedaen zijnde worden de *Kamelen* wederom ledig gepompt, en rijzen daer door teffens met het groote ſchip, om met meerder gemak over het droog gebracht te kunnen werden. Aldus heeft de gemelde *Bakker* in den Jare 1693 het ſchip *de Unie*, gevoert bij den Luitenant *Almonde*, met twee van zijne ſchipligters 6 voeten hoog opgeligt: en met welk eene vaerdigheid dit geſchieden kan, blijkt uit zijne eigenhandige verklaring van dezen inhoud: „ Verklaare ik „ ondergeſchreven *Mieuwes Meijndertsz. Bakker*, „ uitvinder van de *Kamelen*, dat ik in de maend „ Junij 1692, 's Lands ſchip van Oorlog, ge„ naemt *de Maaght van Enkhuyſen*, 't welk lanck „ is 156 voet, in de tijt van omtrent een Etmael, „ van 't *Enkhuijſer* hooft af, met een gemeen or„ dinaris getij-water, over de plaat, met behulp „ van twee *Kamelen*, tot in 't diep, hebbe ge„ bracht. Sulks ſoude noch in korter tijt geſchiet „ zijn, indien tuſchen beijde geen ſtilte gekо„ men waer. Des Oorconde hebbe deſe met „ mijne onderteekening bekrachtight."

MIEWES MEIJNDERTZ. BAKKER.

Het Collegie ter Admiraliteit was zoo voldaen over deze uitvinding, dat het den uitvinder een daggeld toeleide, volgens Acte van den 6 October deszelven Jaers 1690.

VAN HET PAEL- VUUR- EN BAKENGELD.

De algemeene zucht voor den Koophandel en de Scheepvaert had, reeds in vroege tijden, de Am-

Amſterdammers aengezet tot het leggen van zekere tonnen in Zee, om daer door den Schippers de ondiepten aentewijzen, en tot het oprichten van Vuurbaken, op dat de Zeevarenden, daer door, bij nacht, ontdekken mogten op welke hoogte zij zich bevonden, tot onderhoud van al het welke men van ijder laſt, dat een ſchip groot was, geheven heeft eenen halven Philuppus penning. Deze vuren en baken ſchijnen reeds in de veertiende eeuwe te zijn aangelegt, doch bij een handvest van *Philip* Hertog van Bourgondie, van den zestienden Meij 1452, word aen de Stad het recht verleent om eenen goeden vlaemſchen groot van 't laſt te mogen heffen, mits alle tonnen en teekenen behoorlijk ſtellende en onderhoudende. Uit dit handvest blijkt mede dat de Stad toen omtrent feſtig tonnen in de Zuider-Zee onderhield, en Vier Kapen of Vuurteekens, welke vervolgens tot elf zijn vermeerderd, als zeven langs de Noordzee, te weten, een op Scheveningen, twee te Egmond op Zee, een aan den Helder op Kijkduin, een op het Vlie en twee op Ter Schelling, en vier in de Zuiderzee, als een op het eiland Urk, een op het eiland Marken, een op den Gelderſchen hoek en een op den hoek van het Y bij Durgerdam; zijnde de twee laatſte lamplichten in zeer groote lantaarnen. Die van *Kampen* mede eenig oud recht tot het leggen van tonnen hebbende, werd zulks op den 4den Maert 1527 door de Regering dier Stede aen Amſterdam overgegeven en opgedragen, mits dat alle de goederen, die te Kampen thuis hoorden, vrij zouden zijn van het paelgeld. De Stad Hoorn weigerde den Amſterdamſchen pachteren, (want eertijds werd dit middel als andere excijſen

verpacht) om te Hoorn paelgeld te innen, doch het Hof van Holland ſtelde daer order op, bij ſententie van den 4 December 1563. Enkhuizen, het eerſte de zijde des Prinſen van Orange kiezende, werd door dien Vorst op den 9 Februarij 1573 beſchonken met het recht der Paelkiste; Amſterdam trachte wel, bij de ſatisfactie van den 8ſten Februarij 1578, zich in dat bezit te herſtellen, doch vrugtloos, zijnde de zaken gebleven in dien ſtaet, waer in zij, door 't Octroij ten behoeve van Enkhuizen gebracht waren, zoo dat tegenwoordig Amſterdam de Vuurbaken onderhoud, welke volgens Reſolutie van den 31 Julij 1765, het geheele Jaer door des nachts branden moeten, waer voor zeker Vuurgeld geheven en Jaerlijks aen den Lande verantwoord word, indien daer van, na aftrek der onkosten, geld overſchiet, word zulks aen het land afgegeven, en te kort komende, van het zelve ontfangen.

Volgens Placaet van den 28 Julij 1762, is dit Vuurgeld (bij de Ordonnantie van Mijne heeren de Staten 19 December 1668 bepaeldt.) voor den tijd van drie Jaren met een derde part verhoogd, welk Plakaet den 31 Julij 1765 gerenoveert, en de gemelde verhooging weder voor zes jaren geprolongeert, en vervolgens, bij publicatie van den 10 Julij 1771, wederom voor zes jaren gecontinueert is, te rekenen van den eerſten September 1771 tot den laatſten Augustus 1777, bij Reſolutie van 22 Julij 1777 tot 31 Augustus 1783; bij Reſolutie van 22 Augustus 1783 tot 31 Augustus 1789 en bij Reſolutie van 14 October 1789 tot 31 Augustus 1795.

Zoo dat betaeld word, het gemelde Een derde daar onder niet begrepen, als volgt:

Sche-

Schepen komende uit *Oost-Indien*, voor ijder last. . . . . 16 St.
——— van *Aleppo, Cyprus, Alexandrette*, en omleggende plaetſen. . . 12 —
——— van *Venetie, Livorno, Genua*, en andere plaetſen in *Italie*, en de *Straet* gelegen. . . . . 10 —
——— van *West-Indien*. . . . 6 —
——— van *Spanje, Portugal*, en andere plaetſen daer omtrent. . . . 4 —
——— van *Muscovie*, en *Groenland* . 4 —
——— van de *West*; als uit *Vrankryk*, *Engeland*, &c. . . . . 2 —
——— van het *Oosten*, als uit *Denemarken, Zweden*, &c. . . . . 1 —
Schepen met zout geladen, en geene ſtukgoederen in hebbende. . . . 2 —
Waer bij vervolgens gevoegt moet worden
Een derde ———

En alle Schepen worden gerekent naer de hoeveelheid laſten die zij laden kunnen, zonder acht te geven of zij geheel of ten deele volladen zijn; doch de ſchepen met ſtukgoederen beladen en zout in hebbende, betalen, voor dit laetſte, naer evenredigheid der in hebbende lasten, tegen twee ſtuivers voor ijder last, en voor de overblijvende lasten, tot de volle grootte der ſchepen toe, volgens de hier bovengeſtelde ordonnantie.

De verlichtingen aan den Gelderſchen Hoek bij Enkhuizen, die op het Eiland Marken en op den hoek van het Y te Durgerdam, hier voor gemeld, zijn op verzoek der Grootſchippers, Schippers van Jagten, Veer- en andere Schepen, als mede der Lootslieden van de Steden en Eilanden aan de Noordzee, met aanbod om de onkosten daar toe te willen dragen, bij Reſolutie van Staten

van

van Holland en Westfriesland, in dato 26 November 1699, opgerigt en bij die Reſolutie bepaald, dat van alle binnenlandſche Vaartuigen, die de Zuiderzee bevaren en boven de 12 lasten groot zijn, jaarlijks, betaald zoude moeten worden 32 ſtuivers, en van die onder de 12 lasten groot 16 ſtuivers; van welke penningen jaarlijks aan den Lande verantwoording moet gedaan worden, even als van de overige Pilotagiegelden geſchied.

Dan, nadien bij aanhoudendheit gebleken was, dat de gemelde drie zoogenaamde binnenvuuren, uit die contributie, op verre na, niet konde gaande gehouden, zoo is daar omtrent, bij Publicatie van Staten van Holland en Westvriesland, in dato den 3 December 1790, nader bepaald: „ dat de eige-
„ naars of Schippers van alle Schepen, Jagten
„ en Vaartuigen, onder wat benaming dezelven
„ ook zoude mogen voorkomen, de Zuiderzee
„ bevarende, en van de lichten kunnende profi-
„ teren, bij aldien dezelven niet kunnen aantoo-
„ nen, binnen het loopend jaar buiten gevaren
„ en aan het buiten vuurgeld gecontribueerd te
„ hebben, gehouden zullen zijn, alle hunne vaar-
„ tuigen twaalf lasten à 3600 ponden ijder last en
„ daar en boven groot zijnde, met den aanvang
„ van den 1 Januarij van ijder jaar, ter plaatſe
„ daar zij zich bevinden, indien daar vuurlooden
„ worden uitgegeven, en anders ter plaatſe daar
„ zij zullen aankomen, en vuurlooden te beko-
„ men zijn, bij de Ontfangers der Binnen-vuur-
„ gelden, een groot vuurlood zullen moeten ha-
„ len, met opgave hunner namen, grootte en
„ ſoort van vaartuigen, waar voor, bij proviſie,
„ jaarlijks, betaald zal moeten worden, *f* 4 - 10 - :,
„ en van alle vaartuigen onder de twaalf lasten,

„ ijder

„ ijder last groot als voren *f* 2 - 5 - :, egter met
„ dezen verſtande, dat de waterſcheepslieden
„ van Pampus, als mede de Loots- of Viſcher-
„ ſchuiten, en die zich met vischvaren gene-
„ ren, zullen kunnen volſtaan, wanneer hunne
„ vaartuigen twaalf Lasten en daar boven a
„ 3600 ponden groot zijn, met voor een groot
„ Lood te blijven furneren 32 ſtuivers, en on-
„ der de twaalf Lasten groot 16 ſtuivers; aan
„ welke Looden, tot voorkoming van fraudes,
„ eenig kenbaar teeken zal moeten gemaakt
„ worden; op eene boete van 25 gl. voor de
„ eerſtemaal en vervolgens van 50 gl. voor
„ ijdere reis telkens te verbeuren bij die ge-
„ nen, welken daar tegen zal komen te con-
„ travenieren, en des niet te min verpligt zijn
„ het verſchuldigde vuurgeld te voldoen; —
„ met uitzondering nogtans van alle open ſchui-
„ ten, die des nagts van de Lichten geen ge-
„ bruik maken, of andere vaartuigen, die het
„ Pampus en de Zuiderzee niet bevaren, en
„ dus van de vuuren mede geen gebruik ma-
„ ken, nog binnen het loopend jaar zullen
„ maken, mits de laatstgenoemden zich egter
„ bij de Ontfangers als zoodanig aangeven.
„ En dat, bij bekoming van een nieuw Lood,
„ het verjaarde Lood aan de Ontfangers, in
„ plaatſe van het nieuwe, zal moeten worden
„ gerestitueert, op verbeurte van dubbel recht;
„ blijvende voorts alle Reſolutien op het ſtuk
„ der vuurgelden, voor zoo verre dezelve bij
„ deze niet zijn gealtereerd, van volkomen
„ kragt en waarde, en gehouden als in deze
„ geïnſereert."

Sedert is door vele Schippers, die de Zuiderzee bevaren, bij requeste aan Hun Edele

Groot Mogenden verzogt, dat, tot gerief der Navigatie, en tot voorkoming van ongelukken op den hoek van Leek, ook een Licht en op het Eiland Wieringen nog twee Lichten mogten worden opgerigt; welke requesten aan het groot beſoigne Commisſoriaal gemaakt doch tot heden zonder Reſolutie gebleven zijn.

Van de Schuiten-voerders.

Daer zijn te Amſterdam twee Gildens, het eene genaemt het *Roey en Steiger Schuiten-voerders-* en het andere het *Vlot-Schuitenvoerders-Gild*, welke beide ſoorten van arbeiders waerſchijnlijk reeds in de zestiende eeuwe, en mogelijk vroeger beſtaen hebben: de eerſte dienen voornamentlijk om perſonen, en ook goederen, te vervoeren; men vind aen den buitenkant langs het Y, op verſcheiden plaetſen, als aen de Stads-Herbergen, de nieuwe Brug, Schreijershoek en elders, velen dier Steiger Schuiten-voerders, waer van men den geheelen dag, van 's morgens met het openen van den boom tot dat dezelve 's avonds geſloten wordt, gedient kan zijn, en dit Gild is het grootſte, en waerſchijnlijk ook het oudſte. Tot het zelve behooren niet alleen de Gildebroeders, die groote of kleine *Roeiſchuiten* hebben, om zoo wel *goederen* als *perſonen* te vervoeren, maer ook zulke die *Steigerſchuiten* houden, om Koopmans goederen te vervoeren. Deze Steiger-ſchuiten zijn iets kleiner als de Vlot-ſchuiten, waer van wij naderhand ſpreken zullen, dog worden even als die met haken en boomen beſtuurt; zij hebben rondom nog eenig ſtaende boord, het welk hun mede van de Vlotſchuiten onderſcheid. De oudſte

ſte Ordonnantie op dit Gild is van den 13den Junij 1613., en de laatſte van den 26 Januarij 1785.

Het *Vlot-ſchuitenvoerders Gild* is vermoedelijk jonger, dan het zoo evengemelden, ſchoon de oudſte Ordonnantie voor het zelve reeds den agttienden Januarij 1589 gedagteekent is. Deze Vlot-ſchuiten, welke geen boord hebben, worden voornamentlijk gebruikt tot het vervoeren van allerlei Wijnen, Houtwaren, zware Vaten, marmeren en andere Steenen blokken, en diergelijke Koopmanſchappen. In 't jaer 1688 werd gekeurt dat het getal dier Vlotſchuiten op een honderd vijf en ſeventig bepaelt zoude zijn, en volgens de zoo evengemelde Keure van den 18den Januarij 1589, „ moeten alle Vlot-ſchui-„ tenvoerders Burgers of Poorters wezen.

„ Zij moeten alle aengenomen vrachten zelve „ voeren en bewerken; ten ware zij te oud, „ zwak, of krank zijn.

„ Zij vermogen geen vracht aen te nemen, „ voor hunne ſchuiten ledig en tot des Koop-„ mans dienst gereed zijn.

„ Die bij den dag aangenomen word moet „ dienen zoo lang als het dag is. Gehuurt „ zijnde en geene goederen inkrijgende ver-„ dienen zij echter een dag hure."

Voorts moeten zij zoo dikwijls verſchieten als het hun belast word, mits daer voor telkens twaelf ſtuivers genietende. Zij mogen maer eene ſchuit teffens voeren, en zulks in perſoon. De andere Keuren en Ordonnantien van tijd tot tijd gemaekt gaen wij voorbij, alzoo die eigentlijk den Koophandel niet betreffen.

Men vind deze Schuitenvoerders gemeenlijk in de een of andere Herberg aan de Ykant,

doch wanneer zij bij geval alle werk hebben, hangt daer gemeenlijk eene leije, waer op men de boodſchap aenteekent. Ook kan men hen altoos des middags op de Beurs, omtrent de Pijlaren No. 8, 9, en 10 aentreffen.

Gelijk deze Roeij- Steiger- en Vlot-ſchuiten ten grootſten deele op de Rivier der Stad gebruikt worden, zal het niet onvoeglijk zijn, dat wij nu overgaen tot

Het Y.

Welke Stroom van het Noord-Westen, naer het Zuid-Oosten voorbij de Stad vliedt, en een arm van de Zuider-Zee is, welke wederom een inham of Baaij van de Noord-Zee uitmaekt. Zijnde van dezelve afgeſcheiden door de Eilanden *Teſſel*, *Vlieland*, *der Schelling* en *Amelandt*.

Tuſſchen deze Eilanden ſtroomt het Zeewater alle zes uren uit en in; en voorts tuſſchen de engtens van *Enkhuizen* en *Stavoren* loopende, komt het door de *Zuider-Zee* in het Y, tot voor de *Beverwijk*, zijnde het einde van het zelven, wel drie mijlen voorbij *Amſterdam*. Door deze *Ebbe en Vloed* krijgt men geſtadig aen, en voor de Stad verſch Zee-water; makende aldaar het hoogſte water, wanneer de Maen nieuw of vol is, des morgens ten drie uren, en des namiddags omtrent een quartier over drieën, en als de Maen in de quartieren is, op dezelfde uren het laegſte water. Tuſſchen Eb en Vloed gaet het water alhier maer omtrent drie voeten op en neder, en voor de Stad is wel dertig voeten diepte.

Aen de overzijde van het Y, tegen over de Stad ten Noorden, is de *Waterlandſche Dijk*, leggende langs denzelven *Buikſloot*, *Nieuwendam*, *Schel-*

Schellinkwoude, en *Durgerdam*, welk laetſte Dorp op den hoek van het Y, aen den mond van de Zuider-Zee legt, omtrent een mijl van de Stad, en alle ſchepen die in Zee willen loopen moeten alhier voorbij.

Het Y is van de Stad af, tot aen den Waterlandſchen Dijk, omtrent eene halve mijl breed, uitgenomen regt voor de Stad, alwaer een ſtuk buitendijks land gelegen is, genaemt de *Volewijk*, en oudtijds de *Voelwijk*, zoo veel als *Vogelwijk*, en tot hier toe ſtrekt zich de vrijheid der Stad te water uit. Zij heeft dit land al voor meer dan drie eeuwen doen bedijken, en onderhoud het nog in behoorlijke orde met ſchoeijinge en paelwerk, om hier door ſchuering en diepte aen den Ykant en voor de palen te behouden. Wat meer Noord-West-waerds, omtrent voor Buikſloot, legt nog een kleiner ſtrook buitendijks Land, *de Nes*, en van ouds *de kaale Nes* geheten, alwaer het Y naeuwlijks een vierendeel van een mijl breed is.

Langs deze zijde van het Y is de Stad met twee rijgen palen verſterkt, ſtrekkende dezelve voor Stads wallen, en hebben eenerlei recht met dezelven. Het is derhalven op lijfſtraffe verboden bij keure van 6 Augusti 1532, om met ſtaende Zeilen tegen dezelve aen te varen. Bij die van 16 December 1579 en 16 December 1600, omme bij dag of nacht te komen over of door voorſchreven palen binnen de Stad, en bij die van 28 September 1594, omme tusſchen de oude of nieuwe palen te leggen of vernachten met ſchuiten of ſchepen, op verbeurte van een Pond vlaems.

In deze rijen palen vind men op bekwame afſtanden drie en twintig openingen, die des nagts met *boomen*, zijnde lange balken met ijzeren pennen bezet, geſloten worden; waertoe bijzondere

Boomſluiters zijn aengeſtelt, welken is aenbevolen des avonds en morgens, na het luiden van de Poortklok, dezelve te ſluiten en te openen, ten ware het water zoo hoog ſtond dat het over de palen vloeide. Doch de Boom aen de nieuwe Stads Herberg blijft open, tot de laetſte Veerſchuit van Buikſloot aengekomen is; en die aen de gewezen oude Stads Herberg tot half tien uuren des avonds. Bij eene Ordonnantie van 19 Februarij 1562 is het verboden, de Poortiers en Boomſluiters in het waernemen hunner bedieninge te importuneren ofte injurieren.

Bij ijder Boom ſtaet een Wachthuis, waer in zich bij nacht wachten, maer bij dag de Commijſen van de Admiraliteit, en bedienden der Collecten bevinden, om de Paspoorten der inkomende en uitgaende goederen te teekenen, en de billetten der impost ſubject zijnde aftegeven, deze boomen worden als van ouds, door de Stads Soldaten geſloten.

Vermits nu door het ſluiten dier Boomen, niemand bij nacht van den waterkant uit of in de Stad kan komen, zijn 'er, ten dienſte der Schipperen, Reizigers, en Vreemdelingen, twee ſchoone Herbergen genoegſaem buiten de Boomen op palen gebouwd, en genaemt de oude en nieuwe Stads-Herbergen, alwaer een ijgelijk van noodigen verblijfplaets en ververſchingen gedient kan worden.

Tuſchen de palen grimmelt het van kleine Vaertuigen, als Boeijers, Ligters, Wijd- en Smal Schepen, Kagen, Damloopers, Visch-Schepen, Booten, Vlot- en Steiger-Schuiten, en meer anderen; behalven nog de Veer-Schepen, die alle oogenblikken af- en aenkomen. Deze palen hebben, van het eene einde tot aen het andere, de leng-

lengte van omtrent vijftig duizend voeten. Langs de buitenſte rij dezer palen ziet men, van het eene einde der Stad, tot aen het andere, niet als groote Schepen, welke van en naer alle gewesten der Waereld, aenhoudende af en aen varen, en door de meenigte van Masten en Touwen, de gedaente van een digt bewasſchen bosch vertoonen; behalven nog die midden op Stroom geankert leggen, en die welke heen en weer zeilen, zoo dat men de Stad van dien kant naderende, dezelve naeuwlijks zien of ontdekken kan.

WAEL-REDDERS.

Het toenemen der ſcheepvaert van Amſterdam gaf gelegenheid tot het diepe eener *Waele* of ruime Kuil, tot berging van ſchepen, alwaer dezelve des Winters voor ijsgang, ſtormwinden, brandt, en diefſtal, zoo veel mogelijk veilig zijn. Zoodanige vind men 'er twee; eene aen de oude zijde der Stad, dragende in der Stede Registers op het Jaer 1512, den naem van *Oude zijds Wael*, dog legt nu meer Ywaerts dan te voren; de andere aen de nieuwe zijde, en word genaemt *de Nieuwe zijds Wael.* Beide zijn zij buitenwaerds, en ook naer binnen met paelwerk bezet, waer door de ſlag van het water gebroken word, en 't welk ook dient om de ſchepen daer aen vast te maken.

De eerſte was reeds omtrent den jare 1482 in wezen, en werd toen door den Montelbaens Toren gedekt: men dempte deze Wael in den jare 1644, en verkogt dit gedeelte lands aen erven, die ſedert betimmert, en het *Nieuwe Waels Eiland* geworden zijn, waer op vervolgens de oude Wael meer Ywaert verlegt, en in dien ſtaet gebracht werd, waer in zij zich nog tegenwoordig bevind.

Tot het diepen der tweede Waele, werd reeds bij beſluit der Vroedſchap van 22 Junij 1631 overgegaen, en binnen korten tijd tot volkomenheit gebracht.

Rondom de Waelen zijn, op zekere afſtanden, Wachthuizen op de palen getimmert, ijder met een klokje van buiten, van welken de Wachters des nachts, bij den rij af, ijder het zijne, alle half uur kleppen, om daer door te bewijzen dat zij niet ſlapen, maer hunnen post getrouwlijk waernemen.

Het opper toezicht over de Stads Waelen is, door Burgemeesteren, toevertrouwd aen vier COMMISSARISSEN, onder welken *de opzichter van het groot Haven en Stroommeesterſchap*, en de opperſte, of *Kapitein van de Wael-Redders* ſtaen. De eerſte heeft eenen knegt, en de andere eenen Luitenant en eenige mindere bedienden, *Wael-Redders* geheten, onder zich. De Wael-Redders bewaken de ſchepen, die in de Walen winterlaeg leggen, bij dage en bij nachten, van Amſterdamſchen Kermis af, tot aen het einde van Maert toe. Zij mogen geene ſchepen die dieper gaen dan negen voeten in de Walen laten: ook geene ſchepen die buskruit inhebben. Ook mogen zij noch iemand anders, met vuur of licht in de ſchepen komen.

Het loon der Waelredderen, voor 't bewaken der ſchepen, die in de Walen overwinteren, of eenigen tijd vertoeven, of terwijl zij aldaer leggen verkogt worden, is, door Mijn Heeren van den Gerechte, bij verſcheiden keuren geregeld. De verſchillen tusſchen den Kapitein der Waelredderen en de Schippers vallende worden, zoo 't mogelijk is, bij minnelijke tusſchenſpraek van Commisſarisſen der Walen afgedaen, en anders gebracht voor Mijn Heeren van den Gerechte.

On-

Onder de zoo even gemelde Commisſarisſen der Walen is geſtelt, de *Opzichter van het Groot-Haven en Stroommeesterſchap*, in 't gemeen genaemt

HAVENMEESTER.

Welke zijne woning in den Schreijers-Toren heeft, en zorg drae t voor de onderhouding der Keuren op de Palen, Boomen en Havens. Volgens Keuren van den twintigſten April des jaers 1753, en 28 Januarij 1760. zijn alle Schippers gehouden zijne waerſchuwingen gade te ſlaen, en na te komen. Hij heeft des het algemeen opzicht over alle havens en wateren voor en in de Stad. Doch over eenige van deze wateren zijn bijzondere Havenmeesters geſteld. Zijne inſtructie van den 30 Januarij 1634 behelst voornamentlijk, „ dat alle ſchepen in het Y in de laeg leggende, „ minst honderd voeten van de palen moeten blijven. Dat de doortocht door de boomen onbelemmert moet zijn. Dat geene ſchepen met Razeilen binnen de Duc-Dalven of handen mogen „ leggen. Ook niet dwars langs de palen. Geene „ ſchepen mogen in de laeg kielen. Ook niet „ ankeren omtrent den boom van de *Oude Stads* „ *Herberg*, of zij moeten, 't zij Ebbe of Vloed, „ ten minſte agt roeden ter zijde van de Stads- „ Herberg-Boom leggen, op eene boete van tien „ Gulden, telkens te verbeuren. Echter vervalt „ geen Schipper in boete, ten zij hij eens door „ de Boomſluiters gewaerſchouwd zij.

KRANEN.

Aen den Buitenkant in 't Y ſtaen twee Kranen, zijnde zware ſamengeſtelde werktuigen, die tot

het inzetten van Scheepsmasten, en opheffen van zware lichamen gebruikt worden. De *oude, of groote Kraen*, van welke reeds op het Jaer 1498. gewaegt word, ſtaet tegen over den Schreijershoek, en is ſterk en groot, ook van enkel zware eiken zomerbalken, getimmert, ter hoogte van meer dan honderd voeten, behalven het uitſtekend ezelshoofd, en toen dezelve in 't jaer 1643 vernieuwd werd, kostte zulks meer dan veertien duizend guldens.

Deze word niet anders gebruikt als tot het uiten inzetten van Scheepsmasten, en 't losſen en laden van grove waaren; als, Zarken, Steenblokken, Rijnſche Wijnvoeders, Geſchut, en diergelijken; ook ſomtijds voor overgroote zware Molenſteenen.

De *kleine Kraen*, die eigentlijk geſchikt is tot het bewerken van Molenſteenen, heeft eenige, nochtans weinige, jaren op de Stroomarkt geſtaen, want zij ſtond reeds omtrent den jare 1660 of eerder, aen 't einde van 't Bikkers-Eiland, bij de brug die naer het Reaalen Eiland leid, alwaer zij tegenwoordig nog is.

Beide deze Kranen behooren bij koop den *Gasthuizen*, en den *Huisärmen* aen de nieuwe zijde der ſtadt, welke dezelve aen bijzondere perſonen verhueren, die 't recht der Krane, welk bij verſcheiden Keuren geregelt is, genieten, en daer tegen verplicht zijn de Kranen, benevens derzelver touwen, geijen, ſchijven en verdere aenkleven te onderhouden.

De Schippers zijn gehouden alle nieuwe Masten in de Koopvaerdij-Schepen, daer mede te laten inzetten, 't en ware zij het met hun eigen gereedſchap konden doen; ook is verboden de goederen, die Kraenrecht onderworpen zijn, elders te laden

of

of te losſen, buiten weten der opzienderen, welke goederen bij de volgende lijst bepaelt worden, zoo mede hoe veel men deswegens te betalen heeft.

„ Voor 't inzetten van alle de Masten in een nieuw „ Schip van 200 Lasten, en daarboven 20 guld.
„ Van 150 tot 200 lasten . . . 15 guld.
„ Van 100 tot 150 lasten . . . 10 guld.
„ Onder de 100 lasten, van ieder Palm 3 ſtuijv.
„ Van Schepen, niet nieuw weſende, te betaalen „ na de dikte van de Masten.
„ Als: Van 20 tot 16 Palmen dik, van ieder „ Palm . . . . . 4 ſtuijv.
„ Van 16 Palm en daar onder, voor ieder Palm 3 ſtuijv.
„ Waterſcheepen, van de Palm . . 2 ſtuijv.
„ Van alle Masten uit te zetten, volgens hier bo- „ ven, van ieder Palm dikte halfgeld. Die „ haare Masten regten met haar want, zullen „ een vierde part meer als vooren betaalen.
„ Geſchut met de Kraan in- of uijt te zetten, voor „ Kraan-recht en Arbeijdts-loon een halve ſtuijv. „ van de 100 ℔.
„ Voor een Voeder Wijn, en daar boven 12 ſtuijv.
„ Voor een Toelast van 4 Aamen, en daar boven 9 ſtuijv.
„ Van alle Moolen-ſteenen, groot 15, 16 en 17 „ Palmen, wegende omtrent 3 à 4000 ℔, „ van ieder ſteen . . . . 2 guld.
„ Voor een Kerk-zark, lang 7, breedt 5 voet 1 guld.
„ Voor een zark van 4 à 6000 ℔ . . 2 guld.
„ Van een dito, van 6 à 8000 ℔ . . 3 guld.
„ Van een dito, van 8 à 12000 ℔ . 12 guld.
„ Van ieder Vlas- en Hennip-Vat . . 4 ſtuijv.
„ Die, van wegens eenig beletſel, ſijn eijgene „ Mas-

„ Masten, Voeder-vaaten, Moolen-ſteenen of
„ Vlas-vaaten wil in- of uijtzetten, mag daar toe
„ het Kraan-gereedſchap halen, mits evenwel vol-
„ gens de Ordonnantie betaalende.

„ Niemandt vermag het voorgemelde, zonder
„ conſent van den Kraan-meester, elders als aan
„ de Kraan losſen, op een boete van 6 guld. voor
„ ieder ſtuk."

Het St. Joſefs, of Huistimmermans Gild is, reeds in 't jaer 1541, alleen bevoegd verklaert tot het maken en verhuuren van eene lichter ſoort van Kranen, die bij den dag verhuurt worden en welker huur ook door Mijn Heeren van den Gerechte geregelt is.

LOOTSLIEDEN.

Deze zijn ten dienste van den Koophandel aengeſtelt; om alle ſchepen door en over de ondiepten en banken van de Stad in, en uit Zee te brengen. Die, welken de ſchepen uit en in Zee brengen, worden *buitenlootſen* genoemt, ter wijl de anderen, welke de ſchepen tusſchen de Stad en de Zeegaten geleiden, *binnenlootſen* heten, en van deze laetſten is het dat wij eigentlijk ſpreken.

Zij houden hun Comptoir aan den Haringpakkers Toren. Bij eene Keur van den 5den Februarij 1698 is hun getal die dit Gild uitmaken, op vijftig bepaeld; vijfentwintig namentlijk om Texel, en vijfentwintig om het Vlie uit en in te lootſen. Behalven deze zijn, voor ieder ſtroom, nog tien noodhulpen aengeſteld, om bij gebrek van vaste Lootstlieden dienst te doen. Niemand word tot Loots toegelaten die geen burger is, of van zijne ervarenheid goede rekenſchap weet te geven. Wanneer zij hier toe van de Regering vrijheid ver

krij-

krijgen, word hen teffens een Lootsteeken overhandigt.

Volgens Publicatie van den 28 Januarij 1773, zijn alle vorige Keuren op het Lootsmans Gild vernietigt, en op nieuw, onder anderen, geſtatueert.

„ Dat alle, zoo vaste Lootſen als noodhulpen, „ Burgers moeten zijn.

„ Dat zij zonder onderſcheid zoo op Texel als „ op de Vlieſtroom zullen varen, nogtans bij Ploe„ gen, zoo dat de eene ploeg een jaer lang op „ Texel, en de andere een jaer lang op 't Vlie zal „ varen.

„ Dat voor het beſtellen van een Loots, aen „ den Gildeknegt, door of van wegen den Schip„ per zal worden betaeld, op werkdagen zes ſtui„ vers, daer onder begrepen het Lootsloodje, „ dog des Zondags agtien ſtuivers.

„ Zij mogen voor geen meerder of minder loon „ dienen, op verbeurte van vijfentwintig Gulden.

„ Ook niet dronken aan boord komen.

„ IJder Loots moet op zijn beurt dienen, en „ een hunner zich verſtoutende om buiten zijn „ beurt te varen, zal verbeuren vijfentwintig Gul„ den, boven het verdiende Lootsgeld.

„ Alle Schippers zijn gehouden, bij het afvaren „ van de Stad, een Loots te gebruiken, op verbeurte „ van dertig Gulden, en daar en boven moeten „ betalen het Lootsgeld.

„ Hier van zijn uitgezondert de Ballast-Koop„ vaardijſchepen, als mede Groot-Schippers van „ deze Stad naar Noorwegen en Oosten varende, „ en niet anders dan hun eigen Reeders goed, en „ een pak of zak, waer van geen vracht betaeld „ word, aan boord hebbende.

„ De Schippers zijn gehouden den dag voor „ hun

„ hun vertrek, aen 't Lootsmans-Comptoir een
„ Loots te beſtellen, en indien zij op denzelfden
„ dag willen varen, waer op zij een Loots beſtel-
„ len, zullen zij daer voor, boven het gewone
„ loon, betalen dertig ſtuivers.

„ Als de Schipper een Loots ophoud moet hij
„ betalen twee guldens voor ijderen dag.

„ Geraekt een Schip zonder toedoen van de
„ Loots aan den grond, moet aan hem betaeld
„ worden twee guldens, zoo hij naer Texel, en
„ twee guldens tien ſtuivers, indien hij naer het
„ Vlie aangenomen was. Zoo mede voor ijderen
„ dag dat de Loots door vorst met het Schip word
„ opgehouden.

„ Voor ijder verzwegen voet zal de Schipper
„ betalen zestien gulden, de quarten naer adve-
„ nant. De Loots is niet aenſpreeklijk voor de
„ gevolgen van dat verzwijgen.

„ Vind de Schipper geraden om onder weg, in
„ plaets van naer Texel, naer het Vlie, of van het
„ Vlie naer Texel te zeilen, is de Loots gehouden
„ te volgen.

„ Indien de Schepen gebracht zijn tot op de
„ hoogte van Durgerdam, zal gehouden worden
„ verdient te zijn een derde van 't Lootsgeld.

„ Over Pampus tot bij Urk, het halve loon.

„ Voor het Vriesſe of Wieringer Vlaek, twee
„ derde.

„ Het Vriesſe of Wieringer Vlaek gepasſeert
„ zijnde, het volle loon.

„ Verzeild de Loots door moedwil, onkunde
„ of verzuim het Schip, zal hij niet alleen geen
„ loon genieten, maer naer exigentie van zaken
„ geſtraft worden.

„ Het zomerloon begint den eerſten April, en
„ eindigt den 31 Augustus.

„ Het

„ Het Winterloon zal aanvang nemen den eer-
„ ſten September, en eindigen den 31 Maert.
„ Dit zomer- en winterloon blijft bepaeld, als
„ volgt":

Naer Texel.

Zomerloon.

	Gl.	St.
9 voet en daer onder .	*f* 11	: 15 : -
10	12	: 10 : -
11	14	: - : -
11½	16	: - : -
12	18	: - : -
12¼	20	: - : -
12½	22	: - : -
12¾	24	: - : -
13	26	: - : -
13¼	28	: - : -
13½	32	: - : -
13¾	36	: - : -
14	40	: - : -
14½	48	: - : -
14½	56	: - : -
14¾	64	: - : -
15	72	: - : -
15¼ . . .	88	: - : -
15½ . . .	104	: - : -
15¾ . . .	120	: - : -
16	136	: - : -

Naer Texel.

Winterloon.

	Gl.	St.
9 voet en daer onder .	*f* 14	: 14 : -
10	15	: 12 : -
11	17	: 10 : -
11½	20	: - : -
12	22	: 10 : -
12¼ . . .	25	: - : -
12½ . . .	27	: 10 : -
12¾	30	: - : -
13	32	: 10 : -
13¼	35	: - : -
13½	40	: - : -
13¾	45	: - : -
14	50	: - : -
14¼	60	: - : -
14½ . . .	70	: - : -
14¾ . . .	80	: - : -
15	90	: - : -
15¼ . . .	110	: - : -
15½	130	: - : -
15¾	150	: - : -
16	170	: - : -

Naer het Vlie.

Zomerloon.

	Gl.	St.
9 voet en daer onder .	*f* 13	: - : -
10 . . .	15	: - : -
11	16	: 10 : -
11½	18	: 10 : -
12	21	: - : -

12¼ voet

12¼ voet en daer onder .	*f* 23	: 5	: -
12½	25	: 10	: -
12¾	27	: 15	: -
13	30	: -	: -
13¼	31	: 10	: -
13½	36	: -	: -
13¾	40	: 10	: -
14	45	: -	: -
14¼	54	: -	: -
14½	63	: -	: -
14¾	72	: -	: -
15	81	: -	: -
15¼	99	: -	: -
15½	117	: -	: -
15¾	135	: -	: -
16	153	: -	: -

Naer het Vlie.

Winterloon.

	Gl.	St.	
9 voet en daer onder .	*f* 16	: 5	: -
10	18	: 15	: -
11	20	: 12	: 8
11¼	23	: 2	: 8
12	26	: 5	: -
12¼	29	: 1	: -
12½	31	: 17	: 8
12¾	34	: 14	: -
13	37	: 10	: -
13¼	39	: 7	: -
13½	45	: -	: -
13¾	50	: 12	: -
14	56	: 5	: -
14¼	67	: 10	: -
14½	78	: 15	: -
14¾	90	: -	: -

15	voet	en	daer	onder	.	*f*	101	: 5	: -
15¼		.		.	.		123	: 15	: -
15½		.		.	.		146	: 5	: -
15¾		.		.	.		168	: 15	: -
16		.		.	.		191	: 5	: -

Dieper gaende in alle de gevallen naer advenant.

Wijders hebben Mijne Heeren van den Gerechte, bij Publicatie, in dato den 26 Januarij 1785, geſtatueerd: „ dat voortaan op alle vreemde ſchepen, waar op geen zeevarend perſoon is, de „ Hollandſche taal ſprekende, zal moeten worden „ genomen, ter keuze van den Schipper, of een „ tweede Loots, of een Tolk, mits zijnde een „ zeevarend perſoon, en dat ſchepen, waar van „ de voetmaten aan den Loots onbekend zijn, of „ waar van hij de ware diepte niet weet, zullen „ moeten worden onderhaakt, door den Gilde„ knegt van het Lootsmans Gild, ten kosten van „ den Schipper, voor welke onderhaking, buiten „ en behalven de ſchuitvragt, in 't geheel zal „ worden betaald dertig ſtuivers."

Wijders is door den Raad der Gemeente in de maand Junij des jaers 1797, bij wijze van Ampliatie op de Keuren, ten behoeve van het Lootsmans Gilde, het volgende geſtatueerd:

Eerſtlijk, dat, dewijl thans de onkosten, welken de Lootslieden voor hunne terugreize genoodzaakt zijn te maaken, aanmerklijk zwaarer zijn dan voorheên, en het loon, hetwelk zij voor het aflootſen van kleine Schepen genieten, naar evenredigheid, te gering is, voortaan het loon van de kleine Schepen, diepgaande van 9 tot 14 voeten, evenveel in welken tijd van 't Jaar, en dus het geheele Jaar door, op den volgenden voet zal bepaald zijn, als:

Van

Van	9 voeten, naar Texel .	*f*	14:15:-
—	10 ——— . . .		15:10:-
—	11 ——— . . .		17:10:-
—	11½ ——— . . .		20: - :-
—	12 ——— . . .		22:10:-
—	12¼ ——— . . .		25: - :-
—	12½ ——— . . .		27:10:-
—	12¾ ——— . . .		30: - :-
—	13 ——— . . .		32:10:-
—	13¼ ——— . . .		34: - :-
—	13½ ——— . . .		36: - :-
—	13¾ ——— . . .		38: - :-
—	14 ——— . . .		40: - :-

Van	9 voeten, naar het Vlie	*f*	16: 5:-
—	10 ——— . . .		18:15:-
—	11 ——— . . .		20:10:-
—	11½ ——— . . .		23: - :-
—	12 ——— . . .		26: 5:-
—	12¼ ——— . . .		29: - :-
—	12½ ——— . . .		31:15:-
—	12¾ ——— . . .		34:15:-
—	13 ——— . . .		37:10:-
—	13¼ ——— . . .		39: - :-
—	13½ ——— . . .		41: - :-
—	13¾ ——— . . .		43: - :-
—	14 ——— . . .		45: - :-

Blijvende het loon der Schepen van 14 tot 16 voeten, en daar boven, zoowel voor winter- als zomer-loon, bepaald, zoo als in de Keure van 31 Januarij 1774 is vermeld.

Ten tweeden, dat de vreemde Schepen, welken geenen tweeden Loots of Tolk komen te gebruiken, waartoe zij bij Keure van 27 Januarij 1785 verpligt zijn, bijäldien geen zeevaarend Perſoon,

de Hollandſche Taal ſpreekende, zich aan hun Boord bevindt, gehouden zullen zijn de Lootslieden een ſomma van drie Gulden boven hun verdiend loon te betaalen.

Ten derden, dat voortaan de Schippers van alle Schepen, geen Koopmans Goederen inhebbende, maar alleen met Ballast beladen zijnde, en dus geen Loots gebruikende, ten behoeve van het Lootsmans Gild, gehouden zullen zijn te betaalen een gelijke ſomma van drie Gulden, en met een behoorlijk bewijs moeten zijn voorzien, dat zij geen Koopmans Goederen in hun Schip hebben geladen; waartegen de Overlieden van het Lootsmans Gild aan den Schipper een bewijs van de betaaling der voorſchrevene drie Gulden zullen moeten afgeeven; welk bewijs de Schippers, in *Texel* of *'t Vlie*, waarheen zij verkiezen te vaaren, zullen moeten vertoonen.

Ten vierden, dat, wanneer een Schipper een Lootsman beſteld heeft, hij Schipper, of iemand van zijnentwegen, denzelven Lootsman, aan het Lootsmans-Comptoir, zal moeten afhaalen, en bijaldien hij daarin, na verloop van twee uuren, na den door hem bepaalden tijd, nalaatig blijft, zal hij verpligt zijn twee Gulden, ten behoeve van het Lootsmans Gild, te betaalen; waartegen ook de Lootsman, die beſproken is, en zich niet op den bepaalden tijd of uur aan het Lootsmans-Comptoir bevindt, zijn gantſche beurt zal moeten laaten voorbijgaan, en zal als dan een ander, zonder tegenſpraak, in deszelfs plaats geſteld worden.

Ten vijfden, dat bij dezen de Keure van 31 Januarij 1774, Titul 3, Art. 3, in zoo verre wordt geältereerd, dat in de Maanden Maart, September en October, de Overlieden hun Comptoir met het luiden der Boomklok zullen mogen ſluiten, en in-

ingevolge van dien de Gildeknecht zich aldaar niet langer dan tot dien tijd zal behoeven te bevinden.

Ten zesden, dat aangezien de hardigheid en het nadeel, welken uit het, bij Keure van 31 Januarij 1774, Titul 5, Art. 15, aan den Equipagiemeester van de Admiraliteit, en Bewindhebberen van de Oost-Indiſche Compagnie, in der tijd, toegeſtaan recht, voor de overige Gildebroeders ontſtaat, om naar welgevallen uit het lighaam der Lootslieden, tot het aflootſen hunner Schepen naar *Texel* of *het Vlie*, te kunnen kiezen, en deeze keuze meestal op één en denzelfden Perſoon komt te vallen, — voortaan dusdanige bevoorrechte Loots of Lootſen, die door de Directie van de Marine, of van den Oost-Indiſchen Handel, zal of zullen verkozen worden, om 's Lands of de Oost-Indiſche Schepen aftelootſen, gehouden zal of zullen zijn, één derde van hunne verdiende Loots- en Dag-Gelden aan het Gild uit te keeren, om onder de andere Gildebroeders ponds ponds gewijze te worden verdeeld.

Ten zevenden, om voortekomen, dat geene Buiten-Lootſen zich, ten nadeele van het Lootsmans-Gild dezer Stad, met Schippers, buiten het Lootsmans-Comptoir, engageeren; zullen dezelve Buiten-Lootſen verpligt zijn zich aan het Lootsmans-Comptoir aan te geeven, om Schepen te mogen lootſen, wanneer de vaste Lootſen en Noodhulpen van de Wal zijn, en zich alsdan naar de Keuren en Ordonnantiën van het Lootsmans-Gild moeten gedraagen; en zal geen Schipper bevoegd zijn een Loots, buiten het Lootsmans-Comptoir, aan te neemen; alles op eene boete van drie Gulden, zoo door den Schipper als Lootsman, ten behoeve van het Gild, te verbeuren.

Ten agtſten, aangezien het Collegie van de Pi-

lotage is vernietigd geworden, wordt bij dezen het Committé van Koophandel en Zeevaart deezer Stad gequalificeerd en geauthoriſeerd, om, met adſiſtentie van één, twee, of meer, Overlieden, zodanige Jongelingen, welke reeds bij Overlieden een mond-examen gedaan hebben, op nieuw een examen afteneemen, alvorens zij bij Gildebroederen het vaaren beginnen te leeren, en wanneer zij door dezelven geleerd zijnde, en elk met een Overman een proefreize naar beide de ſtroomen van *Texel* en *het Vlie* hebben gedaan, alsdan die zelve Jongelingen, die, op getuigenis der Overlieden, bekwaam worden bevonden, tot Lootsman of Noodhulp aanteſtellen, en hun, ingevolge de Keure van 31 Januarij 1774, Titul 1, Art. 5, het Loots-lootje, met een bewijs van aanſtelling, te overhandigen.

Wordende wijders gemelde Overlieden geäuthoriſeerd, om, opdat ten allen tijde het getal der Noodhulpen compleet moge zijn, zodanige Leerlingen, als zijlieden in der tijd zullen hebben, te laaten leeren, om op bovengemelden voet tot het Noodhelpen te worden gepromoveerd.

Blijvende verders alle de Keuren, op het Lootsmans-Gilde geëmaneerd, in derzelver volle kracht en waarde, voor zoo verre derzelver inhoud het hiermede geſtatueerde niet is tegenſprekende.

Commissarissen van de Zeezaken.

Na dat 'er al vroeg middelen beraemt waren tot voorkoming of afdoening der geſchillen tuſſchen Kooplieden en Zeevarenden, werd 'er in den jare 1641 beſloten tot de opregting eener regtbank van Commisſariſſen van Zeezaken, welke in den gemelden jare maer drie in getal waren, doch al terſtond

ſtond tot vijf vermeerdert werden, gelijk het heden nog is. Derzelver verkiezing geſchied jaerlijks na Vrouwendag.

Ter dezer Kamer word nog tegenwoordig recht gedaen naer de Ordonnantie van den jare 1643. ingevolge van welke voor dezelve worden gebracht alle geſchillen tuſſchen Koopman en Schipper of Bootsgezel; Schipper en Bootsgezel; Koopman en Lootsman; Lootsman en Schipper; Inladers en Inladers; Reeders en Reeders, en Schippers en Reeders in Zaken de Zeevaert betreffende. Ook de geſchillen over Bodemerij, Inteekening en verkoop van Scheepsparten, arbeidsloon aen, en herſtelling van Schepen, levering van Scheepsbehoeften, en 't geen meer tot uitrusting van Schepen vereischt word, zoo ook over goederen op halve, of meerdere en mindere winſten mede gegeven. Wie voor Commisſariſſen van Zeezaken gedagvaert word moet in perſoon verſchijnen; hoewel 't gebruik al ſedert vele Jaren is ingevoert, dat ook hier, gelijk voor de andere ondergeſchikte regtbanken, de Solliciteurs de plaets van eiſchers en van gedaegden bekleeden. De Reeders, zelf de Bewindhebbers der Oost- en West-Indiſche en andere Maetſchappijen, zijn eiſchers of gedaegden, in de plaets hunner Schippers.

Commisſariſſen verleenen tot drie defauten, en verwijzen, voor het proffijt van 't derde, den gedaegden tot namptiſement van de geëischte ſomma, hoe hoog dezelve ook zijn moge: de zaek ter rolle gebracht, en de gedaegde niet verſchijnende, word bij vonnis veroordeelt, zoo de zaek daer toe geſchikt is.

Verſchijnen beide partijen, als dan doen Commisſariſſen hun best om die met elkanderen te bevredigen; doch dit vruchtloos zijnde, doen zij

recht bij *Proviſie tot namptiſement, Definitive Condemnatie of abſolutie.*

Arresten op Maendgelden of gaedjen van Matroozen moeten ter Vierſchare beklaegt worden. Doch over de tegenkantingen tegen dezelve zitten Commisſarisſen van Zeezaken, ter eerſter aenleg.

Van alle bepalende vonnisſen valt beroep aen Schepenen: 't welk, zoo het vonnis tot vijf hondert guldens inhoud, binnen drie, doch hooger loopende, binnen tien dagen geſchieden moet: waerna men gehouden is het appél binnen andere drie of tien dagen na de aenteekening door den Secretaris, bij requeste voor Schepenen, te vervolgen of men word geacht daer van te hebben afgezien.

In 't vonnisſen ſchikken Commisſarisſen zich naer de gemeene Zeerechten; naer 's lands Plakaten en naer de Keuren dezer Stad; doch in duistere of twijffelachtige zaken, naer de beste reden en meeſte billijkheid.

De Kamer van Zeezaken word waergenomen door eenen Secretaris, wiens *Leges* bij eene Ordonnantie van 28 Januarij 1760 bepaeld zijn. Voorts word de Kamer gedient door de Stadsroedragende Bodens bij beurten. De Waterſubſtituit-Schout, die voor 't eerst in 't jaer 1641 werd aengeſteld, is bevoegt tot het weren van ongeregeltheden langs den Y-kant, en het vangen van misdadigen aldaer. Hij ſtaet ook over de verkoopingen van Schepen en Scheepsgereedſchappen, en over de monſtering van 't Scheepsvolk. Voorts is hij gemachtigt tot het doen van alle bekeuringen te water; het innen der boeten aldaer, en het aenklagen der onwilligen voor Commisſarisſen van de Zeezaken. In 't jaer 1744 werd hem bij Mijn Heeren van den Gerechte uitdruklijk toe-

toegeſtaen den tijtel van *Baljuw van de Zeezaken*, of *het Watergerecht*.

Het Scheepsvolk gehuurt zijnde moet binnen vierentwintig uuren na 't ontfangen van het handgeld aen boord komen, of het vervalt in eene boete ten behoeve van den Waterſubſtituit-Schout, en de Schipper mag andere manſchap in de plaets huren. Officieren en Matroozen zijn verpligt het Schip te helpen laden, en moeten zoo dra de Schipper zeilreede is, op den beſtemden tijd, aen boord wezen. Het Scheepsvolk, na 't ontfangen der huure, verloopende, is de Schipper gehouden zulks den Waterſubſtituit-Schout aen te geven. Gelijk de Matroozen niet uit den huur mogen ſcheiden, dan om wettige redenen, met kennisſe van Commisſarisſen; zoo mag de Schipper ook niet, dan met gelijke kennisſe, iemand zijnen dienst opzeggen. Zoo de reize verandert word is het Scheepsvolk verplicht zich daer in te voegen naer den Schipper, mits genietende verbetering van gaedje, volgens de uitſpraek van Commisſarisſen. Na 't voltrekken der reize en het losſen van 't Schip, moet de Schipper het Scheepsvolk vierentwintig uren na de ontlading of afdanking ten volle afbetalen. In geval het Schip verongelukt, mag het Scheepsvolk niet vertrekken zonder verlof van den Schipper. Zoo de Matroozen of Officiers elkanderen, of den Schipper, buiten lands, eenigen overlast aandoen, en vooral, zoo zij binnen ſcheepsboord, of aen land, het mes op elkanderen trekken, of elkanderen kwetſen, moet zulks den Waterſubſtituit-Schout worden aengegeven. Voorts vind men in de handvesten der Stede, bl. 1489 en volgende, verſcheiden Keuren op de Scheepvaert die Commisſarisſen ten richtſnoer ſtrekken.

Tot onderhoud der Kamer van Zeezaken moe-

ten alle ſchepen zonder onderſcheid, tot vijftig lasten toe groot zijnde, van elke reize die zij, buiten gaets dezer landen doen, vijftien ſtuivers betalen: Schepen van vijftig lasten en daerboven, komende van Westen, Oosten, Noorwegen, Engeland, Schotland of eenige andere plaetſen daeromtrent, dertig ſtuivers: alle ſchepen komende van bewesten de Kaap Finis Terræ, of benoorden Hitland, drie guldens.

VAN DE ZEETIJDING EN ANDERE OPENBARE BERIGTEN TOT DEN KOOPHANDEL BETREKLIJK.

Nadien het voor den Koopman van het uiterſte belang is het vertrek van zijne bevragte ſchepen te weten, maar ook vooral de aankomst van zulken, die hij verwagt en welker ſpoedige aanlanding of lang agterblijven een merklijken invloed op den prijs der koopwaren kan hebben, zoo word alle avonden van hier een Post naar Texel afgezonden, welke des morgens met de lijst der aangekomen en uitgezeilde ſchepen in deze Stad terug komt, wanneer die lijst terſtond aan het Post-Comptoir en bezijden de Beurs word aangeſlagen, gelijk ook telkens geſchied met de lijst van het Vlie, zoo dra dezelve aankomt.

Wijders word hier driemaal 's weeks, in navolging van de Londonſche *Lloijds-lijst* eene *Koophandel* en *Zeevaart tijding* gedrukt en uitgegeven, behelzende de Cours van de Wisſel, — de lijst der koopmanſchappen, die in publijke veiling zijn aangeſlagen, — de namen der ſchepen, die in lading leggen en derzelver destinatie, — als mede alle buiten- en binnenlandſche ſcheepstijdingen.

Ook worden 'er van tijd tot tijd, naar gelang

van

van de aankomst der ſchepen, zoogenaamde *Manifesten* gedrukt, behelzende de namen der ſchepen, de quantiteit der koopmanſchappen door dezelven aangebragt en door welke kooplieden die goederen ontfangen zijn.

Daarenboven word nog in de Stads Courant van alle verkoopingen advertentie gedaan, en alle andere berigten, tot den koophandel betreklijk, mede gedeeld.

Assuradeurs, en Commissarissen van de Assurantie-Kamer.

Zedert ruim twee eeuwen hebben hier te lande reeds plaets gehad zekere Contracten of overeenkomſten, waer bij de een, mits genietende zeker voordeel, *Premie* genaemt, het gevaer welk een ander loopt ten zijnen laste neemt. Zoodanige *Verzekeringen* of *Aſſurantien* geſchieden onbetwistbaer in deze Stad meer dan in eenige andere van geheel Europa; want niet alleen Hollanders, maer zelfs Buitenlanders, verkiezen veel eer alhier, dan elders verzekert te zijn; eensdeels om de geringe Premien, welke alhier door de vele posten, natuurlijk laeg zijn, ten anderen om de *Soliditeit* der Aſſuradeuren, welke meestal lieden van vermogen zijnde, voor hunne geteekende ſommen goed zijn, zoo mede om derzelver gemaklijkheid in het afmaken der ſchade; want mogelijk is 'er geen plaets in de waereld, alwaer de Aſſuradeurs, met zoo veel kundigheids en doorzigts om te zien of men hen bedriegt, nochtans zoo gereedlijk betalen, als de vorderingen maer eenigſints billijk zijn.

Tot beſlisſing der geſchillen over dit ſtuk, is 'er in 1598 eene *Kamer van Aſſurantie* opgericht, en eene

eene Ordonnantie of Keure op 't ſtuk van Asſurantie en *Avarije* vastgeſteld, en bij Octroij van 's Lands Staten van den zeventienden Julij 1612 bevestigt. Het getal der Asſurantie-Meesteren is, van de oprechting der Kamer af, altoos op drie bepaelt geweest. Alleenlijk zijn 'er, in 't jaer 1764 vier Asſurantie-Meesters geſtelt. De voorgemelde oude Ordonnantie werd in 't jaer 1744 geheellijk vernieuwd, en deze, met de vermeerderingen van den jare 1756, is de grondſlag der bezigheden van Asſurantie-Meesteren. Wij vinden dit gedeelte des Koophandels van zoo veel belang, dat wij niet kunnen nalaten den korten inhoud dier ordonnantien uit den Heere *Wagenaar* alhier over te ſchrijven.

„ De *Police*, zijnde de Acte, waarbij de *Asſu-*
„ *radeurs* zig verbinden, om het gevaar, welk
„ de *geasſureerden*, anderzins, loopen zouden, op
„ zig te neemen, en waarvan de voorſchriften,
„ op last van de Asſurantie-Kamer, gedrukt, en
„ door den Secretaris dier Kamer, getekend zijn,
„ moet inhouden den naam van 't Schip en van
„ den Schipper; of, zo men deezen laatſten niet
„ weet, van hem, die last of berigt wegens de
„ Asſurantie gegeven heeft. Voorts, de laad-
„ plaats van 't ſchip, en den naam der plaatſe,
„ werwaards het geſchikt is: doch de eerſte al-
„ leen, in geval dezelve verſchilt van de plaats,
„ van waar de Asſurantie haaren aanvang neemt.
„ In geval van Asſurantie op 't *Caſco* of lighaam
„ van 't ſchip, of op Bodemerijgelden, behoeft
„ ook de laadplaats niet te worden uitgedrukt.
„ Volgens eene Keure van den drie en twintig-
„ ſten Januarij des jaars 1699, worden, onder de
„ Plaats, van waar een ſchip vertrekt, ook de
„ omgelegene gedeelten begreepen; en het ſchip

„ wordt

„ wordt niet gehouden vertrokken te zijn, voor
„ dat het, buiten de zeegaten der Plaatſe, geraakt,
„ en zelfs de tonnen of bakens, zo 'er eenigen
„ zijn, voorbij gezeild is. Men mag zig, op
„ vertrokken ſchepen of goederen, doen verze-
„ keren, mids zulks, in de Police, uitdrukkende,
„ en, in geval van ramp of ſchade, bij eede,
„ verklaarende, dat men daarvan onkundig ge-
„ weest is: behoudens nogtans het regt des As-
„ ſuradeurs, om het tegendeel te bewijzen; in welk
„ geval, de geasſureerde niet alleen geen' eisch
„ heeft op den Aſſuradeur; maar zelfs tot betaa-
„ ling van dubbele Premie, boven de kosten, ver-
„ weezen wordt. Men rekent, dat de Geasſu-
„ reerde, van een' afſtand van drie mijlen, in
„ den tijd van twee uuren, kennis heeft konnen
„ krijgen van de ſchade, op verzekerde ſchepen
„ of goederen gevallen: en hij is gehouden, zig
„ met eede te zuiveren, zo hij verklaart, daarvan
„ egter geene kennisſe gehad te hebben. Het
„ gevaar van den Aſſuradeur op goederen begint
„ te loopen, van den tijd af, dat dezelven gebragt
„ zijn op de kaai of wal, om van daar, met ſchui-
„ ten of ligters, naar de ſchepen gevoerd te wor-
„ den; en duurt, tot dat de ſchepen, ter beſtem-
„ der plaatſe, aangekomen, en de goederen we-
„ derom op de kaai of wal gelost te zijn; doch
„ zo men 't losſen, buiten wettige verhinderinge,
„ nalaat, eindigt het gevaar des Aſſuradeurs vijf-
„ tien dagen na de aankomst der ſchepen. Het
„ gevaar op 't ſchip begint, met het inneemen
„ van Ballast of Koopmanſchappen, en eindigt
„ met de ontlosſinge, of ten langſten een en twing-
„ tig dagen na de aankomst van 't ſchip; of, zo
„ 'er verzekering op de uit- en t'huisreize gedaan
„ is, na het afloopen der geheele reize; zoo het

„ ſchip

„ ſchip nog niet aangekomen is, ter plaatze, van
„ waar men zig, op het zelve, of op de laadin-
„ ge, wil doen verzekeren, moet zulks, in de
„ Police, worden uitgedrukt. De Geasſureerden
„ op goederen en de Geasſureerden op ſchepen,
„ reeders of eigenaars zijnde, mogen de ſchepen
„ geene andere havens doen inloopen, dan in de
„ Police benoemd zijn. Doch de Schipper mag
„ zulks, bij nood, doen. En zo hij 't, ook
„ buiten nood, doch zonder last van den Geas-
„ ſureerden doet, blijft de Asſurantie van waarde;
„ doch de Asſuradeur behoudt eisch op den Schip-
„ per. Voorheen, plagt alleenlijk zeven agtſte
„ van 't Caſco van een ſchip met zijn toebehooren
„ te mogen verzekerd worden; doch thans mag
„ men de volle waarde, die men in de Police mag
„ uitdrukken, met de Premie ingeſlooten, doen
„ verzekeren: maar zo 't ſchip van vuurenhout
„ getimmerd is, moet zulks, volgens eene Keure
„ van den zeven en twintigſten Januarij des jaars
„ 1733, bij de Ordonnantie bevestigt, in de Po-
„ lice, worden uitgedrukt, of de, Asſuradeur is
„ ſlegts, in de helft der ſchade, gehouden. Ver-
„ zekering op goederen, te lande, of over zoete
„ wateren verzonden wordende, of op vaartui-
„ gen, die dezelve voeren, moet geſchieden,
„ overeenkomſtig met de Ordonnantie. Men mag
„ zig, in 't algemeen, op goederen doen verze-
„ keren, zonder dezelven in 't bijzonder te be-
„ noemen; doch gemunt of ongemunt Goud en
„ Zilver, Juweelen, Paarlen en andere klei-
„ noodien, Ammunitie van oorlog en Geweer
„ moeten, bijzonderlijk, in de Police, zijn uit-
„ gedrukt. De gaadje van Schippers of Bootsge-
„ zellen mag niet verzekerd worden; doch wel
„ 't Rantſoen of Losgeld, welk zij zouden kon-

„ nen

„ nen behoeven, in geval, zij door Zeeroovers
„ mogten genomen worden; welk rantſoen de
„ Aſſuradeurs, tot de geteekende ſomme toe,
„ voldoen moeten; wordende hun, het gene het
„ zelve minder beloopen mogt, te rug gegeven.
„ De Vragtpenningen van een ſchip; 't rantſoen
„ van ſchip en laading, en verbeelde winst op
„ gelaaden goederen, mogen ook verzekerd
„ worden; mids al het zelve ſchattende in de Po-
„ lice. Ook mag men zig, voor den tijd van een
„ jaar, doen verzekeren voor ſchade, ontſtaande
„ uit brand van Lijnbaanen, Suikerbakkerijen,
„ Branderijen, Molens, Huizen, Pakhuizen enz.,
„ beide buitens en binnens Lands. Penningen,
„ op Bodemerij of behouden reis medegegeven,
„ mogen insgelijks verzekerd worden, mids men
„ zulks, bijzonderlijk, melde in de Police, wor-
„ dende den Geaſſureerden de verzekerde ſomme
„ voldaan, tegen overgifte van zijnen eisch op
„ den Opneemer, wanneer 't ſchip jaar en dag,
„ vermist is. Zo de reis veranderd wordt, buiten
„ toedoen van den Opneemer, blijft de Aſſurantie
„ van waarde. Doch zoo de Schipper Opneemer
„ is, en de reis, op last van de Reederij, ver-
„ anderd wordt, moet de Geaſſureerde met den
„ Aſſuradeur, ten overſtaan van Aſſurantie-Mees-
„ teren, of anderszins, wegens verbetering van
„ Premie, overeenkomen, of de Aſſuradeur is
„ in geene ſchade gehouden. Aſſurantie, op
„ Bodemerije gedaan, is vrij van Avarij groſſe,
„ en vermindering van waarde door bederf in zig
„ zelven. Aſſurantie op goederen, die reeds ten
„ volle met Bodemerij bezwaard zijn, is nietig en
„ van onwaarde. Alle goederen zonder onder-
„ ſcheid mogen, ten volle, en met de Premie
„ ingeſlooten, worden verzekerd, zonder dat de

„ ver-

„ verzekerde, gelijk van ouds, verpligt is, 't ge-
„ vaar van een tiende der waarde, ten zijnen las-
„ te, te houden: moetende, alleenlijk, zulke
„ goederen, welker bedraagen niet met inkoopre-
„ keningen getoond kan worden, in de Policen,
„ gewaardeerd worden. Van verzekerde goede-
„ ren, die niet verzonden worden, en van ver-
„ zekerde ſchepen, die de reis niet doen, moeten
„ de Aſſuradeurs de genooten Premie wederom
„ uitkeeren, 't welk men *Reſtorno* noemt, mids
„ daar van inhoudende een half, of, zo de goe-
„ deren reeds van de kaai of wal, in ſchuiten of
„ ligters, gelaaden geweest zijn, een ten honderd,
„ en van de ſchepen, insgelijks, een ten hon-
„ derd.

„ Zoo een Aſſuradeur *failleert*, vermag de
„ Geaſſureerde, mids hij den Curateur in des-
„ zelfs boedel de geſlooten post, door den Bo-
„ de der Aſſurantie-Kamer, laate opzeggen, zig,
„ op nieuws, op alle goede en kwaade tijdin-
„ gen, bij anderen, laaten verzekeren. Vol-
„ gens eene oude gewoonte, mogen de naamen
„ van den derden en volgende Aſſuradeurs, op
„ eene en dezelfde Police, buiten bewilliging
„ der genen, die voor hun getekend hebben,
„ niet worden geroijeerd of uitgedaan, ten ware
„ de Geaſſureerde zelf, of iemant anders, voor
„ de geroijeerde Aſſuradeurs, wilde inſtaan.

„ Wanneer een verzekerd ſchip onbekwaam
„ geworden is, of zoo verzekerde ſchepen of
„ goederen genomen, bedorven, of zonder regt
„ van herkrijginge, verlooren geraakt zijn, mo-
„ gen de Geaſſureerden dezelven, bij ſchrifte-
„ lijke Acte, door den Bode van de Aſſuran-
„ tie-Kamer, *abandonneeren* of overlaaten aan de
„ Aſſuradeurs, die gehouden zijn, hun, drie

„ maan-

„ maanden daarna, de geteekende ſomme te vol-
„ doen. Schepen, geſchikt naar Groenland of
„ Straats-Davis, van welken men, zes maanden
„ na de terugkomst van het laatſte ſchip van
„ daar; of Schepen, gezonden naar eenige plaats
„ in Europa, of naar Barbarije, de Canariſche
„ Eilanden, de geheele Middellandſche zee, de
„ Levant, en de Archipel of daar omtrent, van
„ welken men, in zes maanden na hun vertrek;
„ of Schepen, die verder zeilen moeten, van wel-
„ ken men, in een jaar, taal noch teeken verno-
„ men heeft, worden zo goed als verlooren ge-
„ acht, en mogen de Geasſureerden vraagen Con-
„ ſignatie van de geteekende ſomme ter Aſſurantie-
„ Kamer, die, met de Intrest van vier ten hon-
„ derd, te rug gegeven wordt, zo de ſchepen,
„ naderhand, behouden aankomen. Doch zo
„ zulks, na jaar en dag, in 't eerſte, of, na twee
„ jaaren, in het tweede geval, geſchiedt, houdt
„ de Intrest op. Zo een verzekerd ſchip, in Eu-
„ ropa en de verdere beſchreven paalen, door
„ uitheemſche Mogendheden, opgehouden of
„ bekommerd worden mogt, moet men zes maan-
„ den; of twaalf maanden, indien 't buiten de
„ gemelde paalen gebeurt, vertoeven, eer men
„ het ſchip en de verzekerde goederen in het zel-
„ ve, die geen bederf onderworpen zijn, aan de
„ Aſſuradeurs mag abandonneeren; welke zes, of
„ twaalf maanden beginnen te loopen, van den
„ tijd, waarin den Aſſuradeuren, of het meerder-
„ deel derzelven, hier ter Stede zijnde, door den
„ Bode der Aſſurantie-Kamer, kennis gegeven is;
„ terwijl de Geasſureerden verpligt blijven, de
„ ſchade aan ſchip en goed te voorkomen, en het
„ ontſlag van 't een en 't ander te bevorderen.
„ Doch grove en bederfelijke goederen mogen,

„ naar gelegenheid van zaken, vroeger, en kort
„ na dat de Asſuradeurs kennis van 't geval gekree-
„ gen hebben, worden geabandonneerd. Eisch
„ van ſchade en Avarij gros, binnen Europa en
„ de paalen boven gemeld, moet ten langſte bin-
„ nen een en een half jaar; buiten die paalen,
„ binnen drie jaaren, en te lande, of over de
„ zoete wateren, binnen de helft van den gemel-
„ den tijd, gedaan, en geregtelijk vervolgd wor-
„ den, op *poene* van verſtek.

„ De Asſuradeurs zijn niet gehouden in ſchade,
„ die ſchip of goed, door bederf in zig zelven,
„ overkomt. Iemant, zig op goederen in 't ge-
„ meen hebbende doen verzekeren, kan geene
„ ſchade onder tien ten honderd vorderen, zo
„ bevonden wordt, dat het gevaar geloopen is
„ op Wolle, Vlasch, Hennip, Stokvisch, Ha-
„ ring, Graanen, rond of plat Zaad, Suiker,
„ Erweten, Boonen, Kaas, Boeken of Papier.
„ Doch zo hij eenige van deeze Waaren, uitdruk-
„ kelijk, in de Police genoemd heeft, is de As-
„ ſuradeur maar vrij van beſchadigdheid onder
„ drie ten honderd. De Avarij of ſchade wordt
„ geſlaagen over de *bruto* of ruwe ſomme, die de
„ goederen, gezond zijnde, ter plaetſe, wer-
„ waards zij geſchikt zijn, waardig bevonden wor-
„ den. De Geasſureerden zijn verpligt, de As-
„ ſuradeurs ten ſpoedigſte kennis te geeven van
„ de rampen en ſchade, den verzekerden ſche-
„ pen of goederen overkomende.

„ De Premie of prijs der verzekeringe moet
„ terſtond worden betaald. Zo de Asſuradeurs
„ dezelve borgen, behouden zij alleenlijk eisch
„ op de Makelaars of anderen, die de Asſurantie
„ bezorgd hebben; doch zo deezen in ongelegen-
„ heid mogten geraaken, zijn de Geasſureerden,

„ hun

„ hun de Premie nog niet betaald hebbende, ver-
„ pligt, dezelve aan de Asſuradeurs te voldoen.
„ Tot voldoening der Premie, wordt, voor Com-
„ misſarisſen der Asſurantie-Kamer, geprocedeerd
„ van dag tot dag; en op het tweede defaut,
„ zonder uitſtel, regt gedaan. De Makelaars of
„ anderen mogen hunne Meesters, die hun de
„ uitgeſchooten Premie weigeren te voldoen,
„ dagvaarden voor Commisſarisſen, en zijn niet
„ verpligt, de Police uit te geeven, voor dat
„ zij voldaan zijn. Zij mogen zelven geene As-
„ ſuradeurs wezen, en genieten, voor Makelaar-
„ dij, een vierde ten honderd van elke reis; welk,
„ door de Asſuradeurs, betaald wordt, en waar
„ voor zij, zo wel als de Geasſureerden, ge-
„ houden zijn, voor de Premie in te ſtaan, mids
„ de Asſuradeurs hun, volgens eene Keure van
„ den zeven en twintigſten April des jaars 1745,
„ voor het uitgaan der tweede week, na de week,
„ waar in de Asſurantie geſlooten is, bij asſig-
„ natie, betaaling der geborgde Premie afvorde-
„ ren, waarna de Makelaars ook de Geasſureer-
„ den, in de volgende week, voor de voldoe-
„ ning der Premie, moeten dagvaarden, beide
„ op zekere verbeurtenis, in de Keure vermeld.
„ De Policen van Asſurantie moeten geſterkt
„ zijn met het klein Zegel van den Lande, te
„ weeten, zo de ſomme, die daar op geteekend
„ wordt, minder beloopt dan twee honderd gul-
„ den, met een zegel van drie ſtuivers; van twee
„ honderd tot onder de vijf honderd gulden met
„ een zegel van zes ſtuivers; van vijf honderd
„ tot onder de duizend gulden, met een zegel
„ van twaalf ſtuivers; van duizend tot onder de
„ tien duizend gulden, met een zegel van vier
„ en twintig ſtuivers, en van tien duizend gul-

„ den en daar boven, met een zegel van agt en
„ veertig ſtuivers. Van elke verzekering op
„ bijzondere ſchepen, of op goederen, in bij-
„ zondere ſchepen geladen, moet eene bijzon-
„ dere Police worden gebruikt. Niemant mag
„ ongezegelde Policen verkoopen. De Make-
„ laars of anderen mogen geene Policen gebrui-
„ ken, noch de Aſſuradeurs op geene Policen
„ teekenen, dan die behoorlijk gezegeld, en door
„ den Secretaris der Aſſurantie-Kamer getekend
„ zijn (*). Allen, die Aſſurantie bezorgen,
„ Makelaars en anderen, moeten dubbeld hou-
„ den van 't gene zij, in de gedrukte Policen,
„ invullen, om daarvan, zo 't vereiſcht wordt,
„ afſchriften te kunnen leveren aan de Aſſu-
„ rantie-Kamer. Bij de jongſte Ordonnantie op
„ deeze Kamer, zijn vijf bijzondere voorſchriften
„ van Policen gevoegd, die hier ter Stede ſtipte-
„ lijk gevolgd worden, als 1. Van eene verzeke-
„ ring op 't Casco of lighaam van 't ſchip. 2. Van
„ eene verzekering op goederen. 3. Van eene
„ Lijfteekening of verzekering tegen Onchriſten
„ roovers. 4. Van eene verzekering voor twaalf
„ maanden tegen brand in gebouwen. En 5.
„ van eene verzekering op goederen te lande,
„ of langs zoete wateren verzonden wordende.
„ Bij alle deeze voorſchriften behooven zulke
„ Aſſuradeurs die buiten deezer Stede Vrijheid
„ woonen mogten, zig niet alleen, zoo wel als

„ de

(*). De Heeren Staten van Holland hebben, bij een Plakkaat, in dato den 13 November 1773, het gebruik van ongezegelde aanneemingen van Aſſurantien, of van ongezegelde Policen verboden, op eene boete van 500 gl. boven en behalven de boete en pœne bij het LX Artijkel van de Ordonnantie op het Klein Zegel bepaald.

„ de anderen, te zullen onderwerpen aan de regt-
„ ſpraak der Kamer van Asſurantie en Avarij hier
„ ter Stede; maar kiezen ook *Domicilium citandi*
„ & *executandi* ten huize van den Secretaris dier
„ Kamer; om welke verbindte is in de Policen
„ te doen ſtellen. Burgemeesteren en Regeerders
„ deezer Stad, te gelijk met die van andere Ste-
„ den, alwaar Asſurantie-Kamers zijn, bij Reſo-
„ lutie van 's Lands Staaten van den twaalfden
„ Julij des jaars 1736, bijzonderlijk, *geoctroijeert*
„ zijn geworden. Voorts, zijn, bij het eerſte
„ Lid der Ordonnantie, alle bedingen in de Po-
„ licen, die met de Ordonnantie ſtrijden, voor
„ nietig en van onwaarde verklaard".

Sedert de Ampliatie op de Ordonnantie van den 28 Januarij 1756, is, door Mijne Heeren van den Gerechte, in eenige artijkels, nog verandering gemaakt, te weten, in het 3de, 18de, 53ſte en 54ſte Artijkel, en het 59ſte, 60ſte en 61ſte Artijkel geabrogeerd en in een nieuw Artijkel veranderd. als wanneer ook het Formulier der Policen, met eenige verandering is vernieuwd.

Het verſchil 't welk deze alteratie in de Ordonnantie met den hier voor op gegeven inhoud maakt, komt hoofdzaaklijk hier op uit.

„ Indien de Geaſſureerde geen kennis heeft
„ wegens het vertrek van 't ſchip moet hij op-
„ geven de laatſte tijding, die hij van ſchip of
„ goed heeft. De bepaling van 12 maanden voor
„ Brandverzekering is vernietigd en onbepaald
„ gelaten.

„ Alles, waar in iemand belang heeft mag ver-
„ zekerd worden, mits het intreſt reëel zij, welke
„ verzekeringen, in geval geene geoctroijeerde
„ Policen daar van zijn, bij bijzondere contrac-

„ ten kunnen geſchieden, egter op gelijke zegels „ als de geoctroijeerde Policen."

Daar het nu met de Aſſurantie even als met den Wisſel gelegen is, dat naamlijk verſcheiden dingen daar omtrent, door het gebruik, hare vastigheid verkrijgen, en het ſtuk van Aſſurantie zelf veel minder compleet door de wet bepaald is, zoo is het niet ondienstig nog eenige zaken, die tot den Aſſurantie ſtijl hier ter Stede behooren, op te geven.

1. Volgens de Ampliatie van den 28 Januarij 1756 op het 34ſte Artijkel dier Ordonnantie, zouden de Aſſuradeurs verpligt zijn de Avarije Groſſe te betalen, zoo dra die, buiten de onkosten van inſtrueren, opmaken en dispacheren, boven de één p.Ct. bedragen; doch volgens gebruik word bij alle Aſſurantien onder de Police geſteld, dat de Aſſuradeurs in allen gevallen vrij van ſchaden en Avarijen Groſſen onder de 3 p.Ct. zijn.

2. Volgens de Ordonnantie moet de beſchadigdheit alleen naar rato van den aart der goederen 3 of 10 p.Ct. zijn, om van de Aſſuradeurs gevorderd te kunnen worden; doch men bedingt gemeenlijk bij de Police de vergoeding, indien ook ſchade en Avarij Gros, bij een gevoegd, reſpective 3 of 10 p.Ct. bedragen.

3. Bewezen en liquide ſchaden worden, hoe zeer het beding, in de gedrukte Police, een termijn van 3 maanden bepaald, doorgaans ten eerſten betaald, onder korting van 2 p.Ct., indien de ſchade boven de 50 p.Ct. bedraagd. In allen gevallen pretenderen de Aſſuradeurs deze korting van ſchaden boven de 50 p.Ct.

4. In alle reparatien van ſchaden aan Casco's word $\frac{1}{3}$ voor vernieuwing of ordinaire ſlijtagie afgetrokken. De ankers alleen zondert men gemeenlijk

lijk daar van uit; doch word die aftrekking ſomtijds van nieuw gebouwde Hollandſche Schepen niet gevorderd, altans zoo het blijkbaar is, dat die ſchepen weinig of geen ordinaire ſlijtagie gehad hebben.

In den ſtijl van opmaking en dispachering der Avarijen Groſſe, hebben bij de Kamer van Aſſurantie, bijzonderheden plaats, die men behoord te weten, om dat ſommigen met het gemeene Recht en, zoo ver wij weten, ook met het gebruik in andere Landen verſchillen.

Voor eerst, kunnen alle Avarijen Groſſe op ſchepen van hier uitgevaren bij de Kamer van Aſſurantie ter opmaking bankvast (gelijk men het noemt) gemaakt worden; waar door een Koopman, die goederen buiten 's Lands verzend, nog verpligt kan worden, boven derzerver waarde, de Avarijen Groſſen te betalen, welke, gedurende de reis, op dezelven gevallen zijn.

Ten tweeden, ſchijnt, volgens den inhoud dier Ordonnantie, de Schipper niet verpligt te zijn de Avarij Gros op de reis voorgevallen, op zijne destinatie plaats te laten opmaken, noch aldaar in te vorderen, maar kan zijne beſcheiden herwaart zenden, om van de afladers der goederen, alhier gevorderd te worden.

Ten derden, is 'er nog eene bijzonderheid die vooral dient geweten te worden en die men, dewijl deszelfs praktijk nu al eenige jaren in zwang is geweest, onder den Aſſurantie-ſtijl dezer Stad ſchijnt te moeten betrekken. Zij is deze. Indien een t'huis komend Ship, met deszelfs lading, verongelukt, zoo dat ſlegts eenige effecten geborgen worden, zoo worden de onkosten van berging en beredding, bij wijze van Avarij Gros-

ſe, regelmatig geſlagen over het provenu dier goederen (het zij van ſchip of lading) die geſalveerd geworden zijn; maar indien dit een uitgaand ſchip is, het welk binnen of buiten onze zeegaten blijft, zoo worden (zelf ook dan wanneer 'er ſlegts eenige goederen, bij toeval, zijn aangeſpoeld) de onkosten van berging en beredding geſlagen en gedragen door het ſchip, op deszelfs geheele lading, waar mede het is bevragt geweest, volgens de waarde, die de goederen, bij de inlading, gehad hebben; waar door het dan gebeurd, dat goederen, die geheel verloren zijn en van welken, uit haren aart, zelf niets kon geſalveerd worden, meestendeels de onkosten moeten dragen, die aangewend zijn om de geborgen goederen te redden en te benificeren, hoe zeer ook die onkosten uit het geſalveerde kunnen worden betaald.

Deze onderſcheiden regeling ſchijnt met het natuurlijk begrip weinig over een te komen en ſteunt ook, voor zoo veel men weet, op geene wet, doch is reeds, ſedert eenige jaren bij de Aſſurantie-kamer in gebruik geweest en ſchijnt dus aldaar als een regel aangenomen te zijn.

Alle Avarijen Groſſen worden betaald volgens repartitie over de reëele en effective waarde der effecten, die tot de Avarij Groſſe contribuëren, zijnde hier ter ſtede

Het Schip en de Lading,	of bij ſommige reizen	Schip, Vragtpenningen, en de Lading,	voor de $\frac{1}{4}$ van de waarde.

Contanten en goud of zilver Muntmateriaal dragen ook ſlegts voor de helft der waarde.

De goederen uit de West-indiſche Kolonien komende, dragen in Avarij Groſſen volgens de markt-

marktprijs bij het arrivement alhier, na aftrek van vragt en gewone onkosten op inkomende goederen.

De Avarijen Grosſen op ſchepen van Europeaanſche plaatſen worden gedragen, met opzigt tot de lading

1. Als de onkosten gevallen zijn aan gene zijde van de helft der reizen volgens de waarde der goederen tot aan boord toe.

2. Als de onkosten gevallen zijn aan deze zijde van de helft der reizen.

Volgens de waarde bij de losſing, na aftrek van vragt en gewone kosten op inkomende goederen.

In beide gevallen moet egter geen premie van Asſurantie of bijgevoegd, of van de waarde afgetrokken worden.

Commisſarisſen beſlisſen ook de verſchillen over Avarije Gros, zijnde ſchade die veroorzaakt is door daden ten nutte en behoud van ſchip en lading in 't gemeen aengewend, en waer in beide dragen moeten. Voor hunne moeiten in 't afdoen dezer zaken genieten zij en de Secretaris een derde ten honderd, en voor het opmaken der Avarij-Gros een gulden van de duizend der hoofdſomme die in de Avarij dragen zal.

Dan, alzoo de Asſuradeurs hier ter Stede zeer handelbaer zijn, gelijk wij reeds gezegt hebben, worden de meeste ſchaden en Avarijen in der minne afgedaen, tot welke opmaking de Makelaer, die de partij gesloten heeft, gebruikt word, waerom wij dan alhier geene voorbeelden daer van zullen inlasſchen, om niet al te wijdloopig te zijn.

De Cours der Præmien van Asſurantie wordt geregelt naer den afſtand der plaetſen, de gevaer-

lijkheid der reizen, de jaergetijden, de ſoort van ſchepen, naer den tijd van vrede of oorlog, naer mate dat 'er vele of weinige ſchepen blijven op de reize van of naer de plaets der verzekeringe, naer den aert der goederen, en naer vele andere omſtandigheden, waer door het vruchtloos is alhier eene algemeene lijst in te voegen, en men dient de noodige onderrichting deswegens in te nemen, op den tijd waer in men zich bevind; om echter eenig denkbeeld hier van te geven volgt het onderſtaende Lijstje van

PREMIEN VAN ASSURANTIE,

uit de *Oostzee* naer *Amſterdam*, *Hamburg* of *Bremen*.

OP EEN- EN TWEEDEKS-SCHEPEN.

	EEN-DEKKEN, KOFFEN EN SMAKKEN.		TWEE-DEKKEN.	
	Granen Hennipzaad.	Gedr. Gran. Woll. Linn. Hennip en Slag-Lijnz	Granen. Hennipz.	Gedr. Gran. Woll. Linn. Hennip en Slag-Lijnz.
Van 1 Aug. tot 7 Aug.	-2	1½	1¼	1⅛
— 8 dito — 14 dito	-2½	2	2	1¾
— 15 dito — 21 dito	-3½	2½	2½	2¼
— 22 dito — 28 dito	-4	3	3	2½
— 29 dito — 4 Sept.	-5	3½	3½	3
— 5 Sept. — 11 dito	-5½	4	4	3½
— 12 dito — 18 dito	-6	4½	4½	4
— 19 dito — 25 dito	-6½	5	5	4½
— 26 dito — 2 Oct.	-7	5	5	4½
— 3 Oct. — 9 dito	-7½	5½	5½	5
— 10 dito — 16 dito	-8	6	6	5½
— 17 dito — 23 dito	-8½	6	6	5½
— 24 dito — 30 dito	-9	6½	6½	6
— 1 Nov. — 31 Dec.	-10	7½	7	6½

OP HOUT { van 15 Aug. tot 2 Oct. ½ perc. mind. / van 3 Oct. tot 31 Dec. 1 perc. dito. } als de Tweede Colom van ijder.

Op alle de voorſchreeve Goederen in EENDEK-3-MAST-GALJOOT-SCHEPEN, van 22 Aug. tot 31 Dec.

De differentie in de Premie tuſſchen 1 en 2 Dekſchepen de ½ minder, bij voorbeeld op Granen, van 22 Aug. tot 28 dito is op Eendekken 4 percento en op Tweedekken 3 percento, dus differentie 1 percento, alzoo voor Eendek-3-Mast-Galjoot-Schepen 3½ percento.

Op alle vreemde CASCOOS (behalven SWEEDSE) van 1 Aug. tot 31 Aug. ½ percento minder als de Sweedſe Premie-Lijsten ſtellen, (uitgezondert naar de YRSE ZEE en 'T VERKEERDE CANAAL gelijk met dezelve) en voorts van 1 September tot 31 December EGAAL met gemelde Lijsten. Echter de Premie in laatstgemelden tijd na de Yrſe Zee en het verkeerde Canaal 1 percento meerder als voornoemde Lijsten dicteeren, zoo voor gaande als komende Schepen na en van de Oostzee, als de gaande Premien voor de Cascoos in de Sweedſe Lijsten ſtaan geſpecificeerd.

VAN DE RAFACTIEMEESTERS VAN DEN TABAK.

Bij eene Publicatie van den 23 Januarij 1783. is het eerſte artijkel der Keure van den 9 December 1751. op het Rafacteren van de Tabak in dezer voege veranderd: „ dat het ampt en de „ pligt van de Rafactiemeesters voortaan alleen „ beſtaan zal, om, ten dienste van de Tabaks-

„ ne-

„ negotie deugdlijk rafactie te maken eeniglijk
„ en alleen *op vers aangekomen nat*, *oud rot en*
„ *vergaan* en verders of anders niet: zonder dat
„ het mitsdien aan de Rafactiemeesters zal vrij-
„ ſtaan eenige de minſte reflectie te maken *op*
„ *eenige qualiteit*, of *kwade reuken van duf*, *als*
„ *anderzins*, op eene boete van drie honderd gul-
„ den, telken reize bij de Rafactiemeesters, de-
„ zen contrarie handelende, of gehandeld heb-
„ bende, te verbeuren, en dat wijders aan de
„ keuze van de verkoopers zal ſtaan, om alle
„ zoodanige vaten, 9 à 10 perCent bij de Ra-
„ factiemeesters gerafacteerd zijnde, aan de koo-
„ pers niet te leveren maar dezelve aan zich te
„ houden, waar mede de koopers volkomen ge-
„ noegen zullen moeten nemen; blijvende voor
„ het overige de Keur van den 9 December
„ in deszelfs volle kragt."

De Kamer van Desolate Boedels.

Deze ook eenige betrekking tot den Koophandel hebbende, in zoo verre Commisſarisſen derzelve voor Inſolventen of onvermogende Boedels zorgen zullen wij kortlijk zeggen dat dezelve in 't jaer 1644. is opgerecht, uit zeven leden beſtaet, welke de goederen van zoodanigen Boedel terſtond *inventariſeren* en *Curateurs* aenſtellen. Vervolgens word onder hun opzicht alles verkogt. Treft de *faillit*, of de vrienden van eenen overledenen, een verdrag met de ſchuldeisſchers, word de *faillit*, of de Boedel bij *acte van rehabiliteit* ontſlagen van de Kamer; doch zoo niet, gaen de Curateurs, als gezegt. over tot den verkoop der goederen, vervolgens word *Præferentie*, en *Concurrentie* onderzocht, de eerſten

ſten afbetaeld, en het overſchot onder de anderen verdeelt.

In het begin van den jare 1797, deden de Commisſarisſen van deze Kamer aan den Raad der Gemeente eene voordragt, die deels, ter wegneming van de verkeerde indrukſelen, die men in 't algemeen van de beheering dezer Kamer heeft, en deels uit hoofde van het licht, die dezelve omtrent hare werkzaamheden verſpreid verdiend hier in haar geheel medegedeeld te worden.

„ Daar wij, (dus luid die voordragt) in ons „ beſtuur aan den eenen kant, altoos te doen „ hebben met menſchen die met of buiten hun „ ſchuld, ongelukkig geworden zijn, en dus op „ allerlei wijzen pogen het naauwkeurig onder„ zoek naar den ſtaat hunner bezitting te ont„ duiken, om, zoo veel mooglijk, van het geen „ hunne Crediteuren toekomt, voor zich te be„ houden; en, van den anderen kant met men„ ſchen, die zich van de verwagting, om een„ maal hunne wettige pretentie te zullen ontfan„ gen, verſtoken zien en zich meestal met een „ gering gedeelte moeten vergenoegen, is het „ niet vreemd, dat, zoo wel deze, die gehoopt „ had meer voor zich te zullen behouden, als „ de andere, die verwagt had meer te zullen „ ontfangen, onvergenoegd is en den kwaden „ uitſlag van zijne verwagting aan een verkeerd „ beſtuur wil wijten, en ook anderen inboe„ zemd, dat 'er in de behandeling van zaken, „ altans die naauwkeurigheid niet in acht geno„ men word, welke het belang der Crediteuren „ vereischte.

„ Trouwens, wie, die in eenig publijk beſtuur van „ zaken geplaatst is, kan het een ijder van pas ma-

„ ken?

„ ken? Ondertusſchen is het ter onzer kennisſe
„ gekomen, dat onder deze verkeerde inboezemin-
„ gen tegen ons beſtuur eene der voornaamſte
„ is, dat door ons de afdoening der Boedels zou-
„ de worden ſlepende gehouden, en daar door
„ de kosten vermeerderd; altans dat dezelve kos-
„ ten zoo veel zouden beloopen, dat 'er voor
„ de Crediteuren weinig overſchiet, en dit de
„ oorzaak is, dat Crediteuren bij accord niet
„ meer word aangeboden; wij hebben gemeend,
„ dit kwaad vermoeden, waar uit niet anders
„ dan een algemeen mistrouwen omtrent ons
„ beſtuur zou kunnen geboren worden, te moe-
„ ten tegen gaan, en hebben dus beſloten nu
„ en jaarlijks, na dat wij den ſtaat, of de ba-
„ lans onzer Kamer bij ulieden hebben inge-
„ leverd, in de Couranten dezer Stede, het
„ publijk te berigten hoeveel Boedels, in het af-
„ geloopen jaar aan de Kamer gekomen zijn,
„ en hoe velen onder ſequestratie finaal zijn af-
„ geloopen; hoe veel dezelven gezamentlijk
„ hebben bedragen; en hoe veel van dezelven
„ aan Sequestratie-loon en andere onkosten, is
„ betaald geworden.

„ Wij hebben gemeend van deze Reſolutie
„ ulieden te moeten kennis geven, en ulieden
„ præalabel te moeten berigten, dat in het ge-
„ paſſeerde jaar 150 Boedels onder ſequestratie
„ zijn aangenomen, en 120 Boedels onder ſe-
„ questratie finaal zijn afgedaan of inſolvent
„ verklaard. Voorts dat alle deze Boedels te ſa-
„ men hebben bedragen een ſchuld van *f* 688704-
„ en dat voor die allen aan Sequestratie-loon,
„ zegels en andere onkosten betaald is *f* 10451-
„ en dus over het geheel niet meer dan 1½ perC.

„ Het ſpreekt egter van zelven, dat deze kos-

„ ten,

„ ten, offchoon over het geheel zoo weinig
„ bedragende, nogtans met betrekking tot de bij-
„ zondere Boedels, zeer verfchillende zijn, naar
„ mate van de onderfcheiden werkzaamheden,
„ die 'er in gevonden worden, en dat de kleinere
„ Boedels in dezelven het meest moeten lasten,
„ maar vooral, dat deze onkosten merklijk ver-
„ meerderd worden, wanneer de Boedels ver-
„ volgens inſolvent verklaard en op nieuw onder
„ directie van Curateuren geſteld en alles in de-
„ zelven bij form van Proces moet behandeld
„ worden.

„ Voorts moeten wij ulieden nog berigten, dat
„ wij, om meerdere zekerheid te hebben, dat
„ door Sequesters en Curateuren behoorlijk werk
„ gemaakt word, om de uitſtaande pretenſien
„ in de Boedels, onder hunne administratie, be-
„ hoorlijk in te vorderen, en dat door hen de
„ gelden, die zij ontfangen, wel ter Kamer wor-
„ den opgebragt, gereſolveerd hebben hen zoo
„ veel gedrukte quitantien ter hand te ſtellen,
„ door den gedeputeerden Commisſaris gecon
„ traſigneerd, als 'er posten van openſtaande pre-
„ tenſien in den Boedel onder hunne directie zijn,
„ welke quitantien zij zullen moeten verantwoor-
„ den, door aan te toonen, dat voor de uitge-
„ gevene de penningen ter Kamer opgebragt en
„ de overige nog onder hen berustende zijn; en
„ ten einde deze onze Reſolutie effect ſortere,
„ verzoeken wij de vrijheid, om, bij edictale
„ advertentien, mitsgaders advertentien in de Cou-
„ ranten, te mogen notificeren, dat geene beta-
„ ling in geſequesteerde of inſolvente Boedels
„ voortaan zullen valideren, dan op gedrukte,
„ en door de gedeputeerde Commisſarisſen ge-
„ contraſigneerde quitantien."

EERSTE

EERSTE KAPITTEL.

VAN DE BEURS.

Deze vergaderplaets der handelaren, en van alle welke eenige betrekking tot hen hebben, beſtond niet voor het einde der zestiende eeuwe. Tot dien tijd kwamen ze in de Warmoesſtraet, naer 't einde toe, bij een, en bergden zich, bij regenachtig weder, onder de luifels der huizen aldaer, ook vergaderden zij des winters in de Oude Kerk.

De tegenwoordige Beurs is op een' grooten wijden boog of verwulfſel gebouwd, waer onder de Amſtel loopt, doch de doorvaert met ſchuiten en ſchepen is ſedert de jaren 1673 en 1675 geſloten. De eerſte ſteen daer van werd gelegt op den 29ſten Meij 1608. en den eerſten Augustus 1613 werd de eerſte vergadering van Kooplie„ den op dezelve gehouden. Men leest dit, in „ een' zwarten marmeren ſteen, die in den noordwesterhoek der gaenderije ingemetſeld is, in dezer voege:

„ Door Gods zegen is tot gerief der Koop„ luijden deſe Borſe geſticht, en Ano. 1608. „ den 29ſten Meij, den 1ſten ſteen geleijt, en „ den 1ſten Aug. 1613. de 1ſte vergaderinge „ geweest."

In den jare 1668. beſloot men dezelve te vergrooten, en zij werd toen in den tegenwoordigen ſtaet herbouwd. Zij is een aenzienlijk langwerpig-vierkant gebouw, van binnen lang twee honderd dertig, en breed honderd dertig voeten, ſtrekkende van 't Noorden naer 't Zuiden, in 't midden voorzien van een groot plein, en rondom

van

van eene met twee blaeuwe ſteenen trappen opgaende gaenderij.

Na dat deze Beurs honderd en zeventig Jaren geſtaan had, beſpeurde men in den jare 1783 een ongemak, aan welk veelal de zware gebouwen in deze Stad onderhevig zijn, te weten: eene zware verzakking der fondamenten aan de Westzijde van het Geſticht. Zoo gevaarlijk liet zich dit aanzien dat men in het eerſte dagt, dat 'er geen verhelpen aan zoude geweest zijn, en men tot een geheele afbraak zoude hebben moeten komen. Men zag reeds uit naar eene voegzame vergaderplaats voor de Kooplieden in dien tuſſchentijd, en had ten dien einde het oog laten vallen op de ruime buitenplaats van het Burger Weeshuis. Dan na eene naauwkeurige bezigtiging en overleg van ervaren Bouw- en Werktuigkundigen, bevond men dat het kwaad, zonder dien kostbaren omſlag, zoude kunnen verholpen worden. Men ging dan aan 't werk en zette het geſtadig voort gedurende de jaren 1784 en 1785, zonder dat de gewone zamenkomsten der Kooplieden werden afgebroken.

Alom rust dezelve op 46 blaeuw arduinſteenen Pijlaren, ijder van welken zijn bijzonder nommer heeft, waer bij zich de Kooplieden, in bijzondere Waren, of op bijzondere werelddeelen handelende, plaetſen; eene zaek van de uiterſte noodzakelijkheid, want niet tegenſtaende deze overgroote ruimte, word dezelve dagelijks door zoo veele Handelaers, en derzelver Bedienden, Makelaers, Schippers en andere Kooplieden bezocht, dat men meenigmael door 't gedrang niet komen kan, welke zwarigheid door de aanwijzing der ſtandplaetſen ten deele word weggenomen. Op de meeste Pijlaren, zoo mede op houten borden tegen den

muur vastgemaekt, vind men aengeplakt de openbare Verkoopingen van wijnen, en alle andere goederen; de namen der Schippers en ſchepen die naer de verſcheiden gewesten der waereld in lading leggen, en meer andere opentlijke bekendmakingen.

Op het houden der Beurze zijn van tijd tot tijd verſcheiden Keuren gemaekt, ſommigen van welken niet hebben kunnen worden nagekomen, en in anderen is van tijd tot tijd verandering gemaekt. De Beurstijd behoort tot deze laetſten, want oudtijds hield men tweemael 's daegs beurstijd, 's morgens van 11 tot 12 uren, en 's avonds in de maenden *Mey*, *Juny*, *July* en *Augustus*, van half zeven tot half agt uren; en voorts het geheele jaer door, een half uur voor 't luiden van de Poortklok. In 1645 van half een tot drie uren. In 1660 van half twaelf tot half een. Naderhand is in 1667 de beurstijd op twaelf uren en eens daegs bepaelt. Eindelijk is in den jare 1796, op het verzoek van de Noord-hollandſche Kooplieden, om het aangaan en afgaan van de Beurs te vervroegen, bij het I. Artijkel eener Publicatie van den 19 September deszelven jaars het volgende vastgeſteld: „ dat de Beurſe dezer Stad „ zal geöpend worden des middags ten 12 uren, „ het welk, volgens oud gebruik, als dan door „ het luijen der Beursklok zal worden aenge„ kondigd; en zal dezelve Beurs eindigen des „ namiddags om twee uren, het welk, door an„ dermaal luijen der Beursklok zal worden be„ kend gemaakt, wanneer, aan hun, die tien „ minuten na twee uren nog ter Beurſe zijn, te „ herinneren, en te gelijk tijd te geven om te „ vertrekken, de Beursklok wederom zal luijen „ en vijf minuten aanhouden, en dus quartier na

„ twee

„ twee uren de hekken der Beurſe, door den „ Beursknegt zullen worden geſloten, wanneer „ die genen, die zich als dan ter Beurſe opge„ ſloten bevinden, door het hek bij de groote „ opgang agter Pilaar No. 1. zullen worden uit„ gelaten, mits een ijder voor het weder ope„ nen van het hek aan den Beursknegt, een „ gulden zal moeten betalen, ten behoeve van „ de Aalmoesſeniers Armen dezer Stad: welk „ geld in tegenwoordigheid van den bekeurden, „ in de op de Beurs ſtaande Armbos, door den „ Beursknegt zal worden geworpen."

Ten dienste der Kooplieden, en tot onderhouding van goede orde is 'er een *Beursknegt*. Deze neemt aldaer het ampt van Roeper waer, en is alleen gerechtigt tot het aenplakken der bekendmakingen, genietende voor ijdere afroeping twaelf ſtuivers van hun die hem te werk ſtellen. Hij zorgt voor het ſluiten en ontſluiten der Beurze, zoo ook dat 'er pen en inkt op de tafels onder de gaenderij zij; Hij bekeurt zulken die op de Beurs kijven of ſchelden en voert, ten teeken zijner aenſtellinge, een ſtok in de hand die aen het boveneinde met Stads wapen beſchildert is.

Ter wederzijde buitenwaert rust de gaenderij op vier en twintig overwelfde bogen, die van Stads wege verhuurt of gebruikt worden; en boven op de Beurs zijn verſcheiden kasſen of winkels, over welken Mijn Heeren van den Gerechte Overluiden bij vorm van Gild geſteld hebben, die zich naer zekere ordonnantie moeten ſchikken; Doch dit alles, zoo mede het geen verder van het gebruik dier bijzondere vertrekken en zolders zoude kunnen gezegt worden, oordeelen wij geene betrekking tot ons onderwerp te hebben.

Omtrent de Beurs worden den geheelen dag door, behalven des Saturdags en Zondags, vele Hoogduitſche Joodſche Wisſelaers gevonden tot het verkoopen of vermangelen van allerlei gouden en zilveren ſpetie, doch hunne goede trouw is vrij verdacht.

Op dat de Koopman gerust zijne zaken mocht verrigten, is ter Beurze verboden alle bedelarij, kinderſpel, het dragen of kruijen van goederen, 't venten van nieuwstijdingen, en met één woord alle beletſelen die der Vergaderinge hinderlijk kunnen zijn. De Regering heeft ook bij herhaling verboden den opgang van de Beurs te belemmeren, door het ten toon ſpreiden en verkoopen van eenige goederen, maer de zucht naer winst voert 'er telkens eene groote meenigte naer toe, die 'er alles te koop vent.

TWEEDE KAPITTEL.

Van de Makelaers.

Reeds vroeg heeft men Makelaers gehad, die kooper en verkooper overeenbrachten: welke benaming (volgens ten Kate) afkomt van het oud Hollandsch woord *makelen* beteekenende *bij en overeenbrengen*. De eerſte Ordonnantie is van den 27 Januarij 1612. en het ſchijnt dat zij toen reeds een zeker Gild uitmaekten, als hebbende eenen Deken, vijf Overluiden, en twee Bosmeesters, die jaerlijks bij Burgemeesters verandert worden. Hun getal is bepaelt op 450 Christen- en 50 Joodſche-Makelaers. De openvallende makelaerdijen worden door Burgemeesters begeven. Het Gildehuis ſtaet op de Nieuwezijds-Voorburgwal, op den Noordhoek van de Nieuwſtraet,

ſtraet, en is in 1612 gebouwt. Wanneer een Makelaer zijn ampt aenvaerd betaeld hij voor zijn intrede in 't Gild veertig gulden, en daer boven drie gulden voor 't ſtokje, het teeken van hunne bediening, en dat met zilver beſlagen, en met zijn en des Stads wapen beſneden is.

Buiten dit geval van gezworen Makelaren, is 'er nog eene groote menigte van Bijloopers, *Beunhazen* genoemt, tegen welken van tijd tot tijd ſcherpe keuren gemaekt zijn; nochtans ſluiten vele hunner opentlijk en onbeſchaemt de aenmerkelijkſte partijen, in gevallen echter van twist of krakeel, worden zij voor het gerecht niet gelooft, maer hunne onderhandelingen zijn nul en van geener waerde. Men rekent dat 'er binnen deze Stad meer als duizend, zoo Makelaers als Beunhazen zijn. Deze alle komen gemeenlijk ter Beurze. Die welke in koopmanſchappen handelen vind men meest omtrent de Koopluiden van hun negotie, doch zij die in wisſels en andere zaken doen zwerven de geheele Beurs over.

Zij, die het Makelaardij waernemen, moeten zijn lieden van eer, en tot hun beroep bekwaam, geheimhoudende, wijs, en voorzichtig in hunne handelingen; zij moeten *alles hooren en niets zeggen*, en derhalven nooit aen anderen vertellen de onderhandelingen tusſchen Negocianten en Kooplieden, noch de accoorden door hunne bemiddeling aengegaen: ook nooit kwalijk van iemand getuigen, daer deszelfs eer en welvaren aen gelegen is. Zij zijn ongehouden den naem eens trekkers, of laetſten *endorſants* van eenen wisſelbrief optegeven, voor dat de kooper verklaert zoodanigen wisſelbrief noodig te hebben. Zij moeten zich te vrede houden met de hen toegelegde

courtagie, of makelaerdijloon, en vermogen ook van niemand minder te ontfangen.

De nieuwe Ordonnantie, en waer bij alle vorige zijn te niet gedaen, is van den 26 Januarij 1746. Maer vermits de Artijkels 1 tot 13 eigentlijk voor Dekenen, Overluiden, en Bosmeesters zijn geſchikt, zullen wij dezelve alleen alhier inlaſſen van §. 14. Een ieder Makelaar zal gehouden zijn, bijaldien hem zulks van kooper of verkooper geordonneert w rdt, of dat hij baarblijkelijk behoorde te weeten, dat het Interest van zijn Meester zulks vereiſchte, alle zijne verrigtingen en handelingen wegens koop en verkoop ſecreet te houden, zoo wel ten opſigte van quantiteit, qualiteit, waarde of conditien, gelijk ook in cas van Negotiatie en opneeminge van gelden a depoſito, of op beleening, en generaal alles, waar in hij als Makelaar wordt gebruijkt en de partije heeft geſlooten; ten waare hem de ordre wierd gegeven bij iemand, die 't zij uit hoofde van minderjarigheid of anderſints, geen perſoon is hebbende, als wanneer men 't zelve zal mogen openbaaren daar 't zal behooren; zullende een Gilde-broeder die de voorenſtaande ſecretesſe niet bewaart, en daar van word aangeklaagt, verbeuren zes gulden.

15. De Makelaars zullen gehouden zijn, een ieder getrouwelijk te dienen, helpende dezelve naar hun beste vermogen aan of van alſulke partijen, als zij in last bekomen zullen te doen, en in cas van ontrouwe op privatie van haar officie.

16. De Makelaars zullen gehouden wezen, goed en pertinent Register te houden van alle partijen, welke zij koomen te ſluiten, 't zij die contant of op tijd worden gedaan; en daar in ſpe-

ſpecificq aanteekenen, de naamen van de kooper en verkooper, den tijd, quantiteit en qualiteit, met alle de conditien, die wederzijds worden gemaakt en bedongen; ten einde de kooper en verkooper, ten alle tijden, des requirerende, daar van extract konnen krijgen; zullende ieder Makelaar, welk zodanig extract weigert, verbeuren zes gulden, en daarenboven gehouden zijn 't zelve prompt te moeten geven.

17. Zullen ook alle de Makelaars in Granen gehouden weſen, de monſters van alle Granen, zoo haast dezelve gekogt en verkogt zijn, ſtraks van haar in goede bewaringe te leggen; met bijvoeginge van een cedelken, inhoudende de quanteit van de Lasten, en ook de namen, toenamen van de kooper en verkooper; en alle deſelve te bewaren tot de leverantie zal zijn geſchied, om alle vermangelinge te verhoeden, op pœne van zes gulden.

18. De Makelaars zullen geen twee Godspenningen van een en deſelve partij te gelijk mogen nemen; maar de Koopman, welke de eerſte Gods-penning heeft gegeven, getrouwelijk dienen, tot dat zij, desſelfs ordre niet konnende volbrengen, hem de Gods-penning wederom zullen hebben ter hand geſtelt, op pœne van 25 gulden.

19. De Makelaars zullen niet vermogen, onder den anderen aan te gaan of te maaken eenige combinatie, zamenſpanningen of accoorden, die tot nadeel van de algemeene commercie of eenige Kooplieden in 't bijzonder zoude mogen ſtrekken, of om door dat middel op een indirecte wijze zig meester van de Negotie te maaken; of de Kooplieden te noodzaken aan geen anderen als aan hun te verkoopen; gelijk ook geen ſchik-

kingen zullen mogen werden gemaakt, wat Goederen door deeſen of geene van haar zullen werden verkogt; om daar door andere alle gelegentheid te benemen, van de Kooplieden te konnen dienen, of winkeliers te dwingen, geen andere Makelaars te konnen gebruijken, op pœne van 25 gulden te verbeuren; veel min al het voorenſtaande te doen met eenigen bijlooper, onder verbeurte van dubbelde boeten. En op dat de kleine winkels en Commenijhouders, door de Makelaars met geen geringe quantiteit van goederen uijt de eerſte hand werden voorſien, tot zeer groot nadeel van groote winkeliers, welke daarop zwaare huuren moeten dragen; zo zal geen Makelaar vermogen eenige Kruijdeniers waren, bij hem gekogt, in minder quantiteit af te leveren, als bij de onderſtaande Lijſt ſtaat uijtgedrukt.

Lange Amandelen.	2 *Vaaten.*
Barbaryſe dito.	12 *Seroenen.*
Kraak Amandelen.	10 *Cabaſſen.*
Prik-Amandelen.	20 *dito.*
Provenſe of Poelſe dito.	4 *heele* ½ *Baalen.*
Valenſe Amandelen.	4 *Baalen.*
Maagdenburger Annys-Zaat.	1 *Vat.*
Alikantſe dito.	2 *Baalen.*
Comyn.	6 ———
Kappers ½ *of heele.*	4 *Quardeelen.*
Corenten ¾, ¼ *of*	2 *Booten.*
Dito in Baalen.	12 *Baalen.*
Fyne Smirnſe Corenten.	6 *Vaaten.*
Corent Rozyn ½ *of*	2 ———
Liparie Corenten.	25 *Vaatjes.*
Drop.	6 *Caſſen.*
Duytſe Geerſt.	4 *Baalen.*

Mos-

Moscoviſche of Oosterſe dito.	12	*Baalen.*
Blauwe Gember.	25	——
Ordinary witte Gember,	12	——
Geſchraapte Gember,	12	——
Greyn.	2	——
Sivielſe Oly.	2	*Pypen.*
Poelſe of Provence Oly.	2	*Stukken.*
Witte Oly.	1	*Stuk.*
Limoenen.	2	*Pyp. of booten.*
Oxhoofden Limoenen.	6	*Oxhoofden.*
Oranje-Schillen.	6	*Baalen.*
Franſe Pruimen ½ of	2	*heele ſtukken.*
Duytſe of Poolſe ½ of	2	*Vaaten.*
Pruimellen.	2	*Pakken.*
Nagelhout ½ of	1	*Pak.*
Carolina Ryst.	8	*Vaaten.*
Veneetſe dito. *Milaunſe dito.* *Brakke dito.*	6	*Baalen.*
Dito Cabaſſen.	12	*Cabaſſen.*
Lang Rozyn 8 Arobe.	6	*Vaaten.*
—— 4 ——	15	*Vaatjes.*
—— 2 ——	20	——
Rond Corf Rozyn.	25	*Corven.*
Alikants Rozyn.	40	*Matjes.*
Smirns Rozyn.	4	*Vaaten.*
Limoenſap.	2	*Mompypjes.*
Saffraan. circa	20	*à* 25 ℔.
Sukaden.	10	*Kaſſen.*
Styffel.	6	*Vaatjes.*
Franſe Siroop.	6	*Stukken.*
Rouaanſe dito.	12	*halvjes.*
Vygen ½ of	20	*heele Vaatjes.*
Dito.	25	*Matjes.*
Comadre Vaatjes en Matten.	40	*Stuks.*
Kisten Suiker.	2	*Kisten.*

Vaaten Suiker.	4 *Vaaten.*
Witte of Blauwe Zeep } *of*	4 *Kasten.*

20. De Makelaars zullen zich moeten contenteren, en te vrede houden, met al zulk loon of Makelaardije, als bij welgemelde Heeren van den Geregte, ten behoeve van de Makelaars is geſtelt; ofte zo als tegenwoordig ter beurſe bij conſtume en deugdelijke Costuime is gerecipieert en in gebruik gebragt; immers zo lange tot dat deswegen bij gemelde Heeren van den Geregte een nadere Lijste zal weſen geärresteert; zullende inmiddels niet meerder als het bovenſtaande mogen werden gevordert, op peene van 100 Gulden voor iedermaal te verbeuren.

21. De Makelaars zullen niet vermogen te ſtaan, over eenige koopen of koopmanſchappen, of partijen, hoedanig die zoude mogen weſen, wanneer dit zij weten, dat de Kooplieden of een van hun inſufſiſant zijn; nog ook ſtaan over eenige koopmanſchappen of contracten, die zij weten fraudeleus en bedriegelijk te geſchieden; ook zullen geen Schippers, dien zij weten beroijt en de beurs ten agteren geteerd hebben, aan eenig geld op bodemerij helpen, op privatie van hun Officie.

22. De Makelaars zullen gehouden zijn, alle partijen, welke zij ſluijten, in perſoon te doen; op peene voor de eerſte reijſe te verbeuren vijf en twintig gulden, en voor de tweedemaal vijftig gulden, en voor de derde maal gepriveert van hun officie, en daar en boven arbitralijk gecorrigeert te worden, tot discretie van mijne Heere van den Geregte; dog om de uitgeſtrektheid van de Stadt, als tot bekwaammaking van hunne eigene Kinderen en andere Jongelingen, zal het hun

hun geöorlooft zijn, dezelve in haare zaaken te gebruijken; zonder dat dezelve egter eenige partije zullen mogen fluijten, als waar aan in regten geen geloof zal werden gegeven; gelijk ook geen Makelaar zodanige partije zal mogen noteren, als of door hem zelfs waren geſloten; nogte daar van (al wierd zulks gerequireert) eenig Extract geven, ten waare de partije door hem zelfs was behandelt en getracteert, en 't effect alleen door een bediende van hem aan kooper of verkooper laaten weten; behoudens, dat in Asſurantie een Police, met en door een Makelaar begonnen zijnde, verder door zijne bediende zal mogen werden vervolgt en gecompleteert.

23. Geen Makelaars zullen vermogen, in zodanige Waaren of Koopmanſchappen waar in zij Makelen, en waar in haare dagelijkſe handeling beſtaat, voor haar eige rekening eene Negotie of Koopmanſchap te doen, 't zij in 't geheel of ten deele, of daar toe eenige andere naam of naamen, veel min die van haare Kinderen of bedienden te gebruiken, direct of indirect; als zijnde alle benadeeling zo voor de algemeene Commercie, als bijzondere Kooplieden, hier voren Art. 19. wel ernstig verboden; dog de Makelaars doende in vaste Goederen, Obligatiën en Actiën, zullen haare gelden daar in vermogen te beleggen en (des noods) die effecten weder verkoopen; dog niet zodanig, dat daar in een dagelijkſe Negotie voor eigen rekening bedrijven; ook zullen de Makelaars niet te gelijk mogen ageeren als Factoors en Makelaars, en buijten en behalven haar Makelaardije of Courtagie, eenige proviſie, belooning, of wat naam 't zoude mogen hebben, voor het waarnemen van Commisſiën in 't ſtuk van Negotie, zo van binnen als buijten de Stad:

al-

alles op pœne van 300 gulden voor de eerſte maal, en 600 gulden, met privatie van hun officie voor de tweede maal; dog alleen de Courtagie genietende, zullen de Makelaars vermogen, op aanſchrijving van de lieden van buijten, in eenige van de verëenigde Provintiën en reſorte van de Generaliteit woonende, goederen, te koopen, en dezelve aan hunne Meesters zenden.

24. Mede zullen de Makelaars in Zijde doende, ook niet vermogen eenige Zijde voor haar zelven te koopen, nog te laaten reeden, nog binnen nog buijten deze Stadt; nog voor haar zelve nog voor anderen, gereed nog ongereed niet te mogen verkoopen, nog part nog deel daar in te hebben, directelijk nog indirectelijk; op pœne van 100 gulden voor de eerſtemaal, en voor de tweedemaal 200 gulden, met privatie van hun officie.

25. De Makelaars zullen op Zondagen niet mogen Makelen, nog eenige Monsters halen of vertoonen, op pœne van 25 gulden te verbeuren.

26. Alle partijen, geſlooten bij een Bijlooper, of iemand geen geädmitteert Makelaar zijnde, zullen werden gehouden voor nul en van onwaarde; immers dat op al zulke partijen, in cas van queſtie, op de declaratie van zoodanig bijlooper, geen agt zal geſlaagen, regt gedaan, of eenig geloof zal gegeven worden; en zullen alle partijen, door een Makelaar geſlooten, en waar van ſchriftelijke Contracten worden gemaakt, door den Makelaar moeten werden onderteekent; zullende zoodanige onderteekening, ten verzoeke of ten gevallen van een bijlooper of ongeädmitteerde tot de Makelaardije, door een Makelaar niet mogen gedaan worden, op verbeurte van hondert gulden; en privatie van zijn beneficie, voor de tijd van drie Maanden.

En ingevalle een Makelaar nalatig is, of verſuimt

ſuimt de Contracten te teekenen, van de partijen door hem geſlooten, zal hij voor de eerſtemaal verbeuren zes gulden, en voor ieder der volgende reijſe dubbelde boeten; werdende ieder Gildebroeder gequalificeert tot de bekeuringe en aangeving aan Deken, Overlieden en Bosmeesteren. En op dat niet eenige Kooplieden eenig agterdeel of ſchade komen te lijden, en gerust en verſekert mogen zijn, dat zij hunne partijen met geädmitteerde Makelaars hebben gedaan, ſo zullen alle Makelaars verpligt en gehouden zijn, wanneer zulks gerequireert wordt in 't aanpreſenteeren, tracteren, contracteren en ſluijten, der partijen te vertoonen hun Makelaars ſtafje, ſtokje of teeken, waar op het wapen en merk uijtgedrukt ſtaat, op pene van vijf en twintig gulden.

27. De Makelaars eenige partijen ſluijtende, 't zij uit de hand, of wel in een publijcque veijlinge, ſal zulks wel mogen ſtellen op zijne naam, voor of last hebbende van zijne Meester, dog gehouden zijn, binnen driemaal vier en twintig uuren, de naam van zijn Meester op te geven; wanneer het goederen zijn, die de 40, 80 of anderen penning ſubject zijn; dog omtrent andere goederen, ſal zulks moeten binnen denſelven tijd geſchieden, wanneer het gerequireert word; op pœne, zoo iemand deswegen in gebreeken blijft, te verbeuren 25 Gulden, en daar en boven aanſpraakelijk te zijn voor de ſchaden, die kooper of verkooper daar door ſoude komen te lijden; alles boven en behalven de pœne hier vooren Art. 23 tegens eige negotie geſtatueert. En indien van de partijen contracten werden geteekent, 't zij van koop, verkoop, of beleeninge van Koopmanſchappen, zal de Makelaar voor zijn Meester zulks niet vermogen te doen; op de verbeurte van 100

Gul-

Gulden, en dat de partij gehouden zal werden als niet gecontracteert.

28. Geen Makelaar zal vermogen, eenige Biljetten van verkoopingen te laaten aanplakken of verſpreijden van eenige goederen of Effecten, uijtgeſondert die geenen, waar van de Tranſporten geregtelijk worden gepasſeert, en waar van, bij 't doen derſelver Tranſporten, 40: 80 of andere penningen worden betaalt, ſonder alvorens daar toe behoorlijk Request aan haar Ed. Groot Agtb. de Heeren Burgemeesteren te hebben gepreſenteert, en daar toe bij haar Ed. Groot Agtb. te zijn geäuthoriſeert, op pœne, dat de geene, die contrarie deſe ordre komt te doen, of meerdere of andere goederen, als waar toe conſent van haar Ed. Gr. Agtb. is geöbtineert, verkoopt, vervallen zal in een boete van vijf hondert gulden, en bij faute van betalinge, op ſuſpenſie van zijne bedieninge, voor de tijd van zes maanden; en ten tweedemaal van zijne bedieninge te werden gepriveert. En geen Makelaar zal vermogen, in eenige Biljetten van Verkoopinge te laten ſtellen, dat hij daar toe door Haar Ed. Groot Agtb. is geauthoriſeert, ten zij hij in waarheid tot dien einde appoinctement van Haar Ed. Groot Agtbare zal hebben bekomen; op pœne van voor de eerſte maal te verbeuren tweehondert gulden, en daar en boven van zijn Ampt te werden geſuſpendeert voor den tijd van twee maanden; en voor de tweedemaal van zijn Ampt te werden gepriveert, en in de gemelde boeten te werden gecondemneert; alle de voorſz. boeten te appliceeren als naar regten. En op dat men zoude konnen nagaan, dat er geen Verkoopingen werden aangeſlaagen, ſonder behoorlijke authoriſatie; zal de Makelaar, die 't Request heeft gepreſenteert,

na

na dat hij appointement bekomen zal hebben, gehouden zijn, 't gem. Request, voor dat de Biljetten worden aangeplakt, aan Deken en Overluijden te vertoonen, en ſimple Copije daar van te geven, op pœne van 25 gulden; en zal aan Overlieden voor ieder Request drie ſtuijvers betaalt worden.

29. Tot het houden of dirigeeren, van een publijcque Veijlinge, op Verkoopinge van eenige Schepen, Scheeps-parten en Koopmanſchappen, geene uijtgeſondert, als mede van Huijſen, Meubilen, Obligatien en andere Effecten; zal niemand zijn geäuthoriſeert dan een beëedigt Makelaar, of Makelaaren; behalven den Eigenaar, of Koopman zelfs, die zulks of in 't geheel, of ten deele is aangaande; behoudens nogtans, dat ingevallen hem ſulks maar ten deelen, is aangaande, hij voor 't overige geen Belooning van Courtage, Proviſie, of diergelijks zal mogen genieten, of berekenen; op pœne van de Boeten en Straffe, in deſe Ordonnantie tegens de ongeädmitteerden en Bijloopers geſtatuëert.

30. En zal niemand, 't zij Koopman of Makelaar, eenige Veilingen of Verkoopingen, willig en in 't openbaar, in 't bekken, of bij de ſtok, of anderſints mogen houden, veilen of verkopen, directelijk of indirectelijk, buijten de Vendumeesters of haar Succesſeurs in officio, ten overſtaan van een Secretaris, of gezwoore Clercq, haarent weegen; op pœne van vijf hondert Gulden, en de Makelaar, bij faute van Betalinge, zal voor de eerſte reijs werden geſuſpendeert van zijne Bedieninge, voor den tijd van ſes Maanden, en ten tweedemaal van zijne Bedieninge werden gepriveert.

31. Alle Eigenaars of Makelaars, die eenige Verkoopinge door de Vendumeesters, ten overſtaan

ſtaan als vooren, willen laaten doen, zullen gehouden zijn, zig tijdelijk, immers bij 't preſenteeren van 't Requeſt aan Haar Ed. Gr. Agt. of voor het drukken van de Biljetten, te addreſſeeren ter Secretarije deſer Stede; om aldaar, 't zij met Secretariſſen of Vendumeesters, te beramen, ordentelijken bekwaamen Dag en Tijd tot de voorſz. Verkoopinge, ten einde de verſcheide Verkopingen elkander niet hinderlijk zijn; zullende, bij gebrek van behoorlijke aangevinge, de Secretariſſen en Vendumeesters of geſwooren Clercquen niet gehouden zijn te verſchijnen, en dus ſodanige onaangegeven Verkoopingen geen voortgang mogen hebben.

32. En op dat de Verkoopingen met meerder ordentelijkheid werden gedaan, en de Gegaadigdens ſtaat op haar tijd zullen konnen maaken, zullen alle Verkoopingen, van wat Natuur of Koopmanſchappen dezelve mogen zijn, op 't geſtelde en bij 't Biljet geprefigeerde uur (een half uur onbegrepen) moeten aanvang nemen; en wel de Avond-Verkoopingen van den 14 Maart tot den 21 September, des Avonds ten ſes uuren; en in de verdere tijd van 't Jaar, met het ophouden van de Boom-Klok; dog de Verkoopingen van de Wijnen, zullen moeten geſchieden, van den 1 Maart, tot den laatſten November; des Avonds ten 6 uuren, en van den eerſten December, tot den laaſten Februarij, ten vijf uuren: Zullende de Eigenaars of Makelaars, op wiens Naam of Naamen, de Opveiling zal werden gedaan, zig ten dien einde op de voorſz. Tijd, ter plaatſe daar de Verkoopinge geſchied, moeten laaten vinden, op verbeurte van drie gl. en drie ſtuijvers; en ten einde dit exactelijk zal werden geobſerveert, worden de Vendumeesters ge-

geäuthoriſeert en gequalificeert, om, op ordre van Secretariſen, de voorſz. Bekeuringe te doen. En zal de Boeten werden geappliceert ten behoeven van de Armen.

33. Niemand, en inzonderheid geen Makelaar, zal eenige Commotie, Confuſie, Verwarringe, Questien, Samenrottingen, Complotterij of andere Actien. of Ongebondentheeden, ſtrekkende tot ſtooring van de Verkooping, of om de Goederen, Waren of Koopmanſchappen te drukken, mogen maaken of aanregten directelijk of indirectelijk; op pœne van Arbitrale Correctie bij de Ed. Agtb. Heeren Schepenen, na gelegenheid van zaaken te disponeeren, op 't Rapport van den Secretaris of geſwooren Clercq uit deſſelfs Naam, benevens de Vendumeester, waar aan geloof zal werden gedefereert.

34. Niemand het zij Eigenaar of Makelaar, zal eenige Waaren of Koopmanſchappen mogen doen aanſlaan, of Request aan Haar Ed. Gr. Agtb. preſenteeren, om deſelve te doen verkoopen, dan al ſulke die hij waarlijk is hebbende, of zal konnen exhiberen en aanwijſen, des wettelijk verſogt zijnde, op pœne van twee hondert Gulden; te appliceeren een derde ten behoeve van den Heer Hooft-Officier, een derde voor de Aalmoesſeniers Armen deſer Stede, en een derde voor den Aanbrenger.

35. Ook zullen de Eigenaars of Makelaars, op wiens Naam eenige Verkoopingen zijn aangeſlaagen, gehouden zijn, ingevalle de aangeſlage Goederen, Waaren, of Koopmanſchappen voor den beſtemden Tijd, in 't Biljet geinſereert, uit de hand wierden verkogt, of de Verkoopinge om andere redenen geen voortgang zoude hebben; daar van aanſtonds en ten ſpoedigſte kennisſe te

moeten geven, ſo aan Secretariſen, geſwooren Clercq en Vendumeester, op een Boete van zes Gulden, ten behoeve van de voorſz. Armen.

36. Bij alle Verkoopingen, die ter ſelven tijd en op één plaats moeten geſchieden, zal voortaan geobſerveert worden de Rang en Ordre, die tegenwoordig in 't gebruik is; 't zij zulks geſchied, naa de eerſte preſenteering van 't Request aan Haar Ed. Gr. Agtb.; of 't eerſte aanſlaan van Biljetten; of wel bij Looting, welke ter plaatſe van de Verkooping, ten overſtaan van den Secretaris of geſwooren Clercq en Vendumeester, zal worden gedaan; dog iemand niet gereed zijnde, zal boven de Boete Art. 32. gemelt, verſtooken zijn van zijn beurt, en de laatſte volgen.

37. Wijders, zullen de Eigenaars en de Makelaars, omtrent de publijcque Verkoopingen zig moeten reguleeren, na de reſpective Keuren, die ten behoeve van eenige Gilden, Kooplieden en Winkeliers zijn geëmaneert, op alle ſulke pœnen als bij gem. Keuren zijn geſtatueert.

38. Niemand, wie hij zij ofte op wat pretext het ook zoude moogen zijn, geen beëedigt Makelaar deſer Stede zijnde, zal zig hebben te vervorderen binnen deſe Stad, of de Vrijheid van dien, eenige Makelaardije te doen, Partijen te beloopen, daar over te tracteren, veel min te ſluiten, in wat Koopmanſchappen of Zaaken het zoude mogen zijn, niets uitgeſondert, of wat benaming deſelve zoude mogen hebben; zelfs niet onder voorgeeving of pretext van Zoon, of Bediende van een Makelaar te zijn, dan alleen voor zoo verre zulks hier vooren in Art. 22. is geſtelt: op pœne, dat de Contraventeurs van deeſe, voor de eerſte maal, zullen verbeuren een Boete van hondert Gl., voor de tweede reijſe een Boete van twee

twee hondert Gl. en ten derdemaale daar op bevonden wordende, een Boete van vier hondert Gl., met ontſegging daar en boven van de Stad voor een Jaar en zes Weeken; werdende tot de Bekeuringe alle de Makelaars geauthoriſeert en gequalificeert; en zullende de voorſz. Boeten werden geappliceert, een derde voor den Hr. Hooft-Officier, een derde voor de Armen, en het reſteerende derde voor het Makelaars Gildt.

39. En wanneer een beëedigt Makelaar verſekerde kennisſe heeft, dat een ongeadmitteert Perſoon met iemand eenige Partij heeft gecontracteert of geſlooten, zal hij vermogen de alſulke te bekeuren, en aan den Heer Hoofd-Officier aan te geven, ten einde deſelve door zijn Wel Ed. ter Schouten Rolle zal werden gecalangeerd; en ingevolge de geaccuſeerde met geen valable beſcheijden bewijst, dat hij de Handeling, waar mede hij beſchuldigt word, direct of indirect niet heeft gedaan; zoo zullen de Heeren Schepenen, ter Schouten Rolle gecommitteert, na bevinding van Zaaken, op den Expurgatoire Eed van de geaccuſeerde, deſelve mogen abſolveren, of wel hem condemneren, op een ſchriftelijk Declaratoir van den Makelaar, vervattende de Naamen van de Contractanten, als mede welke Partij, en wanneer deſelve geſlooten is; en waarbij hij, op den Eed in den aanvang van zijne Bedieninge gedaan, verklaart, dat hij voorzeker weet, dat ſodanig een ongeadmitteert perſoon met iemand heeft gecontracteert en eenige Partij geſlooten.

40. En ten einde deeſe des te beter zal worden agtervolgt, en nagekomen; hebben voorſz. Heeren wel expresſelijk geſtatueert, dat alle partijen contrarie deſe gedaan, gehouden zullen wer-

den nul, met dat effect, dat daar op geen regt zal werden gedaan.

Eindelijk hebben wel gemelde Haar Ed. Agtb. goedgevonden den Eed van de Makelaars te dresſeeren, en te ſtellen als dezelve hier onder ſtaat geinſereert; welke gedresſeerde Eed alle de Makelaars binnen de tijd van vier weeken na de publicatie deſes, gehouden zullen wezen, in handen van de Heeren Burgemeesteren af te leggen.

Eed voor de Makelaars.

Dat Sweert gij, dat gij regtvaardiglijk tuſſchen Kooper en Verkooper makelen zult; de zaaken van Koopmanſchappen, die u aanbevolen worden, ſecreet zult houden; met die bepaaling nochtans, als bij Art. 14. van de Ordonnantie voor de Makelaars is geſtatueert; dat gij geen giften of ſteekpenningen van de een nog de andere partij neemen zult: dat gij geen Koopmanſchap, waar in gij makelt, en waar in uwe dagelijkſe handeling beſtaat, voor uwe eige reekening zult doen, 't zij in het geheel, of ten deelen; of door andere voor u zult laaten doen, directelijk of indirectelijk: dat gij in Huizen, Obligatien, Actien, of Effecten makelende, uwe gelden daar in zult mogen beleggen, en die weder verkoopen; dog niet ſodanig, dat daar in een dagelijkſe Negotie voor eige rekening bedrijft: dat gij ook over eenige Koopmanſchap, die gij weet dat niet gelevert zoud konnen worden, niet ſtaan zult: dat gij de Artijkelen van de Ordonnantie voor de Makelaars, reets gemaakt, of nog te maaken, zoo veel in uw vermogen is, getrouwelijk nakomen en agtervolgen zult, en voorts alles doen wat een getrouw Makelaar ſchuldig is, en behoort te doet.

Dus

toene Gaarens; alle ſoorten van *Oosterſche* wolle, *Carmenia* wolle, Cameelshaaijr, en verdere *Hoedemaakers* ſtoffen, van de Bruto waarde ½ percent.

Zoo door de koopers als verkoopers.

Boter. Van *Hollandtſche*, *Vriesſe*, *Groninger*, en alle andere vreemde Boter, die bij de Ton van 320 ℔ Bruto verkogt wordt 8 ſt. per Ton.

Kleinder fust naar advenant; als een halve, een vierde en een agtſte Ton, à 8 ſt. per Ton.

Van *Yerſe* en *Franſche* Boter in ordinaris fusten, als meede van alle vreemde Boter, die bij de 100 ℔ verkogt wordt; te weten, van Vaaten van 200 ℔ en daar boven, per vat Bruto 6 ſtuivers.

Van 100 ℔ tot 198 ℔ Bruto incluis 4 ſtuivers.

Van onder de 100 ℔ 2 ſtuivers.

Van *Engelſche* Boter, die bij Vaatjes, en alſoo ongewoogen, of gewoogen verkogt wordt, alles Bruto 2 ſtuivers.

C.

Caccao, van allerhande ſoorten 1 percent.

Cattoene Lijwaten, ziet *Zijde-Stoffen* op de Z.

Cauris 1 percent.

D.

Droogerijen, ziet *Apotheekerijen*.

E.

Effecten allerleij; als *Actien*, *Obligatien*, *vaste Goederen*, &c.

Van Huiſen, Landerijen, Heerlijke goederen, Plantagien in de Kolonien, Obligatien, Rentebrieven, Lijf-Renten, &c. van 't Montant der Koop-penningen ½ percent.

Onder het ½ pct., door den Verkooper te betaalen, moeten werden gerekent, alle Vacatien, 't opmaaken van de Billietten, 't belenden, de Veijl-Conditien, of van wat naam het zoude mogen weſen, zonder iets extra te mogen rekenen.

Huiſen, Landerijen, Heerlijke Goederen, Plantagien in de Kolonien, Obligatien, Rentebrieven en Lijfrenten, geveijlt en opgehouden zijnde, zullen de Makelaars, voor gedaane onkosten en moeite, genieten, van de prijs waar voor het opgehouden is, ½ percent.

De perceelen buiten de ſtadt gelegen, en zich daar na toe moetende begeven, zal de Makelaar genieten, behalven alleen de ordinaris Waagen- of Schuijt-vragt, in 't geheel 5 Gl. 's daags.

Dus verre den inhoud der nieuwe Ordonnantie voor de Makelaers verhandelt zijnde, volgt hier de

Nieuwe Lijst van Courtagie voor de Makelaars der Stad AMSTERDAM. *Gearresteert den* 28 *Januarij* 1747., *met de veranderingen van* 31 *Januarij* 1748. 11 *December* 1748. 31 *Januarij* 1749. *en* 24 *Januarij* 1754.

„ Mijne Heeren van den Geregte ondervonden „ hebbende, dat ſedert eenige tijd, niet tegen„ ſtaande vorige Keuren, het loon van de Make„ laars ofte *Courtage* ſeer ſterk heeft gefluctu„ eert, en groote misbruiken daaromtrent zijn „ ingeſlopen; als mede dat door verloop van tijdt, „ de Negotie en Handelingen hier ter Stede in „ veele artikelen eene nootſakelijke veranderinge „ kwamen mede te brengen; vinden goedt, met „ *abrogati* van voorgaande *Courtagie-lijsten*, als „ ook van *costumes* en *uſantien*, aan de onder„ ſtaande *Lijste* contrarieerende, als *welke alle hier „ mede komen op te houden*, eene gantsch *nieuwe „ Courtagie-lijste* bij dezen te publiceeren, ende „ te voegen bij de *Ordonnantie van de Makelaars*, „ in den jaare 1746 geëmaneert, en hier vooren „ medegedeelt, volgens de laatſte Keuren ver„ andert, en naar d'ordre van 't A. B. C. ge„ ſchikt."

Partijen, *Verkooper* en *Kooper*, betalen ieder de helft, uijtgeſondert daar het anders bij ſtaat uijtgedrukt.

A.

Apotheekerijen en Drogerijen, van allerhande ſoort, de Verkooper	1 percent.
En de Kooper	½ percent.
Van al wat bij d'Once verkogt wordt	2 percent.
Van Banilles, van *f* 6 en daar onder de Bos,	4 ſt. per Bos.
Boven de *f* 6	6 ſt. per Bos.
Aſſche. Witte en Blaauwe Pot-Aſſche, van vaaten onder de 1500 ℔	24 ſt. per Vat.
Boven de 1500 tot 2500 ℔	40 ſt. per Vat.
Koningsberger, *Elbinger* en *Dantziger Biertonnen* / *Kolberger* en harde *Stettijnſche*	12 ſt. per Vat.
De verkooper en kooper betaalen ieder de helft.	
Deenſche vaaten, onder de 1000 ℔	12 ſt. per Vat.
Boven de 1000 ℔	16 ſt. per Vat.
Caſoepe en *Pruijſſe*	4 ſt. p. vaatje
Weedaſſche, alle ſoorten	2 percent.
Souda	12 ſt. per Baal.
Aſſurantien, voor ieder voijagie, door den Aſſuradeur te betaalen,	½ percent.

B.

Baarden van walviſſchen en geſneedene *Ballijnen*	1 ſt. per ℒ vl.
Boomwolle of *Cattoen*, van alle ſoorten; allerhande ſoorten van *Cat-*	

toene

Meklenburgsch, of *Oostersch* Venſter-Glas, 4 ſt. de Kist.
Wit *Duijtsch* Schijve-Glas, } 1 percent.
Allerhande ſoort van ander Glas, daaronder Bottels, Kelderfleſſen, &c.
Fransch en Engelsch Glas, ook *Mecklenburgsch* of *Oostersch* Venſter-Glas, in publijke Veijlinge verkogt wordende, de Courtagie geheel door den Verkooper te betaalen.
Graauwe Aarde Smelt-kroesſen, 12 ſt. per Vat.
Potloots Blaauwe kroesſen, 1 percent.
Goude Stoffen, ziet op *Stoffen*.
Graanen; als Boekwijt, Boonen, } 12 ſt. per last.
Erweten, Garst, Haver, Mout, Rogge, Tarwe, en alle andere Graanen, zonder onderſcheid.

H.

Haring, ziet *Visch*.
Haaijr, *Pelterijen*, *&c.*
Pelterijen of Bondtwerk } 1 ſt. per ℔ vls.
Borſtels of Varkens-haair
Paarde-ſtaarten, Maan-haair, los en gekrult en Bokken-haair, 6 ſt. de 100 ℔.
Dito lang geſneeden Haair, 12 ſt. de 100 ℔.
Hammen, ziet *Vleesch*.
Hennip, *Gaaren*, *Touw*, *Vlas*, *&c.*
Hennip, Vlas, Codille en geheekelde Heede, 6 ſt. p. Schip ℔.
Gemaakte Gaarens, als Zeil- en Taakel-Gaaren, &c. de Verkooper, 10 ſt. de 4 Bos.

Ge-

Geſponne Schijven-Gaarens, 20 ſt. de Schijf.
Touw-werk, de Verkooper, 6 ſt. p. Schip ℔.
Geheekelde Vlaſſe, Snuit en Werk van Vlaſſe, de Verkooper, 10 ſt. p. 100 ℔.
Hoedemaakers-Stoffen, ziet *Boomwolle*.
Hooning bij 't Oxhooft. 10 ſtuivers.
Tiersje 8 ſtuivers.
Half Oxhooft 6 ſtuivers.
Kleinder Fust 4 ſtuivers.
Bij de Ton 2 ſt. de 100 ℔.
Marſiliaanſche 6 ſt. p. Vaatjen.
Hoppe, allerlei ſoorten, 12 ſt. p. Schip ℔.
Hout-waren, alle ſoorten, de Verkooper ½ percent.
Bij inkoop, de Kooper ¼ percent.
Huiden. Oſſen- en Koeijen-Huiden in 't Haair, droog of gezouten, van alle Gewesten, als mede Binnen- en Buitenlands Zool-leer, 1 percent.
Juchten, Zeemen, *Spaansch*-leer, en allerlei Overleer, 1 ſt. per £ vl.
Caccao- en Tabaks-Ceroenen, 2 ſt. per ſtuk.
Caneel-Vellen, 1 ſt. per ſtuk.
Ruige Robbe-Vellen, 60 ſt. p. 100 ſt.
Nugteren In- en Buitenlandſche Kalfs-Vellen, 12 ſt. p. 100 ſt.

I.

Juweelen.
Gemaakte Paarlen, Juweelen, en Edele Geſteenten, de Verkooper 1 percent.
Rouwe dito, de Verkooper 1 ſt. per £ vls.

K.

Huur van Huiſen, Landt, &c. van alle de Huur-Jaaren 't ſamen gerekent.	*f* 6½ per mille, of 12 penn. per ℒ vls.
Van de Optie-Jaaren zal niet mogen gereekent worden, dan wanneer die worden aangenomen.	
Negotiatien, van Los- of Lijf-Renten, bij het Gemeene Landt of andere Collegien.	½ percent.
Waar onder begreepen is, de beſorging der Gelden aan de reſpective Comptoiren, de Vragten, Briefporten, enz.	
Zullende egter van de Opneemers de Courtagie mogen genieten.	
Beleeningen op Obligatien, Goederen, Actien of andere Effecten.	
Item Gelden à Depoſito, de Geldt-Opneemer.	¼ percent.
Maar de Geld-Geever *Niets.*	
Voor de volgende Prolongatie van de den Geld-Opneemer.	1 per mille.
Scheepen-Kennisſen, de Geld-Opneemer.	1 percent.
Van Graff-Steeden.	*f* 10 per graff.
Taxatie van Obligatien en Effecten,	1 per mille.
Dito van vaste Goederen &c.	¼ percent.
Taxatie van een Graff-ſteede,	*f* 3 per graff.
Actien in *d'Oost-Indiſche* Compagnie van ℒ 500-vls.	
Oud Capitaal.	6 Gulden.
Dito in de *West-Indiſche* Compagnie van ℒ 1000-vls.	
Oud Capitaal.	6 Gulden.
Engelſche Effecten van ℒ 500-*ſterl.*	
Oud Capitaal.	6 Gulden.

Beleeninge in de *Hollandſche Oost-Indiſche* Compagnie, van ~ 500-vls. Oud Capitaal, het Zegel en opmaaken der Obligatien daar onder gerekent. 12 Gulden.

Dito in de *West-Indiſche* Compagnie, van ~ 1000-vls. Oud Capitaal, als boven 12 Gulden.

Prolongatie op dito Effecten, alle 6 Maanden, de Geld-Opneemer. 6 Gulden.

Discomptes, van den Geldneemer, 1 per mille.

F.

Fruijten, verſche.

Een dubbelde kas, bij den Verkooper 6 ſt. per Kas.

Bij den Kooper 4 ſt. per Kas.

Een enkelde kas, bij den Verkooper 3 ſt. per Kas.

Bij den Kooper. 2 ſt. per Kas.

Spaanſche Nooten 2 ſt. per Ton.

Carſtengen 2 ſt. per Ton.

G.

Geld, Goud en Zilver.

Gemunt en Ongemunt Goudt en Silver. 1 per mille.

Des werdt de Courtagie van Recepiſſen gereekent, van het Capitaal, per Banco hier ter Steede daar op geſchooten.

Verkoop van Bank-Geld, de kooper $\frac{1}{4}$ per mille.

Glas. Als *Engelsch* en *Fransch* Glas 6 ſt. de Korff.

Mek-

K.

Kaarſen, gemaakte, Ziet ook *Talk.*	12 ſt. de Karp.
Kaas, van allerhande ſoorten,	2 ſt. per 100 ℔.
Groove Embder, Groninger en Vriesſe Kaas,	2 ſt. p. Schip ℔.
Koffij, van allerlei ſoorten	1 percent.
Konst-werken. Als Schilderijen, Teekeningen, Prentkonst, Rariteiten, &c.	4 percent.
Taxatie van de bovenſtaande	1 percent.

Kruidenierijen.

Zullen voor de Makelaardij betaalen, bij den Verkooper en Kooper, ieder zoo veel als hier onder gemelt ſtaat:

Amandelen, *Barbarijſche:* in Cabasſen, Ceroenen en Balen	6 ſt. 't ſtuk, de Kooper 4 ſt.
Kraak in Cabasſen	6 ſt. de Cabas.
Ciciliaanſche Vaten van 500 ℔	6 ſtuivers.
En daar boven	10 ſt. 't Vat.
De Dame of fijne Kraak-Amandelen, Vaten van 3 à 600 ℔ 1 gl., daar boven,	1 gl. 10 ſt. 't Vat.
Lange, 't Vat	10 ſtuivers.
Molariſe of Langedokſe dito	6 ſt. de Baal.
Majorkſe, in Baalen en Vaten	6 ſtuivers.
Provenſe, de Baal van 4 à 500 ℔	6 ſtuivers.
en hooger wegende	10 ſtuivers.
Poelſe, 't Vat van 3 à 400 ℔	6 ſtuivers.
en hooger wegende	10 ſtuivers.
Prikke, de Cabas	3 ſtuivers.
Valenſe, de Baal van 4 à 500 ℔	6 ſtuivers.
en hooger wegende	10 ſtuivers.

Annijsſaat Alikantes, de Baal van 5 à 600 ℔ 1 gulden.
Fransch, in Baalen 6 ſt. de Baal.
Maagdenburger, in Vaten 1 gl. per Vat.
Maltheſe, in Baalen van 4 à 500 ℔ 12 ſtuivers.
Roomsch, in Baalen van 4 à 500 ℔ 12 ſtuivers.
en hooger wegende 1 gl. de Baal.
Anſchovis Genuaſe, ordinarij Vaten 3 ſtuivers.
En dubbelde 6 ſtuivers.
Inlandſe, het Anker 6 ſtuivers.
Marſiliaanſche, 't Vat 3 ſtuivers.
Malagaſe, kleine Vaatjes 1 ſtuiver.
Groote Vaaten 6 ſtuivers.
Commijn Alikantſe, in groote Baalen 12 ſtuivers.
Maltheſe, in Baalen van 2 à 400 ℔ 6 ſtuivers.
Cappers Majorkſe, 't Vaatje of Quardeel 6 ſtuivers.
Toulonſe, 't Quardeel 10 ſtuivers.
Corenten. Liparij, in Vaatjes 3 ſtuivers.
Santiſe en *Sefaloniſe*, hele boten 1 gulden.
halve 10 ſtuivers.
quarte 5 ſtuivers.
in Baalen 6 ſtuivers.
Smirnaſe, in Vaten van 4 à 600 ℔ 10 ſtuivers.
En van 2 à 250 ℔ 5 ſtuivers.
Corent-Roſijn. Smirnaſe, in Vaten van 600 à 1000 ℔ 't Vat. 10 ſtuivers.
En van 1500 à 2000 ℔ 1 gulden.
Dadels, de 100 ℔ 6 ſtuivers.
Drop, de Kas 6 ſtuivers.
Gember, Blaauwe, 't Baaltje 3 ſtuivers.
Vaten of groote Balen 3 ſt. de 100 ℔.
Witte 4 ſtuivers.
Witte geſchraapte 6 ſtuivers.
Gekonſijte 10 ſtuivers.
Geerst, *Duitſe*, *Muscoviſe* en *Oosterſe*, in Balen. 3 ſtuivers.

In

In Vaten van 600 à 1000 ℔	10 ſtuivers.
Greijn, *Guinees*,	½ ſt. 't ℒ vls.
Limoenen, in Pekel, heele Boten	12 ſt. halve 6 ſt.
Morieljes, het Pond,	1 ſtuiver.
Nagelhout, het Fardeel,	3 ſtuivers.
Oesters, ingelegde, het Vaatje	1 ſtuiver.
Olijven, *Maſſenieljes* in Quarteelen,	10 ſt. 't quart.
Muskus, kleine Vaatjes,	½ ſtuiver.
Vaten van 20 mingelen	3 ſtuivers.
Dito van 40 mingelen	6 ſtuivers.
Sivielſe, het Vat	3 ſtuivers.
Halve Vaten	1½ ſtuivers.
Oranjeſchillen, *Livorneſe*, de Baal van circa 600 ℔	12 ſtuivers.
Mallagaſe de Ceroen van circa 600 ℔	12 ſtuivers.
Alikantſe, de Baal van 3 à 400 ℔	6 ſtuivers.
Port à Portſe,	6 ſtuivers.
Piement, het Vat van 4 à 600 ℔	1 gulden.
Piſtasjes, de 100 ℔	10 ſtuivers.
Pruimen, *Catrijne*, de Doos	2 ſtuivers.
In Vaatjes	6 ſt. 't Vaatje.
Dante, 't Vaatje	6 ſtuivers.
Kasjes van 40 à 70 ℔	2 ſtuivers.
Meer wegende	3 ſtuivers.
Duitſe, Vaten van 600 à 1000 ℔	10 ſtuivers.
En van 3 à 500 ℔	6 ſtuivers.
Franſe lange, heele ſtukken	8 ſtuivers.
halve ſtukken	4 ſtuivers.
Dito ronde, de Pijp	10 ſtuivers.
Het Oxhooft	6 ſtuivers.
Violette, het Vat	6 ſtuivers.
Pruimelle, de Kas met Doosjes	6 ſtuivers.
Het Pak met 72 Kasjes	12 ſtuivers.
Rijſt, Brakke of *Levantſe*, in Balen van 3 à 500 ℔	6 ſtuivers.
Carolina, het Vat	6 ſtuivers.

De

De Koper	4 ſtuivers.
Milaanſe, *Muscoviſe* of *Veneetſe*, in Vaten of Balen	6 ſtuivers.
De Koper	4 ſtuivers.
Rozijn, *Barbarijs*, in Kabasſen van 140 à 200 ℔	3 ſtuivers.
Lank, van *Mallaga*, Vaten van 2 en 4 Arobes	3 ſtuivers.
Van 8 Arobes	6 ſtuivers.
Ront, van *Mallaga*, de Korf van 80 ℔	1 ſtuiver.
Dito van *Alikanten*, het Matje	1 ſtuiver.
De Koper	½ ſtuiver.
Dito *Liparie*, het Vaatje	3 ſtuivers.
Smirns, het Vat van 450 à 600 ℔	10 ſtuivers.
dito van 250 à 300 ℔	5 ſtuivers.
dito van 120 à 150 ℔	3 ſtuivers.
Kasjes	2 ſtuivers.
Sukade, *Madera*, drooge, de kas	10 ſtuivers.
De Koper	6 ſtuivers.
Dito natte, de 100 ℔	5 ſtuivers.
Saffraan, alle ſoorten, het ℔	2 ſtuivers.
Seep, *Allikantſe*, *Genuaſe*, *Jeruſalems*, *Livornees*, de Kas van 160 à 250 ℔	6 ſtuivers.
De Koper	4 ſtuivers.
Soethout, droog of groen, in Balen	6 ſtuivers.
Los of in Bosſen de 100 ℔	3 ſtuivers.
Vijgen, *Condaatſe* ordinarij, 't Vaatje	1 ſtuiver.
't Matje	½ ſtuiver.
Dito *Comadre*, 't Vaatje of Matje	1 ſtuiver.
Smirnſe, groote Vaten	5 ſtuivers.
kleine	3 ſtuivers.
Kasjes	2 ſtuivers.
Kurk,	4 ſt. de 100 ℔

L.

Linnen, Breedt en ſmal Servet en alderhande ſoort, zoo Rouw, als Gebleekt Linnen, als meede Dimetten, Bordaaten, *Poolſche* Rollen, en zoo genaamde Ellen-linnen	De Verkooper 1 pct.
Moſcoviſch Pot-doek, de Verkooper, per Pak van 1500 Ellen	1 Gulden.
Zeil-doeken, binnen- en buitenlandſche	6 ſt. per Rol.

M.

Marmere Blokken en Vloer-Steenen,	2 percent.
Matten, Pak-Matten of Matte-Zakken	2 percent.
Metaalen: Staaf-Yzer, Roeden en Plaaten,	1 ſt per 100 ℔
Loot, dito,	1 ſt per 100 ℔
Kooper en Kooper-draad, Spiauter, Tin, alle ſoorten	6 ſt per 100 ℔
Staal, per Vaatjen van 100 ℔	4 ſtuivers.
Gewerkt Kooper, Yzer- en Spijkers, Yzer- en Metaal-Kanon, en Yzer-Draad,	1 ſt p. ℒ Vls.
Blik, per Vaatjen van 450 Blaaden,	8 ſtuivers.
Meubilen. In publijke Veilingen, waaronder alle ordinaris Onkosten begreepen worden, niets uitgezondert; dan alleen het Druk-	

ken van den Catalogus, 't Tranſport der Goederen op de verkoop-plaats, Verkoop-Cedul van den Secretaris Clerk, en de Courant, voor zoo veel als het meer dan vier regels is, welke zullen mogen als extra in reekeninge gebragt worden, den Verkooper betaalt 3½ percent.

Koopmanſchappen, die door den Afflaager der Meubilaire Goederen verkogt worden, met de Onkosten, meede als boven, de Verkooper 3½ percent.

N.

Neurenburger Kraamery. Als Spelden, Naalden, Slooten, Vingerhoeden, Bellen, Spiegeltjes, Dooſen, Meſſen, Koraalen, Klingen, en andere Kramerij, de Verkooper 1 percent.

O.

Oly. Als Raap- Lijn- en Hennip-Oly, 4 ſt. p. Aam.

Genuaſche, Majorkſche, Poelſche, Portugaalſche en alle andere ſoorten, de Pijp van circa 22 ſtekan 1 gulden.

Sivielſe. in Pottiſen van 3 à 5 mingelen 1 ſtuiver.

Van *Luka*, in Potten van 70 à 90 mingelen 6 ſtuivers.

P.

Papieren. Imperiaal 12 ſt. de Riem

Superroijaal 8 ſtuijv. dito.

Roi-

Roijaal 6 ſtuiv. dito.
Groot Mediaan 4 ſtuiv. dito.
Klein Mediaan, en groot Post 2 ſt. de Riem
Druk Mediaan
Battard
Schrijf-Papier
Lelij } 1 ſtuiv. dito.
Schilden
Italiaanſch Post
Potten
Alle andere ſoorten, in deſe lijst niet gemeldt 3 percent.
Pik, per Last van 12 Tonnen gevult, of 13 Tonnen Zeeſtuks, 20 ſtuivers.

S.

Salm, *Stok-visch*, } ziet *Visch*
Scheepen, ſoo van Verkoop, als Bevragtinge.
Verkoop van Scheepen, Scheepsparten; en Walvisvangersgereedſchap 1 ſt. per £ vls.
In 't Publicq, de Verkooper alleen.
Bevragtinge van Scheepen naar *Archangel*, *St. Petersburg*, *Noorwegen*, en de gantſche *Oostzee*, *Hamburg*, en *Breemen*, en van daar herwaart, door de Bevragter en Schipper ijder de helft 6 ſt. per Last.
Op Stukgoederen naar dito Plaatſen, de Schipper alleen van de waarde der Vragtpenningen zoo die monteeren in *Hollands* geld. 4 percent.

Bevragtinge van Scheepen naar geheel *Engeland*, *Vrankryk*, *Spanjen Portugal*, *Italien* de *Levant*, en de geheele *Middelandſche Zee*, *Moorſe Kust*, en *Canariſche Eilanden*, de Schipper 2 percent.

Van dito Plaatſen herwaart, mede door den Schipper 1½ percent.

Stukgoederen naar geheel *Engeland*, *Vrankryk*, in de *Bogt* tot *Baijonne* incluis, de Schipper alleen, van de waarde der Vragtpenningen zoo die monteeren in *Hollands* geld 4 percent.

—— naar geheel *Portugaal*, per Cruzaad van 480 Rees, door den Schipper 1½ ſtuiv.

—— naar gantsch *Spanjen*, per Ducaat van 12 Realen oude munt 2 ſtuivers.

—— naar *Vrankryk* in de *Middelandſche Zee*, per ſtuk van Agten, Mexicanen of Sivillanen 2 ſtuivers.

—— naar *Genua* en *Livorno*, per Piaſtre van agt Realen 2 ſtuivers.

—— naar *Napels*, per Dukaat Courant-geld 1½ ſtuivers.

—— naar de Golf van *Venetien*, per ſtuk van Agten van negen Lires effective 2 ſtuivers.

—— naar *Smirna* en den geheelen *Archipel*, en de *Levant*, per Stuk van Agten, Mexicanen of Sivilianen 2 ſtuivers.

Alles door de Schipper te betalen.

Bevragting naar de gantſche *West-*

In-

Indien, en van daar herwaar, door den Schipper 2 percent.
Stukgoederen op dito, van de zuivere waarde der Vragtpenningen, in *Hollands* geld 4 percent.
Bevragting op *Groenlandt*, en *Straat Davids* 2 percent.
Contanten, half zoo veel als de Stukgoederen.
Edog alles zonder Augmentatie van de ordinaire Avarijen, en Caplaken.
Bodemarij, van den Geldopnemer 1 percent.
Voorts van alle Waaren en Koopmanſchappen hier niet geſpecificeert 1 ſt. per ℒ vl.
Silvere Stoffen Ziet *Stoffen*.
Specerijen. Als Peper de Baal 6 ſtuivers.
Kaneel, lange 't Fardeel
de Verkooper 3 gl. 3 ſtuiv.
de Kooper 12 ſtuivers.
Dito korte, de Verkooper 't ℔ 1 ſtuiver.
de Kooper, de 100 ℔ 1 Gulden.
Foelij en van 't Quarteel 3 Gulden.
Naagelen de 100 ℔ 1 Gulden.
Nooten, van 't Quarteel 3 Gulden.
de 100 ℔ 10 ſtuivers.
Spek, ziet *Vleesch*
Stoffen. Als
Gouden en *Silveren Stoffen* &c.
Ook Wolle Stoffen.
Gouden en Silveren Stoffen, gebrocheert en ongebrocheert, dito effen Zijde Stoffen en Fluweelen, de Verkooper 1 percent.

Friſades Drogetten Serges Chalons Ciperſaijen Kroonrasſen Imperiaalen Serges de Dame Baijen Karſaijen Laakens en andere Goederen, met groot Rabat.	de Verkooper 1 ſt. 't ℒ vls.
Satijnen Damasten Smalle Damasten Caleminken Greinen Eſtamine, en andere Norwichſe, en Londonſe Goederen van die ſoort Luijkſe Zaijen	de Verkooper 1 percent.
Laken Boe	*f* p. 1000 Ellen.

Suiker en *Sijroopen.*

Alle Suiker hier te lande geraffineert, 't zij in Brooden of geſtampt, en fijne Sijroopen van de 1000 ℔ de Verkooper	3 Gulden.
Candij-Suiker, Wit of Bruin, in Kasjes, Potten of Vaaten, de Verkooper	10 ſt. p. 100 ℔
Braſilſche Poeijer-Suiker, de Kist.	1 Gulden.
Franſche dito, de 1000 ℔	1 Gl. 10 ſtuiv.
Rouwe Bruine-Suiker en Moscavados, van de 1000 ℔	1 Gl. 10 ſtuiv.
Sijroop Franſche en Inlandſche	't Quarteel 6 ſtuivers. de halve 3 ſtuivers.

T.

T.

Tabak. Als *Varinas*, *Porto Rico* *Snuijf*, *Havana Blaaden* en *West-Indiſche* Blaaden, *St. Domingo* Prikken en *Brazil*-Tabak, per de waarde van 30 ſt. per ℔, en daar boven	1 ſtuiv. p. ℔
van 20 tot 30 ſtuiv. per ℔	½ ſtuiv. dito.
van 10 tot 20 ſtuiv. per ℔	⅓ ſtuiv. dito.
van 5 tot 10 ſtuiv. per ℔	¼ ſtuiv. dito.
Onder de 5 ſtuiv. per ℔	⅛ ſtuiv. dito.
Verginie- en *Swicent-* Tabak	30 ſt. per Vat.
Inlandſche	10 ſt. p. 100 ℔
Tabaks-Steelen	2 ſt. p. 100 ℔
Talk of *Kaars ſmeer* Bruto gewigt	2 ſt. de 100 ℔
Gemaakte Kaarſen,	12 ſt. de Karp.
Teer, per last van 13 Tonnen gevult en vol, of 14 Tonnen Zeeſtuks,	20 ſtuivers.
Thee, alderhande ſoort,	1½ percent
Traan, *Walvisch-Traan*, 't Quarteel van 16 à 18 ſtekan	9 ſtuivers.
Lever-Traan, de Smal-Ton van ſtekan	4 ſtuivers.
Turks-Gaaren, of *Stam*, de Verkooper	1 percent.

V.

Veeren,	12 ſt. de 100 ℔
Verfſtoffen. Als Couchenille	1 ſt. van 't £ vls.
dito Silveſtre	
Indigo *St. Domingo*	
dito, *Guatimalo*,	
dito, *St. Domingo*	

dito, *Lauro*	1 ſt. van 't ℒ vls.
Rouwe Swavel of ongeraffineert.	
dito Geraffineert.	
Salpeter, ſoo geraffineert als ongeraffineert.	
Buskruit.	
Quik Silver.	
Engelſe Asch.	
Gedistileert Groen.	1 ſt. van 't ℒ vls.
Fernambukhout.	
Japanhout.	
Callijatourshout.	
Stokvishout.	
St. Martenshout.	
Campechihout, Zandelhout, Geelhout, Fucethout, Braſielethout	deeze onder de Prijs *f6*, of daar 12 ſt. de 1000 ℔ — 25000 ℔ de onder zijnde,
Palm- Pok- en andere Werkhouten, bij de Partij van 25000 ℔ en meer,	1 ſt. per ℒ vl.
dog bij gerief	2 ſt. p. 1000 ℔
Gemaale Verfhouten; als: Campechie- Geel- Fucet- en Braſielethout	6 ſt. per Baal.
Japanhout	12 ſt. per Baal.
Fernambukhout	20 ſt. per Baal.
Callijatourshout	30ſt. p. vat van 600 ℔
Saedelhout	20ſt. p. vat van 600 ℔
Indigo *Javaans*	4 gl. de Kist.
—— *Jamboezer*	2 gl. p. vaatje
—— *Cirkees*	2 gl per dito.
Fermiljoen	2 gl. p. 100 ℔
Orliaan *Ciana* en *Iſeceepe*	2 gl. per Vat.
Wijnſteen, *Duitſe* en *Italiaanſe*	2 gl. per Vat.

En

Engelſe ſteen	24 ſt. per Vat.
Saffloers	4 gl. per baal,
Geraffineerde Pijp-Salpeter	2 gl. p. Oxh.
Meekrappen, Fijne onberoofde en	
gemeene, bij den Verkooper	1½ gulden.
bij den Koper	1 gulden.
Mullen, bij den Verkooper	24 ſtuivers.
en bij den Koper	12 ſtuivers.
Gallen, *Aleppo*, *Smirniſe* en *Tripoly*	24 ſt. per baal.
Blaauwe Gallen	2 gl. per baal.
Kleijne, Kroongallen en *Duitſe*	2 gl. per Vat.
Curcuma	2½ gl. p. Quard.
——— In Balen	12 ſt. per baal.
Engels Lakmoes	24 ſt. per Vat.
Inlands Droog	2 gl. per Vat.
Inlands Nat	24 ſt. per Vat.
——— dito	12 ſt. p. vaatje.
——— dito	6 ſt. p. vaatje.
Koperoot wit	2 gl. per Vat.
Goſſelaars Koperoot	12 ſt. per Vat.
Engels Koperoot	6 ſt. per Vat.
Blauwſel F F C	2 gl. per dito.
Smalt en Bleek-Blauwſel	2 gl. per dito.
F C	1½ gl. per dito.
Andere ſoorten Blauw	1 gl. per dito,
Saffer, per Vat van 80 ℔	4 gulden.
Opriment	2 gl. per dito.
Aluijn *Roomſe*	1 gl. per Vat.
——— dito	12 ſt. per Baal.
——— *Smirnſe*	12 ſt. per Vat.
——— *Deenſe*	6 ſt. per dito.
——— *Engelſe*	2 ſt. per 100 ℔.
Gom *Senegaalſe*	4 ſt. de 100 ℔.
dog bij partij	1 ſt. per ℒ vl.
Gom *Barbariſe*	2 ſt. p. Ceroen.
Poeijer van Couchenille	1 ſt. per ℔

Poeijer van Indigo	½ ſt. per ℔
Boekgroen	1 ſt. per ℔
Spaansgroen, nat	4 ſt. p. brood.
—— droog	6 ſt. p. brood.
Harst en Harpuis	6 ſt. per Oxh.
Rijnſe Harst	12 ſt. p. Tobbe
Franſe Tarpentijn	12 ſt. per Oxh.
—— Engelſe	8 ſt. p. vaatje.
—— Olij	6 ſt. p. 100 ℔
Sterk Water	12 ſt. per fles.
Tourneſol in Lappen	24 }
Akerdoppen	12 } per Baal.
Sumac, alle zoorten	6 }
Geele Besſen	24 }
Maſticot	12 ſt. per Sak.
Wouw	½ ſt. per Bos.
Bruijnſteen	}
Keulſe Aarde	}
Smout van Glas	} 12 ſt. per Vat.
Omber	}
Paſtel	}
Rusgeel	}
Lootwit van 1000 ℔	20 ſt. }
Schulpwit van 600 ℔	24 ſt. } per Vat.
Antimonium	20 ſt. }
Rood Krijt	24 ſt. }
Potlood	24 ſt. } per Vat.
Geraffineerde Swavel	12 ſt. }
Lijm *Engelſe*	6 ſt. }
—— *Hollandſe*	4 ſt. } per 100 ℔
—— Walvislijm	4 ſt. }
Stijffel vaatjes van 100 à 200 ℔	6 ſtuivers.
—— van een Vat van 300 ℔	12 ſtuivers.
Arcenicum	12 ſt. p. 400 ℔.
——	24 ſt. p. 800 ℔.
Koehaaijr	12 ſt. per Baal.

Ama-

Amarilſteen	12 ſt. p. 1000 ℔
Puijmſteen	12 ſt. per Baal.
Goutgelit, Silvergelit, Menij, Tus, Salarmoniacq, *Engels* Rood	12 ſtuiv. per Vaatje.
Slegt Root	6 ſt. per Vat.
Terverde	24 ſt. per dito.
Oker	12 ſt. per dito.
Vlooſaat	12 ſt. per Baal.
Schijtgeel	8 ſt. p. 100 ℔.
Krijt	6 ſt. per Vat.
—— bij het Laſt	1 gl. per Laſt.
Tripel	12 ſt. per Vat.
Schotſe Souda	12 ſt. per Vat.
Swavel Lugt	12 ſt. p. 100 ℔.
Swartſel, gedempte Tonnen	1 ſt. de Ton.
——— halve Tonnnen	1 ſt. de Ton.
Alle *Bronswijkſe*	6 ſt. p. 100 St.
Kleine Tonnetjes.	1 ſt. per Idem.
Doosjes	½ ſt. per Idem.
Berlijns Blauw, Konings, en *Napels* Geel, en *Florentijnſe*, en Waaterlakken.	4 percent.
Orſeille	1 percent.
Viſch. Als Stok-viſch, en allerlei gedroogde Viſch.	1 ſt. p. 100 ℔
Geſoutene Salm	12 ſt. per Ton.
Haaring	12 ſt. per Laſt.
Vleesch in Tonnen	6 ſt. per Ton.
Rook-vleesch, Hammen, Spek, Smeer-Booter en Reuſel	2 ſt. p. 100 ℔.

W.

Wasch, Geel of Wit		12 ſt. de 100 ℔.
Wiſſels, op	*Breſlauw* *Frankfort* *Genua* *Livorno* *Portugaal* *Spanjen* *Venetien* *Vrankryk* *Weenen*	2 per mille van 't beloop in Hollands Geld.
Wiſſels op geheeel	*Braband* *Dantzig* *Engeland* *Hamborg* *Koningsb.* *Vlaanderen* *Zeeland*	1½ per mille, of 18 ſtuivers van de £ 100 Vlaamsch.
En binnelandſche Wiſſels.		
Wolle, *Spaanſche* en *Portugaalſche*, van 't Bruto Capitaal		1 ſt. per £ vl.
Oosterſche en *Carmenia*	Wolle	1 percent.
Wijn, *Wijn-Azijn*, *Brandewijn*, en andere *Natte Waaren*; als:		
Voorloop van Wijn, het ſtuk boven de 40 viertels		40 ſt. per ſtuk.
Dito halve ſtukken en Oxhoofden, van 40 viertels, en daar onder		28 ſt. per ſtuk.
Brandewijn en gedisteleerde Wateren, het ſtuk boven de 40 viertels		24 ſt. per ſtuk.
Dito halve ſtukken of Oxhoofden, van 40 viertels, en daar onder		16 ſt. per ſtuk.
Witte Franſche Wijnen, op en van de Moer		24 ſt. per vat.
		Dito.

Dito Picardance	12 ſt. per ſtuk.
Dito Frontignacq en Beziers Muscaat Dito alle ſchoone Wijnen	12 ſt. per Oxh.
Moeren en Droeven	8 ſt. per Oxh.
Wijn-Azijn, per Oxhooft	12 ſtuivers.
——— per Tiersje	8 ſtuivers.
Alle ſoorten van Roode Franſche, Italiaanſe en Spaanſe Wijn, per Vat van 4 Oxhoofden, 50 Steekan of 2 Booten	
De Verkooper van ℒ 36 vls. en daar boven van ℒ 20 vls. tot ℒ 36 vls. onder de ℒ 20 vls.	80 ſt. per Vat.
De Kooper, ſonder diſtinctie van Prijs	24 ſt. per Vat.
Alle bovenſtaande Roode Wijnen in het Bekken verkogt door den Verkooper	24 ſt. per Vat.
Alle Witte Spaanſe en Italiaanſe Wijnen, per Vat van 4 Oxhoofden, 50 Steekan, of 2 Booten	48 ſt. per Vat.
Rhijnſe en Moeſel-Wijnen, van ℞ 25 per Aam, en daar boven De Verkooper De Kooper	5 gl. 2½ gl. per ſtuk.
Onder de ℞ 25 per Aam	5 gl. per ſtuk.
Rhijnſe Brandewijn	20 ſt. p. Aam.
Eaux de la Reine, en andere gedisteleerde Wateren, die bij de Fles of ponds-gewigt verkogt werden,	2 percent.
Genever-Beſen, alle ſoorten Leedige Leggers, Stuk-vaaten, en andere Wijnkopers Gereedſchappen.	2 percent.

Z.

Zaad. Als Kool, Lijn & Hennip Zaad, 12 ſt. per Last.
Zaai Lijn- en Hennip-Zaad, 20 ſt. per Last.
Nieuw Zaai Lijn-Zaad in Tonnen. 2 ſt. per Ton.
Oude dito 1 ſt. per Ton.
Zeijldoekken, ſoo binnen als buitenlandſe, 6 ſt. per Rol,
Zout, per 100 van 404 maaten
de Koper 20 ſtuivers.
en de Verkoper ½ ſt. per ℒ vl.
Zijde, en *Zijde-Stoffen*. als meede *Cattoene Lijwaaten.*

Zijde, *Perſiaanſche* en *Levantſe*	De Verkoper	De Baal, ter Waag wegende 200 ℔ of daar onder 6 gulden per Baal Boven de 200 ℔ wegende, voor ijder ℔ daar boven 1 ſtuiver per ℔
Serbaffij		
Ardasſette		
Tripoline, en bij ſoorten		
Spaanſe		
Meſſienſe, en andere vreemde ſoorten		

Oost-Indiſche Zijde van de *Hollandſche* Comp. en Florette Gaarens 6 gl. p. Baal.
Dito van de *Engelſche* en *Franſche* Comp. 12 gl. p. Baal.
Dog maar 160 à 160 ℔ wegende 6 gl. p. Baal.
Dito *Chineeſe* Zijde 12 ſt. per Pak.
Italiaanſe gereede, de Verkooper van het Bruto-Capitaal 1 ſt. p. ℒ vls.
Inlandſe gereede, de Verkooper 1 ſt. p. ℒ vls.
Onder de 20 ß per ℔ 1 percent.
Smirnſe lange, en korte lekkagie, of zoo genaamde pluis van Zijde,

de, de Verkooper	2 percent.
Lekkagie van Serbaffij en Ardasſette Zijde	1 ſt. per ℔
Dito Tannij Zijde	1 ſt. per ℔
Oost-Indiſche Zijde Stoffen, de Verkooper	1 percent.
Catoene Lijwaaten, geene uitgeſondert, de Verkooper	1 ſt. p. ℒ vls.
Alle Zijde Stoffen, en Catoene Lijwaaten, door Particulieren uit *Indien* meede gebragt, de Kooper alleen	1 percent

„ Van alle Goederen en Koopmanſchappen,
„ zal de Courtagie niet naar het Bruto, maar
„ naar het Netto, en zuiver montant moeten ge-
„ reekent worden, naar aftrek van alle Tarraas
„ en Rabatten, éxcept daar het anders in de lijst
„ bij ſtaat.

„ De Courtagie, bij publieke veiling, op een
„ gelijke voet, als de verkooper uit de hand be-
„ taalt, except daar het anders in de lijst bij ſtaat.

„ Zal geen diſtinctie mogen gemaakt worden,
„ bij partij, of bij gerief.

„ Zal niets per Stuk, Fust, of Pondwijze mo-
„ gen gerekend werden, daar *percent* of ℒ *vls.*
„ wijze geſteld is, en *vice verſa*, zullende niets
„ bij *Coſtumes* getolereert werden.

„ In cas van Taxatien van Goederen in Boe-
„ delſcheiding, of bij overneeming als anderſints,
„ zal de Makelaar zoo veel Courtagie vermogen
„ te vorderen, als de Verkooper uit de Hand be-
„ taalt; dog omtrent beſchadigde Goederen en
„ Koopmanſchappen bij Appointement, of ver-
„ zoek van particulieren, zal het den Makelaar
„ vrij ſtaan te verkiezen de helfte van de Cour-

„ ta-

„ tagie, 't geen de Verkooper uit de Hand betaalt
„ van de geheele partij, waar van de Taxatie ver-
„ zogt werd; ofte wel geheele Courtagie, zoo
„ veel de Verkooper uit de Hand betaalt van het
„ beſchadigde in dezelve; except wederom daar
„ het anders bij ſtaat.

„ Geen Makelaar zal op zijn Reekening, de
„ begrooting der Courtagie mogen *in blanco* open
„ laten, ofte ſtellen *ter discretie van zijn Princi-*
„ *paal*; maar gehouden zijn dezelve preciſelijk,
„ agtervolgens de bovenſtaande Lijst, uittedruk-
„ ken, en te vorderen; ten waare dat hij bevoo-
„ rens tot een mindere Courtagie met zijn Prin-
„ cipaal waare geaccordeert.

„ De Makelaars zullen, ingevolge van hunnen
„ Eed, zoo als dezelve op 15 *Maart* 1746. is
„ gedreſſeert geworden, zig moeten contenteе-
„ ren, en te vreeden houden, met al zulk Loon,
„ Proviſie of Courtagie, als bij de bovenſtaande
„ Lijst is uitgedrukt; zonder daar boven iets
„ meerder, onder pretext van *giften*, of van wat
„ naam het zou mogen wezen; zelfs niet onder
„ pretext van *Borge te blijven voor zijn Meester*,
„ (ten zij inderdaad deed blijken dat zijn Meester
„ hem de ordre van Borgtogt had gegeeven) te
„ mogen ontfangen, direct of indirect; op pœne
„ voor de eerſtemaal een boete van *duizend gul-*
„ *den*; voor de tweedemaal een boete van *twee*
„ *duizend gulden*, en ſuſpenſie van zes maanden;
„ en voor de derdemaal een boete van *drie duizend*
„ *gulden*, privatie van zijn Ampt, en Arbitraire
„ Correctie."

Volgens willekeur van 26 *Januarij* 1730. is de Keure van 29 *November* 1686. nopens de publieke Vendutien, en Verkoopingen van de *Manufactu-ren*, niet alleen gerenoveert, maar ook eenige

Ar-

Artijkelen dus verandert en geamplieert: *Dat flegts zulke Manufacturen zullen verkogt mogen worden, die uit Boedels van ſterfhuizen komen; die aan Crediteuren vervallen zijn; de welke op reis beſchaadigt, of van een vrugteloose Voijagie te rug gekomen zijn; die tot een ſcheiding van Handel en Maatſchappije behooren, of beleent zijn; welke hier niet gefabriceert worden; of van zulke die uit haare Negotie ſcheiden. Van Zijde, Wolle en Gaaren gemengde Stoffen, niet minder dan twee ſtukken te gelijk, houdende ten minſten 80 ellen. Van Wolle Stoffen niet minder dan drie ſtukken, houdende ten minsten 60 Ellen. Van Lakens niet minder dan twee volle ſtukken, houdende ten minſten 60 Ellen. Van Baaijen, Carſaijen, Flenellen, Friſaden, &c. niet minder dan vier volle ſtukken. Van Zijde-linten, Kanten en Kousſen, Gout en Silver dito, en Galanterijen, niet minder dan de waarde van 50 gulden in een koop. Van Turks Grijn en Trijp, niet minder dan drie volle ſtukken in een koop. De laatſte koop mag alleen minder zijn, of als 'er zoo veel niet in een Boedel of Cargazoen is, &c. Bij 't Request om Verkoop te verzoeken, moet een nette Lijst van alle de Manufacturen gevoegt, en een dubbelt op Secretarij gebragt worden. Een Makelaar of ander tegen dezen handelende, verbeurt 500 Gulden, en bij faute van betalinge, werdt voor zes Maanden van zijn Ampt geſuspendeert, maar voor de tweedemaal van zijn Ampt gepriveert. Tot de bekeuringe worden mede gequalificeert, de Overlieden van 't Groote Kramers-Gildt, aan welke mede Copije van de Lijst zal moeten behandigt worden; &c.*

Volgens Willekeuren van dato 25 *Jan.* 1734. is verſtaan: Dat van nu voortaan niemand zal vermoogen eenige *Lijwaaten*, *Neteldoeken*, of *Oost-Indiſche Stoffen* op publieke Verkoopingen te veilen of te verkoopen, als in dezer voegen:

10 *Stukjes teffens à f* 10: *en daar onder, ieder ſtukje.*
8 —— *van f* 10: *tot f* 20, *ieder ſtuk.*
4 —— — 20: — 50, ——
2 —— — 50: — 70, ——
En 1 *Stuk* — 70: *en daar boven, ieder ſtuk.*

Doch zijn hier uitgeſlooten die Goederen, die Origineelijk reſulteeren, uit Boedels van Sterfhuizen, ſcheiding van Negotie, of die bij verloop aan de Crediteurs vervallen zijn. Geen Makelaar, of wie de Verkooping dirigeert, mag anders handelen, met meerder of andere Goederen, als waar toe Conſent van haar Ed. Gr. Achtb. is geobtineert; of anders hier tegens contrarieerende, of zonder Afflager, en buiten de preſentie van een der Klerken van Secretarije verkoopende, verbeurt een boete van *f* 500. en de Makelaar, zal bij faute van betaalinge, voor de eerſte reis voor 6 Maanden van zijn Bediening geſuſpendeert, en de tweede reize van zijn Bediening gepriveert worden; enz.

Volgens Plakaat van de Heeren Staaten Generaal der *Vereenigde Nederlanden*, gepubliceert in de Maand van *September* 1732. ten voordeele van de *Oost- en West-Indiſche Compagnien* dezer Landen, tot weeringe van alle *Buitenlandſche Compagnien*, en vaart naar *Oost-* of *West-Indien;* werdt aan alle Makelaars verboden, zich te bemoeijen met eenige vreemde Actien, Subſcriptien, Wiſſel, Bodemerije, Aſſurantie, of diergelijken; op pœne om van haar Ampt verſteeken te worden, en daarenboven 1000 Gulden te verbeuren: behalven nog, dat de Kooper of Verkooper viermaal de waarde daarenboven verbeurt, daarvan den Aanbrenger een derde zal hebben; en daarenboven 1000 Gulden van iedere partije, uit de Kas van de *Oost-*

en

en *West-Indiſche Comp.*, zullende daarenboven op dezen ongeöorloofden Handel, in gevalle van verſchil. geen recht gedaan worden; &c.

De Makelaars in Wijnen, moeten van alle publieke Verkoopingen in het bekken, 't zij de Wijnen worden opgehouden dan niet, voor hunne moeite trekken de helft van de Courtagie van dat geen dat word opgehouden en onverkogt gelaten.

DERDE KAPITTEL.

Van de Wisselbrieven.

De naem *Wiſſelbrief* is naer alle waerſchijnlijkheid daaruit voorgekomen, dat men voor gereed geld een *brief* of handſchrift koopt of inwiſſelt, om uit krachte van dien op eene andere plaets de waerde daer weder voor te ontfangen, of zoodanigen geſchrift aen anderen over te maken aen wien men ſchuldig is, op dat die daer door van ons worden betaeld. zonder dat men genoodzaekt zij hen geld in ſpetie over te zenden, waer door dan niet alleen de vracht uitgewonnen, maer ook het gevaer ontgaen word, waer aen zoodanig geld op de reize zoude zijn blootgeſteld, behalven dat menigmalen die munt niet genoegzaam te bekomen is, welke in zekere landen of plaetſen alleen gangbaer is. Dit alles word door middel van de Wiſſelbrieven voorgekomen.

Wat de uitvinding derzelven betreft, het blijkt niet uit de geſchiedenisſe des koophandels dat de Ouden kennis hebben gehad van Wiſſelbrieven. Volgens het algemeen gevoelen zijn zij uitgevonden door de Joden, welke, onder de regeringe van Dagobert, in den jare 640, en naderhand door Philippus Augustus, en Philippus Longus,

in de jaren 1181. en 1316, uit Vrankrijk gedreven, zich naer Lombardijen begaven, alwaer zij den buitenlandſchen Kooplieden en Reizigers zekere handſchriften, of geheime brieven ter hand ſtelden, op welken deze de door hen bij hunne vrienden in Vrankrijk agter gelaten gelden of effecten konden ontfangen.

Van het zelfde middel hebben zich de Gibelijnen bedient, welke door de Guelfen uit Italiën verdreven, naer Amſterdam weken, alwaer zij de eerſte waren die het middel van Wisſelbrieven hebben ingevoert, welke zij *Polizze di Cambio* noemden. Die van Amſterdam zijn derhalven de eerſten geweest welke, buiten noodzaeklijkheid aen hunnen kant, zich van Wisſelbrieven bedient, en dus dit gemakgevend gedeelte des Koophandels door gantſch Europa verſpreid hebben, welk voorbeeld welhaest door de Kooplieden en Negotianten van andere landen werd nagevolgt, nochtans bleef Amſterdam de plaets die den Wisſelhandel van bijna geheel Europa regelde, zoo door de groote bezittingen, als het uitmuntend *Credit*, waer in haer inwoonders reeds vroeg geweest zijn. Dit middel is thans van die onmisbare noodzaeklijkheid geworden, dat men met grond zoude mogen zeggen dat zonder Wisſelbrieven geen handel te drijven is; jammer is het maer dat dezelve ſomtijds zoo ſchandig misbruikt worden, door het uitgeven van Wisſelbrieven op Correspondenten bij welken men niet te goeds heeft, die dan ten vervaltijde den eerſten trekker weder betrekken, welke daer door tijd wint, en geld in handen krijgt, doch het welk, door de kosten en veranderingen van Wisſel, ſomtijds duur te ſtaen komt.

De handſchriften nu die wij Wisſelbrieven noemen, zijn meest van eenen algemeenen vastge-

geſtelden inhoud. Daer bij word voor eerst genoemt de plaets alwaer de trekker woond, benevens de dag en het jaer der trekking. 2. De tijd van betaling. 3. Aan wien te betalen. 4. De ſom of het beloop. 5. De Cours van Wiſſel, zoo de ſom in vreemde ſpetie uitgedrukt is. 6. Van wien de waerde ontfangen is, of met wien deswegens rekening moet gehouden worden. 7. Des trekkers naem. 8. Door wien en waer te betalen. — Om echter daer van een volledig denkbeeld te geven zullen wij alhier laten volgen eenige formulieren, door welke voorbeelden men in ſtaet zal zijn om zelf Wiſſelbrieven op te maken.

Amſterdam le . . Aôut 1774. pour Ducat 250 a 375 maravadis par ducat.

A uſance et demie payez par cette..... de change à l'ordre de..... deux cent cinquante Ducats, a trois cent ſeptante cinq Maravadiſes par Ducats, vielle monye, valeur ..... que paſſerez ſuivant avis

Monſieur

Mr. . . . . .

a *Cadix*. *Seville*. ou *Madrid*.

Amſterdam .....voor daelders..... a 32 ß lubs Banco.

Een maend na dato gelieft te betalen deze mijne... Wiſſelbrief aen de ordre van ..... Daelders... Schellingen, van twee en dertig ſchellingen Lubs Banco per daelder, de waerde ... en ſteld op rekening

Hamburg.

Amſterdam . . . . . Per ‡‡ 2800. de 400 Rees. A uſance . . . . . Cruſades, de quatre cent Rees par Cruſade
à Lisbonne.

Amſterdam . . . . . Per W. . . . de 60 ſols tournois.
A deux uſances . . . . Ecus, a ſoixante ſols tournois par Ecu, en eſpeces d'or ou d'argent, au Cours, poid & tiltre à nous ici connu ce jour, et non autrement.
à Paris.

Amſterdam . . . . . Pour P. . . . de 8 reaux. A uſance payez . . . . Piastres de 3 huit reaux la Piastre . . .
à Livourne.

Amſterdam . . . . . Per ℒ vlaems Banco a 445 grosch.
Vijftien dagen na dato . . . . Ponden . . . Schellingen . . . Grooten Vlaemsch Banco, tot vier hondert vijf en veertig groſchen in goed Wisſelgeld, per Pond Vlaemsch . . . . .
te Dantzig.

'Er komen dan gemeenlijk vier perſonen in de Wisſelbrieven voor; de Remittant of Kooper; de Trekker; de Acceptant, en de Houder, of hij die eindelijk de waerde ontfangt ter plaetſe op welke de Wisſelbrief getrokken is.

VAN HET ACCEPTEREN DER WISSELBRIEVEN.

Zoo haest een Wisselbrief ter plaetze gekomen is alwaer de betrokkene woond, moet dezelve aen hem vertoond worden, om daer op te verkrijgen *acceptatie*; dit woord beteekent *aennemen*, verbindende zich de *Acceptant* daer door om, ten gestelden tijde, de bepaelde som te voldoen. Zulks geschied van Wisselbrieven, op zekeren dag, of eenigen tijd na dato, of uso, te betalen, alleen met onderschrijving van het woord *aengenomen*: waer bij de betrokkene zijn' naem stelt; bij Wisselbrieven die na zicht, of op uso die na zicht beteekent, getrokken zijn, stelt men daer benevens den dag der acceptatie, en van denzelven begint men den tijd der betaling te rekenen. De aenneming kan ook geschieden onder zekere *restrictien*, dat is, met verandering van den tijd, of van de som: doch de vertooner of houder doet onvoorzichtig, wanneer hij zich, zonder last van den remittant, met zoodanig eene gelimiteerde of voorwaerdige acceptatie laet vergenoegen, immers, alle de gevolgen van dien zijn voor zijne rekening. de betrokkene kan ook accepteren *supra protest*; ter eere van den Wisselbrief of van den trekker, wanneer hij zwarigheit maekt, om zulks strict en eenvoudig naer den inhoud des Wisselsbriefs te doen. Hij kan ook accepteren met voorbehouding om op den vervaldag te declareren of hij die betaeld eenvoudig naer den inhoud, of onder protest ter eere en voor rekening van den trekker of van eenen der endorsanten. Ook kan de Wisselbrief strijdig zijn met het advijs, en dan kan hij accepteren „ om op rekening te stellen." Voorts zijn 'er vele andere gevallen die in J. PHOONSENS

Wisselstijl worden opgegeven, en de manier aengetoont hoe zich daer in te gedragen.

Wie een ongeaccepteerden Wisselbrief ontfangt zend denzelven aen het huis van den betrokkenen, en het is de gewoonte die aldaer te laten, op dezelve kan worden nagezien, doch voor het afgaen van de volgende post moet men hem weder doen afhalen.

Men is niet gehouden terstond van *non acceptatie* te laten protesteren, schoon zulks wel het veiligste is.

Het protest geschied zijnde, heeft de houder zijn recht bewaert, en kan beide Wisselbrief en protest opzenden, of wel het laetste alleen, voornamentlijk wanneer 'er waerschijnlijkheid is dat de acceptatie nog volgen zal.

Van Wisselbrieven die naer Oost-of West-Indiën, of wijd over Zee moeten terug gezonden worden, zend men veiligst het protest van non acceptatie alleen, om, wanneer de betaling echter volgt, dezelve op den Wisselbrief te kunnen ontfangen, doch zoo niet, als dan den Wisselbrief met protest van non betaling te rug te zenden, en de vervaltijd word gerekent van den dag dat het protest van non acceptatie gedaen is. Zulks word ook uit discretie, en zonder gevaer, omtrent andere Wisselbrieven gedaen.

Binnelandsche Wisselbrieven worden zoo strict aen het Wisselregt niet gebonden, en niet veel hooger als asfignatien aengemerkt. Veelen weigeren die te accepteren, en de meeste houders protesteren van zoodanig refus niet.

Buitenlandsche Wisselbrieven moeten volgens kuere van den 2den December 1664. geprotesteerd, en met het protest van non betaling tot aen den trekker te rug gezonden worden, en on-

be-

betaeld van daer te rug keerende, hebben de houders tegen den acceptant recht van Gijzeling op derzelver perſoonen, en arrest op hunne goederen.

Wanneer blijkt dat de trekker van een Wisſelbrief gefailleert is, behoeft men den Wisſelbrief niet te rug te zenden, volgens keure van 1679.

Het intrekken van eene mondeling gedane acceptatie geld niet, als de houder de aenneming met twee getuigen bewijzen kan.

De houder moet zich proviſioneel met de acceptatie des betrokkenen vergenoegen, hoe ſlegt een betaler hij zij.

Iemand anders, buiten de betrokkene, aenbiedende een Wisſelbrief te accepteren, behoeft de houder daer mede niet te vreden te zijn.

Tot voorkoming van het retourneren van Wisſelbrieven, ſtellen diftige Kooplieden gemeenlijk onder de Wisſelbrieven, die zij van anderen koopen, dat men in geval van weigering zich hebbe te vervoegen bij die geene welke zij opgeven, geſchiedende met deze woorden: „ In cas van nood bij N. N. voor AB.

Die een Wisſelbrief onder protest accepteert moet aen den houder de protestkosten betalen.

Het protesteren is eigentlijk een daed van een Notaris en twee getuigen, door wien men gerechtlijk doet aenzeggen, dat de betrokkene zal hebben te accepteren of te betalen, of dat bij foute van dien, alle kosten, ſchade, en interesſen eindelijk ten laste des trekkers komen.

Dit protest heeft zulk een kragt, dat daer door alleen eene ſchuld geformeert word ten laste van wien het aengaen mag, en de penningen dezer Wisſelſchuld zijn intrest onderhevig van den tijd aen, op welken de betaling zoude hebben moe-

ten geſchieden, en de rembourſering van het geheel moet op de eerſte aenmaning gedaen worden.

Bij dezen intrest worden de kosten van Herwisſel, Protest, Proviſie, Courtagie en port van brieven gevoegt en daer uit vind men hoeveel de trekker te betalen of te vergoeden heeft.

Men heeft getwijffelt of men tegen een Endosſant, wel het zelfde recht van Gijzeling' en arrest hebbe, als tegen een' trekker, voor dat de Wisſelbrief aen den trekker te rug gezonden ware: Dan bij eene keure van den 28 Januarij 1764, word aen den houder gelijk recht gegeven tegen den Endosſant, als hij heeft tegen den trekker.

Alle afwijkingen van den ſtricten inhoud eenes Wisſelbriefs zijn ten pericule van hem die zich daer mede het vergenoegen of te vreede ſtellen.

Een Wisſelbrief geprotesteert te rug komende, bij faute van *acceptatie*, heeft de houder het in zijn macht om de betaling en herwisſel te eisſchen, even als dezelve bij faute van *betaling* ware geprotesteert, of wel om Cautie, voor de betaling ten vervaldage te doen ſtellen. Maar de meeste trekkers geven het Capitael, 't geen zij daer voor ontfangen hadden, aen den houder ten eerſten wederom.

Het accepteren verbind tot betaling, derhalven is het eerſte eene vrije daed, en de weigering van dien ſtrekt tot geene ſchande, maer niet te betalen wat men geaccepteerd had, geeft inſolventie te kennen.

De Wisſelbrieven alhier geſloten moeten, bijachterblijvende betaling, worden geprotesteert, naer de rechten, obſervatien en coſtuimen der plaetſen, alwaer de betaling zoude hebben moeten geſchieden, volgens keure in dato 31 Julij 1665. Wan-

Wanneer iemand, in Amſterdam niet woonachtig, een Wisſelbrief ten zijnen laste en die echter aldaer betaeld moet worden, aenneemt, kan hij niet volſtaen met eene eenvoudige acceptatie, maer is gehouden teffens aentewijzen waer de houder ten vervaldage de gelden alhier ontfangen kan.

HERWISSEL.

Door dit woord verſtaet men alle onkosten en ſchaden, welke door het te rug keeren eenes niet geaccepteerden of niet betaelden Wisſelbriefs, veroorzaekt worden.

De berekening derzelven kan op tweederlei wijze geſchieden. In het eene geval legt men de waerde, welke voor den Wisſelbrief ontfangen is, ten grondſlag, en men berekent daervan Intrest. In het tweede geval berekent men de ſomma of waerde des Wisſels, met de daer bij gevoegde Kosten, Proviſie en Courtagie, tot den Cours der plaetſe van waer dezelve te rug komt. De houder mag willekeurig een dezer berekeningen verkiezen. Zie hier van beiden een voorbeeld.

A. trekt een wisſelbrief, ten behoeve van B, uit Amſterdam, op Parijs, groot 1000 Kroonen tot 53 ß, zoo ontfangt hij daer voor *f* 1325 Banco. Deze Wisſelbrief komt onbetaeld met protest te rug, en volgens het eerſte voorſtel, maekt men des wegens de volgende rekening op.

W. 1000 a 53 ß op Parijs Banco	*f* 1325 : - : -
Protest in Parijs 30 ſols	*f* - : 13 : 8
Proviſie ½ percent . .	6 : 15 : -
Courtagie ½ percent . .	6 : 15 : -

Briefporten . . . 1 : — : -
Intr: van 55 dag: a 4 p c - 8 : 5 : -

f 23 : 8 : 8

Zoo dat **A** wederom moet betalen . . . Banco *f* 1348 : 8 : 8

Volgens het tweede voorſtel gaet men aldus te werk.

Een onbetaelden Wisſelbrief groot W. 1000 zijn . . . . . *£* 3000 : - : -
Protest in Parijs . . *£* 1 : 10 : -
Proviſie ½ percent . . 15 : — : -
Courtagie ½ percent . 15 : — : -

£ 31 : 10 : -

£ 3031 : 10 : -

getrokken *op zicht* tot 53¼ § bedragen . . Banco *f* 1345 : 4 : 8
Proviſie ½ percent. . *f* 4 : 10 : -
Briefport . . . - — : 10 : -

5 : — : -

En **A.** moet wederom betalen . . . . Banco 1350 : 4 : 8

Wij ſtellen alhier, dat voor zoodanigen geproteſteerden Wisſelbrief *op zigt* hertrokken word, maer wanneer zulks *op tijd* geſchied ware, zoo moest aen A. weder vergoed zijn geworden de Intrest van den dag aen dat hij rembourſeert tot op den dag dat de aldus getrokkene Wisſelbrief betaeld word, alzoo het zeker is dat hem een nadeeliger Cours berekent is, als wanneer op zicht getrokken ware.

In

In de voorgeſtelde gevallen komt een Wisſelbrief, van de aengewezen plaets der betaling, direct te rug, dan 'er zijn meenigmalen geſchillen ontſtaen, door te meenen, dat een trekker verplicht zoude zijn, om zijn traitte, welke over verſcheiden plaetſen geremiteert is, *met de herwisſel over alle die plaetſen*, te rembourſeren. Doch zulk eene vordering zoude tegen alle recht en billijkheid ſtrijden, want de trekker heeft de aanwijzing der betaling, bij voorbeeld te Parijs gedaan, en niet over Morlaix, Nantes, en andere plaetſen. Indien de nemer die ten zijnen voordeele, of gemakke aldus heeft geremiteert, moet hij ook de ſchade daer van dragen.

Uit het hier voren gezegde kan men eenigſints opmaken hoe ſchadelijk het onbetaeld keeren van Wisſelbrieven voor eenen trekker zijn moet, welk eene omzichtigheid in het ſtuk van wisſelen vereischt word, en hoe het niet ongemeen is, dat, door eenen uitgebreiden handel in dien tak, en de daer uit ſpruitende onverwachte rembourſementen, de gegoedſte man in ongelegenheid gerake. Van dit alles hebben wij in den jare 1763 de bewijzen al te ſterk ondervonden; want het is zeker dat de toenmalige bankbreuken meest uit al te groote wisſelverbintenisſen, tusſen eenige voorname Kooplieden in Amſterdam, Hamburg, Berlijn en Zweden ontſtaen zijn, en dat deze wederom hunnen oorſprong hadden uit de meerdere waerde van het geen wij naar het Noorden zenden boven het geen wij van daer ontfangen, waer door reeds ſedert vijftig of zestig jaren de hoofdſom van het geen de Buitenlanders ons meerder ſchuldig werden was aangegroeit, en van tijd tot tijd nog vermeerdert met Intresſen en andere onkosten, voor welk alles

zij

zij ons met circulerend papier betaelden, terwijl de circulatie van dat papier daerenboven hen zoo veel koste, dat zulks, naer vrij naeuwkeurige opgaven, vijftien malen de *reële effecten* in Holland overtrof. Deze en meer andere oorzaken brachten te weeg dat, in minder dan een maend, meer dan vijftig Kooplieden binnen Amſterdam, en over de zestig in Hamburg, zich *Inſolvent* verklaren moesten, behalven die in Altona, Berlijn, Leipzig, Lubeck, en op andere plaetſen: en het grootſte deel hunner beſtond uit Lieden, die, voor dit toeval, een *reël* aanzienlijk vermogen bezaten. De vrees voor een geheel verval van handel en credit was zoo groot, en het belang, dat men in het in ſtandhouden onzer Amſterdamſchen Kooplieden ſtelde, zoo aenmerkelijk, dat zelf gekroonde Hoofden den Heeren Staten op het ijverigste aenmaenden en verzochten daer toe gepaste middelen te beramen. De Bank van Amſterdam ſtelde, ter ſtremming van den voortgang dezer rampen, ook alles te werk, en nam voor aenzienlijke ſommen goud en zilvers aen om daer voor Bankgeld te verſchaffen. De Kooplieden van Hamburg hadden die van Amſterdam reeds gedreigt dat, zoo men de wankelende huizen van negotie alhier niet ſtaende hield, zij op hunne beurt hunne eigen betalingen zouden opſchorten, en geen Contraprotesten *rembourſeren*, en mogelijk zijn onze Kooplieden daer door mede in het denkbeeld geraekt van alle traittes op Amſterdammers gedaen, voor Buitenlandſche rekening *zonder dat zij de waerde daer voor ontfangen hadden*, ſchoon geaccepteert, niet te voldoen, immers men liet zijne acceptatien keeren, en andere kogten zich van hunne *endorſementen* voor zekere procenten af, door

welk

welk middel zich vele ſtaende hielden, en hun verlies bij de buitenlandſche Bankbreuken verminderden.

De Vervaltijd van Wisselbrieven, en Respijt- of Gratiedagen.

De vervaltijd van eenen Wisſelbrief, is die tijd op welken dezelve, zonder de gratie dagen te rekenen, betaelt worden moet, het welk gemeenlijk word uitgedrukt, door *op zicht. Op zeker getal dagen, weeken, of maenden na zicht. Op zeker getal dagen; weken of maenden na dato. Op half uſo, een uſo, twee uſo, drie uſo, enz. Op eenen zekeren bepaalden dag*, of *op zekere aenſtaende Miſen of Jaermarkten.*

Een Wisſelbrief op zicht vervalt op het oogenblik dat die aen den betrokkenen vertoond word, en een goed betaler zal de voldoening zelden tot den volgenden dag uitſtellen. Want men onderſteld dat niemand opzicht zal trekken, ten zij hij gelden bij den betrokkenen in kaſſe hebbe, daerom betaeld men voor dezelven gemeenlijk meer dan voor anderen. De houder van zoodanig een Wisſelbrief heeft, bij achterblijving van oogenbliklijke voldoening, het recht van terſtond te laten protesteren; echter is men daer omtrent zoo geſtreng niet.

Een Wisſelbrief op *zicht per Caſſa*, is gelijk met eenen *op zicht*, en deze laetſte heeft zoo min als de eerſte eenige reſpijt dagen; ſchoon ſommigen in dit gevoelen zijn.

Op *zeker getal dagen, weken, of maenden na zicht* getrokken zijnde, moet 'er zoo veel tijd na de vertooning of acceptatie worden voldaen, en bij het weigeren van aenneming en daer op gevolgt protest, word de vervaltijd verſtaen van

den

den dag des protest gerekent te moeten worden. Indien een Wisſelbrief getrokken is *op uſo*, en op een plaats alwaer dit, bij voorbeeld, *een maend na zicht* beduid, als dan rekent men van maend, tot maend, dat is, getrokken den 16 Meij, zoo vervalt die Wisſelbrief den 16 Junij: ware nu dezelve op 30 dagen na dato getrokken, zoude hij den 15 Junij zijn vervallen geweest.

Op *zeker getal dagen, weken, of maanden na dato* getrokken zijnde, vervalt zoo veel tijd na de dagteekening des Wisſelbriefs, het welk omtrent de twee eerſte bepalingen zeer klaer is, doch ten opzigte der maenden ſtaat aen te merken, dat een Wisſelbrief getrokken den 31 Januarij, *een maend na dato*, den 28 Februarij vervalt. Even zoo gaet men te werk, wanneer in plaets van *maend* het woord *uſo* gebruikt is, uitgezondert alleen in Vrankrijk, alwaer het woord uſo, in allen gevallen zonder uitzondering, voor dertig dagen gerekent word; zoo mede te Geneve, voor brieven uit Holland, Engeland en Vrankrijk getrokken. Somtijds trekt men Wisſelbrieven op de helft eener maend te betalen, welke altijd den vijftienden van zulk eene maend vervallen; of wel, dog meest in Vrankrijk, „ *dans tout le Courant du mois de* —" *gedurende de loopende maend van*, — en hier door verſtaat men dat de betrokkene op alle dagen dier maend betalen, maer ook tot op den laetſten dag derzelve, uitſtellen kan.

Op Half uſo, enz. Dit woord *uſo* heeft onderſcheiden beteekenisſen naer en van de plaetſen waer op gewisſelt word, waerom wij ter onderrichting de volgende tafel hier inlasſen.

Van Amſt: op Frankf: aen den Mein 14 dagen na zicht:
op Parijs . . . Een maend van 30 dagen
op Geneve . . idem
op Genua . . . Twee maenden na dato.
op Hamburg . . Een loopende maend na dato:
op Lisſabon . . Twee dito.
op London . . Een dito.
op Spanje . . . Twee dito.
op Venetien . . Twee dito.
op Wenen . . . Zes weken na dato.
Uit Frankfort, Nurnburg, en geheel Duitsland, zoo ook uit Baſel, Bern, St. Gall, en Zwitſerland . . 14 dagen na zicht.
uit Dantzig, Konigsbergen, en Riga . } Een maend na zicht:
uit Antwerpen, Geneve, London en Parijs } Een maend na dato.
uit Venetie, & geheel Italië, Spanje, Portugal, Turin } Twee maenden na dato.

Te Berlijn. rekent men voor uſo: 14 dagen na den dag der acceptatie.

Te Bremen. uit Duitsland . . 14 dagen na zicht.
uit London . . . Een maand na dato.

Te Cadix, is uſo meest altijd. Twee maenden na dato: uitgezondert voor Wisſelbrieven uit Vrankrijk, zijnde dan maer van een maend, ſomtijds 6 weken.

Te Dantzig. . . . . 14 dagen na de acceptatie;

Te Florence. uit Venetie en Rome. 15 dagen na zicht: de dag der acceptatie 'er mede in begrepen;

Te Genua. uit Amſterdam, Spanje, en Portugael. Twee maenden na dato.
uit London . . . . Drie dito.
uit Venetie en Rome . 14 dagen na zicht:
uit Livorno en Milaan 8 dagen na zicht:
uit Napels. . . . . 22 dagen na zicht.

Te Geneve. uit Holland, Engeland, Frankrijk. Een maend van dertig dagen na zicht
uit Duitsland en Italië. 15 dagen na zicht.

Te Hamburg. uit Augsburg, Frankfort, Neurenburg, Weenen en geheel Duitsland. . . } 14 dagen na zicht: die der acceptatie 'er in begrepen.
uit Frankrijk en London . . . Een maend na dato:
uit Portugal, Spanje en Venetien. Twee maenden na dato.

Te Keulen . . . . . 14 dagen na zicht.
Te Leipzig gemeenlijk van alle plaetſen. . 14 dagen na de acceptatie.
Te Liſſabon. uit Spanje . . . . 15 dagen na zicht.
uit London . . . 30 dagen na zicht.
uit Holland en Duitsland. Twee maenden na dato.
uit Vrankrijk . . . 60 dagen na dato.
uit Ierland ſedert 1749. & uit Italie . . . } drie maenden na dato
Te Livorno. uit Amſterdam, Antwerpen, Hamburg, Keulen, Cadix, en Madrid . . . } Twee maanden na dato
uit Parijs, Lijon en Marſeille. . 30 dagen na dato.
uit Liſſabon en London. Drie maenden na dato.
uit Napels, Venetie, Cremona, Piacenca, Bergamo, Mantua: Reggio, Modena en Brescia. } 20 dagen na dato
uit Boulogne, Florence, Lucca, Pistoija, Siena, Piza en Ferrara . . . . . } 3 dagen na zicht.
uit Genua, Milaen, Turin en Masſa . . . . } 8 dagen na zicht.
uit Palermo en Meſſina. Een maend na zicht. of 2 maenden na dato.
uit Sardinien . . Een maend na zicht,
uit Avignon . . . 45 dagen na dato.
uit Perugia . . . 5 dagen na zicht.
uit Tarento, Bari en Lecce. 27 dagen na zicht.
uit Rome . . . . 10 dagen na zicht. of 15 dagen na dato.
uit Ancona, Paſaro en Remini, 10 dagen na zicht.
uit geheel Switſerland 8 dagen na zicht.
Te London. uit Duitsland, Holland en Braband. Een maend na dato.
uit Spanje en Portugal. Twee maenden na dato.
uit Italië . . . . Drie maenden na dato.
Te Madrid. uit Parijs, London en Genua. . 60 dagen na dato.
uit Amſterdam. . Twee maenden na dato.
uit Rome . . . Drie maenden na dato.
Te Marſeille. uit Spanje en Portugal. , 60 dagen na dato.
uit andere plaetſen. . . 30 dagen na dato.
Te Milaen. uit Genua . . . 8 dagen na de acceptatie

uit

uit Venetie. . . . 20 dagen na dato.
uit Livorno, Rome, Augsburg en Weenen. . . . . } 15 dagen na de acceptatie.
uit Amſterdam. . . Twee maenden na dato.
uit London . . . Drie maenden na dato.

Te Napels. uit Rome . . . 8 dagen na zicht.
uit Florence . . 15 dagen na zicht, of 20 dagen na dato.
uit Venetie. . . 15 dagen na de acceptatie.
uit Genua en Livorno. 22 dagen na zicht.
uit Spanje . . . Twee maenden na dato.

Te Nurnberg. enkel of ordinaar uſo 15 dagen na zicht.
doppio, of dubbel uſo. 30 dito.
anderhalf uſo . . . 23 dito.
half uſo . . . . 8 dito.

Te Parijs. uit Spanje en Portugal. . . 60 dagen na dato.
uit alle andere plaetſen. . 30 dagen na dato.

Te Praeg. uit alle plaetſen 14 dagen na de acceptatie.

Te Rome. Deze Stad trekt op uſo, uitgezondert op Parijs, en is gemeenlijk van 35 a 40 dagen na dato.
De Wiſſelbrieven op Rome, getrokken uit Plaetſen die niet in den kerklijken ſtaat gelegen zijn, op uſo, vervallen. 3 weken na de acceptatie,
maer in den Pauslijken ſtaet gelegen 2 weken. ——

In Sweden. beteekent uſo gemeenlijk. . . Een maend na zicht.

Te Sicilie. beduid uſo op Palermo en Meſſina 20 dagen na zicht.
uit Palermo op Meſſina, of uit Meſſina op Palermo. . . } 4 dagen na zicht.

In Spanje. uit Parijs, Marſeille, London, Genua en Livorno. . . } 60 dagen na dato.
uit Amſterdam en Hamburg. . . Twee maenden na dato.
uit Rome . . Drie maenden na dato.

Te Straetsb. uit Duitsland . 15 dagen na zicht.
uit Vrankrijk . . 30 dagen na dato.

Te Turin. uit Engeland . . . Drie maenden na dato.
uit Holland. . . . Twee maenden na dato.

Te Venetie. uit London . . . Drie maenden na dato.
uit Amſterdam, Antwerpen en Hamburg. Twee maenden na dato.
uit Bergamo, Milaen, Mantua, en Modena. . . . . } 20 dagen na dato.

uit Amsterdam, Frankfort, Genua, Napels, Parijs, Leeck, St. Gall, Augsburg, Weenen en Bolzano } 15 dagen na de acceptatie.
uit Livorno en Rome . . . 12 dagen na de acceptatie.

uit Venetien, Milanen, Lucca, Turin, Livorno . . . } 5 dagen na de acceptatie.

Te Weenen verkiest men dat het word uito. 14 dagen na de acceptatie.

Wisselbrieven op het *naesten dag of Jaermarkt* getrokken, vorderen geene verdere verklaring: alleen dient ons nog aentemerken dat de Oude Stijl een onderscheid van elf dagen uitmaekt. Van weeken ouden stijl zich nog de Russen, in onderscheidinge der overige Europeesche Natiën, bedienen, en die men ook de Julianesche tijdrekeninge noemt, dog volgens welke men, sedert den 1 Maert 1701. de tijd elf dagen later als naer een Nieuwen Stijl rekent. En hier door is het, dat een Wisselbrief uit Rusland op Amsterdam getrokken, den 30ste Maert, op een maend na dato niet den 30ste April, maer den 10de Mei vervalt, alzoo men in Amsterdam den 10de April schreef toen het in Petersburg nog den 30ste Maert was. Men rekent derhalven een dag in Maert, en 10 dagen in April, maken 11 dagen. Hier bij gevoegt 30, zijn 41 dagen, die van een datum des Wisselbriefs aen, getrokken worden om denzelfs waren vervaltijd te vinden. Uit het tegenstelde is het klaer dat een Wisselbrief, in den Nieuwen Stijl getrokken, op een plaets alwaer de Oude Stijl in gebruik is, niet vervalt naer den datum des Nieuwen Stijls, maer met die, welke men volgens den Ouden Stijl schreef: dat is, getrokken uit Amsterdam 31 Maert op Petersburg, vervalt

30

30 April, Ouden Stijl, zijnde 11 Meij, Nieuwen Stijl. De teekenen ter onderſcheiding zijn $\frac{O}{S}$ en $\frac{N}{S}$ of $\frac{S}{V}$ en $\frac{S}{N}$ beduidende Stilo Veto, en Stilo Novo.

Op deze wijze dan den waren vervaldag eenes Wisſelbriefs gevonden zijnde, diende men nader te bepalen op welk uur van den dag dezelve vervallen is, nadien ſommige zulks ſtellen te zijn des middernachts, tusſchen den waren vervaldag, en den volgenden dag; dan men volge hier in den raed en het voorbeeld van kundige Kooplieden, en wanneer men het omtrent den juisten vervaltijd met de betrokkenen niet eens is, doet men veiligst het protesteren niet tot het uiterſte te rekken, maer daer tegen ook den Wisſelbrief niet te verzenden voor dat het oogenblik, waer op de betrokkene meent maer eerst te moeten betalen, verſtreken zij.

Binnen Amſterdam worden zes *Gratie-* of *Reſpijt-dagen* vergunt, beginnende te loopen met, en ingeſloten den eerſten dag na den vervaldag, de Zon- en Feest-dagen mede daer onder begrepen, volgens Keure van 31 Julij Anno 1660. En wanneer een acceptant op eenen Feestdag betaeld, 't geen echter zelden gebeurt, zoo word die betaling voor goed aengenomen; doch de houder behoeft zoo lang niet te wachten, maer kan indien zulk een Feestdag de zesde Gratiedag is, des daegs te voren, zijnde de vijfde Gratiedag, protesteren. Wanneer een Wisſelbrief in *Banco* moet betaeld worden, en deszelfs Gratiedagen eindigen gedurende dat de Bank geſloten is, het zij om nieuwe boeken of Balans te maken, of om andere redenen; zoo kan men na het opengaen van de Bank, zonder verlies van zijn recht, nog drie open Bankdagen wachten, aleer men behoeft te

protesteren, volgens Keure van 6 Februarij 1663. Wanneer de betrokkene een Jood is, en de zesde Gratiedag komt op eenen Saturdag, zijnde deszelfs Sabbath, zoo moet de betaling des Vrijdags geſchieden, voor dat hun Sabbath in gaet, of anders men moet protesteren.

Op dat men weten moge wanneer de Joden te Amſterdam des Vrijdags hun Sabbath beginnen, en des Saturdags eindigen, zoo hebben wij noodig geoordeelt daer van alhier de nette Lijst, voor het geheele jaer door, intelaſſen, waer door men verſtaen moet dat het, op de aldaer aengeteekende tijden, begint des Vrijdags avonds, en eindigt des Saturdags avonds, te weten:

De Sabbath begint, tuſſchen den		De Sabbath eindigt, tuſſchen den		Uuren.
22	*Jan.* en den 10 *Feb.*	's namiddags ten		4
10	*Februarij*	1	*Maart*	$4\frac{1}{2}$
1	*Maart*	15	*Maart*	5
15	*Maart*	1	*April*	$5\frac{1}{2}$
1	*April*	15	*April*	6
15	*April*	1	*Meij*	$6\frac{1}{2}$
1	*Meij*	1	*Auguſtus*	7
1	*Auguſtus*	22	*Auguſtus*	$6\frac{1}{2}$
22	*Auguſtus*	10	*September*	6
10	*September*	1	*October*	$5\frac{1}{2}$
1	*October*	15	*October*	5
15	*October*	1	*November*	$4\frac{1}{2}$
1	*November*	22	*November*	4
22	*November*	22	*Januarij*	$3\frac{1}{2}$

De *Reſpijt-* of *Gratiedagen* zijn niet overal evenveel in getal, waarom wij dan, op ijdere plaets, de bijzondere gebruiken of wetten omtrent dit ſtuk zullen aanwijzen.

Dog het zal hier te paſſe komen dat wij ſpreken van zekere andere handſchriften, of aanwijzin-

zingen van betalingen, te weten, de zoogenaemde quitantien op Kasſiers, welke menigmalen aanleiding tot hevige geſchillen hebben gegeven, doordien de houders die niet terſtond lieten invorderen, en wanneer inmiddels de perſoon, op wien de quitantie luidde inſolvent raekte, wilde men op de uitgevers derzelven te rug komen, het welk nochtans de grootſte onbillijkheid zoude zijn, alzoo de uitgever die, in plaets van gereed geld, aenrekenende, met grond onderſtellen moet dat zulk eene quitantie terſtond word ingevordert, en het uitſtel een credit is, dat door de houder aen de betrokkenen, en derhalven ten zijnen pericule gegeven word: waerom dan ook *Mijne Heeren van den gerechte der Stad Amſterdam* bij Publicatie van 30 Januarij 1766. hebben geordonneert:

„ I. Dat iemand, die eene zoogenaamde Qui„ tantie op deszelfs Kasſier, of op een ander „ heeft uitgegeven, uit dien hoofde bij den Ont„ fanger of Houder, in cas van gebrekende be„ taling, niet zal kunnen worden aangeſproken, „ wanneer de voldoening van dezelve Quitantie „ niet voor het expireren van den tienden dag, „ den dag van de ondertekening voor den eerſten „ dag gerekend, zal wezen gevraagd; mits eg„ ter zoodanig teekenaar zal moeten doen blijken, „ dat hij het beloop van dezelve Quitantie bij den „ Kasſier of ander Perſoon, op wien dezelve is „ afgegeven, voor zijne rekening leggende, of „ te goede heeft gehad, op dien tijd, wanneer „ de betaling werd geweigerd, en des, dan ook „ de Houder van zoodanige Quitantie, het mon„ tant van dezelve van den Kasſier of ander Per„ ſoon, op wien die is afgegeven, ten zijnen be„ hoeven zal mogen vorderen, of daar mede

„ als Crediteur in deszelfs Boedel zal komen.
„ II. Dat iemand, die in betalinge ontfangt zoo-
„ danige Quitantien op Kasfiers, of op anderen,
„ niet door den Uitgever zelfs, maar door een ander
„ geteekend, zoo als ook Quitantien of aanneming-
„ gen door Kasfiers of anderen geteekend, om op
„ vertooning te voldoen, mede gehouden zal zijn de
„ betalinge daar van voor't expireren van den derden
„ dag na den Ontfangst of overneming, de dag van
„ den Ontfangst of overneming voor den eerften
„ dag gereekend, en de Zondagen en Feestdagen
„ onder de drie dagen niet begrepen te vorderen,
„ en dat dezelve, bij faute van dien, geen re-
„ gres zal hebben, of eenige aanfpraak zal kun-
„ nen maken, ten lasten van den geene, van
„ wien hij zoodanige Quitantie of Aanneming
„ door een ander geteekent, in betaling heeft
„ gekregen, maar de voldoening alleen kunnen
„ vorderen van die geene, welke zoodanige Qui-
„ tantien of Aannemingen, om op vertooninge
„ te voldoen, zullen hebben onderteekent, &c."

VIERDE KAPITTEL.

VAN DE PLAETSEN OP WELKEN MEN GEMEENLIJK UIT AMSTERDAM WISSELBRIEVEN TREKT, EN VAN DAER REMITTEERT; EN HOEDANIG DE WAERDE ALHIER MOET VOLDAEN WORDEN.

De Beurs is de voornaemfte plaets alwaer de Wisfelpartijen gefloten worden, buiten dezelve gefchied het weinig. Het kan ook nergens bekwamer als aldaer gefchieden, vermits Trekker en Gever zich best naer den *Cours* kunnen informeren, en de veranderingen op éénen beurstijd voorvallende te beter nagaen.

De-

Deze Cours van Wisſel, op alle plaetſen werwaert van hier gewisſelt word, regelt zich gemeenlijk naer drie omſtandigheden:

1. Naer den Cours zoo als 'er den voorgaenden postdag gewisſelt is.
2. Naer den Cours zoo als dezelve met de laetsaengekomen post van zoodanig een plaets afgekomen is.
3. Naer de evenredigheid, die 'er is tusſchen de te verkoopen Wisſelbrieven en het getal der kooperen.

Het geſchil dat 'er is tusſchen het Credit waer in de een of de andere Koopman ſtaet, is oorzaek dat deze ſomtijds voor zijne Wisſelbrieven meer bedingt dan geene, en hier uit onſtaen de verſchillende Courſen op een en denzelfden dag. De regels waer naer men handelen moet, om het meeste te bedingen zijn voornamentlijk deze: Dat men meer dan eenen Makelaer ſpreekt, met de Commisſien tot in- of verkoop niet op eenmael, maer allengskens voor den dag kome, niet aen velen te gelijk, maer ſlegst aen een of twee, eenige Commisſie geve om een partij te ſluiten, dat men, ſchoon veel te doen hebbende, partij voor partij opgeve, en meer diergelijke, welke best door de ondervinding geleert worden.

Men heeft alhier gelijk op de meeste handelplaetſen, zekere zoogenaemde postdagen, op welke men voornamentlijk naer bijzondere plaetſen wisſelt, aldus geſchied het:

Des *Maendags* op Parijs, Bordeaux, Bilbao, Madrid, Cadix, Seville, Lisſabon, Weenen, Braband en Vlaanderen, Franckfort, Leipzig, Breslau, Dantzig en Koningsbergen.

Des *Dingsdags* op London, Hamburg, en ook op Zeeland.

Des *Woensdags* op geheel Spanje, Portugal, en Frankrijk.

Des *Donderdags* op Venetie, Livorno, Genua, Breslau, Weenen, geheel Braband, en voorts meest als des Maendags.

Des *Vrijdags* op London en Hamburg, ook op Zeeland.

Des *Saturdags* op Hamburg, en voorts word 'er dien dag weinig in Wisſel op andere plaetſen gedaen.

Doch op de binnelandſche ſteden word alle dagen gewisſelt als 'er maer gelegenheid toe is.

Zoo haest eene partij geſloten is, geeft de Makelaer, zoo wel aen den Trekker als aen den Gever des Wisſelbriefs, eene *notitie;* waer op klaer ſtaet uitgedrukt, de ſomma of hoe grootheid, de Cours, de tijd der betalinge, de naem der plaetze alwaer die moet geſchieden, als mede die van Trekker en Gever; alles zoo als het bedongen is. Vervolgens doet een voorzichtig Koopman wel, met zoodanig een *notitie* ten eerſten overtelezen, om te zien of alles met den geſloten koop of verkoop overeenſtemd, want bij daerna opkoomende geſchillen, moeten dezelve op deze notitie afgedaen en beſlist worden.

Na beurstijd worden de genegotieerde partijen ten eerſten opgemaekt, door de Makelaers of hunne bedienden, bij den Trekker of Endorſant afgehaeld, en bij den Gever gebracht, om zich daer van te kunnen bedienen. De Wisſelbrieven die van nieuws op eenige plaetſen getrokken worden zijn doorgaens gedagtekent op den dag van het vertrek der Post naer de plaetſe waer op men trekt.

Iemand, die een Wisſelbrief vernegotieert, welken hij zelf niet heeft getrokken, maer ſlegts geën-

ëndorſeert, het welk men *gemaekte brieven* noemt, moet nochtans wel zorg dragen dat de Wisſelbrief in allendeelen behoorlijk in orde zij, zoo ook dat de endorſementen wel geſteld zijn; want 'er zijn betrokkenen, die om eene kwalijk geſtelde dagteekening of betalingstijd, niet anders dan onder borgtogt betalen, en ſommigen weigeren de voldoening geheellijk, waer uit dan ſchade en moeilijkheid ontſtaet.

Een Makelaer, een partij in wisſel geſloten hebbende, gaet omtrent ten 3 of 4 uren na den middag ten huize van den Trekker of Endorſant, om den Wisſelbrief aftehalen. Alsdan vordert zijne plicht denzelven naeuwkeurig te lezen, en te onderzoeken. Bevind hij alles zoo 't behoort, dan brengt of zend hij den Wisſelbrief ten huize van den Gever, die het zelfde onderzoek herhaelt, en, is alles in de vereischte orde, 'er zijn gebruik naer goedvinden van maekt.

Hij, die eene Wisſelbrief heeft genegotieert, ontfangt denzelven eerst na den middag, omtrent ten 4 of 5 uren na dat de partij 's middags op de Beurs is geſloten. De waerde daer voor moet, het zij in *Bank-* of in *Kasgeld*, ten eerſten voldaen worden, gelijk terſtond nader word aengewezen. Wanneer de waerde in de *Bank* moet voldaen worden, kan het niet eerder geſchieden, als den volgenden voor de middag. En vermits men altijd in de Wisſelbrieven gewoon is te ſtellen: *De waerde ontfangen;* of: *De waerde van den zelven;* of ook wel: *De waerde van dezen of geenen*, alvorens de betaling geſchied; zoude nochtans een kwaadaardige Gever daer mede niet volſtaen konnen, met voor te geven, als of hij de waerde reeds voldaen hadde; vermits de voldoening wezentlijk moet aengetoont worden, te weten met de

de Boeken van de Bank, als 't in Bankgeld moet geſchieden; en indien de betaling in Kasgeld voldaen moet worden, geſchied het tegens een Aſſignatie, of Quitantie van den Trekker of Gever; inhoudende: „ Dat hij zulk een ſomma ontfan„ gen heeft, in voldoeninge van zulk een gefour„ neerden Wisſelbrief."

„ *Alle Wisſel-brieven hier ter Beurſe geſlooten,* „ *daar af de Brieven overgelevert of afgeſonden zijnde,* „ *na de overleveringe of affendinge de betalinge niet* „ *promtelijk gedaan werdt; zal zoodanige betaalin-* „ *ge bij Gijſelinge mogen ingevordert worden; mits* „ *alvoorens daar toe conſent hebbende, van de Hee-* „ *ren Schepenen, ofte mijne Heere den Schout.* Volgens de *Willekeuren* deſer Steede, *Derde Deel, pag.* 247. Geſtatuëert 31 *Januarij* Ao. 1656.

Indien een Trekker of Endorſant de waerde van een Wisſelbrief, met iemand geſloten, den Gever niet vertrouwt, behoeft hij zelfs den Wisſelbrief niet over te geven, als tegens contante betalinge, of alvorens de partij in de Bank is afgeſchreven. Echter gebeurt het zeer zelden, dat een Gever op zulk een wijze word geaffronteert: Want een Trekker zal de partij liever ongeſloten, indien hem den Gever niet aenſtaet, of ten minſten zoo behoort hij den Makelaer, die de partij ſluit, te waerſchouwen, geene Wisſelbrieven te zullen overgeven, als tegen gereede betalinge, of alvorens de waerde in de Bank aen hem is afgeſchreven. Doch in zulk een geval, is een Gever ook ongehouden te betalen, als mits hem te gelijk den Wisſelbrief overgevende.

Een Trekker of Fourneerder van een Wisſelbrief is gehouden, of zal het ten minſten niet weigeren, om van de gecontracteerde ſomma, aen den Gever zoo vele Wisſelbrieven te geven, als

t'za-

t'zamen de geſlotene partij uitmaken, en deze alzoo te ſplitſen, mits de ſommen niet al te klein makende, ten ware dan dat 'er een *appoint* tot ſlot van rekening, als anderſints onderliep.

Sola Wilſelbrieven worden 'er thans zeer zelden gemaekt; vermits dezelve verloren wordende, of anderſints bij ongeluk wegrakende, den Houder ontrieft is, en zich van geen *Seconda* of *Tweede* kan bedienen. Daar door is het gebruiklijk geworden, dat men gemeenlijk van alle geſlotene partijen *Prima* en *Seconda* Wisſelbrieven maekt, en ze aen den Gever te gelijk behandigt. Sommigen geven wel eerst den *Prima* alleen over, en maken daer na eerst den *Seconda*; doch 't is beter dat men beide te gelijk make, op dat dezelve in alles egael mogen zijn; waer aen veel gelegen is, vermits dezelve anderſints voor tweederlei Wisſelbrieven konnen aengezien, en zelfs dubbelt betaelt worden. Een Gever het verzoekende, zal een Trekker niet weigeren om zelfs wel *Tertia* en *Quarto* Wisſelbrieven te leveren; voornamentlijk indien dezelve op verre afgelegene plaetſen betaelt, of langs omwegen verzonden moeten worden. Edoch 't gebeurt zelden, dat 'er meer als *Prima* en *Seconda* geëischt of gemaekt worden.

Iemand eenen Wisſelbrief elders getrokken, en door hem ſlechts *geëndorſeert*, vernegotieerende, daer van hij niet anders als een *Prima* Wisſelbrief heeft, doet best, om daervan altijd een naeuwkeurige Copij te houden: Want indien hij geen *Seconda* of *Tertia* kreeg, en de Gever dezelve echter noodig hadde, zo zoude hij die bij nood kunnen fourneeren, op de volgende wijze. Men maekt een naeuwkeurige copij naer den Prima Wisſelbrief, benevens alle de Endorſemen-

ten

ten. en ſchrijft boven aen 't hooft: *Copia, ſtrekkende tot Seconda;* of *Copia, ſtrekkende tot Tertia;* en het laetſte Endorſement eigenhandig bezorgt hebbende, behandigt men denzelven aen den Gever, die zich daervan in de plaets van de Originele *Seconda* of *Tertia* Wisſelbrief bedient.

Wanneer men eenen Wisſelbrief gereniteert krijgt, welke alleen in eenen Prima beſtaet, die ongeaccepteert is, doet men ook zeer wel daer van zoodanige Copia te nemen, den Originelen ter acceptatie optezenden naer de plaets alwaer de betrokkene woont, en onder de Copij te ſtellen, bij wien den voormelden oorſpronglijken Wisſelbrief geaccepteert te vinden zal zijn, en vervolgens vernegotieert men zulke Copia ten vervaltijde.

Een Wisſelbrief heeft twee verſchillende Namen, ten opzichte van de perſonen, die dezelve betreft. Hij is een *Traitte*, ten opzichte des genen die denzelven trekt en van den geenen op denwelken die getrokken is: Ook is hij een *Remiſſe*, ten opzichte des genen die denzelven iemand toezend, en van den genen aen wien dezelve is overgemaekt; het zij om denzelven te verhandelen, of ter zijner tijd de betaling te ontfangen.

De *Traittes* geſchieden, 't zij in *Commiſſie* of voor *rekeninge* van den *Betrokkenen*, of van eenen *derden*.

Wanneer een Traitte voor rekeninge van den genen is op den welken men trekt, zoo zet men enkel in den Wisſelbrief, *de Waerde ontfangen*, en *ſtelt op rekeninge volgens advijs*. Maar wanneer het voor rekeninge van eenen derden is, zoo ſtelt men veeltijds mede als voren: ook ſomtijds, *ſtelt op rekening van zulk eenen, volgens advijs;* of ook wel in de plaets van den naem, enkel *Groote Letters*, die zijnen naem beteekenen.

Wan-

Wanneer een Traitte voor rekeninge van den *Betrokkenen* is, zoo moet men hem met de eerſte post berichten, de *ſomma* die men heeft getrokken, in *hoe vele Wisſelbrieven*, en *hoe groot* ieder is; den *datum* wanneer, op *welken tijd*, en *aen wien* te betalen; als ook van wien de *waerde* is *voldaen*; den *cours* van den Wisſel, en voor *hoe veel* men den Betrokkenen voor deze Traitte of Traittes heeft *gecrediteert*.

Doch indien deze Traitte voor rekeninge van een *derden* geſchied, zoo moet men aen den Betrokkenen mede op de voorgemelde wijze daer van kennis geven, behalven dat men genen Wisſelcours behoeft te berichten. En aen den genen, voor wiens rekeninge de Traitte geſchied is, adviſeert men, voor zijne rekening getrokken te hebben, zulk eene ſomma, op zulk een tijd betaelbaer, en tot zulk een prijs genegotieert. Ziet de *Handvesten van Amſterd. II Deel. cap. 2. pag.* 174.

De geene, die voor rekeninge van een *derden* trekt, dient noodzakelijk de voorzihhtigheid te gebruiken, om zijne Wisſelbrieven aen iemand te recommanderen; het zij, aen den genen op welken hij trekt, of aen eenig ander Vriend, dien hij ter plaetſe heeft, daer de betaling moet geſchieden, en verzoeken: *In geval de Betrokkene mocht weigeren de Wisſelbrieven te accepteren, of te betalen, zulks voor zijne rekeninge te doen.* Dit geſchied, of met een Advijsbrief bij den Wisſelbrief te voegen; of me ſlegts een klein open cedultjen daer aen te hechten, ſchrijvende met zijn eigene hand daerop: *In gevalle de acceptatie of betalinge werd geweigert, zich te addreſſeren bij N. N.* Deze voorzorge is om meer als eene reden noodzakelijk. Want vooreerst, zoo blijk daer uit, dat de Trekker Credit en Vrienden heeft; ook word

hij

hij dikwijls voor een ſchadelijken Herwisſel gedekt; en hij kan de voordeelen daervan in zijn eigen zak ſteken, en ze den geenen in rekening brengen, die hem de order tot deze trekking had gegeven.

Meerder gevallen van Wisſel buiten ons beſtek zijnde, en te voren reeds aengetoont hebbende, op welke plaetſen en dagen der weke men naer elders wisſelt, zullen wij hier alleen nog bijvoegen op welke eene wijze dit wisſelen geſchied.

Op *Antwerpen*, *Brusſel* en *Gent*, gevende de 100 Ponden Vlaems, of Guldens Banco, voor 103 ℒv. of guldens, meer of min, op zicht.

Breslau, 33 ſt. Banco, m. o. m. voor een daler van 30 zilvere Groſchen, op 6 weken na dato.

Dantzig, ℒ 1 vlaems Banco, voor 324 Poolſche Guldens m. o. m. 40 dagen dato.

Frankfort aen den Mein, 100 Daelders Courant, voor 133 Conventions Daelders Courant, m. o. m. op de Misſen, en a uſo van 14 dagen zicht.

Frankrijk, 54 ℔ vl: Banco, m. o. m. voor een Ecu van 60 ſols Tournois, op 1 en 2 uſo, ook op zicht.

Geneve, 90 ℔ vl: Banco, m. o. m. voor een daelder van 60 ſols Courant, op 2 uſo of 2 maenden na dato.

Hamburg, 33 ſtuivers Banco, m. o. m. per daelder van 32 ß Lubs Banco, op zicht, 8, of 14 dagen, 1, 2, of 3 maenden na dato. De wisſel naer rato.

Keulen aen den Rhijn, 100 Daelders Kasgeld of Courant, per 146 daelders Courant, m. o. m. op 14 dagen na zicht.

Koningsbergen, 1 ℒ vlaems Courant, per 310 groſchen Pruisch, m. o. m. op 41 dagen dato, ook op 71 dagen dato.

Leip-

Leipzig en *Naumburg*, 37 ſtuivers Courant, m. o. m. per daelder van 24 goede groſchen, op de Miſen.

Liſabon, 46 ℔ Vlaems Banco, m. o. m. per een Cruſaed van 400 Rees, op uſo van 2 maenden na dato.

Livorno, 86 ℔ Vlaems Banco, m. o. m. voor een *pezza da Otto Reali* van 6 Liri mon: Lunga, op uſo van 2 maenden dato.

London, 35 ß 2 ℔ Vl: Banco, m. o. m. voor £ 1 Sterl: op 2 uſo of ook op zicht.

Rotterdam; en binnelandſche Plaetſen, meest a pari.

Rijſel, 100 £ Vlaems of Gulden Banco, per 178 £ Vlaems of Gulden, m. o. m. op zicht.

Spanje, 97 ℔ Vlaems Banco, m. o. m. per Ducado de Cambio van 375 Maravides de Plata, a uſo van 2 maenden dato.

Venetiën, 90 ℔ Vlaems Banco, m. o. m. per Ducado di Banco, a uſo van 2 maenden na dato.

Weenen, 36 Stuivers Banco, m. o. m. per een Daelder Courant, per Caſa, op 6 weken na dato.

Dit zijn aldus de voornaemſte plaetſen, op welken van Amſterdam gewiſſeld word. Hij die naer elders iet te remiteren heeft, moet zulks over eene der voormelde en digtst bij gelegen ſteden doen, of van daer op zich laten trekken.

Aldus kan men, bij voorbeeld, op eenige plaets in *Engeland*, buiten London, op *Schotland*, of *Ierland* geld noodig hebben, en 'er word alleen op Londen voor de drie Koningrijken gewiſſelt; in zoodanigen geval remiteert men op London, om de penningen van daer verder in papier over te maken. Of men remiteert direct Wiſſelbrieven op London, of men laet zich over London betrekken. Sommigen zouden meenen dat

wanneer men Wisſelbrieven konde aentreffen op nader bij gelegen plaetſen in Ierland als op London, zulks den gerimitteerden voordeeliger zoude uitkomen, maer het is 'er zoo ver daen, dat men wanneer men op Cork of Limerik remiſe op Dublin doet, die op de twee eerſte plaetſen met 1½ PCt. of 3 à 4 ℔ per £ verlies worden verwisſelt, en het oneindig beter is brieven op London te remitteren, en die door den geremiteerden zoo lang te laten houden tot dat op omtrent 21 dagen zicht afgeloopen zijn, wanneer die in Ierland zeer gereedlijk zijn aftezetten. Indien men echter in Holland Wisſelbrieven koopen kan, houdende direct te betalen op die plaets in Ierland werwaerd men te remitteren heeft, en zulks tegen twee ſchellingen Iers, per Hollandſche Courant gulden, en op 21 à 31 dagen zicht, zoo is dit in de tegenwoordige geſteldheid en onderlinge betrekkingen der Wisſels het voordeeligst; dog wanneer men in deze gevallen komt, moet men de daer omtrent opgekomen veranderingen in acht nemen, waerom wij het dan bij dit eene voorbeeld laten, en van andere oorden, alwaer ſoortgelijke aenmerkingen zouden kunnen plaets vinden geen gewag maken.

De boeken en rekeningen worden alhier gehouden in gulden van 20 ſtuivers, tegen 16 penningen ijder ſtuiver.

Bij uitrekeningen van 't beloop van goederen of het optrekken van verſcheiden ſommen, worden minder als 8 penningen voor niets, en meerder als 8 penningen voor een geheelen ſtuiver gerekent.

De waerde van dit geld is of *Bank-* of *Courant-*geld, en het eerſte ongevaer 4 PCt beter als het laetſte.

Voorts

Voorts zijn de *reële muntſoorten* de navolgende: In *Goud*. Nieuwe heele en halve Rijders tot *f* 14 en *f* 7. Ducaten tot *f* 5: 5: - iets meer of min, mits gerand zijn.

In *Zilver*. De Ducatons tot 63 ſtuivers. Drie gulden Stukken. Halve dito, of Daelders van 30 ſtuivers. Ook eenige weinige twee gulden Stukken. Enkelde Gulden van 20 ſtuivers, en halve van 10 ſtuivers. Heele, halve, en quart Spetie-Rijksdaelders, van 50, 25, en 12½ ſtuivers. Ook heele, halve, en quart X, of Alberts Rijksdaelders, en als men deze laetſte *nieuw* koopt, of uit de Bank haelt, alwaer die 't meest bewaert worden, moet men 3 à 4 PCt. opgeld betalen, en dezelve worden dan veel naer de Oostzee gezonden, alwaer voor Rijksdaelders Alberts gangbaer zijn, daer men in tegendeel voor het beloop der Rijksdaelders Alberts op zichuit Riga latende trekken, van 2 tot 6 PCt. verliest. Goudgulden van 28 ſtuivers: en bij deze worden de meeste Granen gerekent. Dezelve moeten alle *geſtempeld* zijn, volgens Placaet der Heeren Staten van Holland en Westfriesland, in dato 20 Meij 1693. Die, welke ongeſtempeld zijn, worden maer tegen 26 ſtuivers aengenomen. Men vind nog halve en quart Goudgulden, dog zeer weinig. Geſtempelde goede Schellingen van 6 ſtuivers, ook worden die in andere Provintien buiten Holland gemunt, alhier ontfangen en uitgegeven. Ongeſtempelde of verminderde ſchellingen, genaemt Zesthalven, die voor 5½ ſtuiver gangbaer zijn. Agt ſtuivers Stukken, dog die worden meest onder de dubbeltjes gemengt. Dubbeltjes van 2 ſtuivers. En een ſtuiver Stukken. In 't koper eindelijk de Duiten, doende ½ ſtuiver, of 2 penningen ijder. De bovengemelde

waerde van ijder dier ſpetien moet verſtaan worden in *Courant-* of *Kas*-geld. Vele andere munten, die te voren alhier gangbaer waren, zijn ſedert afgezet. De gewone betalingen voor *Courant* Wisſelbrieven kunnen wel geſchieden met onder de te betalen ſpetie *f* 300 aen goede ſchellingen op ijdere duizend guldens te geven, maer niemand mag tegen zijnen wil meer als een tiende deel der te betalen ſomma aen dubbeltjes worden opgedrongen.

Tot meerder gemak, in het behandelen van groote ſommen, worden ſommige dezer ſpetien in zakjes afgepast, en zonder natellen alleen op het gewigt overgenomen. Echter, indien, volgens de laetsgemaekte veranderingen, de geldſoorten met de allerhoogſte remedie haer behoorlijk gewigt hebben zullen, moeten dezelve wegen als volgt:

	Mark. Onc. Eng. Az.
200 Ducatons waerd *f*	630 - 26 - 3 - 15 - 27
200 drie, of 300 twee gl. of 400 Daelders -	600 - 25 - 5 - 11 - 20
600 enkelde Gulden -	600 - 25 - 5 - 15 - 20
200 heele en halve Bank-Rijkdaelders -	520 - 23 - 3 - 11 - 13
200 dito Courant-Rijksdaelders -	500 - 22 - 6 - 11 - 7
300 Agtentwintigen -	420 - 23 - 7 - — - —
200 Worp van 5 Schellingen -	300 - 20 - — - 7 - 13
200 Worp van 5 Zesthalven -	275 - 18 - 6 - — - —
600 Worp Dubbeltjes -	300 - 19 - 5 - 4 - 8
1200 Worp van 5 enkele ſtuivers -	300 - 19 - 4 - 4 - 12

Alles zonder de gebrokens der Azen te rekenen.

Be-

Behalven de voornoemde munten, zoo word alhier nog veel negotie gedaan in *Ponden*, *Schellingen*, en *Grooten* Vlaems, dat geen gemunte ſpetie is; maer ijder Pond Vlaems is zes guldens of 20 ſchellingen en ijder ſchelling 6 ſtuivers of 12 grooten.

Op de Gemeene Lands Comptoiren, in gevalle van verpachtingen bij Obligatien, Rentebrieven, en diergelijke, bedient men zig, naer de oude wijze nog van de benaming van *Ponden*, met bijvoeging van 40 grooten, beduidende dan *Guldens van 20 ſtuivers.*

Om kortsheidhalven ſchrijft men verſcheiden der vernoemde Muntſoorten, met de volgende teekenen

ℒvls. voor een	Pond Vlaems.
Ggl.	Goudgulden.
Gl. of fl: of *f*	Gulden.
ß	Schellingen.
ſtuiv. of *ſt.* .	Stuiver.
ß	Grooten.
Penn. . . .	Penningen.

De vreemde muntſoorten, die alhier mede als Courant verhandelt worden, dog geen vaste prijs hebben, zijn de volgende, en gelden ongevaer:

Een dubbelde Severijn a *f* 15 : 8 : Courant m. o. m.

Een gouden Cruſaet, of Lisbonine van 12 Cruſados a *f* 14 : 16 : - m. o. m.

Een Louis d'Or met een Malthees + a *f* 13 : 2 : - m. o. m.

Een 1L Louis d'Or a *f* 12 : 14 - m. o. m.

Een Engelſche Guinea a *f* 11 13 : - m. o. m.

naer dat de Wisſel is, dog moeten alle nieuw zijn, en volkomen wichtig.

Een Carolin d'Or a *f* 11 : 6 :- m. o. m.

Een Schild-Louis d'Or, of *Vertugadin*, a *f* 11 : 4 :- m. o. m.

Een Zonnen Louis d'Or a *f* 11 : - : m. o. m.

Een Spaenſche Pistool, of *Doblon* a *f* 9 : 5 - m. o. m.

Een Louis, Fredriks-Georges- of Karels-d'Or a *f* 9 : - 2 : - m. o. m.

Een Merleton of Merliton a *f* 8 : - 14 :- m. o. m.

Een vreemde Ducaet, naer 't gewigt.

Een Engelſche Kroon, of Engelſche Schelling, bij 't gewigt.

VYFDE KAPITTEL.

VAN DE WISSELBANK.

Men wil dat het woord *Bank*, oorſpronglijk zij van het Italiaensch *Banca* of *Banco*, om dat van ouds door gantsch Italiën de Wisſel en Koophandel van geld op eene openbare plaets geſchiedde, en zij, die dezen handel dreven, Banken hadden, waer op zij hun geld telden, en hunne Wisſelbrieven ſchreven; waer van daen zij dan ook *Bankiers* genaemt werden, en een en andere benaming is bij ons overgenomen, als zijnde onze bank opgerigt in navolging van die te Venetie, Seville, en andere Koopſteden van Europa.

Dog het zal nuttiger zijn dat wij een oogenblik ſtaen blijven bij de oorzaken die aanleiding gegeven hebben tot het oprechten onzer bank. Het was tot den jare 1590 dat het wisſelen van geld in Amſterdam door beëedigde Wisſelaers

laers gedreven werd, dog toen begon men zwarigheid te maken om zulks langer te gedogen, voor dat 'er nader order op de munt geſteld ware, dog dit volgde niet als zes jaren daer na. Ondertuſſchen voeren ſommige perſonen, en inzonderheid Kasſiers, voort, met de zware penningen uit de ligte te ſchieten, de eerſte ten hunnen profijte het land uit te zenden, en de laetſte der goede gemeente, tot den gewonen prijs, op te dringen. Niet tegenſtaende de daer tegen gemaekte Keuren, veroorzaekte deze handelwijs dat het geld, in den tijd van vier jaren, tot negen ten hondert, boven de waerde die bij 's Lands Plakaten bepaeld was, ſteigerde, de daer tegen gemaekte keur, ſtrekkende om het houden van Kasſiers te beletten, was aen zoo vele zwarigheden onderworpen, dat men die moest verzachten, en de ongeregeldheid bleef voort duren, zoo dat men eindelijk, bij reſolutie der Vroedſchap van den 29 Januarij 1609, na verkregen volmacht van 's Lands Staten, beſloot, een Bank op te richten in welke men gemunt of ongemunt Goud en Zilver zoude ontfangen, verwisſelen en beleenen.

Deze Bank werd aldus de algemeene Kasſier, van hen die 'er hunne penningen in vertrouwen wilden, en waer voor de ſtad inſtond. Men had ook vrijheid aldaer ſpetie te verwisſelen, en zulks zoude met zoo weinig toebaets mogelijk geſchieden.

Bij reſolutie van den 9 Meij 1617. werd vastgeſteld dat men van alle Wisſelbrieven, die alhier geſloten, of op hier getrokken zoudeu worden, de waerde in de Bank moest betalen, *mits zes hondert guldens en daer boven groot zijnde.* Dog bij Keure van den 11 December 1643

heeft men zulks omtrent Wisſelbrieven van *drie hondert guldens en daer boven* bepaelt. Dan dit heeft niet konnen worden nagekomen. Vele Wisſelbrieven, die uit Vrankrijk, Engeland, Spanje, Portugal, Italie, ook vele uit Hamburg en andere ſteden in 't Noorden en Duitsland gelegen, getrokken zijn, worden geſtelt in *Kas* of *Courant* geld te betalen, en mogelijk heeft het ſteigeren van de Agio daer toe wel aenleiding gegeven. Om derhalven de voormelde bepaling algemeen te doen ſtand grijpen, zoude het noodig wezen een bank van *Courant* geld op te richten, gelijk die te Venetie is, en men zoude daer door het houden van een Kasſier kunnen ontgaen, aen wien men nu gemeenlijk een agtſte gulden of 2½ ſt. van de hondert gulden betaeld.

Op deze wijze is de ſtad Amſterdam, zonder de vrijheid van den Koophandel te benadeelen, meester geworden van het geld haerer inwoneren, zonder hen te belasten. Niemand word te minder rijk geacht, om dat hij niets als *Bankgeld* heeft, integendeel de achting en 't Credit, waer in de Bank van Amſterdam de geheele waereld door ſtaet, maekt dat het Bankgeld meerder waerdig is dan het Courant- of Kasgeld; want, de Stad ſtaet voor die penningen in, het Bankgeld verſchaft zeer groot gemak in de Negotie, alzoo dit niet door tellen, maer bij aſſignatie of overwijzing verhandelt word, de waerde der aldaer ontfangen penningen zijn altoos tot den prijs bij 's Lands Placaten bepaeld of door Commisſarisſen vastgeſteld, eindelijk, de Kasſiers hebben meest belang bij het rijzen der Agio of van het opgeld, en hij die bankgeld heeft, kan daar voor, zoo meenigmaal hij begeert, Courant geld krijgen, of met het zelve Bank-

geld

geld koopen. Tusſchen het een en ander is het onderſcheid dat men Agio noemt, zoo dat men voor het Bankgeld van 3 tot 5 PCt. opgeld, boven het Courant geld ontfangt of betaeld. Deze Agio verſchilt ſomtijds $\frac{1}{8}$ of $\frac{1}{16}$ pro Cento tusſchen de een en de andere partij op denzelfden dag geſloten. In den jare 1638 werd bij de Vroedſchap vastgeſteld dat de Agio niet hooger als $\frac{1}{4}$ PCt. zoude zijn. In 1693 liep dezelve tot op 12 a 13 PCt. ter oorzake van de kwade ſchellingen, die toen op $5\frac{1}{2}$ ſtuiver verminderd werden, en in de maend April deszelven jaers viel die wederom tot op 2 PCt. en minder. Sedert de keur van den 6 October 1656 is omtrent de Agio geene gerechtlijke bepaling gemaekt.

Omtrent de *voldoening* van gekogt en overgeſchreven Bankgeld, is den 30 Januarij 1776 de navolgende Publicatie gedaen.

„ MYNE HEEREN VAN DEN GE„ RECHTE DER STAD AMSTER„ DAM, op voordragt van verſcheide Koop„ lieden en Kasſiers alhier, in overweging ge„ nomen hebbende dat de verwisſeling van Bank„ en Kasgeld van dien aart is, dat hoe zeer de „ betaaling en afſchrijving promptelijk op elkan„ deren behoorde te volgen, egter aan de eene „ of andere zijde eenig vertrouwen moet wor„ den gegeven, en willende voorzien dat daar „ van geen misbruik worde gemaakt, wanneer „ de Kooper in gebreken zoude blijven het aan „ hem afgeſchreven Bankgeld te betalen, of de „ Verkooper, na alvorens het Kasgeld te heb„ ben ontfangen, nalatig mogte zijn, het daar „ voor verſchuldigde Bankgeld afteſchrijven, en „ zoodanige Kooper en Verkooper door langdu-

„ rige Procedures zoude moeten worden geconſtringeerd tot voldoening van het gene, waartoe zij gehouden zijn; hebben goedgevonden te ordonneren en te ſtatueren, zoo als hun Ed. Achtb. ordonneren en ſtatueren bij dezen:

„ Dat van nu voortaan bij Verkoop van Bankgeld, wanneer de Kooper in gebreken blijft, het ten zijnen behoeve afgeſchreven Bankgeld, na dat de affchrijving zal hebben gevalideert, aan den Verkooper te betalen, dezelve Verkooper, na behoorlijk conſent ten dien einde van de Ed. Achtb. Heeren Schepenen dezer Stad verkregen te hebben, de voldoening van het zelve Bankgeld zal kunnen vorderen, bij apprehenſie op den Perſoon, en arrest op de Goederen van den Kooper; en dat insgelijks de genen, die aan een Kasſier of ander Perſoon Kasgeld zal hebben betaald, om daar voor Bankgeld aan hem afteſchrijven, of te doen affchrijven, de levering van het zelve aan hem verſchuldigde Bankgeld, na bekome conſent als voren, bij apprehenſie op den Perſoon en arrest op de Goederen van den Ontfanger van het Kasgeld zal mogen vorderen: alles ten ware het mogt blijken, dat bij den handel over den Koop en Verkoop van het Bankgeld was geconditioneerd; dat de betaling van het Kasgeld niet directelijk na de affchrijving, maar op zekeren termijn zouden moeten geſchieden; of dat het afteſchrijven Bankgeld voor gefourneerd Kasgeld niet dan op zekeren termijn zouden moeten worden afgeſchreven, in welke gevalle den Verkooper en Kooper van zoodanig Bankgeld geen paraat Recht zal competeren, &."

Volgens Coſtuim is het kleinſte Kasgeld, waer voor

voor men Bankgeld koopt, Zesthalven, en kleiner word zelden aengenomen, ten waren men het expresselijk bedongen had. Alleen grof gevende, kan men het bankgeld somtijds ¼ a ⅛ procento beter koop koopen. Door grof geld word verstaen Gouden Rijders, Ducaten, Gulden, en Agtentwintigen. Indien deze onderhandeling over Kas- en Bankgeld door Makelaers geschied, genieten deze *f* 1 per mille, door Kooper en Verkooper ijder voor de helft te betalen.

Gedurende het heetst der oorlogen in den jare 1672. tusschen *Vrankrijk* en de *Vereenigde Nederlanden*, drongen zij, die hun geld in de Bank hadden, 'er zeer sterk op aen om het daer uit te krijgen, vreezende dat de Koning van Vrankrijk, die reeds Utrecht bemachtigd had, zich ook van Amsterdam mocht meester maken, en zij dat alles verliezen zouden. Dit geld werd hen niet geweigerd, maer eenige ongeduldigen, wanende dat 'er geen genoegzaam fonds ware, om zoo grooten getal Crediteuren te voldoen, vonden menschen die hen voor 4 of 5 pro cento van dit ingebeeld kwaed genazen; door welke blijken van zekerheid het bankgeld met het kasgeld weder egael kwam.

De Bank ontfangt veelerlei gemunt en ongemunt goud en zilver, als in goud:

1000 Nieuwe Hollandsche Ducaten op	*M:* 14	*On:* 1	*En:* 11	*Essay* ijder 23 k: 7g.		*tot* ijder 4*f* 19½			Banco.
1000 Fransche Oude Louis d' Ors	27-1	-	15	21 7	.	8	-	12	
1000 Spaensche Pistolen	27-4	-	5	21 627	.	8	-	12	
1000 Schild of Zonnen Louis d'Ors	33-1			21-728	.	10	-	10.	

1000

1000 Cruſados :		*Eſſaij*	tot
. . . Bruto.	44	22 fijn	. . 320 p.m. Bruto.

In zilver de navolgende, en deze worden bij 100 teſſens gewogen,

100 Mark Spaenſche Stukken van Agten, Pijlaren en Mexicanen, en nog twee ſtukken daer en boven, des in 't geheel omtrent 915 Stukken, de Mexicanen tegen het eſſaij van 11 penningen, en de Pijlaren 11 penningen 3 grein, voor *f* 2200. dog ſedert 1728 word geen onderſcheid meer in den naem gemaekt.

1000 Nieuwe Piasters rekent men 109½ mark Hollands te wegen.

De Ducatons en Rijksdaelders worden bij zakken en op gewicht als te voren aengeteekent, ontfangen. De eerſte tegens 60 ſtuivers, en de tweede tegen 48 ſtuivers.

Een fijne Lunenburger ⅔ Rijksdaelder, of 1⅔ twee derde Stukken geld 41 ſtuivers Courant m. o. m. en op dezelfde wijze worden de fijne Saxiſche en andere grove ⅔ en ⅓ Stukken verwiſſelt.

Zilver in baren word naer derzelver gehalte tegen fijn zilver gerekent, en voor het Mark fijn zilver als dan *f* 24 : 2 : - vergoed.

Tot den ontfangst vaceren daaglijks (behalven des Zondags en wanneer de bank geſloten is,) twee ontfangers.

Wanneer men aen dezen gouden of zilveren ſpetie overlevert; word dezelve nagezien, gewogen, en in een zak gedaen; en zoo het goud is, dan verzegelt de brenger die zelf, en hij bekomt 'er zeker handſchrift van, dat men *Recepiſſe* noemt, zijnde van den volgenden inhoud.

„ *Anno . . . den , ...*
„ *Heeft . . . . . in Banco*
„ *gebragt . . . . . .*
„ *à . . . . . met die*
„ *conditie, dat hij gehouden zal zijn, dezelve bin-*
„ *nen den tijd van zes maanden daar wederom uit*
„ *te haalen; mits betaalende aan de Bank . . .*
„ *percento; ofte dat die anderſins, na expiratie*
„ *van de voorſz. tijdt, zullen verſtaan worden tot*
„ *voorſz. prijſſe aan de Bank vervallen te zijn.*

N. N.

f :

Men ziet hier uit dat dezelve op zes maenden tijd geſteld zijn, na het verſchijnen van welken, men over de daer voor ontfangen Banco waerde, vrijelijk disponeren, of wel inmiddels deze recepis bij voorkomende gelegenheid verkoopen kan. De Bank geeft weder te rug wat zij ontfangen heeft, wanneer zij haer verſchot weder krijgt, benevens ½ pro cent voor de gemelde zes maenden van bij haer gedepoſeerd geweest hebbende gouden, en ¼ pro cent van zilveren ſpetie; dog van Ducatonnen betaeld men maer ½ pro cent.

Het ſtaet den houder eener zulke recepisſe vrij den genoemden tijd voor nog andere zes maenden te prolongeren, mits hij daer van aen de Bank kennis geve, en den verſchenen intrest betale; geſchied dit niet, zoo word de partij gehouden aen de Bank ten haeren profijte vervallen te zijn. Deze prolongatie kan, van zes tot zes maenden, zoo dikwijls geſchieden als men goedvind.

De recepisſen worden genaemt naer de namen der ſpetie die ingebragt word.

Het

Het beloop van 't ingebrachte word op den naem des inbrengers geſteld, die dat, door het overleveren van een Bankbriefje aan de Boekhouders, geheel of ten deele op een anders naem kan laten overſchrijven.

Het inbrengen in de bank van diergelijke ſpetien geſchied, wanneer dezelve op eenen lagen prijs zijn, en dat 'er waerſchijnlijkheid is dat zij zullen rijzen, en men vervolgens, het zij de ſpetie zelve, of wel de recepiſſen, met voordeel zal kunnen verkoopen, na aftrek van het ½ PCt. Intrest dat de bank voor 6 maenden geniet, of van 1 PCt. wanneer men die 6 maenden weder prolongeert, gedurende welken tijd men ondertuſſchen het gelichte geld gebruiken kan.

Om dit voordeel of nadeel te berekenen, zoo voege men bij de Bankſom, door de bank verſtrekt, ook de Agio, om aldus het genoten Courant geld te vinden, en het geen dat beloop minder is als de courante prijs buiten de bank, van de ingebrachte ſpetie, zulks moet men ſlaen over het getal derzelve, waer door men dan vinden zal, op hoeveel ſtuivers ijder ſtuk der voormelde ſpetie den inbrenger komt te ſtaen, zoo hij nu daer voor meerder krijgen kan, dan verkoopt hij dezelve, en behandigt de recepiſſe, zonder eenig endorſement of tranſport aen den Kooper, die hem de waerde in Courant geld betaeld. En wanneer de Kooper gelegenheid voorkomt om dezelve weder met voordeel aftezetten, kan hij zulks ten allen tijde doen: waer door diergelijke recepiſſen ſomtijds 7, 8, en meermalen, binnen den bepaelden tijd van 6 maenden, van meester veranderen.

Wanneer men de ingebrachte ſpetie weder ligten wil, vergoed men alvorens aen de bank het daer op genotene en den verſchenen intrest, en

hier

hier voor pasſeert men een bankbriefje, *aen zich zelven*, het welk men in den Bank brengt, en de ſpetie volgens recepiſſe te rug eischt. De Boekhouder ziet ten eerſten na of men zoo veel op zijn rekening te goed heeft als deze ſom beloopt; en zulks waer bevindende, zend hij een knegt van de Bank mede naer Heeren Commeſarisſen derzelve, om hen bekent te maken dat zij den toonder de te rug geëischte ſpetie kunnen laten volgen. Hier op worden die, van wegens voormelde Heeren Commisſarisſen, den brenger, gezegelt en met het gewigt 'er op geteekent tegen uitlevering der recepiſſe overhandigt, en daer door is deze partij afgedaen.

Mogelijk zal men omtrent het affchrijven *aen zich zelven* eenige zwarigheid vinden, wanneer men gekogte recepisſen heeft, van ſpetien die door een ander ingebracht zijn, dog zulks maekt geene verandering; want de houder van de recepiſſe op den tijd des ligting, moet in alle gevallen de waerde betalen voor het uithalen, en dus moet hij aen zich zelven affchrijven, zonder dat men met den naem des eerſten inbrengers het minſte te doen heeft.

Met diergelijke recepisſen word ſomtijds ſterken handel gedreven, voornamentlijk in Stukken van Agten, Ducaten, en Pistolen. In den jaren 1714 en 1715 werden 'er zoo vele Franſche Pistolen in de bank gebracht, dat men het op meer dan een millioen ſtuks begrootte; deze tegen *f* 10: 14: - zoo als de bank 'er op verſtrekte gerekent, bedroeg het ½ PCt. zonder prolongatie alleen *f* 53500. Ook deden de recepisſen toen niet meer als 4 à 5 ſtuivers per Pistool, en in den jare 1716 rezen dezelve tot 16 à 17 ſtuivers.

TIJD EN WIJZE VAN AFSCHRIJVING IN DE WISSELBANK.

Wij hebben reeds gezegd dat de gewone tijd ter afſchrijvinge geſteld is op des morgens tot elf uren, maer wanneer men van elf, tot drie uren des namiddags, afſchrijven wil, moet men bij ijdere partij zes ſtuivers voor de Boekhouders betalen.

Het eerst nu dat iemand, die met de bank eenigen handel heeft, te doen ſtaet, is, dat hij eene rekening op de boeken aldaer doe openen, waer voor men tien gulden betaeld ten behoeve van den armen, en die van de eerſte partij, welke op de rekening komt, worden afgeſchreven.

Voorts was aen de Bank bij eene keure van den 12 Julij 1583 van ijder partij die men afſchreef, een ſtuiver toegelegt: Dan de meenigvuldige Discontes in den jare 1714 den Boekhouderen zoo veel werks verſchaffende, werden hen adjuncten toegevoegd, en deze ſtuiver verdubbelt, zoo dat het patijgeld ſedert primo Februarij 1715 op 2 ſtuivers voor ieder partij gebracht is. Dit partijgeld word tweemael 'sjaers bij het aenleggen van nieuwe boeken van elke rekening afgeſchreven en dus handelt een Koopman geregelt, wanneer hij dan de bank voor het getal der partijen tegen 2 ſtuivers ijder, crediteert. Dit geſchied zijnde, kan men het te goeds hebbend ſaldo vinden, dog disponeert men daer *juist* over, zoo word de rekening geſloten, men moet vervolgens weder eene andere openen, en op nieuw tien gulden betalen.

Die te veel disponeert, of bij abuis meer afſchrijft als hij op zijne rekening heeft, moet drie guldens voor ijdere aldus te veel geasſigneerde honderd gulden betalen, ten ware hij *denzelfden dag*

dag genoeg op zijne rekening kreeg, als dan is het maer een half ten hondert.

Men mag ook niet afschrijven op het geen men denzelfden dag op zijn rekening gekregen heeft, en niet voor den volgende dag, wanneer de partij overgebragt is, uitgezondert wanneer zulks geschied tegen ingebracht gemunt of ongemunt goud of zilver, als mede op den tweeden dag na het openen der bank, wanneer zij, tweemael 's jaers tot sluitinge der oude en aenlegging van nieuwe boeken, en op Pinksteren gesloten geweest is.

Dit sluiten heeft gemeenlijk plaets in 't laetst van Januarij of het begin van Februarij, en dan weder in 't laetst van Julij of het begin van Augustus, en zulks gedurende 8 a 10 dagen. Op de Feestdagen van Paesschen, Hemelvaertdag, Pinxteren, de Bededagen, en Kermis, (die altijd in de maend September invalt) word de bank ook gesloten, maer zoo lang niet. Den volgenden morgen na dat 'er eene partij aen iemand afgeschreven moet zijn, kan men laten vragen of zulks geschied zij; hoewel de voornaemste huizen van negotie zich daer van met een briefje door een bediende van de bank kennis laten geven.

Dit sluiten en openen der Bank word door een aengeslagen briefje aen de deur derzelve bekent gemaekt.

Na de twee openingen der Bank, als 'er nieuwe boeken of Balancen gemaekt zijn, namentlijk in 't laetst van Januarij of het begin van Februarij, en in 't laetst van Julij of het begin van Augustus, als dan worden alle de resten der openstaende rekeningen, of de batige sloten den Kooplieden komende, van de oude, op nieuwe Folio's of rekeningen gebracht. Hij, die eene rekening in de Bank heeft, is gehouden zelf te komen, of

iemand, met behoorlijke volmacht voorzien, te zenden, om te vernemen of het bij hem bekende ſaldo met de boeken der bank overeenſtemt, als mede het getal partijen in het laetſte half jaar afgeſchreven; zulks geſchied bij Heeren Commisſarisſen van de Wisſelbank, die daertoe in een bijzonder vertrek, nevens dat der Boekhouderen ſtaende, van Dingsdags tot Vrijdags incluis, des morgens van 9 tot 12 uren vaceren, op het gevraegde antwoorden, en teffens op geven of het folio gecontinueert of verandert is. Indien het ſaldo of de partijen niet accorderen, moet hij die rekening in de bank heeft de geheele rekening van al het ontfangene en afgeſchrevene, gedurende het laetſte half jaer, doen opmaken en overleveren, op dat die door de Boekhouders worde onderzocht, en nagezien, waer uit het verſchil onſta; voor welke verificatie men gemeenlijk 12 ſtuivers betaeld. Als het abuis ontdekt is, ſtellen de Boekhouders onder de rekening *nagezien*, of ook wel, *accoort met de Boekhouders*. Dan word vervolgens het ſaldo in credit op nieuwe rekening gebracht, en de Koopman ſtelt het op het debet der Bank, en in het credit derzelve, twee ſtuivers voor ijdere partij als 'er op de vorige rekening is afgeſchreven geworden, gelijk te vooren gezegt is.

Volgens eene willekeur van den 9 Maert 1674, moet deze opneming van den ſtaet der rekeningen, of *verificatie*, binnen zes weken, na de weder opening der Bank geſchieden, op eene boete van 25 gulden, welke bij verzuim van ieders rekening worden afgeſchreven. Schoon men bij verſchil in de rekening, dat nog niet heeft kunnen vereffenen, kan men echter van zijn rest, zoo als het bij de bank bekent ſtaet, disponeren.

Iemand eene rekening in de Bank hebbende, en

en door afwezenheid buiten ſtaet zijnde, om de gemelde *verificatie* in perſoon te doen, moet zulks op eene procuratie van zijnentwegen geſchieden.

Het Folio van iemands rekening volgeſchreven zijnde, moeten de Boekhouder eene nieuwe aenvangen, en dat aen den perſoon wiens rekening het is, opgeven, die als dan ten eerſten bij Heeren Commisſariſen het ſaldo of tranſport van het oude van het oude Folio kan gaen vragen, om het accoort met de bankboeken te kunnen ſtellen.

Wanneer een Wiſelbrief, gedurende het ſluiten der Bank, als voren beſchreven, vervalt, en die op den derden dag na het openen derzelve niet afgeſchreven is, moet men van non betaling protesteren, nochtans kan men daer mede, zonder gevaer, tot des namiddags ten drie uren van den gemelden derden dag wachten, volgens eene Ordonnantie van den 31 Januarij 1764. waer bij het Placaet van den 31 Julij 1660 vernietigt is geworden, in het welke gezegt werd dat men tot den zesden dag met protesteren wachten konde.

Indien 'er verſchil ontſtaet onder belang hebbende, ten opzichte eener partije in de bank, word zulks door twee of drie Heeren Commisſariſen uit de Magiſtraet beſlist.

Wanneer iemand, die rekening in de Bank heeft, ſterft, moeten de Erfgenamen of naeste Vrinden met authentique ſtukken bewijzen hun recht ter tranſportering of overſchrijving van des overledens ſaldo, op hunne, of eens anders rekening ten hunnen behoeve.

De Ordonantie op de Wiſelbank is den 30 April 1782, door de Heeren van den Gerechte in dezer voege vernieuwd en vermeerderd:

Art. I. Alle die geenen, die Rekening in Bank hebben, en gewoon zijn hunne Adſignatien zelve in te leeveren, zullen gehouden zijn, bij de eerſte inleevering der Adſignatien; na de groote ſluiting eerstkomende, niet alleen hunne handteekening in een boek, daar toe gedestineerd, te ſtellen, maar zulks ook gehouden zijn te doen op een bankzegel, het welk hun ter hand zal worden geſteld; welk Zegel men, bij ieder inleevering van adſignatien, des gerequireerd werdende, zal moeten vertoonen. En zal, bij het aanneemen van het zelve Zegel, eens voor al moeten betaalt worden *f* 2: — ten profijte van de Boekhouders.

II. Alle, die Rekening in Bank hebben, en gewoon zijn hunne adſignatien door Houders van procuratien te laaten inleeveren, zullen gehouden zijn na de eerſte ſluiting voormeld, bij vernieuwing derzelver Procuratien, hunne handteekening te ſtellen in een Boek daar toe gedestineerd als op de procuratie zelve voor welk maaken, of vernieuwen men telkens zal betaalen *f* 1: 14: —

III. Alle die geenen, die voortaan nieuwe Rekening in Bank openen, en zelve hunne adſignatien begeeren intebrengen, zullen hunne handteekening ſtellen in een boek &c. zo als bij Art. 1 is vermeld, en zal vervolgens het Bank-Zegel aan haar mede in voege voormeld gegeeven worden.

IV. Alle die voortaan nieuwe Rekening begeeren te openen, zullen, bij den aanvang derzelve, met *f* 14: — belast worden, waar van *f* 10: — zullen zijn ten behoeve der Diaconie Armen, en *f* 4: — ten behoeve der Boekhouders van de Wisſelbank.

V.

V. Alle Procuratien, tot inleevering van Bank-adſignatien, van Lieden in deze Stad wonende, zullen voortaan voor Boekhouders van de Wisſelbank gepasſeerd, en na verloop van een Jaar en zes weeken, vernieuwd moeten worden; doch Jaarlijks niet meer dan zes Bank-briefjes inbrengen, zullen kunnen volſtaan met tegens het eindigen van het derde Jaar hunne procuratien te vernieuwen.

VI. Alle die buiten deeze Stad woonagtig zijn, en rekening in de Wisſelbank begeeren te houden zullen verplicht zijn een Inwoonder dezer Stad te volmagtigen, om hunne Bank-zaaken waarteneemen, of hun domicilium alhier te kiezen, en aan te wijzen.

VII. Alle procuratien, dienende voor die geenen, die buiten deeze Stad woonagtig zijn, om Adſignatien inteleeveren, zullen Gerechtelijk of Notarieel gepasſeerd, en indien verre buiten de Provincie verleeden waren, behoorlijk gelegaliſeerd, en in de Bank geregiſtreert moeten werden, welke regiſtratie mede na verloop van een Jaar en zes weeken vernieuwt zal moeten worden, en daar voor betaald *f* 1 : 14 : — eens.

VIII. Alle, die bij Generaale Procuratien in de Wisſelbank willen affchrijven, zullen alvoorens hunne Procuratien bij de Boekhouders moeten laaten registreeren, en telkens, op requiſitie, vertoonen; welverſtaande, dat zodanige, welke buiten deeze Provincie gepasſeerd mogten zijn, met behoorlijke Legaliſatie, gemunieert werden; voor welke regiſtratie al mede zal betaald worden *f* 1 : 14 : —

IX. Alle de Compagnons van een huis van Negotie, dewelke de firma van het Comptoir teekenen, 't zij dat zij zelve, of hunne Procuratie-houders de adſignatien inbrengen, zullen gehouden zijn hunne reſpective handteekeningen in de boeken, bij Art. 1 en 2 vermeld, te ſtellen, en mitsdien in het eerſte geval, mede op het Bank-Zegel, 't welk aan ieder van hun, invoegen voorſchreeven, ter hand geſteld zal worden: en, ten einde hier in alle naauwkeurigheid te betragten, zal telkens, wanneer in zodanige Compagnieſchappen, of ook in de firma van een of ander Huis van Commercie, eenige verandering voorvalt, daar van in de Bank kennisſe gegeeven an aanteekening gehouden moeten werden, met roijeering der vervallene, en te boek ſtelling der nieuwe handteekeningen.

X. Ieder Houder van een Rekening in de Bank zal verplicht zijn deszelfs adſignatien te numereeren, telkens ieder folio weder te beginnnen met N°. 1., en zal die geene, die een verkeerde nummer opgeeft, na dat hem zulks zal zijn aangetoond, verbeuren zes ſtuivers ten behoeve van de Diaconie.

XI. Alle, die zelve hunne adſignatien inbrengen, zullenhet Bank-Zegel; zij die bij Procuratie zulks doen, hunne Procuratien; en die bij Generaale Procuratie, affchrijven hunne Generale Procuratie, op requiſitie, moeten vertoonen; nademaal voortaan geene adſignatien op eene andere wijze ingeleeverd of aangenoomen zullen werden.

XII. Voor alle adſignatien, welke des morgens na elf uuren werden ingeleeverd, zal, bij het aanneemen, betaald werden zes ſtuivers.

XIII.

XIII. Bij het inleeveren van Adſignatien, minder bedraagende dan Drie Honderd Gulden, zal bij ieder betaald worden zes ſtuivers.

XIV. Na drie Uuren des namiddags zullen geene Adſignatien werden aangenoomen, dan alleen in geval van Overdisponeering; als mede bij extraordinaire gevallen; en zulks, indien Heeren Commisſarisſen preſent of bij de hand zijn, met voorkennis en goedkeuring van ten minſten, een derzelven, en mids betaalende een boete van *f* 25: — ten behoeve der Diaconie Armen.

XV. Wanneer iemant voor een ander in Banco afſchrijft, zal zulks præciſelijk in de Adſignatie bijgevoegd moeten worden.

XVI. Van de partijen, die men op zijn Rekening ontfangt, zal niet voor den volgenden dag mogen werden gedisponeert.

XVII. Van alle partijen, die men voor ingebragte Specien ontfangt, en door den Ontfanger van de Bank werden afgeſchreeven, kan op denzelfden dag gedisponeerd worden.

XVIII. Wanneer, na de voorvallende ſluiting der Wisſelbank, dezelve op Vrijdag geopent wordt zal het ieder vrijſtaan op den volgenden dag, zijnde de tweede open Bankdag, te disponeeren over de partijen, die men op dien dag op zijn Rekening zal hebben ontfangen.

XIX. Wanneer iemand bij abuis overdisponeert, zullen zijne ingeleeverde Adſignatien blijven leggen; en zal dezelve gehouden zijn bij eerst beko-

mene kennis van het begaan abuis, het zelve te redresſeeren, door het manqueerende behoorlijk op zijn Rekening te doen ſtellen, en daar door zijne ingeleverde Adſignatie of Adſignatien te doen valideren: zullende dezelve of geene derzelven mogen ingetrokken worden; en zal daar en boven, wegens het begaan abuis, betaald moeten worden een boete van drie ten Honderd van het manqueerende: met dien verſtande echter, dat, indien op dien zelfden dag, voor de klokke drie Uuren des namiddags, of wel voor dat van het begaane abuis van wegens Boekhouderen geadverteert zijn, het manqueerende op voorſz. Rekening geredresſeert wierdt, niet meer zal verbeurd worden dan een half ten honderd van het manqueerende; alles te appliceeren ten behoeve der Boekhouders en Contra-Boekhouders van de Wisſelbank.

XX. Wanneer iemant op zijn Rekening partijen te ontfangen heeft, zal men den volgenden dag daar na, in Boekhouders Kamer, kunnen vraagen en aldus zich informeeren of de partijen, die men verwagtende was, conform zullen zijn afgeſchreven, het welk na agt uuren des morgens geſchiedende, zal men gehouden zijn, voor ieder Rekening twee Stuivers, en na negen uuren zes Stuivers voor den Armen te betaalen.

XXI. Van alle affchrijvingen zal men dagelijks een Copij te huis zenden aan hem, van wiens Rekening afgeſchreven is, en, bij aldien deze buiten de Stad woonagtig is, als dan aan deszelfs gemagtigden, of ter plaatſe daar hij zijn Domicilium houdt, ten einde dezelve zal kunnen nagaan, of zulks met zijn Bankboek accordeert;

en

en in Cas van verſchil, bij de eerſte ontdekking van dien, zich in de Kamer van Boekhouders der Wisſelbank vervoegen, om het begaane abuis te onderzoeken en te doen verbeteren.

XXII. Die geenen, die begeren zullen dagelijksch een uittrekſel te hebben van het geene op hun Rekening ontfangen is, zullen Jaarlijksch daar voor moeten betaalen een Somma van vier Ducatons. Edoch, indien dezelve meerder dan Vijf-en-Veertig Posten op hun Rekening ontfangen, zullen zij, voor ieder Vijf-en-Veertig Posten, die daar en boven inkomen, gehouden zijn te betaalen nog drie Gulden meerder, ten behoeve der Boekhouders van de Wisſelbank.

XXIII. Zullen voortaan, tot Soulaas der zwaare kosten, die de Wisſelbank zal moeten draagen, bij het openen derzelve, na de groote ſluiting in Januarij en Julij, de reſpective Rekeningen, voor ieder partij affchrijvens, met drie Stuivers belast worden.

XXIV. Alle die geenen, die Rekening in de Wisſelbank hebben, zullen gehouden zijn, tweemaal des Jaars, namelijk na de groote ſluiting in Januarij en Julij aan Heeren Commisſariſſen het Folio, het Saldo, en de partijen hunner Rekening, het zij in perſoon, het zij verzegeld en geteekend, of wel door hunne procuratie houders, te overhandigen.

XXV. Wanneer het Saldo eener Rekening, of partijen, bij twee herhaalde Schriftelijke opgaven, bevonden wordt niet accoord te zijn, zal zoodanige Rekening geheel uitgeſchreven,

en aan Boekhouderts van de Wisſelbank ter hand geſteld moeten worden, om door dezelve geëxamineert, de abuizen gecorrigeerd en aan Commisſarisſen gepreſenteert te werden, ten einde haar Ed. Achtb. dezelve Rekening accoord konnen ſtellen; zullende voor de moeite van het nazien en rectifieeren der uitgeſchrevene Rekening bij de Boekhouders genoten werden zes Stuivers voor ieder abuis, dat zij lieden daar in zullen aanwijzen; doch ingevalle het begaane abuis, ofte abuizen bij hun (Boekhouders) werdt bevonden te reſideeren, zullen deeze laatſte voor hunne moeite niets mogen declareeren, maar ter Contrarie het begaane abuis of abuizen beleefdelijk redreſſeeren.

XXVI. Een ieder, die Rekening in de Wisſelbank heeft, zal voortaan in acht moeten neemen, binnen zes weeken, na het opengaan der voorſz. Wisſelbank, voorvallende in Januarij en Julij, in maniere als hier vooren is gezegd, het zij door hun zelve of door hun gemagtigden, of verzegelt en geteekend bij Heeren Commisſarisſen het Saldo hunner Rekening en partijen accoord te doen ſtellen; en zullen die geenen, die daar omtrent bevonden worden in gebreken te blijven, vervallen in een boete van *f* 25: — dewelke op hunne Rekening zullen werden afgeſchreeven, en zullen zij, na verloop van gemelde zes weeken, ten overvloede, gewaarſchuwt worden, om hunne Rekening nog binnen de eerſtvolgende veertien dagen, in voege voorſz. accoord te doen ſtellen, op pœne dat zij, nadien tijd, en voor dat aan bovengemelde vereischte zal zijn voldaan, voor de eerſte veertien dagen, dat in gebreken blijven, zullen betaalen nogmaals *f* 25: — en een Maand daarna *f* 50: —,

en

en vervolgens ter discretie van Hr. Commisſarisſen, alle welke Boeten zullen worden geapplicceerd, als van ouds.

XXVII. Wanneer een Houder van een vervallene Bank-Wisſelbrief in den betrokkenen of Acceptant of Gedomicilieerden, geen vertrouwen ſtelt, zoo kan hij dezelve Wisſelbrief in handen van Boekhouders der Wisſelbank ter bewaaringe ſtellen, mits daar van immediaat kennisſe doende geeven aan zodanigen Betrokkenen, Acceptant of Gedomicilieerden.

XXVIII. Alle Wisſelbrieven, in de ſluitinge der Wisſelbank vervallende, blijven, bij het opengaan, het recht van drie Gratie-dagen behouden.

XXIX. Wanneer iemant Gouden of Zilveren Baaren, Negotiepenningen, of Vreemde Muntſpecien, op Recepisſen voor zes Maanden in de Wisſelbank begeert te brengen, zal zich dagelijks, uitgezondert de Zondagen en Saturdagen, ten dien einde konnen addresſeeren bij de Ontfangers van de Wisſelbank; die door de Heeren Commisſarisſen geinſtrueerd zijn, welke ſoorten van Gouden en Zilveren Specien, en op welke Conditien dezelve werden ontvangen.

XXX. Men zal de Stand-penning op geene Recepisſen als anderzins mogen inbrengen, noch uithaalen; namelijk de Gouden Rijders, de Zilvere Gulden, de Geſtempelde of Ongeſtempelde Schelling, of andere kleinere Staaten Muntſpecien.

XXXI

XXXI. Commisſarisſen van de Wisſelbank worden bij deezen alleen geauthoriſeerd zo veel Stand-penningen te koopen of verkoopen, als haar Edele Achtb., naar gelegenheid des tijds, zullen oordeelen noodig te zijn.

XXXII. Voor alle de ingebragte Bankgelden blijft de Stad, als van ouds, verantwoordelijk.

XXXIII. Geen Bankgeld zal konnen werden gearreſteerd, volgens Reſolutie der Edele Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland en Westfriesland, in dato 16 December. 1670.

XXXIV. Indien de Specien, in banco op Recepisſen ontfangen, binnen of met de zes Maanden niet werden uitgehaald, zal men gehouden zijn de Recepisſen bij Commisſarisſen te doen prolongeeren, werdende ter zelver tijd de verſcheenen Interest voor zes Maanden daar voor afgeſchreeven; welke affchrijving voor of op den Vervaltijd zal moeten geſchieden, en zoo vervolgens van zes tot zes Maanden; zullende anderszints zodanige Specien, naar inhoud der Recepisſen, aan de Wisſelbank vervallen zijn: met dien verſtande echter, dat die Recepisſen, welker Vervaldag komt te vallen op Saturdag, Zondag of Maandag, als mede in de ſluiting der Wisſelbank, of op wat tijd, hoe genaamd, dat de Heeren Commisſarisſen niet zullen vaceeren, daar aan niet onderhevig zullen zijn, maar, op de eerste Zitdag van welgemelde Heeren Commisſarisſen geprolongeerd wordende, zullen blijven valideeren.

XXXV. Wanneer de Houders van een of meerder Recepisſen, die bevonden zullen worden

den aan de Wisſelbank vervallen te zijn, zich beklaagen dat zulks bij abuis is geſchied; zoo werden de Heeren Commisſarisſen geauthoriſeerd daar omtrent, naar de omſtandigheden, en naar billijkheid te handelen.

XXXVI. Wanneer men begeert zijne in handen hebbende Recepisſen te laaten ſplitſen, zal men voor ieder Recepis, daar uit voortkomende, aan den Ontfanger moeten betaalen twee Stuivers.

XXXVII. En ten einde de goede orde, en vereiſchte expeditie in acht te neemen zullen alle die geenen, die Specien begeeren uit te haalen, hunne Recepisſen des daags te vooren, of uiterlijk denzelfden morgen, voor half elf uuren, in de Kamer van Heeren Commisſarisſen moeten preſenteeren, en met relatie tot de Recepisſen, die geprolongeerd worden, des morgens voor elf uuren, na welke tijd het een en ander zal werden afgewezen.

XXXVIII. Alle verſchillen, ontſtaande tusſchen Boekhouders, en andere bedienden der Wisſelbank; ook tusſchen dezelve en particuliere perſoonen, de Wisſelbank concerneerende, zullen voor Heeren Commisſarisſen gebragt, en aan de deciſie van hun Ed. Achtb. werden overgelaten.

En zal deeze Ordonnantie aanvang neemen bij het openen van de Bank, na de groote ſluiting eerstkomende, wanneer alle vorige Keuren en Ordonnantien, deeze contrarieerende, zullen weezen vernietigd en geabrogeerd, gelijk dezelve nu voor alsdan vernietigd en geabrogeerd worden bij deeze

GE-

KOOPHANDEL

GENERAAL

REGLEMENT

Voor de Boekhouders-Kamer van de

WISSELBANK

DER STAD AMSTERDAM.

Burgemeeſters en Regeerders der Stad Amſterdam hebben goedgevonden, dat tot bevordering van het Plan der nieuwe Ordonnantie, op den 30. April 1782 gearreſteerd, deeze Kamer van 27 Bediendens voorzien zal worden; namelijk

4 Boekhouders en 2 Adjunct-Boekhouders.
8 Adſiſtenten.
4 Contra-Boekhouders en 2 Adſiſtent Contra-Boekhouders.
5 Beſtelders, door Commisſariſen aan te ſtellen.
2 Knegts van Boekhouders, ten hunnen koste.

Van deeze Bedienden zullen 'er op alle open Bankdagen ten minſten vaceeren,

3 Boekhouders.
7 Adſiſtenten.
3 Contra-Boekhouders.
4 Beſtelders.
En de Knegts van de Boekhouders.

VER

VERDEELING VAN HET WERK.

Des morgens, ten half agt uuren, zullen zich in de Bank laaten vinden ten minſten één Boekhouder en twee Adſiſtenten, om Lieden die volgens de voorſz. Ordonnantie, eenige Informatien wegens hunne Bank-rekening begeeren, te konnen gerieven; als mede om de Bank-zegels te geven, en Procuratien op te maaken voor dezulken, die nieuwe Rekeningen, ofte Procuratien willen paſſeren.

Alle dagen na half negen uuren, moeten 'er twee Adſiſtenten de Boeken bijpoincteeren; (zoo zulks daags te vooren niet geſchied is,) en door Boekhouders de gevondene abuizen werden verbetert.

Van tien tot elf uuren moeten 'er zijn één Boekhouder en twee Adſiſtenten ieder met een eensluidend Alphabeth voorzien, tot het aanneemen der Bank-Adſignatien, den een om te ontfangen de Adſignatien van het 1ſte Deel, den anderen van het 2d Deel, en den derde van het 3de Deel; om vervolgens de Contrafolioos daar op te ſtellen; obſerverende, bij het aanneemen der Adſignatien, het 11de Articul der nieuwe Ordonnantie.

Van elf tot drie uuren is één Adſiſtent ten dien einde voldoende.

Ten tien uuren zullen zich bij twee der drie Groot Boeken vervoegen één Boekhouder, om de affchrijvingen te doen, één Adſiſtent om het Bijboek te houden, één Adſiſtent tot het formeeren van de Affchrijvingbriefjes; en zal de Boekhouder, die aan 't Alphabeth gezeten heeft; met zijne Adſiſtenten, zich ten 11 uuren aan het derde Groot Boek begeeven; zullende vervolgens de Bank-Adſignatien aan de Contra-

Boek-

Boekhouders moeten werden terhand geſteld, om dezelven te boeken; waar na dezelve Adſignatien aan een Adſiſtent zullen moeten werden gegeven, die dezelven, volgens de Contrafolioos, zal moeten ſorteeren, om daarna door ieder Boekhouder, in't Groot Boek, en door de Adſiſtenten in het Bijboek aangeſchreven te worden; 't welk gedaan zijnde, zullen de Adſignatien aan de Contra Boekhouders gegeven werden, om, in dezelve orde, door hun geboekt te worden: waar na de gemelde Adſignatien aan de Knegts van Boekhouders zullen werden overhandigt, om de aanſchrijvingbriefjes op te maaken al het welk verrigt zijnde, zullen de af- en aanſchrijvingbriefjes in vieren verdeelt, en na drie uuren des nademiddags aan de vier beſtelders gegeeven worden, om dezelve, ieder in zijn Wijk, aan de Huizen der geintresſeerdens te bezorgen.

Verders zullen Boekhouders en Contra-Boekhouders moeten obſerveren, om dagelijks, bij het openſluiten der Kamer van Commisſariſſen, de Rest-boekjes, door ieder in zijn departement bijgeſchreven, afzonderlijk aan Heeren Commisſariſſen te doen overhandigen; als mede, na de grote ſluitingen der Wisſelbank, van Januarij en Julij de Balancen, alle morgens, bij tijds gecorrigeert, in de Kamer van Commisſariſſen te bezorgen.

Alle Jaaren, in de ſluiting van Januarij, moeten de Boekhouders, Adſiſtenten en Contra-Boekhouders, een Rooster van hunne Oppasbeurten maaken, en, bij den eerſten open Bankdag, aan Commisſariſſen præſenteren; en wanneer, in het vervolg, onder hen, omtrent die Oppasbeurten eenige ruiling plaats mogt hebben,

ben, zulks aan den Adſiſtent van Commisſariſſen opgeeven, om daar van behoorlijke nota te neemen.

Zo dra men abuizen in de Bank-Adſignatien ontdekt, zullen Boekhouders dezelven ten eerſten door de Affchrijvers doen verbeteren, en, ingeval van over-disponeering, zal men, na de klokke drie uuren, den Affchrijver waarſchouwen, op dat hij in ſtaat zij het zelve, volgens het 19de Articul der nieuwe Ordonantie, te redreſſeren.

Eindelijk reſerveeren Burgemeesteren aan zich om dit Reglement, ten allen tijde zodanig te altereren en amplieren als Haar Ed. Groot Achtb. zullen dienſtig oordeelen.

Aldus gearreſteerd den 26 April 1782. præſ. alle de Heeren Burgemeesteren, dempto den Heer Q. W. VAN HOORN.

In kenniſſe van mij Secretaris,

J. M. VAN PABST.

Dan in de maand Julij van dat zelfde jaar 1782 lieten de HEEREN VAN DEN GERECHTE afkondigen: „ dat het *tweede* Artijkel der Ordonnantie op de Wisſelbank, in „ dato 30 April 1782, moest verſtaan worden „ de handteekening te ſtellen op de Procuratie „ zelve, te moeten geſchieden door de houders „ der procuratien. Dat het *tiende* Artijkel „ proviſioneel nog niet zoude worden in ge„ bruik gebragt, gelijk mede niet het *zes en* „ *dertigſte* artijkel, ten opzigt van het ſplitſen „ der Recepisſen, waar mede zoude worden „ gecontinueerd op den ouden voet, kunnende „ de houders daar mede daaglijks, uitgezondert

„ des Maandags en Saturdags morgens, worden „ geholpen."

In het jaar 1790, daalde de Agio, of waarde van het Bankgeld zoodaanig dat het gelijk ſtond met het kasgeld en ſomtijds beneden het zelve, het welk door ſommigen aan eene ſchaarsheit van gemunt geld en door anderen aan verſchillende oorzaken werd toegeſchreven. Vast gaat het dat de overvloed van het Bankgeld destijds nog door eene bijzondere omſtandigheit vermeerderd werd. Naamlijk de Staten van Holland vonden zich, in den jare 1788, genoodzaakt eene geldligting uitteſchrijven, naar evenredigheit van den 25ſten penning, of vier tenhonderd van een ijders bezittingen en om die belasting zooveel gemaklijker te maken, ſtonden zij toe, dat men dien 25ſten penning ook in Bankgeld zoude kunnen voldoen en dat Bankgeld zoude gerekend worden tegen 3 ten honderd boven het Kapitaal. Veelen derhalven, met den hoogen prijs van het Bankgeld voordeel willende doen, betaalden hun 25ſten penning met Bankgeld. De Staten, dus te veel Bankgeld hebbende, deden het zelve verkoopen, te meer, om dat een groot gedeelte van dat opgebragte geld tot ondersteuning van de Oostindiſche Compagnie moest dienen en dus naar de Oost verzonden worden.

Het Bankgeld ondertusſchen al blijvende dalen, zoo dat het, in de Maand November van dat Jaar tot 99 perCent, ja zelf tot 98¼ a 98 perCent gedaald was, liet de Regering de volgende Publicatie doen.

Al-

Alzoo Burgemeesters en Regeerders der Stad Amſterdam in ervaring zijn gekomen, dat, ſedert een geruimen tijd, door onderſcheiden oorzaaken, de prijs van het Bankgeld tot eene ongehoorde laagte gekomen is en in het Publijk verſpreid word, dat het Bankgeld niet dan eene ingebeelde waarde heeft en de Bank buitenſtaat is, om, des noods, het loopend Bankgeld te realiſeren en derhalven noodig geoordeeld hebben, tot inſtandhouding van het voor de Commercie zoo hoog noodig Credit der Wisſelbank, voornaamlijk buiten 's Lands, alwaar ſommigen niet nagelaten hebben de nadeeligſte denkbeelden te verſpreiden, eenige proviſionele voorzieningen te doen; zoo hebben Burgemeesters en Regeerders voornoemd aangemerkt, dat eene groote menigte van gouden en zilveren ſpetien verſmolten en naar buiten 's Lands verzonden worden, en te gemoet ziende, dat, op dezelfde wijs met het gemunt goud en zilver, dat aan de Bank in eigendom behoord, uitgevoerd wordende, gehandeld zoude worden, en tevens willende toonen, hoe zeer ten onregte het Credit van de Wisſelbank word aangerand, en ter gerustſtelling dergenen, die eenig vermoeden tegen de Soliditeit of Adminiſtratie van dezelve hebben opgevat, Commisſariſen van de Wisſelbank gequalificeert, om aan allen den genen, die eene rekening in Banco hebben, het beloop van dezelve, te rekenen van woensdag den 17 November aanſtaande, in het geheel of ten deele uit te leveren aan zilveren Baren, met Stads ſtempel voorzien, op het daar van gemaakt behoorlijk Esſaij, tegen *f* 26—15 Bankgeld per Mark fijn, voor deze loopende maand, en vervolgens

tot zoodanigen prijs, als van maand tot maand bepaald zal worden: zonder daar van te betalen ¼ perCento bij de uithaling: en om dezelfde Baren zilver, ten allentijden, op den Sempel en Esſaij dezer Stad, tot denzelfden prijs, zonder eenige korting wederom in te nemen en den brenger daar voor in rekening te Crediteren.

Dit alles met dien verſtande nogtans, dat deze faculteit alleen geaccordeerd word aan zoodanigen, die *f* 2500 a 2600 en daar en boven op hunne rekening hebben en dat een en dezelfde perſoon, op zijne rekening, op eenen dag, niet meerder op voorgeſtelde wijze zal kunnen afſchrijven dan *f* 50000. Voorts dit alles onverminderd de gewoonlijke reſtitutie der in Banco gedepoſiteerde gouden of zilveren ſpetien, of die nog gedepoſiteerd zouden mogen worden, dewelke, op vertooning der Recepisſen, daadlijk zullen uitgeleverd worden.

In weerwil van deze Publicatie bleef het Bankgeld nog ſteeds op een lagen prijs (*), het welk ten gevolg had, dat vele kooplieden, die geld in de Bank hadden, het zelve in ſpetie terug vorderden. Hieromtrent werd eenige zwarigheit gegemaakt en de verpligting tot uittelling van ſpetie in twijfel getrokken. Vele voorname kooplieden vervoegden zich derhalven, in de maand Januarij 1791, bij de Regering met eene Memorie, behelzende derzelver Conſideratien over den la-

(*) Over de oorzaken en redenen van den lagen prijs van het Bankgeld, kan men verder eenige aanmerkingen lezen, in de *Nederlandſche Jaarboeken* voor de maand Junij 1789 en Augustus 1790: ook vind men daar over, gelijk ook over de geſteldheit van de Bank van Amſterdam eenige gewigtige Conſideratien en Memorien in het IV. deels 6 ſtuk van de *Vaderlandſche Staatsbeſchouwers*.

lagen prijs van het Bankgeld en de middelen tot deszelfs herſtelling. In deze Memorie werd onderzogt en beoordeeld. I. De nadeelige gevolgen van de gewigtige daling van het Bankgeld. II. De verpligting van de Bank of Stad, als het beſtier over de Bank hebbende, en voor dezelve moetende inſtaan, om het kwaad te herſtellen. III. de middelen, welke daar toe in aanmerking komen. Het beſluit van deze Memorie was dat het eenigſte middel van herſtel van het vertrouwen op de Bank was, het verminderen der hoeveelheid van het Bankgeld, tot de behoefte van den Koophandel en de zekerheit, dat de waarde van al het goud en zilver daadlijk in de Bank berustte.

Ingevolge van de voorgemelde Memorie, werd 'er bevel gegeven tot het uitleveren van Contante ſpetie, of gereed geld uit de Bank, doch maar alleenlijk aan de Kasſiers: dan toen er twee millioenen op deze wijs was uitgeteld, werd de verdere uitlevering, den 3 Februarij opgeſchort. Ondertusſchen was men bedagt op middelen tot het inſtand houden der waardij van het Bankgeld en om, ware het mooglijk, het zelve wederom op den vorigen prijs te brengen. Hier toe ſcheen niets geſchikter dan het inkoopen van Bankgeld, vooral bij daling, om het zelve wederom te doen rijzen, te meer, om dat men vermoedde, dat er wel te veel Bankgeld in omloop konde zijn en dit onmooglijk tot de daling zoude hebben medegewerkt. Altans voorname Kooplieden ſtelden daar toe aan de Regering eene negotiatie of geldligting van 6 millioenen voor en daar in bewilligd zijnde, namen eenige der voornaamſte Kooplieden terſtond vijftien tonnen gouds in deze geldleening en de overi-

ge ſomme werd door anderen aangenomen, behalven zestien tonnen gouds, die men uitzonderde voor een ijder, om daar in, voor *pari*, of zonder opgeld, deel te kunnen nemen.

In het jaar 1795, na de intrekking der Franſche troupen in deze Repubublijk en de veranderde Regeringsform hier te lande, lieten de PROVISIONELE REPRESENTANTEN VAN HET VOLK VAN AMSTERDAM de volgende bekendmaking afkondigen.

In achting genomen hebbende, dat het van het uitterſte belang voor de Beurs dezer Stad is, dat het publijk van den ſtaat der Wisſelbank worde geinformeerd en dat het Credit van de zelve Wisſelbank niet door erroneuſe begrippen, geheime menees, of verkeerde indrukſelen, welke deswegens verſpreide gerugten dien aangaande zouden kunnen maken, worden benadeeld of te verminderd, hebben goedgevonden en gereſolveerd, bij dezen, te notificeren, dat ingevolge de deswegens ingekomen rapporten, van het Committé van Koophandel en Zeevaart, het welk tot examen van den ſtaat der vermelde Wisſelbank, door de Proviſionele Repreſentanten, gequalificeerd is, in het algemeen ſummierlijk is gebleken, dat, bij aldien de opgaaf, door Commisſariſen van de Wisſelbank aan het gemelde Committé, op deszelfs requiſitie, gedaan, mitsgaders de laatſte deswegens geformeerde balance accoord zijn, het geen in de bijzonderheden nader zal worden nagegaan en geëxamineerd, er als dan geen deficit in de voormelde Wisſelbank zal exteren, maar dat als dan het active en pasſive van dezelve Wisſelbank met el-

elkander zeer exactelijk zullen ſluiten, behoudens dat er, in plaats van ſpetie, als pand voor notabele ſommen, welke, ſedert het verloop van eene halve eeuw ſucceſſivelijk, uit voormelde Wisſelbank zijn geligt, eene zeer aanzienlijke quantiteit van Obligatien in meergedagte Wisſelbank, van tijd tot tijd, is aangenomen, als namenlijk zes en zeventig ſtuks Obligatien van de Oostindiſche Compagnie ter Kamer Amſterdam, onder guarantie van de Staten dezer Provincie, ijder à honderd duizendgulden *Banco*, loopende tegen drie procent intrest, mitsgaders nog eene dito groot vijftig duizend gulden *Banco*, waarop, volgens opgave van Commisſariſen voornoemd, aan intresſen te goed zijn eene ſomme van tweemaal honderd negen en veertig duizend gulden *Banco*, voor alle welke Obligatien de Theſaurie dezer Stad, op de voorſchreven Balance gedebiteerd ſtaat met *Banco f* 6273000 en wijders nog vijftigſtuks Obligatien, ijder à vierentwintig duizend gulden, ten lasten van Holland en Westfriesland, behoorende aan dezer Stads Beleenkamer, waarop de Bank, volgens opgaaf van Commisſariſen voornoemd, conform de voorſchreven Balance, geavanceerd heeft eene ſomma van B°. *f* 838857 : 1, waarop aan intresſen te goed zoude zijn eene ſomma van *f* 30,000: Courant, zijnde deze Stadskamer, volgens opgaaf als voren, wijders nog perſaldo aan de Wisſelbank verſchuldigd eene ſomma van B°. *f* 1715000. Dat voor het overige, alles conform de bovengemelde opgaaf bevonden en het Kasgeld in Bankgeld gereduceerd wordende, de Theſaurie dezer Stad aan meergedagte Wisſelbank nog ſchuldig zoude zijn het geen dezelve, bij de vorige ſluiting, debet is

gebleven, de ſomma van B°. *f* 38358 : 2, en het geen bij de tegenwoordige ſluiting ſchuldig zoude zijn *f* 155,314 : 6 : 8, en dus te ſamen B°. *f* 193,672 : 8 : 8, en eindelijk dan nog van wegen deze Stad aan meergemelde Wisſelbank is verſchuldigd de ſomma van *f* 227,264 : 2 : 8, waar voor Obligatien hebben geëxteerd, die, volgens zeggen van Commisſarisſen verbrand zouden zijn; doch waar van des niettemin de Stad jaarlijks de intresſen aan de Bank heeft goedgedaan. Dan dat het notoir is, dat de Stad daar voor, gelijk voor het geheel, moet vaſtſtaan en reſponderen, als moetende ten dezen opzigten niet alleen worden aangemerkt als Guarandeur, maar daar en boven wel deeglijk worden geconſidereerd te zijn Debiteur van de Wisſelbank in het generaal.

Dat ondertusſchen in meergedagte Wisſelbank, onder meer, in het bijzonder, *in natura*, voorhanden zijn alle de Spetien, welke volgens eene daar van, door Commisſarisſen van de Wisſelbank opgemaakte en aan het Committé van Koophandel en Zeevaart geëxhibeerde lijst, op Recepisſen loopen, en dat mits dien alle dezelve ſpetien, door de houders van zoodanige Recepisſen tegen overlevering van dezelven, ten allen tijde, des goedvindende zullen kunnen worden terug gehaald.

En dat laatstlijk, door de Proviſionele Repreſentanten voornoemd, niet alleen de vereischte en kragtdadigste orders zijn geſteld, ten einde voortaan geene ſpetien hoe genaamd, op wiens authoriſatie het ook zijn moge, bij Leening, of andere ſoortgelijke gansch onbetaamlijke manieren, uit de voorſchreven Bank, tegen den aart van deszelfs primative inrigting, geligt en afge-

ge-

geven worden, maar dat ook de invoegen voorſchreven aan de Wisſelbank tot onderpand gegeven Obligatien, ten ſpoedigſte doenlijk geconverteerd zullen worden in contanten, mitsgaders, dat in het generaal door de Stad, als Debiteur van de Wisſelbank, al het geen dezelve per ſaldo aan dezelve ſchuldig zoude mogen bevonden worden, mede ten ſpoedigſte doenlijk in ſpetie zal worden goedgedaan; en dat de Proviſionele Repreſentanten voornoemd, dus declareren, dat er als dan geen deficit, van welken natuur ook, verder zal kunnen plaats hebben, zullende zij de middelen daartoe dienende met ten eerſten in ſerieuſe overweging nemen en daadlijk doen in 't werk ſtellen; verklarende mitsdien de Proviſionele Repreſentanten voornoemd, dat deze Notificatie alleen geſchied om het Credit van dezer Stads Wisſelbank naar behooren te handhaven en het Commercieerend gedeelte van Ingezetenen dezer Stad, zoo wel als alle Buitenlanders, deswegens volkomen gerust te ſtellen; doch geenzins om daar door verſtaan te worden voor goed te keuren, ofte homologeren, het gebruik, dat van het gedeponeerde, in dezer Stads Wisſelbank, mogte gemaakt zijn, nog minder om die genen, welke deswegens verantwoordlijk zouden mogen zijn, daar van bij dezen te ontheffen.

Gearresteerd en Gepubliceerd
den 5 Februarij 1795.

Ter ordonnantie van voornoemde
Repreſentanten.

G. Brender a Brandis,
Secretaris.

In de maand October van het zelfde jaar 1795, werd, op voordragt van de Gecommitteerden uit het Committé van Koophandel en Zeevaart tot de zaken van de Wisſelbank, het volgende aan het publijk bekend gemaakt.

De Representanten van het volk van Amsterdam hebben, na ingenomen advijs van de Commisſie, uit het Committé van Koophandel en Zeevaart, over de Wisſelbank (welken met Commisſarisſen van dezelven gebeſoigneerd hebben) gedecreteerd. Dat heden, door Theſaurieren ordinaris dezer Stad, volgens daar toe gegeven authoriſatie, aan de Spetiekamer van de Wisſelbank, worden afgeſchreven eene ſomma van *f* 333 m: banco, ſpruitende uit de vrijwillige Negotiatie, door de Proviſionele Repreſentanten dezer Stad gearresteerd, met order aan de Commisſarisſen van de Wisſelbank, om daar voor de post van de Obligatien op de O. I. Comp. te crediteeren en dit Bankgeld te mortificeeren. Verder heeft de Commisſie kennis gegeven, dat Commisſarisſen van de Wisſelbank hun aangetoond hadden, dat de Directeuren van de Beleenkamer, wegens bij hen afgeloste beleeningen, eene ſomme van *f* 217000 banco, aan de Spetie kamer hadden afgeſchreven, waar voor hunne rekening door Commisſarisſen gecrediteerd en dit Bankgeld dus gemortificeerd was.

Daar nu de Repreſentanten van het volk van Amſterdam het mortificeren van *f* 550 m: banco, ter kennis van het publijk wilden brengen, zoo geſchied zulks bij deze, met bijvoeging, dat voor deze ſomme geene effecten uit de Wisſelbank geligt zijn, zoo min van Obligatien, als vermindering van het verband door Directeuren van de Beleeningbank tot meerder ſecuriteit van

de

de opgenomen gelden van de Wisſelbank gegeven; zullende de Repreſentanten van het volk van Amſterdam verder voortgaan, om, van tijd tot tijd, zoo veel moogelijk, Bankgeld te mortificeren, zonder daar voor eenige gelden uit de Wisſelbank te ligten.

In de maand November daar aan volgende, deden de Commisſarisſen van de Wisſelbank aan de Repreſentanten van het volk van Amſterdam eene voordragt en rapport betrekkelijk den ſtaat der Wisſelbank, behelzende: „ dat zij, „ hunne balans met ultimo October geſloten „ hebbende, een avans van winst, ter ſomma „ van *f* 81816 : 19 : 8 Banco op de rekening „ van Theſaurieren ordinaris gebragt hebben, „ waar door dit ſaldo maar op *f* 111855 : 9 „ blijft; daar nu deze ſomma van *f* 81816 : 19 : 8 „ met nog *f* 17000, — door de Beleenkamer, „ voor afgeloste beleeningen, gemortificeerd is, „ zoo zal het ons aangenaam zijn, dat dit aan „ het publijk bekend gemaakt word: wij zou„ den nog circa *f* 32000 — meerder winst „ (buiten de *f* 423000 Banco reeds vervallen „ intreſen van de Oostindiſche Compagnie) in „ de balans hebben kunnen brengen, maar ver„ mits deze rekeningen eerst met het ſluiten van „ de boeken in Januarij opgemaakt worden, „ zoo hebben wij geprefereerd deze posten door „ onze ſucceſſeuren te laten verrekenen, daar „ op dezelve nog meerder winst moet komen.

Vervolgens gaven de Gecommitteerden tot de zaken van de Wisſelbank, aan de Repreſentanten, in de maand Februarij des volgenden jaars 1796 een nader berigt in van dezen inhoud: „ Uwe Gecommitteerden tot de zaken van de „ Wisſelbank hebben het genoegen ulieden te

„ be-

„ berigten, dat, ſedert 11 November 1795, „ weder door de Beleenkamer aan de Wisſel„ bank zijn afgedaan 4 partijen, te ſamen be„ loopende *f* 1218000 : — dat wijders de Com„ misſarisſen van de Wisſelbank de balance, „ door hen gemaakt, ons hebben ter hand ge„ ſteld, na dezelve op den 6 Januarij l. l. te „ hebben geſloten, met een batig ſaldo van „ *f* 26238 : 6, — waar voor zij de Theſaurie „ hebben gecrediteerd en welker ſaldo dus „ *f* 85617 : 3 : debet bleef ſtaan. Dan de The„ ſaurie ook heden die ſomma aan de Spetie„ kamer afgeſchreven hebbende, is de rekening „ der Theſaurie (*welker agterwezen alleen was „ ſpruitende uit het ſchadelijk munten in de jaren* „ 1792, 1793 *en* 1794) niets meer aan de „ Bank ſchuldig, en alzoo 'er nu wederom „ eene ſomma van *f* 233655 : 9 Bankgeld is „ gemortificeerd, verzoeken wij ulieden zulks „ ter kennisſe van het Publijk te brengen."

Dan de Raad der Gemeente van Amſterdam beſloot, in de maand Maart des jaars 1796, compleetlijk weg te nemen het miscredit der Stads Wisſelbank en het uitgegeven Bankgeld nu en voor altoos in volle waarde te doen houden, door het montant van hetzelve Bankgeld, conform de oorſpronglijke inrigting der Wisſelbank, met een Agio van 4 a 5 perC. gelijk te ſtellen aan het effective numerair, of de intrinſique waarde van de gemunte en ongemunte Gouden en Zilveren Spetien, Staven en Baren, die zich in dezelve Bank bevinden of bevinden zullen in der tijd; en dezelve gereed te houden, om op de eerſte aanmaning uitgeleverd te kunnen worden, en ten dien einde te openen eene Negotiatie van Zeven Millioenen Gulden, Hollandsch

Cou-

Courant, welke benoodigd waren om dat heilzaam oogmerk te kunnen bereiken. Deze Negotiatie geſchiedde op de volgende voorwaarden:

1. Dat het montant dezer Negotiatie geheel en alleen zoude worden geëmploijeerd ter bereiking van voornoemde oogmerk en dus ter voldoening van het geene door de Bank, in vroeger tijd, is verſtrekt op Obligatien en andere Effecten; het welk dus, uit deze Negotiatie, daadlijk aan de Wisſelbank zal worden afgelost en in baren gelde goedgedaan.

2. Dat tot zekerheit dezer Negotiatie zouden worden verbonden alle de Stads inkomſten en goederen, geene uitgezonderd, daar onder mede alle de voornoemde Effecten begrepen.

3. Dat deze Negotiatie zoude worden afgelost in den tijd van 20 jaren en dat wel ijder Jaar eene ſomma van *f* 350,000, of zoo veel meerder als telkens mooglijk zal zijn, en dat bij Loting, in het openbaar, telken jare, in de maand Januarij; zullende bij de aflosſing worden goedgedaan eene premie van 10 PerC. en dus voor ijdere Obligatie eene ſomma van *f* 100 boven het Kapitaal.

4. Dat voor Intrest van deze Negotiatie jaarlijks zoude betaald worden 4 ten honderd op Coupons bij de Obligatien uitgegeven.

5. En nadien deze Negotiatie eeniglijk en alleen geſchiedde ter bereiking van het voorgemelde (voor deze Stad in het gemeen en de Commercie in het bijzonder) zoo heilzaam oogmerk, werd aan de Deelnemers, welke in deze Negotiatie in Kasgeld fourneerden, toegezegd om nevens de Recipisſen ter hand geſteld te worden, bij ijdere Recipis van *f* 1000 een

Cer-

Certificaat, tegen intrekking van welk Certificaat eene afſchrijving van *f* 1000 Bankgeld aan de Spetie-Kamer der Wisſelbank zoude worden voldaan en betaald, in Hollandsch Courant geld, eene ſomma van *f* 1040.

Wijders liet de Raad der Gemeente in die zelfde maand Maart van het Jaar 1796 de volgende afkondiging doen

De Raad der Gemeente van Amſterdam in overweging hebbende genomen, de heilige verplichting van verantwoordelijkheid namens deeze Stad van ouds af voor de Wisſelbank uitgeloofd, en de dringende noodzaakelijkheit, om het verminderd vertrouwen in dezelve, veroorzaakt door voormalige afwijkingen van de grondbeginzelen, waar op dezelve Bank is ingeſteld en had behooren beſtierd te worden; mitsgaders de onafmeetbaare nadeelen voor de Commercie, welke de gewisſe gevolgen moesten worden van dat verminderd vertrouwen; heeft noodig geacht en goedgevonden zodanige voldoende middelen te beraamen, welker gunſtigen uitſlag op de beste gronden mag werden verhoopt, zo wel uit hoofde der reeds aan den Raad gebleeken zeer kragtdaadige medewerking van een gedeelte der weldenkende Burgers deezer Stad, als van die, welke nog verder van een ieder, na zijne vermogens en uit bezef van deszelfs in dit opzigt zo ommiddelijk met zijne eigen belangens verknogte Burgerplicht, verwagt mag werden, en door welke alzoo het Fonds van de Wisſelbank deezer Stad, waar op omloopend Bankgeld is uitgegeven en gevestigd, wederom zal worden herſteld, en gebragt tot die wezentlijke en intrin-

trinſique waarde, die het zelve, volgens de voortreffelijke inſtelling van dezelve Wisſelbank, door onze Voorvaderen tot zoo aanmerkelijk voordeel voor de Commercie deezer Stad gedaan, behoord te hebben en altijd had behoord gehad te hebben.

En gelijk hier door als nu het gelukkig tijdſtip is geboren, dat ook ten deezen opzichte van Stads weege aan de goede trouwe is geſtand gedaan, en dat daar door deszelfs eer en het Credit van de Wisſelbank ten vollen gezuiverd zijn van den billijken blaam, aan dezelve door de voorgemelde gedaane en tot hiertoe onherſteld geblevene afwijkingen van de oorſpronglijke inrichting van dezelve Bank, bij alle handeldrijvende Natën zo wel als bij de Ingezeetenen deezer Republicq toegebragt; zo heeft de Raad voornoemd dan ook begreepen, thans wederom die wederkeerige verplichtingen van dezer Stads Ingezeetenen te moeten verleevendigen, welke van de eerſte oprichting der Wisſelbank af hebben plaats gehad, en tot bereiking van de heilzame oogmerken, waartoe dezelve kan ſtrekken, noodwendig worden vereischt, en waar van de afwijking om die zelve redenen is ingeſlopen, om dewelke zij oogluikende is gedoogd geworden, en daar bij tevens eene meer geëvenreedigde en aan het beginzel van gelijkheid meer beantwoordende regelmaat te moeten vastſtellen, volgens welke de kosten van de Wisſelbank zullen worden gedraagen door die geenen, tot welker bijzonder gerijf dezelve is ſtrekkende.

En heeft dienvolgende de Raad voornoemd, inhærerende en voor zo veel des noods renoveerende, bij dezen alle de reſpective Keuren en

en Ordonnantien op de Wisſelbank deezer Stad gemaakt en geëmaneerd, voor zo verre dezelve met de na te meldene nadere bepaalingen niet uitdrukkelijk zijn ſtrijdende, goedgevonden te Statueeren, gelijk dezelve Raad ſtatueert bij deezen:

Art. 1

Dat alle Penningen, waar van alhier na den 1ſten April eerstkomende, *Wiſſel* zal geſlooten worden, ten beloope van drie honderd Gulden en daar boven, en overzulks de waarde van alle de Wisſelbrieven uit deeze Stad *getrokken* of *ingetrokken* wordende, wanneer dezelve waarde drie honderd Gulden en daar boven is beloopende, gelijk ook *alle Koopmanſchappen, die van ouds en wel voor Anno* 1790 *in Bankgeld zijn, ofte wierden gekogt of verkogt.* In de Wisſelbank dezer Stad zullen en zal moeten worden betaald, met uitzondering alléén van alle Wisſelbrieven en Aſſignatien, uit deeze Stad op eenige plaatſen binnen deeze Republicq getrokken wordende, ofte uit zodanige plaatſen betaalbaar, binnen deeze Republicq getrokken, en alhier vernegotieerd wordende, op pœne, dat de voorſchreven Wisſelbrieven en Goederen, die anders als ter Banke betaald zullen worden, voor kwalijk betaald zullen gehouden worden, en daar en boven bij ijder van de twee Contraventeurs, ten behoeve van de Stad, zal worden verbeurd, drie pCt. van het volle bedraagen van zodanige buiten de Bank gedaane betaalingen.

Art. 2

Dat alle Wisſelbrieven, betaalbaar binnen deze Stad, na verloop van drie Maanden na dato dezes, en dus na den 30ſten Junij eerstkomende, getrokken wordende uit Plaatzen buiten deeze Re-

Republicq gelegen, *alwaar de Wisel op deze Stad van ouds, en wel voor Anno* 1790, *altijd in Bankgeld is gereguleerd geweest*, mede in Banco deezer Stad zullen moeten worden betaald en voldaan, en zulks, niet tegenſtaande eenige Clauſulen, Stipulatien ofte Acceptatien ter contrarie; op gelijke pœne en verbeurte als bij het voorig Articul is bepaald.

Art. 3

Dat de betaaling van het gewoone partij Geld à 3 Stuivers, met den 31 deezes zal ophouden, en in plaatſe van dien, met den eerſten April aanſtaande, voor alle Affchrijvingen en Betaalingen in de Wisſelbank geſchiedende, door den Affchrijver zal moeten worden betaald aan dezelve Wisſelbank eene halve Stuiver van iedere honderd Gulden die afgeſchreeven worden, en dat de reſpective reekeningen van ieder na de groote ſluitingen in Januarij en Julij zullen worden belast voor die onkosten over het gezamentlijk beloop van alle de affchrijvingen, door een ieder tuſſchen de voorgaande ſluitingen gedaan, zullende wanneer dit beloop met een gedeelte van Honderd Gulden uitkomt, van dat gedeelte niets worden gereekend.

Art. 4

Dat van nu voortaan alle dispoſitien, ten beloope van Honderd Gulden in de Wisſelbank zullen worden aangenomen, en ten gelijken kosten worden afgeſchreeven, zonder dat daar voor bij het inbrengen zes Stuivers zal behoeven te worden betaald doch dat van alle dispoſitien, minder dan Honderd Gulden bedraagende, bij het inleeveren als te vooren zal moeten worden betaald zes Stuivers.

Geärreſteerd den 30ſten en Gepubliceerd den 31ſten Maart 1796. Tweede Jaar der Bataafſche Vrijheid.

DANIEL BLEECKER, vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad

F. J. PELLETIER.

De voorgemelde Publicatie werd nog in dat zelfde Jaar gevolgd door eene andere, zijnde van dezen inhoud.

De Raad der Gemeente van Amſterdam, in nadere overweging genomen hebbende, dat de oorſprongelijke bepaalingen bij de inſtelling van deezer Stads Wisſelbank gemaakt, hebben medegebragt dat alle betaling van Wisſelbrieven ten beloope van Drie Honderd Gulden, en daar boven, alhier ter Steede, door middel van dezelve Wisſelbank zoude geſchieden, zonder daar aan eenige uitzondering toe te laaten; en dat het algemeen belang althans ſchijnt mede te brengen en te vorderen, dat als nu, uit hoofde van het verleg van den handel, en de veranderingen daar in door de omſtandigheden der tijden toegekomen, die oorſpronglijke bepalingen wederom in hunne volle kragt worden herſteld, en dat alzo de Wisſelbrieven op of uit deeze en geene handeldrijvende Landen en Plaatſen getrokken, niet langer in Courant Geld worden gereguleerd en betaald, zo als van tijd tot tijd is ingeſlopen, neen maar, dat dezelve ten dien reſpecte met alle andere Wisſelbrieven worden gelijk geſteld, heeft, wel uitdrukkelijk inhæreerende deszelfs publicatie, gearreſteerd

den

den 30ſten en gepubliceert den 31ſten Maart, deezes Jaars, als nu goedgevonden bij Ampliatie van Art 1. en 2. van dezelve Publicatie nader te ſtatueeren, gelijk dezelve ſtatueert bij deezen:

Dat van den 15den October aanſtaande af, alle Penningen waar van alhier Wiſſel zal geſloten worden ten beloope van Drie Honderd Gulden en daar boven en over zulks de waarde van alle de Wiſſelbrieven, uit deze Stad getrokken; of ingetrokken wordende, op Braband, Vlaanderen, Luikerland en de daar omleggende Plaatſen, thans aan de Franſche Republiek geannexeerd, mitsgaders op de Steden Hamburg en Altona, gelijk mede alle de Wiſſelbrieven na den 15den October eerstkomende, uit dezelve Landen, Plaatſen en Steden getrokken wordende betaalbaar binnen deeze Stad, wanneer dezelve Drie Honderd Gulden en daar boven zijn belopende, voortaan meede in de Wiſſelbank dezer Stad zullen moeten worden betaald en voldaan, en zulks niet tegenſtaande eenige Clauſulen, Stipulatien ofte Acceptatien ter Contrarie; wordende boven dien een ieder wel expreſſelijk gewaarſchouwd, dat geene reguleering om in Casgeld te betaalen, van Posten in Bankgeld verſchuldigd, mag plaats vinden, zonder dat de alzo te reguleerene Posten in de Wiſſelbank worden afgeſchreeven. Alles op gelijke pœne en Verbeurte alsbij voormelde Articulen 1. en 2 van de gemelde Publicatie van den Raad in dato 30 Maart 1796. en gepubliceerd den 31ſten dito, zijn bepaald en geſtatueerd.

Gearreſteerd den 5den en Gepubliceerd den 6den October 1796. Tweede Jaar der Bataafſche Vrijheid.

DANIEL BLEECKER, vt.

Ter Ordonnantie van voorn. Raad,

F. J. PELLETIER.

Welk een voordeel deze Wisſelbank aan de Stad heeft aangebragt, blijkt uit het verſlag, het welk door het Committé van Koophandel en Zeevaart in dit jaar aan den Raad der Gemeente gedaan werd, hebbende, volgens derzelver opgaaf, de winst, die de Stad van de Bank, ſedert den tijd van hare oprigting tot heden, na aftrek van alle onkosten en verliezen, genoten heeft, bedragen de aanmerkelijke ſomme van *f* 12,256004 : 11 :

Tot gemak der geenen die Bankgeld tot Kasgeld willen reduceren, gaet hier bij eene zeer naeuwkeurige en gemaklijke Tafel, welker gebruik geene verdere aenwijzing behoeft.

AGIO-TAFEL.

Om *Bankgeld* tot *Kasgeld* te reduceren.

Naer alle dagelijks voorkomende Sommen en Courſen geſchikt

TEN DIENSTE VAN ALLE KOOPLIEDEN, KASSIERS, MAKELAERS, &C. ALDUS BEKNOPTELIJK OPGESTELT, EN MET NAEUWKEURIGHEID UITGEREKENT DOOR ISAAC LE LONG.

Verklaring deze Tafel.

De eerſte Colom aen de ſlinkerhand nederwaerts, zijn de Sommen Bankgeld waer van men d'Agio weten wil. En de eerſte regel boven aen van de ſlinker naer de regterhand, wijst aen de Cours van de Agio; en alwaer deze twee Sommen in een winkelhaek t'ſamen komen,

men, ſtaet het Facit; welk Facit veeltijds vierderhande cijffers heeft; de eerſte zijn Gulden, de tweede Stuivers, de derde Penningen, en de vierde (onder aen) zoo veel Honderſte gedeeltens van Penningen, als 'er ſtaen. Bij exempel, men begeert de Agio van *f* 2013: 17: à 3 PCt Facit 60 : 8 : 5$\frac{1}{7}$ Penning.

Zoekt dierhalven van

f 2000: —	à 3 PCt. is .	*f* 60: ——		
10: —	. . . .	- —: 6: —	(100	
3: —	. . . .	- —: 1: 12: 80		
——: 10	. . . .	- —: — 4: 80	(20	
——: 7	. . .	- —: —: 3: 36 $\frac{220}{700}$		$2\frac{1}{7}$
——: — 8	. . .	- —: —: —: 24 $\frac{160}{700}$		

Komt van

f 2013: 17: 8 à 3 PCt. Facit f 60: 8: 5$\frac{1}{7}$ Penning.

Of van

f 5302 : 9 ſt. à 4$\frac{15}{16}$ PCt. Facit *f* 261: 16: 2$\frac{71}{165}$ —— 8.

4 PCt. van	*f* 5000: —	*f* 200: —	(100	
	- 300: —	- 12: —: —: —		
	- 2: —	- —: 1: 9: 60		
	- —: 9	- —: —: 5: 76 $\frac{71}{165}$		1
$\frac{15}{16}$ PCt. van	*f* 5000: —	- 46: 17: 8: — $\frac{160}{165}$		
	- 300: —	- 2: 16: 4: —		
	- 2: —	- —: —: 6: —		
	- —: 9	- —: —: 1: 35		

Facit van *f* 5302 : 9 : à 4$\frac{15}{16}$ PCt. *f* 261 : 16: 2$\frac{71}{165}$ Penn:

En alzoo ook met alle andere Sommen, door enkele Additie.

Indien de Sommen, waer van men de Agio weten wil, meerder als *f* 10000: - zijn, kan men deze Somma een, twee, drie of meermalen nemen; en dus zijn begeerte als boven uitwerken.

NB. De $\frac{1}{16}$ PCt. Agio, is 'er bij gevoegt, om dat meenigmaal Bankgeld verkogt werd, met een ſtuiver (dat $\frac{1}{16}$ PCt. is,) minder of meerder als een andere gewoonlijke Cours.

Bankgeld.	PCt. 6			5			4		
Gs. 10000	600	0	0	500	0	0	400	0	0
9000	540	0	0	450	0	0	360	0	0
8000	480	0	0	400	0	0	320	0	0
7000	420	0	0	350	0	0	280	0	0
6000	360	0	0	300	0	0	240	0	0
5000	300	0	0	250	0	0	200	0	0
4000	240	0	0	200	0	0	162	0	0
3000	180	0	0	150	0	0	120	0	0
2000	120	0	0	100	0	0	80	0	0
1000	60	0	0	50	0	0	40	0	0
900	54	0	0	45	0	0	36	0	0
800	48	0	0	40	0	0	32	0	0
700	42	0	0	35	0	0	28	0	0
600	36	0	0	30	0	0	24	0	0
500	30	0	0	25	0	0	20	0	0
400	24	0	0	20	0	0	16	0	0
300	18	0	0	15	0	0	12	0	0
200	12	0	0	10	0	0	8	0	0
100	6	0	0	5	0	0	4	0	0
90	5	8	0	4	10	0	3	12	0
80	4	16	0	4	0	0	3	4	0
70	4	4	0	3	10	0	2	16	0
60	3	12	0	3	0	0	2	8	0
50	3	0	0	2	10	0	2	0	0

Bankgeld.	PCt. 3			2			1		
Gs. 10000	300	0	0	200	0	0	100	0	0
9000	270	0	0	180	0	0	90	0	0
8000	240	0	0	60	0	0	80	0	0
7000	210	0	0	140	0	0	70	0	0
6000	180	0	0	120	0	0	60	0	0
5000	150	0	0	100	0	0	50	0	0
4000	120	0	0	80	0	0	40	0	0
3000	90	0	0	60	0	0	30	0	0
2000	60	0	0	40	0	0	20	0	0
1000	30	0	0	20	0	0	10	0	0
900	27	0	0	18	0	0	9	0	0
800	24	0	0	16	0	0	8	0	0
700	21	0	0	14	0	0	7	0	0
600	18	0	0	12	0	0	6	0	0
500	15	0	0	10	0	0	5	0	0
400	12	0	0	8	0	0	4	0	0
300	9	0	0	6	0	0	3	0	0
200	6	0	0	4	0	0	2	0	0
100	3	0	0	2	0	0	1	0	0
90	2	14	0	1	16	0	0	18	0
80	2	8	0	1	12	0	0	16	0
70	2	2	0	1	8	0	0	14	0
60	1	16	0	1	4	0	0	12	0
50	1	10	0	1	0	0	0	10	0

Bankgeld.	PCt		11/12		7/8			11/12			3/4		
Gs. 10000	93	15	0	87	10	0	81	5	0	75	0	0	
9000	84	7	8	78	15	0	73	2	8	67	10	0	
8000	75	0	0	70	0	0	65	0	0	60	0	0	
7000	65	12	8	61	5	0	56	17	8	52	10	0	
6000	56	5	0	52	10	0	48	15	0	45	0	0	
5000	46	17	8	43	15	0	40	12	8	37	10	0	
4000	37	10	0	35	0	0	32	10	0	30	0	0	
3000	28	2	8	26	5	0	24	7	8	22	10	0	
2000	18	15	0	17	10	0	16	5	0	15	0	0	
1000	9	7	8	8	15	0	8	2	8	7	10	0	
900	8	8	12	7	17	8	7	6	4	6	15	0	
800	7	10	0	7	0	0	6	10	0	6	0	0	
700	6	11	4	6	2	8	5	13	12	5	5	0	
600	5	12	8	5	5	0	4	17	8	4	10	0	
500	4	13	12	4	7	8	4	1	4	3	15	0	
400	3	15	0	3	10	0	3	5	0	3	0	0	
300	2	16	4	2	12	8	2	8	12	2	5	0	
200	1	17	8	1	15	0	1	12	8	1	10	0	
100	0	18	12	0	17	8	0	16	4	0	15	0	
9	0	16	14	0	15	12	0	14	10	0	13	8	
80	0	15	0	0	14	0	0	13	0	0	12	0	
70	0	13	2	0	12	4	0	11	6	0	10	8	
60	0	11	4	0	10	8	0	9	12	0	9	0	
50	0	9	6	0	8	12	0	8	2	0	7	8	

Bankgeld.	PCt	1/16	1/8	3/16	1/4
Gs 1000c	68 15 0	62 10 0	56 5 0	50 0 0	
900c	61 17 8	56 5 0	50 12 8	45 0 0	
800c	55 0 0	50 0 0	45 0 0	40 0 0	
700c	48 2 8	43 15 0	39 7 8	35 0 0	
600c	41 5 0	37 10 0	33 15 0	30 0 0	
500c	34 7 8	31 5 0	28 2 8	25 0 0	
400c	27 10 0	25 0 0	22 10 0	20 0 0	
300c	20 12 8	18 15 0	16 17 8	15 0 0	
200c	13 15 0	12 10 0	11 5 0	10 0 0	
100c	6 17 8	6 5 0	5 12 8	5 0 0	
90c	6 3 12	5 12 8	5 1 4	4 10 0	
80c	5 10 0	5 0 0	4 10 0	4 0 0	
70c	4 16 4	4 7 8	3 18 2	3 10 0	
60c	4 2 8	3 15 0	3 7 8	3 0 0	
50c	3 8 12	3 2 8	2 16 4	2 10 0	
40c	2 15 0	2 10 0	2 5 0	2 0 0	
30c	2 1 4	1 17 8	1 13 12	1 10 0	
20c	1 7 8	1 5 0	1 2 8	1 0 0	
10c	0 13 12	0 12 8	0 11 4	0 10 0	
9c	0 12 6	0 11 4	0 10 2	0 9 0	
8c	0 11 0	0 10 0	0 9 0	0 8 0	
7c	0 9 10	0 8 12	0 7 14	0 7 0	
6c	0 8 4	0 7 8	0 6 12	0 6 0	
5c	0 6 14	0 6 4	0 5 10	0 5 0	

Bankgeld.	PCt.	1/12	1/8	1/10	1/8
Gs. 10000	43 15 0		37 10 0	31 5 0	25 0 0
9000	39 7 8		33 15 0	28 2 8	22 10 0
8000	35 0 0		30 0 0	25 0 0	20 0 0
7000	30 12 8		26 5 0	21 17 8	17 10 0
6000	26 5 0		22 10 0	18 15 0	15 0 0
5000	21 17 8		18 15 0	15 12 8	12 10 0
4000	17 10 0		15 0 0	12 10 0	10 0 0
3000	13 2 8		11 5 0	9 7 8	7 10 0
2000	8 15 0		7 10 0	6 5 0	5 0 0
1000	4 7 6		3 15 0	3 2 8	2 10 0
900	3 18 12		3 7 8	2 16 4	2 5 0
800	3 10 0		3 0 0	2 10 0	2 0 0
700	3 1 4		2 12 8	2 3 1	1 15 0
600	2 12 8		2 5 0	1 17 8	1 10 0
500	2 3 12		1 17 8	1 11 4	1 5 0
400	1 15 0		1 10 0	1 5 0	1 0 0
300	1 6 4		1 2 8	0 18 12	0 15 0
200	0 17 8		0 15 0	0 12 8	0 10 0
100	0 8 12		0 7 8	0 6 4	0 5 0
90	0 7 14		0 6 12	0 5 10	0 4 8
80	0 7 0		0 6 0	0 5 0	0 4 0
70	0 6 2		0 5 4	0 4 6	0 3 8
60	0 5 4		0 4 8	0 3 12	0 3 0
50	0 4 6		0 3 12	0 3 2	0 2 8

Bankgeld.	PCt.		½	⅜			⅛			1/16		
Gs. 10000	18	15	0	12	10	0	6	5	0	5	0	0
9000	16	17	8	11	5	0	5	12	8	4	10	0
8000	15	0	0	10	0	0	5	0	0	4	0	0
7000	13	2	8	8	15	0	4	7	8	3	10	0
6000	11	5	0	7	10	0	3	15	0	3	0	0
5000	9	7	8	6	5	0	3	2	8	2	10	0
4000	7	10	0	5	0	0	2	10	0	2	0	0
3000	5	12	8	3	15	0	1	17	8	1	10	0
2000	3	15	0	2	10	0	1	5	0	1	0	0
1000	1	17	8	1	5	0	0	12	8	0	10	0
900	1	13	12	1	2	8	0	11	4	0	9	0
800	1	10	0	1	0	0	0	10	0	0	8	0
700	1	6	4	0	17	8	0	8	12	0	7	0
600	1	2	8	0	15	0	0	7	8	0	6	0
500	0	18	12	0	12	8	0	6	4	0	5	0
400	0	15	0	0	10	0	0	5	0	0	4	0
300	0	11	4	0	7	8	0	3	12	0	3	0
200	0	7	8	0	5	0	0	2	8	0	2	0
100	0	3	12	0	2	8	0	1	4	0	1	0
90	0	3	6	0	2	4	0	1	2	0	0	14 40
80	0	3	0	0	2	0	0	1	0	0	0	12 80
70	0	2	10	0	1	12	0	0	14	0	0	11 20
60	0	2	4	0	1	8	0	0	12	0	0	10 40
50	0	1	14	0	1	4	0	0	10	0	0	8

Bankgeld.	PCt. 6			5			4		
Gs. 40	2	8	0	2	0	0	1	12	0
30	1	16	0	1	10	0	1	4	0
20	1	4	0	1	0	0	0	16	0
10	0	12	0	0	10	0	0	8	0
9	0	10	12 80	0	9	0	0	7	3 20
8	0	9	9 60	0	8	0	0	6	6 40
7	0	8	6 40	0	7	0	0	5	9 60
6	0	7	3 20	0	6	0	0	4	12 80
5	0	6	0	0	5	0	0	4	0
4	0	4	12 80	0	4	0	0	3	3 20
3	0	3	9 60	0	3	0	0	2	6 40
2	0	2	6 40	0	2	0	0	1	9 60
1	0	1	3 20	0	1	0	0	0	12 80

Bankgeld.	PCt. 3	2	1
Gs. 40	1 4 0	0 16 0	0 8 0
30	0 18 0	0 12 0	0 6 0
20	0 12 0	0 8 0	0 4 0
10	0 6 0	0 4 0	0 2 0
9	0 5 6 40	0 3 9 60	0 1 12 80
8	0 4 12 80	0 3 3 20	0 1 9 60
7	0 4 3 20	0 2 12 80	0 1 6 40
6	0 3 9 60	0 2 6 40	0 1 3 20
5	0 3 0	0 2 0	0 1 0
4	0 2 6 40	0 1 9 60	0 0 12 80
3	0 1 12 80	0 1 3 20	0 0 9 60
2	0 1 3 20	0 0 12 80	0 0 6 40
1	0 0 9 60	0 0 9 40	0 0 3 20

Bankgeld.	PCt. 15/16	7/8	13/16	3/4
Gs. 40	0 7 8	0 7 0	0 6 8	0 6 0
30	0 5 10	0 5 4	0 4 14	0 4 8
20	0 3 12	0 3 8	0 3 4	0 3 0
10	0 1 14	0 1 12	0 1 10	0 1 8
9	0 1 11	0 1 10 80	0 1 7 40	0 1 5 60
8	0 1 8	0 1 8 40	0 1 4 80	0 1 3 20
7	0 1 5	0 1 3 60	0 1 2 20	0 1 0 80
6	0 1 2	0 1 0 80	0 0 15 60	0 0 14 40
5	0 0 15	0 0 14	0 0 13	0 0 12
4	0 0 12	0 0 11 20	0 0 10 40	0 0 9 60
3	0 0 9	0 0 8 40	0 0 7 80	0 0 7 20
2	0 0 6	0 0 5 60	0 0 5 20	0 0 4 80
1	0 0 3	0 0 2 80	0 0 2 60	0 0 2 40

Bankgeld.	PCt. 11/18	1/2	9/18	1/2
Gs. 40	0 5 8	0 5 0	0 4 8	0 4 0
30	0 4 2	0 3 12	0 3 6	0 3 0
20	0 2 12	0 2 8	0 2 4	0 2 0
10	0 1 6	0 1 4	0 1 2	0 1 0
9	0 1 3 80	0 1 2	0 1 0 20	0 0 14 40
8	0 1 1 60	0 1 0	0 0 14 40	0 0 12 80
7	0 0 15 40	0 0 14	0 0 12 60	0 0 11 20
6	0 0 13 20	0 0 12	0 0 10 80	0 0 9 60
5	0 0 11	0 0 10	0 0 9	0 0 8
4	0 0 9 80	0 0 8	0 0 7 20	0 0 6 40
3	0 0 6 60	0 0 6	0 0 5 40	0 0 4 80
2	0 0 4 40	0 0 4	0 0 3 60	0 0 3 20
1	0 0 2 20	0 0 2	0 0 1 80	0 0 1 60

Bankgeld.	PCt. ⅛	⅛	⅛	¼
Gs. 40	0 3 8	0 3 6	0 2 8	0 2 0
30	0 2 10	0 2 4	0 1 14	0 1 8
20	0 1 12	0 1 8	0 1 4	0 1 0
10	0 0 14	0 0 12	0 0 10	0 0 8
9	0 0 12 60	0 0 10 80	0 0 9	0 0 7 20
8	0 0 11 20	0 0 9 60	0 0 8	0 0 6 40
7	0 0 9 80	0 0 8 40	0 0 7	0 0 5 60
6	0 0 8 40	0 0 7 20	0 0 6	0 0 4 80
5	0 0 7	0 0 6	0 0 5	0 0 4
4	0 0 5 60	0 0 4 80	0 0 4	0 0 3 20
3	0 0 4 20	0 0 3 60	0 0 3	0 0 2 40
2	0 0 2 80	0 0 2 40	0 0 2	0 0 1 60
1	0 0 1 40	0 0 1 20	0 0 1	0 0 0 80

Bank-

Bankgeld.	PCt.	1/16	1/8	1/16	3/16
Gs. 40	0 1 8	0 1 0	0 0 ½	0 0 6 40	
30	0 1 2	0 0 12	0 0 6	0 0 4 80	
20	0 0 12	0 0 8	0 0 4	0 0 3 20	
10	0 0 6	0 0 4	0 0 2	0 0 1 60	
9	0 0 5 40	0 0 3 60	0 0 1 80	0 0 1 44	
8	0 0 4 80	0 0 3 20	0 0 1 60	0 0 1 28	
7	0 0 4 20	0 0 2 80	0 0 1 40	0 0 1 12	
6	0 0 3 60	0 0 2 40	0 0 1 20	0 0 0 96	
5	0 0 3	0 0 2	0 0 1	0 0 0 80	
4	0 0 2 40	0 0 1 60	0 0 0 80	0 0 0 64	
3	0 0 1 80	0 0 1 20	0 0 0 60	0 0 0 48	
2	0 0 1 20	0 0 0 80	0 0 0 40	0 0 0 32	
1	0 0 0 60	0 0 0 40	0 0 0 20	0 0 0 16	

Bankgeld.	PCt 6			5			4		
Stuiv. 10	0	0	9 60	0	0	8	0	0	6 40
9	0	0	8 64	0	0	7 20	0	0	5 76
8	0	0	7 68	0	0	6 40	0	0	5 12
7	0	0	6 72	0	0	5 60	0	0	4 48
6	0	0	5 76	0	0	4 80	0	0	3 84
5	0	0	4 80	0	0	4	0	0	3 20
4	0	0	3 84	0	0	3 20	0	0	2 56
3	0	0	2 88	0	0	2 40	0	0	1 92
2	0	0	1 92	0	0	1 60	0	0	1 28
1	0	0	0 96	0	0	0 80	0	0	0 64
Penning. 8	0	0	0 48	0	0	0 40	0	0	0 32

Bankgeld.	PCt. 3	2	1
Stuiv. 10	0 0 4 80	0 0 3 20	0 0 1 60
9	0 0 4 32	0 0 2 88	0 0 1 44
8	0 0 3 84	0 0 2 56	0 0 1 28
7	0 0 3 36	0 0 2 24	0 0 1 12
6	0 0 2 88	0 0 1 92	0 0 0 96
5	0 0 2 40	0 0 1 60	0 0 0 80
4	0 0 1 92	0 0 1 28	0 0 0 64
3	0 0 1 44	0 0 0 96	0 0 0 48
2	0 0 0 96	0 0 0 64	0 0 0 32
1	0 0 0 48	0 0 0 32	0 0 0 16
Penning. 8	0 0 0 24	0 0 0 16	0 0 0 8

Bankgeld.	PCt	¼	½	¾	1
Stuiv. 10	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 1
	5	4	8	12	20
9	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 1
	35	26	17	9	1
8	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 1	0 0 0
	28	12	4	16	6
7	0 0 1	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	21	9	9	8	7
6	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	14	8	4	3	2
5	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	7	7	5	4	3
4	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	6	5	4	3	2
3	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	4	4	3	2	2
2	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	3	2	2	2	1
1	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	1	1	1	1	1
Penning. 8	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
	1	1	1	1	1

Bankgeld.	PCt.	⅞	¾	⅝	½
Stuiv. 10	0 0 1 10	0 0 1	0 0 0 90	0 0 0 80	
9	0 0 0 9	0 0 0 90	0 0 0 81	0 0 0 72	
8	0 0 0 88	0 0 0 80	0 0 0 72	0 0 0 64	
7	0 0 0 7	0 0 0 70	0 0 0 63	0 0 0 56	
6	0 0 0 66	0 0 0 60	0 0 0 54	0 0 0 48	
5	0 0 0 55	0 0 0 50	0 0 0 45	0 0 0 40	
4	0 0 0 44	0 0 0 40	0 0 0 36	0 0 0 32	
3	0 0 0 33	0 0 0 30	0 0 0 27	0 0 0 24	
2	0 0 0 22	0 0 0 20	0 0 0 18	0 0 0 16	
1	0 0 0 11	0 0 0 10	0 0 0 9	0 0 0 8	
Penning. 8	0 0 0 5	0 0 0 5	0 0 0 4½	0 0 0 4	

Bankgeld.	PCt.	1/16	1/8	5/16	1/4
Stuiv. 10	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		70	60	50	40
9	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		63	54	45	36
8	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		56	48	40	32
7	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		49	42	35	28
6	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		42	36	30	24
5	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		35	30	25	20
4	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		28	24	20	16
3	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		21	18	15	12
2	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		14	12	10	8
1	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		7	6	5	4
Penning 8	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
		3½	3	2½	2

Bank-

Bankgeld.	PCt.	1/15	1/10	1/20
Stuiv. 10	0 0 0	0 0 0 30	0 0 0 20	0 0 0 10	0 0 0 8
9	0 0 0	0 0 0 27	0 0 0 18	0 0 0 9	0 0 0 7 1/2
8	0 0 0	0 0 0 24	0 0 0 16	0 0 0 8	0 0 0 6 2/3
7	0 0 0	0 0 0 21	0 0 0 14	0 0 0 7	0 0 0 5 5/6
6	0 0 0	0 0 0 18	0 0 0 12	0 0 0 6	0 0 0 4 2/3
5	0 0 0	0 0 0 15	0 0 0 10	0 0 0 5	0 0 0 4
4	0 0 0	0 0 0 12	0 0 0 8	0 0 0 4	0 0 0 3 1/3
3	0 0 0	0 0 0 9	0 0 0 6	0 0 0 3	0 0 0 2 1/2
2	0 0 0	0 0 0 6	0 0 0 4	0 0 0 2	0 0 0 1 2/3
1	0 0 0	0 0 0 3	0 0 0 2	0 0 0 1	0 0 0 5/6
Penning 8	0 0 0	0 0 0 1 1/2	0 0 0 1	0 0 0 1/2	0 0 0 1/3

VAN DE LINGOTTEN.

Om de baetzucht, zoo veel mogelijk, tegentegaen, werden 'er voormaels onder het beſtuur der Heeren Commisſarisſen van de Wisſelbank, voor de *goud en zilverdraed trekkers*, door haren Eſſaieur gegoten en toebereid, vierderlei ſoorten van vierkante ſtaven Zilvers, ter dikte van 2 duimen en lengte van 2 voeten, welke ſtaven LINGOTTEN genoemt, met het wapen der ſtad beſtempeld, en, met letters ter onderſcheiding geteekent werden. FF beteekende de allerfijnſte ſoort, en hield in eſſaij 11 penn. 23 grein. F, 11 penn. 22 grein. G, 11 penn. 18 grein. GG, 11 penn. 16½ grein, en ijder Lingot was gemeenlijk 36 marken zwaer. De laetſte ſoort diende alleen tot gouddraed, want men weet dat het gouddraed van verguld zilver getrokken word, waerop dan rondom ijder grove Lingot van vijf tot 3½ oncen gouds gelegt wordt, waer van men de eerſte ſoort *hoog* en de tweede *laag goud* noemt Voorts werden die Lingotten *gegroſeert*; waertoe beëedigde perſoonen waren aengeſteld, beſtaende hier in, dat zij door middel van een molen, door een paerd omgedreven, tot eene verbazende lengte werden uitgerekt, 't welk daerna door de goud- en zilverdraed trekkers door kleiner en kleiner gaetjes tot nog verbazender dunte gebracht werd, waer na het dus gerekte draed op een Pletmolen plat gemaekt, en om een zijden draed geſponnen word. De lekkagie of het afval pleeg aen de bank te rug gegeven te kunnen worden tot drie ſtuivers op het mark troijs minder als de Lingotten aldaer gekost hadden. Dog ſedert geruimen tijd vind men in deze ſtad geheel

geen

geen Grosſeermolens meer, ook worden 'er geene Lingotten meer, uit de Wisſelbank gehaelt, en men krijgt het gegrosſeerd zilver van Haerlem, alwaer een Grosſeermolen is. Echter zijn hier nog eenige weinige Fabriqueurs van goud- en zilverdraed, en alzoo wij waerſchijnlijk geene gelegenhend zullen vinden om van deze trafijk nader te gewagen, zullen wij alhier inlaſchen het Placaet den 17 Meij 1776 tegen het ſpinnen van valsch goud- en zilverdraed gepubliceerd, luidende als volgt:

„ De STAATEN GENERAAL DER VER-
„ EENIGDE NEDERLANDEN, allen den
„ genen die deze zullen zien of hooren lezen,
„ ſalut: doen te weten, alzoo tot Onze ken-
„ nisſe gekomen is, dat, hoe zeer het fijn
„ Goud- en Zilverdraed hier te Lande altoos is ge-
„ ſponnen geworden op Zijde, mitsgaders de fijne
„ Goude en Zilvere Galonnen of Paſsementen,
„ welke hier te Lande zijn gemaakt geworden, al-
„ toos zijn gefabriceert op een Zijdeſcheering;
„ als mede dat het valſche Draed hier te Lande
„ nimmer heeft mogen worden geſponnen dan op
„ Garen, en dito Galonnen of Paſsementen gefa-
„ briceert dan op een Garenſcheering, waer door
„ het fijne van het valſche altoos is te onderſchei-
„ den, men ſedert eenigen tijd hier te Lande heeft
„ begonnen valsch Goud- en Zilverdraad niet op
„ Gare, maar op Zijde te laten ſpinnen; mitsga-
„ ders dito Galonnen of Paſsementen niet op een
„ Gare, maar op een Zijdeſchering te doen fa-
„ briceren, en daar door een Fabrijk van valsch
„ Goud- en Zilverdraat, mitsgaders van dito Ga-
„ lonnen of Paſsementen hier te Lande op te
„ rigten, zoo weinig van het fijne Draad en

„ Galon of Pasſementen onderſcheiden, dat niet
„ alleen minkundigen daar door kunnen worden
„ bedrogen, maar zelfs de Fabriqueurs het in-
„ voegen boven gemeld gemaakte valsch Draad
„ en Galon van het fijne weinig weten te on-
„ derſcheiden, en waar door dus de deure word
„ opengezet, dat 's Lands Ingezetenen zeer no-
„ tabel zouden kunnen worden bedrogen, de
„ Fabrijk van fijn Goud- en Zilverdraad,
„ mitsgaders van dito Galonnen of Pasſemen-
„ ten hier te Lande met der tijd totaal geruï-
„ neert, en eindlijk het vertrouwen der Bui-
„ tenlanders op de deugzaamheid der boven-
„ gemelde Hollandſche Fabrijken, uit welkers
„ hoofde verſcheiden conciderable verzendingen
„ van Goud- en Zilverdraad van hier naar de
„ Oost en West zijn en worden gedaan, geheel
„ weggenomen.

„ ZOO IS 'T, dat Wij, om daar tegen te
„ voorzien, hebben goedgevonden te ſtatueren,
„ zoo als Wij ſtatueren bij dezen, dat voor-
„ taan, gelijk het fijn Goud- en Zilverdraad
„ hier te Lande gewerkt wordende, niet anders
„ dan op Zijde word geſponnen, mitsgaders de
„ dito Galonnen of Pasſementen altoos op een
„ Zijdeſchering zijn gemaakt, het valſche Goud-
„ en Zilverdraad op Gare geſponnen, mitsgaders
„ de dito Galonnen of Pasſementen op eene Ga-
„ re, ten minſten op eene florette Garenſchering
„ moet worden gefabriceert, met dien verſtande
„ nogtans, dat wanneer men valsch Draad op een
„ florette Gareſchering bewerkt, alsdan in Biezen
„ van het Galon een Kenteeken van een Draad
„ rood Garen door de geheele lengte van het Ga-
„ lon moet loopen, op pœne dat alle en een ijge-
„ lijk, die na de Publicatie dezes zoude mogen

„ wer-

„ werden bevonden eenig valsch Goud- of Zil-
„ verdraad op Zijde gesponnen te hebben, laten
„ of doen maken, mitsgaders eenige dito Ga-
„ lonnen of Pasfementen op eene Zijdeschering
„ te hebben doen fabriceren, en eindelijk het
„ valsche met het fijne in eenig werk, hoe ge-
„ naamd, te hebben vermengt, of ook het bo-
„ vengemelde Draad, Galon of Pasfementen,
„ het zij hier te lande of elders gemaakt, te
„ hebben gedebiteert of verkogt, en daar van
„ kan worden overtuigd, vervallen zal wezen
„ in een boete van duizend Gulden de eerste-
„ maal, en daar na van drie duizend Gulden,
„ te appliceren een derde voor den Aanbrenger,
„ een derde voor den Officier, die de calange zal
„ doen, en het overige derde voor den Armen
„ ter Plaatse daar de calange geschieden zal.
„ Interdicerende wijders alle Pasfement-Wer-
„ kers, Spinders en Spinsters om het boven-
„ gemelde valsche op Zijde te spinnen, of op
„ een Zijdeschering te bewerken, onder wat
„ pretext het ook zoude mogen wezen, op
„ pœne van drie honderd Gulden voor de eer-
„ stemaal, en daar na van duizend Gulden,
„ te verdeelen als voren is gezegd, en inge-
„ vallen van onvermogen tot het betalen van
„ de voorsz. boete, op pœne van arbitraire
„ correctie, na exigentie van zaken, &c".

ZESDE KAPITTEL.

Van de Bank van Leening, Gemeenlijk Genaamd Lomberd

De naem van Lomberd, of Lombaerd schijnd ontleend te zijn van de Lomberden of Lombaer-

baerden, die de eerſte of meeste waren welke in de dertiende eeuwe, en tot aen de veertiende en vijftiende eeuw toe, zich naer Holland begaven, om daer aen behoeftigen geld tot hoogen intrest opteſchieten. Deze lieden maekten het zoo grof, dat bij eene Keure van den zesden Januarij 1477 belast werd hen geenen woeker, of intrest te betalen, en geene panden bij hen ter beleening te brengen. In 't jaar 1547 beſloot men hen ten lande uittejagen, dog zij waren 'er te zeer noodig, en ſchoon zij in zeer diepe verachting waren, prees nochtans Willem Prins van Oranje in het jaar 1578. zekeren Francois Maſaſia, aen, tot het houden eener tafel van leeninge. Vervolgens hebben andere na hem ook nog Octroij daertoe gehad, en de laetſte Bankhouder in 't jaar 1611. zegt men dat wel 33⅓ PCt. des jaers trok. Niet tegenſtaende alle verzoeken door hem gedaan om nog voor 20 jaren te mogen continueren, beſloten mijn Heeren van de Vroedſchap om de leentafel ten bate en ſchade der ſtede te laten waernemen, ſtellende reeds op den 22ſten April des jaer 1614. twee Commisſarisſen aen, om het voorname toezigt over dezelve te hebben. Sedert is bij verſcheiden Placaten, en onder anderen bij die van den 24 December 1682, en 27 Januarij 1684, bepaeld, „ dat niemand in zijn eigen huis Lom„ bert zal mogen houden", en nu nog laetst, den 25 Januarij 1776, bij Ampliatie en Alteratie van de voormelde Keure, geſtatueert, „ dat „ niemand, wie hij zij, buiten de Bank van „ Leening, en de gequalificeerde Inbrengers, „ eenige goederen tot pand zal mogen aanne„ men of beleenen, onder de ſomma van vijf„ tig gulden, en dat van beleeningen tot hooger

„ ſom-

„ ſommen, geen hooger intrest zal mogen „ genomen worden dan een half per cent „ 's maands".

Nu werd de Lomberd van de huizen der particuliere Bankhouders verplaetst, in het turfhuis der *huiszitten* aan de Oude Zijde; dat in den jare 1548, op eene openplaets van het *Maria Magdalena* Klooster, in de Nes geſtigt was, ſtaende nu tuſchen de *Fluweele Burgwal* en *de Nes*, waer langs een ſteegje loopt, dat tegenwoordig het *Lombertſteegje* genaemt word.

In 't jaer 1616 is dit huis tot eene Bank van Leening bekwaem gemaekt, na de jongſte uitlegging der ſtad met een geheel nieuw gebouw vergroot, en van tijd tot tijd merkelijk verbeterd en betimmert. Dat het oogmerk dezer ſtigtinge zij den geld-benoodigden, om geringe baet, met geld bijteſtaen, en daer door allen woeker te voorkomen, blijkt uit het opſchrift boven een der ingangen, luidende aldus:

Tot beſtulp der Noodt-druftigen is hier geſtelt
De Banck van Leninghe voor een clein gelt.

Dit gebouw is in verſcheiden verdiepingen, en vertrekken verdeeld, alwaer Commisſarisſen vergaderen, en de panden bewaert worden, die alle naer rang van tijd in orde geſchikt leggen. Men kan in het zelve ter beleening brengen, Kleederen, Koopmanſchappen, Goud, en Zilverwerk, Linnen en Wolle, Edelgeſteenten, Koper, Tin, Boeken, en allerleie ſoort van Huisraden. Voor de aldaer ingebrachte panden moeten de zoogenaemde *Zoekers* of *Pandbewaerders*, die over de Panden van 10 ſtuivers af tot 96 gulden toe, negen in getalle zijn, inſtaen, en ver-

vergoeden het geen door hunne onachtzaemheid vermist word. Niet alleen verſchaft deze Bank geld op bij haer ingebrachte panden, maer zelf kan zij het doen op goederen en waaren die in der Kooplieden pakhuizen leggen, het welk ſedert vele jaren echter niet meer geſchied. Zij is verdeeld in *groote* en *kleine* Bank; bij de eerſte worden alleen beleent panden boven hondert gulden waerdig, en bij de tweede, die van 10 ſtuivers tot 96 gulden. Voor alle welker herlevering, op het vertoonen van het lombertbriefje, de ſtad borg blijft, en kunnen de verzette panden ten allen tijde worden te rug gekregen mits betalende de genoten penningen en den verſchenen intrest, welke laetſte altoos van de geheele maend gerekent word, waer in men getreden is.

De afhaling of het losſen der verzette panden moet binnen een jaer en zes weken geſchieden, of men moet de beleening, door het betalen van den verſchenen intrest, hebben geprolongeert, zonder dat, verkoopt de Lombert dezelve, zes weken daer na in 't openbaer. Wat 'er na aftrek van intrest en kosten meer overblijft als de verſtrekte ſom, word ter dispoſitie van den eigenaer een jaer lang bewaert, voor dien tijd niemand opdagende, vervalt het aen den armen.

Alle weken worden drie openbare verkoopdagen gehouden, en het daer gekogte moet binnen zes weken betaeld worden. Wanneer de koopers in het afhalen nalatig blijven, verkoopt men die goederen bij de naeste veiling op nieuw, en de ſchade die 'er op mogt vallen komt ten laste des eerſten koopers, zonder dat hij, ingevalle van winst, daer aen eenig deel hebbe.

Geſtolen goederen ingebragt en beleend zijnde, kun-

kunnen door de eigenaers weder gekregen worden, op het vertoonen van het bewijs van eigendom, en het betalen der verſtrekte penningen.

Wijders is bij eene keure van den 27 Januarij 1784 geſtatueert: „ dat alle Inbrengers en In„ brengſters van de Bank van Leening eenig „ Goud- of Zilverwerk, Kleederen of andere za„ ken, hoe ook genaemd, welke hun Weeskin„ deren, onder welk voorwendſel het ook zij, „ al ware het dat zij voorgaven zulks van hun„ ne Bazen of Meesters te wezen, en op hunne „ orde te geſchieden, aangeboden wordende, „ beleenende, gehouden zullen zijn, uitterlijk „ binnen den tijd van agt dagen, daar van aan „ Regenten of beſtierders van de respectieve „ Godshuizen aangeving te doen, en de gere„ quireerde informatien van zoodanige Wees„ kinderen te geven; wanneer het aan Regenten „ of Beſtierders derzelve Huizen, des goedvin„ dende, zal vrijſtaan het zoo alzoo beleen„ de, door de voorſchreven Inbrengers, of In„ brengſters, te rug te laten bezorgen, tegen „ reſtitutie van de daar op verſtrekte penningen, „ met eene augmentatie van 10 perCent, op „ pœne van bij faute van voorſchreven aange„ ving te zullen verbeuren eene boete van *f* 12 -- „ voor ijder ſtuk, het welk zij, invoegen „ voormeld, beleend zullen hebben."

Volgens eene Keur van den 30 Januarij 1682. konnen de panden, bij het vermiſſen der Leencedullen, of Lombertbriefjes, *onder borgtogt* worden geligt, welke Keur den 28 Januarij 1772 is geamplieert, en daar bij teffens geſtatueert, dat ingevalle eenige panden, door een Inbrenger of Inbrengſter beleent en in de Bank gebracht,

door

door Heeren Commisſarisſen als voren onder borgtogt mochten zijn ontſlagen; de houders der beleencedullen, op die goederen vermeenende recht van eigendom te hebben, niet zullen vermogen den Inbrenger of Inbrengſter tot reſtitutie of betaling der panden te dagvaerden, maer zullen zij Commisſarisſen van de Bank van Leening daer over mogen aenſpreken.

Van deze Inbrengers of Inbrengſters zijn 'er vijftig op Nommers en de overigen op Letters aengeſteld, die, door de ganſche ſtad verſpreid, als Makelaers van beleeningen, kunnen aengemerkt worden, en voor welker huizen gemeenlijk een bordje uithangt waarop te lezen ſtaet, *Hier gaet men in de Bank van Leeninge.* Wie nu niet zelf in de Lombert gaen wil, kan zijn pand aen een dezer perſonen overgeven, en de begeerde ſom, zoo die billijk is, van hen 'er op ontfangen, want de Waerdijns der Bank zien na, of het verſtrekte niet te veel is, wanneer de voormelde Inbrengers de panden in de Lombert brengen; zijnde zij gehouden dat denzelfden dag te doen waer op zij die ontfangen.

Voorts zijn 'er reeds ſedert vele jaren vijf Commisſarisſen die het opperſtuur dezer Bank hebben. Een Concherge of eerſte Suppoost, dat is de Opperboekhouder. Een Kasſier der groote Panden. Een Kasſier der kleine Panden. Zes Beleeners. Een Boekhouder. Een Contrarolleur. Een Waerdijn tot het waerdeeren, van Goud, Zilver, en Edelgeſteenten. Vier Losſers. Een Intrestrekenaer en Adjunct. Een Contrarolleur en Boekhouder van de Losſerskamer. De bedienden worden van ſtads wege betaeld.

De noodige penningen tot het houden dezer Bank van Leening werden wel eer op intrest op-

opgenomen, dog ſedert meer dan tagtig jaren is zij met geen zoodanige ſchuld belast, maer bezit zelf meer dan een milhoen gulden.

De Intrest die van het genoten geld op beleende panden betaeld word, en welke eertijds hooger plag te zijn, is thans:

Van Panden waer op onder de honderd gulden verſtrekt is, een penning van ijder gulden ter weke, makende van *f* 100 in het jaer *f* 16. 5 of . . . 16¼ per cento.

Van *f* 100 tot *f* 475 . . 7⅓ per cento.
Van *f* 500 en daer boven 6 per cento.

En vermits van zulken hoogen intrest, als de panden van minder als honderd gulden betalen moeten, weinige tafels gevonden worden, zoo volgt 'er hier een tegen eenen penning van ijder gulden 'sweeks, of 16¼ PCt. in 't jaer uitgerekent, die geene verdere verklaring behoeft, kunnende de gebroken ſommen door additie gevonden worden.

Gl.	1 Week.			2 Week.			3 Week.			4 Week.		
	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p	gl.	st.	p.
100	-	6	4	-	12	8	-	18	12	1	5	-
90	-	5	10	-	11	4	-	16	14	1	2	8
80	-	5	-	-	10	-	-	15	-	1	-	-
70	-	4	6	-	8	12	-	13	2	-	17	8
60	-	3	12	-	7	8	-	11	4	-	15	-
50	-	3	2	-	6	4	-	9	6	-	12	8
40	-	2	8	-	5	-	-	7	8	-	10	8
30	-	1	14	-	3	12	-	5	10	-	7	8
20	-	1	4	-	2	8	-	3	12	-	5	-
10	-	-	10	-	1	4	-	1	14	-	2	8
9	-	-	9	-	1	2	-	1	11	-	2	4
8	-	-	8	-	1	-	-	1	8	-	2	-
7	-	-	7	-	-	14	-	1	5	-	1	12
6	-	-	6	-	-	12	-	1	2	-	1	8
5	-	-	5	-	-	10	-	-	15	-	1	4
4	-	-	4	-	-	8	-	-	12	-	1	-
3	-	-	3	-	-	6	-	-	9	-	-	12
2	-	-	2	-	-	4	-	-	6	-	-	8
1	-	-	1	-	-	2	-	-	3	-	-	4

Gl.	5 Week.			6 Week.			7 Week.			8 Week.		
	gl.	st.	p	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.
100	1	11	4	1	17	8	2	3	12	2	10	-
90	1	8	2	1	13	12	1	19	6	2	5	-
80	1	5	-	1	10	-	1	15	-	2	-	-
70	1	1	14	1	6	4	1	10	10	1	15	-
60	-	18	12	1	2	8	1	6	4	1	10	-
50	-	15	10	-	18	12	1	1	14	1	5	-
40		12	8	-	15	-	-	17	8	1	-	-
30	-	9	6	-	11	4	-	13	2	-	15	-
20	-	6	4	-	7	8	-	8	12	-	10	-
10	-	3	2	-	3	12	-	4	6	-	5	-
9	-	2	13	-	3	6	-	3	15	-	4	8
8	-	2	8	-	3	-	-	3	8	-	4	-
7	-	2	3	-	2	10	-	3	1	-	3	8
6	-	1	14	-	2	4	-	2	10	-	3	-
5	-	1	9	-	1	14	-	2	3	-	2	8
4	-	1	4	-	1	8	-	1	12	-	2	-
3	-	-	15	-	1	2	-	1	5	-	1	8
2	-	-	10	-	-	12	-	-	14	-	1	-
1	-	-	5	-	-	6	-	-	7	-	-	8

Gl.	9 Week.			10 Week.			11 Week.			12 Week.		
	gl.	ſt.	p	gl.	ſt.	p	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.
100	2	16	4	3	2	8	3	8	12	3	15	-
90	2	10	10	2	16	4	3	1	14	3	7	8
80	2	5	-	2	10	-	2	15	-	3	-	-
70	1	19	6	2	3	12	2	8	2	2	12	8
60	1	13	12	1	17	8	2	1	4	2	5	-
50	1	8	2	1	11	4	1	14	6	1	17	8
40	1	2	8	1	5	-	1	7	8	1	10	-
30	-	16	14	-	18	12	1	-	10	1	2	8
20	-	11	4	-	12	8	-	13	12	-	15	-
10	-	5	10	-	6	4	-	6	14	-	7	8
9	-	5	1	-	5	10	-	6	3	-	6	12
8	-	4	8	-	5	-	-	5	8	-	6	-
7	-	3	15	-	4	6	-	4	13	-	5	8
6	-	3	6	-	3	12	-	4	2	-	4	8
5	-	2	13	-	3	2	-	3	7	-	3	12
4	-	2	4	-	2	8	-	2	12	-	3	-
3	-	1	11	-	1	14	-	2	1	-	2	4
2	-	1	2	-	1	4	-	1	6	-	1	8
1	-	-	9	-	-	10	-	-	11	-	-	12

Gl.	13 Week.			14 Week.			15 Week.			16 Week.		
	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.
100	4	1	4	4	7	8	4	13	12	5	-	-
90	3	13	2	3	18	12	4	4	6	4	10	
80	3	5	-	3	10	-	3	15	-	4	-	-
70	2	16	14	3	1	4	3	5	10	3	10	-
60	2	8	12	2	12	8	2	16	4	3	-	-
50	2	-	10	2	3	12	2	6	14	2	10	-
40	1	12	8	1	15	-	1	17	8	2	-	-
30	1	4	6	1	6	4	1	8	2	1	10	-
20	-	16	4	-	17	8	-	18	12	1	-	-
10	-	8	2	-	8	12	-	9	6	-	10	-
9	-	7	5	-	7	14	-	8	7	-	9	-
8	-	6	8	-	7	-	-	7	8	-	8	-
7	-	5	11	-	6	2	-	6	9	-	7	-
6	-	4	14	-	5	4	-	5	10	-	6	-
5	-	4	1	-	4	6	-	4	11	-	5	-
4	-	3	4	-	3	8	-	3	12	-	4	-
3	-	2	7	-	2	10	-	2	13	-	3	-
2	-	1	10	-	1	12	-	1	14	-	2	-
1	-	-	13	-	-	14	-	-	15	-	1	-

Gl.	17 Week.			18 Week.			19 Week.			20 Week.		
	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.
100	5	6	4	5	12	8	5	18	12	6	5	-
90	4	15	10	5	1	4	5	6	14	5	12	8
80	4	5		4	10	-	4	15	-	5	-	-
70	3	14	6	3	18	12	4	3	2	4	7	8
60	3	3	12	3	7	8	3	11	4	3	15	-
50	2	13	2	2	16	4	2	19	6	3	2	8
40	2	2	8	2	5	-	2	7	8	2	10	-
30	1	11	14	1	13	12	1	15	10	1	17	8
20	1	1	4	1	2	8	1	3	12	1	5	-
10	-	10	10	-	11	4	-	11	14	-	12	8
9	-	9	9	-	10	2	-	10	11	-	11	4
8	-	8	8	-	9	-	-	9	8	-	10	-
7	-	7	7	-	7	14	-	8	5	-	8	12
6	-	6	6	-	6	12	-	7	2	-	7	8
5	-	5	5	-	5	10	-	5	15	-	6	4
4	-	4	4	-	4	8	-	4	12	-	5	-
3	-	3	3	-	3	6	-	3	9	-	3	12
2	-	2	2	-	2	4	-	2	9	-	2	8
1	-	1	1	-	1	2	-	1	3	-	1	4

Gl.	21 Week.			22 Week.			23 Week.			24 Week.		
	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.
100	6	11	4	6	17	8	7	3	12	7	10	-
90	5	18	2	6	3	12	6	9	6	6	15	-
80	5	5	-	5	10	-	5	15	-	6	-	-
70	4	11	14	4	16	4	5	-	10	5	5	-
60	3	18	12	4	2	8	4	6	4	4	10	-
50	3	1	10	3	8	12	3	11	14	3	15	-
40	2	12	8	2	15	-	2	17	8	3	-	-
30	1	19	6	2	1	4	2	3	2	2	5	-
20	1	6	4	1	7	8	1	8	12	1	10	-
10	-	13	2	-	13	12	-	14	6	-	15	-
9	-	11	13	-	12	6	-	12	15	-	13	8
8	-	10	8	-	11	-	-	11	8	-	12	-
7	-	9	3	-	9	10	-	10	1	-	10	8
6	-	7	14	-	8	4	-	8	10	-	9	-
5	-	6	9	-	6	14	-	7	3	-	7	8
4	-	5	4	-	5	8	-	5	12	-	6	-
3	-	3	15	-	4	2	-	4	5	-	4	8
2	-	2	10	-	2	12	-	2	14	-	3	-
1	-	1	5	-	1	6	-	1	7	-	1	8

Gl.	25 Week.			26 Week.			27 Week.			28 Week.		
	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.
100	7	16	4	8	2	8	8	8	12	8	15	-
90	7	-	10	7	6	4	7	11	14	7	17	8
80	6	5	-	6	10		6	15		7	-	-
70	5	9	6	5	13	12	5	18	12	6	2	8
60	4	13	12	4	17	8	5	1	4	5	5	-
50	3	18	2	4	1	4	4	4	6	4	7	8
40	3	2	8	3	5	-	3	7	8	3	10	-
30	2	6	14	2	8	12	2	10	10	2	12	8
20	1	11	4	1	12	8	1	13	12	1	15	-
10	-	15	10	-	16	4	-	16	14	-	17	8
9	-	14	1	-	14	10	-	15	3	-	15	12
8	-	12	8	-	13	-	-	13	8	-	14	-
7	-	10	15	-	11	6	-	11	13	-	12	4
6	-	9	6	-	9	12	-	10	2	-	10	8
5	-	7	13	-	8	2	-	8	7	-	8	12
4	-	6	4	-	6	8	-	6	12	-	7	-
3	-	4	11	-	4	14	-	5	1	-	5	4
2	-	3	2	-	3	4	-	3	6	-	3	8
1	-	1	9	-	1	19	-	1	11	-	1	12

Gl.	29 Week.			30 Week.			31 Week.			32 Week.		
	gl.	ſt.	p.	gl	ſt.	p	gl.	ſt.	p.	gl	ſt.	p.
100	9	1	4	9	7	8	9	13	12	10	-	-
90	8	3	2	8	8	12	8	14	6	9	-	-
80	7	5	-	7	10	-	7	15	-	8	-	-
70	6	6	14	6	11	4	6	15	10	7	-	-
60	5	8	12	5	12	8	5	16	4	6	-	-
50	4	10	10	4	13	12	4	16	14	5	-	-
40	3	12	8	3	15	-	3	17	8	4	-	-
30	2	14	6	2	16	4	2	18	2	3	-	-
20	1	16	4	1	17	8	1	18	12	2	-	-
10	-	18	2	-	18	12	-	19	6	1	-	-
9	-	16	5	-	16	14	-	17	7	-	18	-
8	-	14	8	-	15	8	-	15	8	-	16	-
7	-	12	11	-	13	2	-	13	9	-	14	-
6	-	10	14	-	11	4	-	11	10	-	12	-
5	-	9	1	-	9	6	-	9	11	-	10	-
4	-	7	4	-	7	8	-	7	12	-	8	-
3	-	5	7	-	5	10	-	5	13	-	6	-
2	-	3	10	-	3	12	-	3	14	-	4	-
1	-	1	13	-	1	14	-	1	15	-	2	-

Gl.	33 Week.			34 Week.			35 Week.			36 Week.		
	gl.	st.	p.	gl.	st.	p	gl.	st.	p	gl.	st.	p.
100	10	6	4	10	12	8	10	18	12	11	5	-
90	9	5	10	9	11	4	9	16	14	10	2	8
80	8	5	-	8	10		8	15	-	9	-	-
70	7	4	6	7	8	12	7	13	2	7	17	8
60	6	3	12	6	7	8	6	11	4	6	15	-
50	5	3	2	5	6	4	5	9	6	5	12	8
40	4	2	8	4	5	-	4	7	8	4	10	-
30	3	1	14	3	3	12	3	5	10	3	7	8
20	2	1	4	2	2	8	2	3	12	2	5	-
10	1	-	10	1	1	4	1	1	14	1	2	8
9	-	18	9	-	19	2	-	19	11	1	-	4
8	-	16	8	-	17	-	-	17	8	-	18	-
7	-	14	7	-	14	14	-	15	5	-	15	12
6	-	12	6	-	12	12	-	13	2	-	13	8
5	-	10	5	-	10	10	-	10	15	-	11	4
4	-	8	4	-	8	8	-	8	12	-	9	-
3	-	6	3	-	6	6	-	6	9	-	6	12
2	-	4	2	-	4	4	-	4	6	-	4	8
1	-	2	1	-	2	2	-	2	3	-	2	4

Gl.	37 Week.			38 Week.			39 Week.			40 Week.		
	gl.	st.	p.	gl.	st.	p	gl.	st.	p	gl.	st.	p.
100	11	11	4	11	17	8	12	3	12	12	10	-
90	10	8	2	10	13	12	10	19	6	11	5	-
80	9	5	-	9	10	-	9	15	-	10	-	-
70	8	1	14	8	6	4	8	10	10	8	15	-
60	6	18	2	7	2	8	7	6	4	7	10	-
50	5	15	10	5	18	12	6	1	14	6	5	-
40	4	12	1	4	15	-	4	17	8	5	-	-
30	3	9	6	3	11	4	3	13	2	3	15	-
20	2	6	4	2	7	8	2	8	12	2	10	-
10	1	3	2	1	3	12	1	4	6	1	5	-
9	1	-	13	1	1	6	1	1	15	1	2	8
8	-	18	8	-	19	-	-	19	8	1	-	-
7	-	16	3	-	16	10	-	17	1	-	17	8
6	-	13	14	-	14	4	-	14	10	-	15	-
5	-	11	9	-	11	14	-	12	3	-	12	8
4	-	9	4	-	9	8	-	9	12	-	10	-
3	-	6	15	-	7	2	-	7	5	-	7	8
2	-	4	10	-	4	12	-	4	14	-	5	-
1	-	2	5	-	2	6	-	2	7	-	2	8

Gl.	41 Week.			42 Week.			43 Week.			44 Week.		
	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.
100	12	16	4	13	2	8	13	8	12	13	15	-
90	10	10	10	11	17	4	12	1	14	12	7	8
80	10	5	1	10	10	-	10	15	-	11	-	-
70	8	19	6	9	3	12	9	8	2	9	12	8
60	7	13	12	7	16	8	8	1	4	8	5	-
50	6	8	2	6	11	4	6	14	6	6	17	8
40	5	2	8	5	5	-	5	7	8	5	10	-
30	3	16	14	3	18	12	4	-	10	4	2	8
20	2	11	4	2	12	8	2	13	12	2	15	-
10	1	5	10	1	6	4	1	6	14	1	7	8
9	1	3	1	1	3	10	1	4	3	1	4	12
8	1	-	8	1	1	-	1	1	8	1	2	-
7	-	16	15	-	18	6	-	18	13	-	19	4
6	-	15	6	-	15	11	-	16	9	-	16	8
5	-	12	15	-	12	4	-	13	7	-	13	12
4	-	10	6	-	10	8	-	10	12	-	11	-
3	-	7	11	-	7	14	-	8	1	-	8	4
2	-	5	5	-	5	4	-	5	6	-	5	8
1	-	2	12	-	2	10	-	2	11	-	2	12

Gl.	45 Week.			46 Week.			47 Week.			48 Week.		
	gl.	st.	p	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.
100	14	1	4	14	7	8	14	13	12	15	-	-
90	12	13	2	12	18	12	13	4	6	13	10	-
80	11	5	-	11	10	-	11	15	-	12	-	-
70	9	16	14	10	1	4	10	5	10	10	10	-
60	8	8	12	8	12	8	8	16	4	9	-	-
50	7	-	10	7	8	12	7	6	14	7	10	-
40	5	12	8	5	15	-	5	17	8	6	-	-
30	4	4	6	4	6	4	4	8	2	4	10	-
20	2	16	4	2	17	8	2	18	12	3	-	-
10	1	8	2	1	8	12	1	9	6	1	10	-
9	1	5	5	1	5	14	1	6	7	1	7	-
8	1	2	8	1	3	-	1	3	8	1	4	-
7	-	19	11	1	-	2	1	-	9	1	1	-
6	-	16	14	-	17	4	-	17	10	-	18	-
5	-	14	1	-	14	6	-	14	11	-	15	-
4	-	11	4	-	11	8	-	11	12	-	12	-
3	-	8	7	-	8	10	-	8	13	-	9	-
2	-	5	10	-	5	12	-	5	14	-	6	-
1	-	2	13	-	2	14	-	2	15	-	3	-

Gl.	49 Week.			50 Week.			51 Week.			52 Week.		
	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.	gl.	ſt.	p.
100	15	6	4	15	12	8	15	18	12	16	5	-
90	13	15	10	14	1	4	14	6	14	14	12	8
80	12	5	-	12	10	-	12	15	-	13	-	-
70	10	14	6	10	18	12	11	3	2	11	7	8
60	9	3	12	9	7	8	9	11	4	9	15	-
50	7	13	2	7	16	12	7	19	6	8	2	8
40	6	2	8	6	5	-	6	7	8	6	10	-
30	4	11	14	4	13	12	4	15	10	4	17	8
20	3	1	4	3	2	8	3	3	12	3	5	-
10	1	10	10	1	11	4	1	11	14	1	12	8
9	1	7	9	1	8	2	1	8	11	1	9	4
8	1	4	8	1	5	-	1	5	8	1	6	-
7	1	1	7	1	1	14	1	2	5	1	2	12
6	-	18	6	-	18	12	-	19	2	-	19	8
5	-	15	5	-	15	10	-	15	15	-	16	4
4	-	12	4	-	12	8	-	12	12	-	13	-
3	-	9	3	-	9	6	-	9	9	-	9	12
2	-	6	2	-	6	4	-	6	6	-	6	8
1	-	3	1	-	3	2	-	3	3	-	3	4

VAN DE BELEENINGEN.

Het is niet alleen In- en Verkoop die omtrent goederen plaets heeft, maer men bedient zich van dezelve meenigmalen, zonder die afteſtaen aen anderen, als een middel om zich geld te verſchaffen, en dit noemt men *beleenen*. Het beſtaet hier in, dat de eigenaers der goederen, door tuſſchenkomst van eenen Makelaer, van de *Renteniers* of *Beleenders*, eene zekere ſomme gelds opnemen, en daer voor, behalven de gewone verbintenis hunner Perſonen en Goederen, nog zekere bepaeldelijk genoemde Waaren of Koopmanſchappen verbinden.

De verſtrekte ſomma beſtaet gemeenlijk in drie vierde parten van de waerde der verbonden goederen, gerekent volgens den Couranten prijs ten tijde der beleeninge. Er word gemeenlijk een tijd bepaeld, zoo mede hoe veel intrest de geldheffer betalen zal, het welk meestal 4 per Cent in het jaer is. De pakhuishuren zijn voor rekening van den geldheffer, dog op dat de geldgever zeker zoude wezen van derzelver voldoening, en de goederen niet blootgeſteld aen arresten door den eigenaer der Zolders of Pakhuizen, als welke op dezelve uit dien hoofde gerechtigt is, zoo betaeld hij de huren, en de geldheffer belooft bij Contracte daer voor zekere ſomma des maends of in 't jaer aen den geldgever te zullen voldoen. Indien nu de Waaren in prijs verminderen, en daer door de waerde van het onderpant weiniger word, zoo is de geldheffer verpligt die mindere waerde, in geld, aen den geldgever op te leggen en betalen, weswegens meestal ook bepalingen worden gemaekt, dat is, goederen tegen 20 gulden per

100 ℔ beleent, en daer op 15 gulden verſtrekt, op *f* 16 komende te vallen, moet de geldheffer *f* 4 per 100 ℔ bijleggen, het welk genoemd word *Surpluſen* betalen.

Van deze Contracten zijn gedrukte formulieren, die gezegelt en bij de Boekverkoopers dezer Stede te bekomen zijn, van den navolgenden inhoud:

„ Ik ondergeſchreven beken mits dezen ſchuldig te wezen aen . . . . .
„ de ſomma van . . . voor Contant geld ten mijnen genoegen genoten;
„ welke voorſz. Somma van . . . .
„ ik aen . . . . . beloof kost- en
„ ſchadeloos te betalen in . . geld,
„ over . . Maenden na dato dezes precijs,
„ met den intreſt van dien, tegen . .
„ ten hondert in 't jaer; en ingevalle van prolongatie, tot de effectuele betaling toe. Hier
„ voor verbindende mijn Perſoon, en alle mijne goederen, geene uitgezondert, ſtellende dezelve ten bedwang van alle Heeren,
„ Rechten en Rechteren. In kennisſe der waerheid, heb ik dit met mijne hand onderteekent.
„ Actum in Amſterdam., . . . 17 . .

„ *N. N.*

Vervolgens word 'er onder aen geſteld: „ Dat
„ tot meerder verzekering, van het geene hier
„ boven gemeld ſtaet, aen den Houder dezer
„ hier boven genoemt, zijn ter hand geſtelt,
„ al zulke Koopmanſchappen, in zoo vele Balen,
„ Vaten, Kasſen enz. beſtaende, gemerkt . . .
„ No. . . . wegende of inhoudende, zoo
„ veel quantiteit; authoriſerende denzelven,
„ om dezelve te mogen verkoopen, naer zijn

„ goed-

„ goedvinden, zelf zonder daar toe van den
„ Rechter verlof te verzoeken, indien men in
„ gebreke mogte blijven, de voorgemelde ſom-
„ ma, benevens de intreſen van dien, en de
„ onkosten, op den vervaldag te voldoen, of,
„ ingevalle van prolongatie, tot de geheele af-
„ losſinge toe. Belovende daar en boven aen
„ hem te betalen . . . . voor ijder pond,
„ ſtuks enz., zoo dikwijls als de prijzen . . .
„ zullen dalen, als mede . . . . voor
„ ieder Bael, Vat, Kas enz., voor pakhuishuer
„ en alle andere kosten, die daer op zouden
„ mogen vallen; hem ook uitdruklijk vrijhou-
„ dende van alle verlies of ſchade, die de ge-
„ melde Goederen, door water, brand, diefſtal
„ of eenig ander ongeval, op eenigerhande wij-
„ ze, zoude mogen overkomen.
„ Actum Amſterdam, . . 17 . .
„ *N. N.*

De macht die bij zoodanigen Contract den geldgever verleend word, om de goederen. zelf zonder gerechtelijke authoriſatie, te mogen verkoopen, zal ſommigen wat uitgeſtrekt voorkomen, en ze zoude het indedaed zijn, indien hij dezelve aldus konde uitoeffenen, dan, 'er zijn voorbeelden dat zulks zeer ten zijnen nadeele is uitgevallen, en dat, wanneer de goederen kort na zoodanigen verkoop in prijs ſtegen, hem bij vonniſe van Schepenen is opgelegt de door zijnen overijlden verkoop ontſtane ſchade aen den geldheffer te vergoeden.

Wij hebben reeds gezegt dat de gewone intrest (en zulks is door hoog gezach bepaeld) 4 per Cent in 't jaer is; dog wanneer de beleening voor minder dan 6 manden geſchied, be-

taeld men gemeenlijk ½ per Cent 's maends, en dit is geen woeker, alzoo men daer door verſtaet dat de beleening maer van maend tot maend geſchied.

De *Maenden*, van Pakhuis-, Zolder, of Kelder-huur, worden bij *loopende Maenden* gerekent, wanneer dezelve bij de Bael, het Vat of ſtuk ſtaen geſpecificeert: Maer indien 'er zoo vele Goederen zijn, datſe een geheel Pakhuis, Zolder of Kelder alleen beſlaen, word de huur betaelt, gelijk altijd in diergelijke verhuringen plaets heeft, namentlijk bij *Maenden van vier weken*, of 28 *dagen* ieder, zijnde 13 *Maenden in 't Jaer*.

Wanneer men de beleende Goederen, die voor *zes Maenden* verbonden waren, na verloop van *twee* of *drie Maenden* wederom wil benaderen, is men evenwel verplicht den geheelen Intrest voor zes Maenden te betalen, vermits de Beleender bij dit gerief geen ſchade kan lijden, en altijd ſtaet moet konnen maken, hoe lang zijn geld blijft uitſtaen. Daer en boven, zoo word vooronderſtelt, dat de Opnemer van de Penningen, de Goederen niet voor den beleenden tijd zoude benaderen, indien hij niet verzekert ware, het zij met verkoopen tot een hoogen prijs, of anderſints, zijn rekening daerbij wel te zullen vinden.

Hij, die Goederen beleent heeft, voor den tijd van *zes Maenden*, of eenigen anderen bepaelden termijn, en niet van gedachten is, om de Penningen op zijn tijd af te losſen, of de Goederen te benaderen; moet den Beleender bij tijds daer van kennisſe geven, en hem eenige dagen voor den vervaltijd verzoeken, dat de partij mag gepronlongeert worden; wanneer hem zulks word toegeſtaan, moet hij onder aen de Obli-

Obligatie ſtellen, dat de partij op zulk een wijze word geprolongeert. Want indien men de verval-tijd liet voorbijgaen, zonder ergens van te ſpreeken, zoo heeft de Beleender het grootſte recht van de weereld, om wederom zoo veel Intrest te eisſchen, als of de Partij was geprolongeert; en het is alleen een groote diſcretie, wanneer hij iets daer van laet vallen.

Wanneer de Opnemer van 't geld geraden vind de Goederen, terwijl ze beleent zijn, te laten verkoopen, zoo kan de Beleender, die gemeenlijk de ſleutels der Pakhuizen onder zich heeft, niet weigeren om ze aen Kooplieden en Makelaers, die hij derwaerts zend, te laten zien; en wanneer hij dezelve aen een goed en bekend Man verkoopt, met welken de Beleender genoegen neemt, zoo levert deze dezelve aen den Kooper, op een order, door den Opnemer der penningen geteekent, op de naem van den Beleender; en wanneer deze het geld ontfangt, formeert hij daer van een behoorlijke rekening, en betaelt het *Surplus* aen den geenen die 't geld had opgenomen, na dat hij daer van de Intresten, benevens alle andere onkosten heeft afgetrokken. In zulk een gelegenheid zijn vele Beleenders gewoon, om een half Percento Proviſie te trekken, voor de moeite van den verkoop, en der afleveringe van de Koopmanſchappen.

Offchoon de Beleender ongehouden is, aen den Leender te zeggen, dat hij op den verval-tijd zijn geld wederom wil hebben; noch den Leender, dat hij 't ontfangene Capitaal alsdan zal afloſſen: Nochtans is het gebruiklijk, om malkander eenige dagen voor den verval-tijd deswegens te waerſchouwen; ten einde, de Leender

tijd mogte hebben, om gelegenheit te zoeken elders geld ter leen op te nemen; of de Beleender, om zijn geld wederom met voordeel op andere Goederen te konnen uitzetten. Doch indien het, na dat een Partij is opgezegt, bij geval gebeurde, dat een Leender het opgeſchotene Capitael eerst 3, 6 of 8 dagen na den vervaltijd konde aflosſen; zoo word 'er geen geheele Maend, maer ſlechts zoo vele dagen Intrest gerekent, als 'er verloopen zijn. Maer om alle questie voor te komen, is het best, dat de Leender met den Beleender bij 't opzeggen der partije, voor den verval-tijd, daer over accordeert.

Indien de Beleender, den Leender, eenige dagen voor den verval-tijd, het opgenomen Capitael opzegt, en de partij vervalt, zonder dat de Leender de minſte beweging maakt om de penningen af te losſen: zoo kan de Beleender Request aen Schepenen preſenteren, ten einde geauthoriſeert te worden, de beleende Goederen, voor rekeninge en op reſico van den Leender, te mogen verkoopen; 't welk altijd word toegeſtaen, ten ware dan, dat de Leender redenen wist in te brengen, om Schebenen tot het ordonneren van het tegendeel te bewegen.

De Beleender permisſie van Schepenen, tot den verkoop der Goederen gekregen hebbende, vermag dezelve aen den meestbiedenden publijk verkoopen, en de Leender, in tegendeel, kan dezelve zoo hoog opjagen, als hem doenlijk is. De Goederen verkogt en gelevert zijnde, formeert de Beleender daer van behoorlijke rekening, en geeft ze aen den Leender; en indien het netto provenu van den verkoop minder be-

loopt,

loopt, als het opgeſchotene Capitael, met de verſchene Intresten en onkosten, en de Leender het te kort ſchietende, niet ten eerſten betaelt, zoo kan hij terſtond Sententie krijgen, tot laste van den Leender, om zich tot den laetſten penning te doen betalen.

Doch indien, in tegendeel, de verkoop der verkochte Goederen meer bedraagt, als het opgenomen Capitael, benevens de verſchene Intresten; zoo moet de Beleender het ſurplus aenſtonds aen den Leender betalen; of deze kan, bij weigeringe, ten eerſten mede Sententie tot lasten van den Beleender krijgen, om hem het overſchot, benevens den Intrest en de Onkosten te moeten betalen, tot den dag tot dat de voldoening wezentlijk geſchied.

Ondertusſchen dient aangemerkt, dat men niet alle Goederen, zonder onderſcheid, noch ook op een en den zelfden voet kan beleenen. Want ſommige Goederen, die met leggen, zoo wel in qualiteit, als in quantiteit verminderen, ook verdroogen, bederven, of lekkagie onderhevig zijn; kan men zelden anders, als voor een zeer korten tijd, en met 10, 20, 30, 40, of 50 Percento onder de waerde, ja ſomtijds in 't geheel niet, beleenen. Dus is het ook met *onbekende*, of *incourante* Goederen geſtelt, die niemand wil beleenen.

Doch wanneer men bekende, goede en *courante* Goederen heeft, die het leggen konnen verduren, zonder verdrooging, lekkagie, of bederf onderhevig te zijn, zoo kan men altijd de benoodigde penningen daer op verſchoten krijgen; in maniere als reeds gezegt.

Onder de Goederen, die men niet gemaklijk beleent kan krijgen, zijn *Vijgen*, *Rozijnen*,

Pruimen, *Corenten* en diergelijken, die verdroogen en bederven konnen. Alsmede *Olie* en *Wijn*, die lekkagie, en het werken onderhevig zijn, en ſomtijds moeten opgevult worden. De *Brandewijnen*, zijn mede niet geheel courant, vermits dezelve in quantiteit verminderen, ook lekkagie onderworpen zijn; behalven noch dat ze groot gevaer van brand onderhevig zijn.

De Beleeningen van Obligatien en andere effecten, vereiſchen eene veel grooter oplettenheid, alzoo het daer bij zeer veel aenkomt op het regt van eigendom des geldheffers, op zijne bijzondere qualiteit van Amptenaer, Voogd enz., als welke aen *legale* verbanden zijn blootgeſteld, die de bijzondere vernietigen; doch dit meer tot de *Practijk* als de *Commercie* behoorende, zullen wij ons daer niet mede ophouden.

Een Beleener van Goederen verzekert zijnde dat dezelve wezentlijk den geldheffer in eigendom behooren, heeft bijzonderlijk acht te geven, dat hem geen *quid pro quo* tot zekerheid gelevert worde: hoe kundiger hij derhalven in de qualiteiten der Goederen is, hoe minder hij het op de eerlijkheid des Makelaers behoeft te laten aenkomen, want om hem de ware eigenſchappen waer aen die kenbaer zijn, uit een boek te leeren, is eene zaek die weinig nutten zoude.

Van welk een nut het beleenen van Goederen in den Koophandel is, kan men uit de volgende gebeurdtenisſen opmaken.

In het begin van het jaar 1773, leed deze Stad een zwaren ſchok, doordien een voornaam Huis van Negotie in dezelve zich onvermogende verklaarde, deszelfs ſchuldeiſchers te voldoen, het welk een ijder met ſchrik en verbaasd-

baasdheit vervulde, dewijl men niet wist hoe ver zich dit ongeval zoude uitbreiden, en gemerkt de Koophandel als een keten is van vele ſchakelen, moest de val van zulk een aanzienlijk Huis dien van vele anderen mede ſlepen. Verſcheide aanzienlijke Kooplieden, zoo binnen- als buitenlands, kwamen daar door in ongelegenheit en werden onvermogende om te voldoen aan hunne verbindtenisſen. Wel haast was 'er geen Credit meer, en elk vorderde zijne uitſtaande ſchulden. Kantoren, welken tot nu toe de bekrompenheit van kas maar in naam gekend hadden, geraakten in de uiterſte engte en verlegenheit. Het ongeval trof ook inzonderheit de Joodſche Natie, velen van welken zich met den Wisſelhandel generende met het gevallen kantoor veel uitſtaan hadden. De gereede penningen ſchenen eensklaps verdwenen te zijn; want zelf de vermogendſte Renteniers zaten op hunne geldkisten en weigerden, zelf op de meest voldoende onderpanden, dezelven te openen.

Het geen velen gevreest hadden dat hier op volgen zoude, werd eerlang bevestigd; want kort daarna vernam men uit Engeland, dat verſcheiden aanzienlijke Huizen hadden opgehouden met betalen; doch te gelijk kreeg men berigt, dat men daar met ernst bedagt was op het beramen van middelen tot herſtel; onder anderen, dat de Bank van Engeland, zelf op zondagen zoude openſtaan, tot het afgeven van alle vreemde ſpetien, ter verzending naar buiten: ook kwamen in de daad groote ſommen over, zoo uit Londen als uit Parijs, door de aanzienlijkſte Kooplieden herwaart gezonden, om hunne vrienden te Amſterdam, ware het doenlijk, ſtaande te houden.

Niet ſtil zaten, onder dit alles, de Regeerders der Stad. Duidlijk begrepen dezelven, dat het voornaamſte mangel was gebrek aan omloop van gereed geld, alzoo het niet ontbrak aan Goederen van wezenlijke waarde. Hierom gaf de Wethouderſchap verlof tot het ligten van twee Millioenen uit Stads Kas, om te dienen ter beleening van dugtige onderpanden.

Op den 15 Januarij werd hier mede een aanvang gemaakt. Agt Heeren Commisſarisſen, twee uit den Raad en zes uit de Kooplieden hadden het Bewind over deze Bank van Beleeninge. Zij hielden hun kantoor in de kamer van Heeren Regenten van het Burger-Weeshuis, en beleenden aldaar Goederen aan geen bederf onderhevig, Generaliteits- en Lands-Obligatien, Actien, Recepisſen van de Oostindiſche Maatſchappij dezer Landen en dergelijken.

Niet toereikende in de daad was eene ſomme van twee Millioenen, om te voldoen aan de behoefte der Amſterdamſche Beurſe, maar zij was daarom niet nutteloos, kooplieden hadden hier door niet alleen, gelegenheit om, op hunne Goederen gereede penningen te bekomen bij de Bank van Beleening; maar de Renteniers werden ook uitgelokt om, tegen eene matige rente, penningen uit te zetten. De twee millioenen uit Stads Kaſſe lokten ſpoedig veel aanzienlijker ſommen uit de kisten der Burgeren. Dit deedt den zieltogenden Koophandel een weinig ruimer ademhalen en nog meer bekomen, zints men van buitenlandsch de tijding ontfing dat vele Huizen niet zoo wankel ſtonden als de eerſte ſchrik dezelve beſchreven had. Men waagde het nu ook uitſtel te geven aan overompelde Kooplieden; dit gaf hun gelegenheit om hunne zaken eenigzins in orde te brengen.

Ter-

Terſtond na het uitbreken van den Engelſchen oorlog in het jaar 1781, ſtond de Koophandel hier te Lande voor een poos geheel ſtil. Niemant had geheugen, ook vind men 'er niets van in 's Lands Geſchiedenisſen gemeld, dat de Waag op den Dam, midden in de week geſloten bleef, zoo als op den derden Januarij geſchiedde. Spoedig vernam men het opbrengen van een aantal Schepen in Engeland. En het was, om, zoo veel mooglijk, te voorkomen, dat 'er nog meer Schepen, als reeds bekend waren, in 's vijands handen vielen, dat van wegen de Staten Generaal, op last van Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amſterdam, op den 6 Januarij, ter Beurſe, een bevel werd afgekondigd, waarbij een beſlag geleid werd op alle Schepen hoegenaamd, welken uit deze Landen zouden willen vertrekken, uitgezondert de Paketbooten, met de brieven naar Engeland. Met angst zag men daar en boven het openen van de Bank tegen den 25 Januarij te gemoet. Men was bedugt voor zware Bankbreuken, en of de Asſuradeurs hunne verbindtenisſen wel zouden kunnen of willen geſtand doen.

Schaarschheit van gereed geld in de wandeling baarde veel ongemaks. Velen hielden hunne kasſen geſloten uit wantrouwen. Anderen, die ze openden, deden het niet dan tegen de buitenſporige rente van zes ten honderd.

Ter wering van de ongemakken en nadeelen, welken hier uit ontſtonden, beſloot de Regering der Stad, omtrend het midden van Januarij eene Kas van Beleeninge te openen, welke op zekere goederen penningen zoude verſtrekken. Eenige voorname Kooplieden teekenden voor eene goede ſomme, om, in gevalle van onvoor-

ziene ſchade of verliezen, de Stad ſchadeloos te ſtellen. Van de Goederen en Effecten, op welken Beleening konde geſchieden, waren uitgezonderd Huizen, Pakhuizen en verdere onroerende Goederen, aan den veertigſten en tagtigſten penning onderhevig; voorts zoodanige Waaren, welke aan ſpoedig bederf zijn onderworpen, en eindlijk allerlei Buitenlandſche Effecten. Van de waarde der Goederen, welken onder de Beleening begrepen waren, zouden niets meer dan vijf- en- zeventig ten honderd verſtrekt worden, en zulks niet langer dan voor zes en niet korter dan voor drie maanden, voor Intrest moesten betaald worden drie ten honderd van Obligatien en andere effecten, en drie en een half ten honderd van Goederen.

VAN DE GENERALE BANK VAN BELEENING

In den jare 1795, werd er, in deze Stad, op last van de *Proviſionele Repreſentanten van Holland*, ingeſteld eene *Generale Bank van Beleening* voor alle de Ingezetenen van Holland, welke den 1 Julij 1795 moest geopend en drie volgende jaren en dus tot den 11 Julij 1798 in ſtand blijven. Schoon nu deze Inſtelling alleen maar voor een bepaalden tijd was aangelegd, zal het egter niet ondienſtig wezen daar van hier ter plaetſe verſlag te geven, gemerkt het algemeen gebruik dat destijds van dezelve gemaakt en den handel die er dat Beleenbank geld gedreven werd.

Om een regt begrip te hebben van den aanleg en het oogmerk van deze Bank, zullen wij hier laten volgen de PUBLICATIE, bij welke dezelve werd ingeſteld.

PU-

PUBLICATIE.

De PROVISIONELE REPRESENTANTEN van het VOLK van HOLLAND, alle de genen, die deze zullen zien of hooren lezen, *Heil* en *Broederſchap*; doen te weten: Dat wij in onze deliberatien over de extraordinaire Geldheffing, tot welke wij, ingevolge onze Publicatie van den 4 Maart dezes jaars, hebben moeten beſluiten, zoo als dezelve door ons eerſtdaags zal worden gearresteerd, geoordeeld hebbende, ook vooral bedagt te moeten zijn, om te gemoet te komen aan de ongelegenheit of moeilijkheit, waarin vele onzer goede Ingezetenen zich zouden kunnen bevinden, wanneer zij hun aandeel in de voorſchreve heffinge moesten fourneren in contante penningen — en onder anderen ook met dat oogmerk, en ten dien einde, hebbende doen voorafgaan onze Publicatie van den 26 derzelver maand, tot opbrenging van, ijders ongemunt Goud en Zilver, in mindering van, of ter verrekening tegen dezelve Geldheffing. — Vervolgens mede in overleg hebben genomen, het aan ons geproponeerde middel, om ook de zoodanigen, wier Bezittingen grootendeels beſtaan in zoodanige Effecten of Goederen, welke, in de tegenwoordige tijdsomſtandigheden, niet dan met zwaar verlies te gelde gemaakt kunnen worden, te faciliteren en in ſtaat te ſtellen, om in de meer voorſchreve Geldligting hun aandeel of een gedeelte daar van te kunnen fourneren, zonder daartoe met aanmerklijke ſchade, zich van ſpecie te moeten voorzien, en tevens zonder dat daardoor worden vermeerderd de omloop, van 's Lands wege, van Recepisſen, Promesſen, Adſignatien of andere

Pa-

Papiere-Munt, waarvan de nadeeligheit, immers in een Land als het onze, hetwelk alleen van de Commercie moet beſtaan, ontwijffelbaar en door de ondervinding maar al te veel gebleken is; en dat ons, na rijpe overweging, mitsgaders gehoord hebbende de conſideratien, zoo van ons Committé van Financie, als van de aan hetzelve uit onze Vergadering hiertoe ſpeciaal geadjungeerde Leden, geen beter middel tot bereiking der voorſchreve onderſcheidene eindens is voorgekomen, dan de oprichting eener temporaire Generale Bank van Beleening, voor de geheele Provincie van Holland, op den natemelden voet:

ZOO IS 'T: Dat wij hebben goedgevonden en beſloten, zoo als wij decreteren bij dezen;

Art. 1. Dat ten dienſte van alle onze Ingezetenen, zonder onderſcheid, waar ter plaatſe binnen deeze Provincie wonende, zal worden opgericht eene Generale Bank van Beleening, welke hare reſidentie en Comptoir zal houden binnen Amſterdam.

2. Dat dezelve zal worden geopend, op den 1 Julij 1795, en niet langer duren, dan drie agtereenvolgende Jaren, en dus tot den 1 Julij 1798.

3. Dat dezelve zal worden beſtuurd door *Zes* Commisſarisſen, die binnen de Stad Amſterdam hunne vaste woning zullen moeten hebben of nemen, en door ons van Commisſie en Inſtructie voorzien, en gekozen zullen worden, uit een dubbeltal, hetwelk door den Municipalen Raad van Amſterdam genomineerd en aan ons voorgeſteld zal worden, gelijk de vervulling der door affterven, of andere oorzaaken, openvallende plaatſen, op dezelfde wijze zal geſchieden.

4. Dat die Commisſarisſen en derzelver Suc-

ces-

ceesfeurs, in de Vergadering van ons of onze Succesfeuren zullen Eed doen, van zich in dien Post getrouw te gedragen, en eene ſtipte geheimhouding te betragten.

5. Dat ijder van dezelve *Zes* Commisſariſſen, voor de behoorlijke waarneming dier directie en adminiſtratie, zal genieten een vast Tractement van drie duizend guldens in het jaar, zonder iets meer onder welke benaming het zij, te mogen berekenen.

6. Dat dezelven zullen aanſtellen zoo vele Secretariſſen, Boekhouders en verdere Bedienden als wij, op hunlieder voordragt, zullen noodig oordeelen; en wier Inſtructie en Salariſſen door dezelve Commisſariſſen ontworpen en geproponeerd, doch door ons vastgeſteld zullen worden, zoo als wij vermeenen zullen te behooren — Op welke Inſtructien die Secretariſſen, Boekhouders en Bedienden, bij den Municipalen Raad der Stad Amſterdam zullen worden beëdigd.

7. Dat in deze Beleen-Bank ten Onderpand aangenomen zullen worden:

Obligatien, Losrenten-Brieven, dertigjarige Renten, en geaccepteerde Wisſelbrieven.

Ten lasten de Staten van Holland en West-Friesland.
— — — — — Gelderland.
— — — — — Zeeland.
— — — — — Utrecht.
— — — — — Friesland.
— — — — — Overijſſel.
— — — — — Stad en Lande van Groningen.
— — — — — De Landſchap Drenthe.

Ten

Ten lasten van de Staten General der Vereenigde Nederlanden.
—— —— —— Eenige bijzondere Steden, Plaatſen of Diſtricten, binnen de Zeven Provintien en Generaliteits-Landen gelegen.

Obligatien en Wiſſelbrieven.

Ten lasten van de generale Geoctroijeerde Nederlandſche Oost-Indiſche Compagnie, voor zoo veel dezelven door de Staten generaal, of van bijzondere Provincien, het zij voor Kapitaal, of Intresſen, zijn geguarandeerd of geaccepteerd.
Obligatien ten lasten van één der Collegien van de Admiraliteit.
—— —— ten lasten van het Fonds van het Last- en Veilgeld.
—— —— ten lasten van Frankrijk, onder guarantie van de Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

Zoodanige Obligatien ten lasten van die en andere Buitenlandſche Mogendheden, of Corporatiën — Actiën in de publijke Fondſen van andere Natiën — als ook Actens van aandeel in Negociatien, op Obligatien, roerende of onroerende Goederen van Buitenlandſche Mogenheden en Corporatiën, als ter Beurſe van Amſterdam eene geaccrediteerde waarde hebben.

Kustingen, Schepenkennisſen, Schuldbrieven Rentebrieven of andere Hijpothecatiën

Naar de locale Rechten, het eerſte ſpeciaal verband gevende op onroerende Goederen, binnen de Provintie van Holland gelegen.

Ac-

Actien in Maatſchappijen, Compagnien of Societeiten van Aſſurantien en Beleeningen, binnen de Vereenigde Nederlanden, op publijke authoriteit ſubſiſterende en een gevestigd Crediet hebbende.

Voorts alle onroerende Goederen, binnen deze Provincie gelegen, als: Landerijen, Huizen, Pakhuizen, Molens, Gebouwen tot Fabrijken of Traſijken dienende, Bouw-Woningen enz.; mits zijnde Vrij en Onbelast, of immers niet boven een derde van derzelver getauxeerde waarde met eenig legaal of ſpeciaal verband bezwaarde zijnde.

En eindlijk alle Koopmanſchappen, Goederen en Fabrijkwaren, welke een Courante waarde hebben, en niet aan een moeilijk te ontdekken of ſpoedig toenemend bederf onderhevig zijn.

Wordende derhalven door ons bij dezen wel expreslijk uitgeſloten alle gemaakte of geſleepen Juweelen en Kleinodiën; mitsgaders alle Granen, Rijst, Gierst en anderen Levensmiddelen.

8. Dat egter onze meening niet is, met de ſpecifique optellingen der Effecten en Goederen, in het voorſchreve 7 Artijkel vervat, zoodanige andere ſoorten van Effecten of Goederen, welke daarin zijn geömitteerd, volſtrekt uitteſluiten; maar alleen om de Commisſariſſen van de Bank, zoo min mooglijk, aan verſchillen of dubieteiten blootteſtellen; terwijl wij een ijder, die andere Effecten, in het voorſchreve 7 Artijkel niet gementioneert, zouden willen beleenen, vrijlaten zich bij Requeste aan ons te adreſſeren, ten einde Commisſariſſen van de Bank, tot zoodanige Beleening ſpeciaal worden geauthoriſeerd; waarop wij dan, na ingenomen conſideratien van dezelve Commisſariſſen, en advijs van ons Committé van Financie,

die, zullen diſponeren, zoo als wij zullen vinden te behooren; gelijk wij mede aan ons reſerveren, om bij merklijke omſtandigheden van deze of geene Fondſen, of Plaatſen, ſommige der Effecten of Goederen, in het voorſchreve 7 Artijkel geëxpresſeert, voor het vervolg Onbeleenbaar in de voorſchreve Bank te verklaren.

9. Dat een ijder die eenige Effecten of Goederen in de voorſchreve Beleeningbank wil verpanden, daartoe zich vooraf, en ten zijnen kosten, moet voorzien van de volgende beſcheiden, als:

1 Ten opzichte van Obligatie op naam ſtaande, een declaratoir van een geadmitteerd Notaris, op den Eed ter aanvang zijner bediening gedaan, en met een gecachetteerde draad aan de bewijzen van ſucceſſiven eigendom gehegt, dat hij de geannexeerde Stukken heeft geëxamineerd, en zoo voldoende gevonden, dat hij den Perſoon van N. N. ter goedertrouwe bevoegd oordeelt, om die Effecten validelijk te kunnen verkoopen of verpanden.

2 Ten opzichte van de evengemelde, en alle andere Obligatien of Effecten, welke in Art. 7. zijn beleenbaar geſteld, een Acte van tauxatie van derzelver waarde, door een geadmitteerd Makelaar, mede op den Eed, ten aanvang zijner Bedieninge gedaan, geteekend.

3 Ten opzichte van onroerende Goederen, een declaratoir van den Secretaris der plaats, waar dezelve gelegen zijn, gehecht aan den laatſten Transport-Brief, en behelzende, op den Eed bij de aanvaarding zijner Bediening gedaan, dat de perſoon in dien brief gemeld, nog

hog bekend ſtaat, als de eenige eigenaar van dat perceel, en dat hetzelve is vrij en onbelast, of niet meer belast, dan met eene ſomma van *f* ...

Mitsgaders eene Acte van beëdigde Tauxateurs, behelzende, dat zij de daar in omſchreven Gebouwen of Landen hebben bezigtigd, en waardig keuren eene ſomma van *f* ...

Welke Tauxateurs door de reſpective Municipaliteiten zullen worden aangeſteld, en verpligt zullen zijn, ten allen tijde, op requiſitie van Commisſariſſen der Beleenbank, de goede trouw hunner gedaane tauxatie te doen blijken, door aan zoodanig perſoon of perſonen, als Commisſariſſen ten dien einde in loco zouden willen zenden, de perſelen aantewijzen, en de gronden of redenen hunner gedaane berekening en tauxatie open te leggen.

4 En eindlijk ten opzichte van die Koopmanmanſchappen, en Fabrijkwaren, welke in Art. 7. als beleenbaar zijn opgenoemd, een declaratoir van een geadmitteerd Makelaar, in elk ſpeciaal Artijkel handelende, op den Eed, ten aanvang zijner Bediening gedaan, behelzende den juisten prijs, tot welke die Koopmanſchappen of Fabrijkwaren te dier tijd verkooplijk zijn.

Mitsgaders een bewijs, dat dezelve zoo lange tijd in de bezitting van den Verpander geweest zijn, als volgens de locale Rechten der plaatſen, waar die Goederen of Koopmanſchappen zijn liggende en berustende, vereischt word, om dezelve niet meer ſubject te doen zijn aan revindicatie of reclame.

Zullende wijders de Verpander dier Goederen of Koopmanſchappen dezelve aan iemand, door Commisſariſſen daartoe geſteld, moeten aanwijzen en overgeven, in een afzonderlijk Pakhuis te Amſterdam, te Rotterdam of te Dordrecht, (naar eene van welke Koopſteden de Verpander, zoo hij elders woont, de Goederen, die hij wil verpanden, ten zijnen koste zal moeten doen overbrengen) en van welk Pakhuis hij de huur ten name van Commisſariſſen der beleenbank zal doen ſtellen of overteekenen, en het bewijs daarvan, met de Sleutels, in handen ſtellen van Commisſariſſen te Amſterdam, of van de Municipaliteit van Rotterdam of Dordrecht reſpective, en daarvan een bewijs aan Commisſariſſen leveren.

Voor alle welke voorſchreven declaratoiren en actens van tauxatie (die wij bij dezen vrijſtellen van 's Lands Recht of Impost op het Klein Zegel) de voorſchreven Notariſſen, Secretariſſen, Tauxateurs, en Makelaars reſpective te ſamen niet meer zullen mogen berekenen, dan een Gulden van het duizend en minder ſommen naar advenant.

En zullen, boven al het geen in dezen Artijkel is gerequireerd, Commisſariſſen, zulks goedvindende, ook noch mogen vorderen, zoo ten opzichte van Gebouwen, als van Koopmanſchappen en Fabrijkwaren, een police voor brandſchade, door geaccrediteerde Aſſuradeurs, binnen deze Provintie, geteekend, tot zoodanige ſomme, als de Verpander begeert optenemen, en waarvan hij de præmie en het Zegel zal moeten betalen.

10. Dat

10. Dat voornoemde Commisſarisſen, van hunne zijde, en ten koste van de Bank, op een Tractement of Daggeld, zullen aanſtellen een of meer Notarisſen en Makelaars, die daaglijks, als en zoo lang de Bank open is, in dezelve, of een Annex Comptoir, zullen preſent zijn, en aan welke een ijder, die eenige Effecten of Goederen in de Bank wil verpanden, zal moeten overgeven de Declaratoiren en Acten van tauxatie, in Art. 9. vermeld, om door dezelve geëxamineerd, en van hunne bevinding aan Commisſarisſen rapport gedaan te worden.

11. Dat, wanneer de Notaris of Makelaar, door Commisſarisſen geëmploijeerd, de Declaratoiren, of Actens van tauxatie, door den Verpander overgegeven, niet goedkeurt, Commisſarisſen daarover zullen oordeelen, en des noods eene herziening of nadere priſering van een derden Notaris of Makelaar mogen vorderen, die, in dat geval, door de Municipaliteit benoemd, en geloond zal worden door den Verpander, indien deszelfs geëxhibeerde Declaratoir of tauxatie afgekeurd, of door de Bank, indien de quæstieuſe Acte goedgekeurd word.

12. Dat, na goedkeuring van de overgegeven beſcheiden, de Eigenaar in Perſoon, of door een bij ſpeciale Procuratie daartoe Gemachtigden, voor één van de Notarisſen van de Bank, voor zoo veel alle Effecten en roerende Goederen aangaat, en wegens onroerend Goed voor de Gerechte, daar het zelve gelegen is, zal moeten paſseren eene Acte van beleening, volgens een daartoe gearreſteerd en hieragter gevoegd Formulier, waarvan nooit afgegaan zal mogen worden, tot zoodanige ſomme, als hij op dat Onderpand begeert optenemen, mits niet hooger

dan $\frac{4}{5}$ of 80 per Cent van de volle onbelaste waarde der beleende Effecten of Goederen, en ten opzigte van onroerende Goederen, welke voor één derde of minder van derzelver getaxeerde waarde bij Kusting of Schepenenkennis, zijn gehijpothequeerd, niet hooger dan tot zoodanige ſomme, welke met de daarop reeds gevestigde ſchuld te ſamen 80 per Cent uitmaakt, invoegen er altijd een overſchot van ten minſten 20 per Cent vrij en onbelast moet blijven, welke voorſz. Acten van beleening en ſpeciale Procuratien wij bij deze mede bevrijden van 's Lands Klein Zegel, als mede ten opzigte der vaste Goederen van den 40ſten Penning, die daarvan anders aan den Lande verſchuldigd zouden zijn.

13. Dat, tegen overgifte der in Art. 9 en 12. gemelde beſcheiden en Acte van beleening, Commisſariſen aan den Verpander zullen ter hand ſtellen twee onderſcheiden Documenten. naamlijk:

1 Een door het meerdertal van hun onderteekend Renverſaal (volgends het Formulier hier agter gevoegd) behelzende eene behoorlijke omſchrijving der door hem in de Bank verpande Effecten of Goederen, met ſpecificatie der bewijzen van eigendom, door hem daarbij overgegeven; welk Renverſaal hem alleen zal dienen, om daarop bij de natemelden aflosſing zijne beleende Effecten of Goederen terug te kunnen vorderen, doch op geenerlei wijze geheel of gedeeltlijk verkogt, of aan een ander beleend, of geaffecteerd zal kunnen of mogen worden, direct noch indirect; terwijl op al zulke handelingen, welken wij bij deze nul en van onwaarde verklaren, nimmer bij eenig Rechter in

ju-

judicando zal mogen worden reguard genomen, of recht gedaan.

2 Een als voren geteekend Bank-Biljet, volgens het agter deze Publicatie geſtelde Formulier, behelzende de ſom, welke de Verpander heeft opgenomen, of wel zoo vele Bank-Biljetten, als de Verpander begeert, te ſamen de geheele door hem opgenomene ſom uitmakende, mits niet kleiner dan één honderd Gul en, en zoo veel mooglijk van effene en ronde ſommen, welke Bank-Biljetten door den Verpander, of ook door anderen, aan wien hij die zal willen overdoen, in voldoening of vermindering van deszelfs verſchuldigde aandeel in de groote Geldheffing, door ons te arreſteeren, zullen kunnen worden gefourneerd, doch tot geen ander, hoegenaamt, gebruik zullen mogen dienen.

14. Dat het montant der in het vorig Artijkel gemelde Bank-Biljetten, als eeniglijk tot fourniſement aan den Lande dienende, in de Boeken der Bank zal worden geſteld op de Creditzijde, eener generale Rekening, ten name van ons Committé van Financie, hetwelk daarover van tijd tot tijd zal disponeren, door aan 's Lands Crediteuren aftegeven Adſignatien op de Beleenbank, volgens het hier agter gevoegde Formulier, uit kragte, en op vertoon en overgifte van welke Adſignaten, de daarin geordonneerde ſom van de Rekening van het Committé afgeſchreven, en overgebragt zal worden op eene Rekening, ten name van den daarmede betaalden 's Lands Crediteur, of van zoodanig ander Perſoon, eene Rekening in de Bank hebbende of verkiezende te hebben, als hij voor die eerſtemaal ſchriftlijk, onder de voorſz. Adſignatie, met onderteekening

zijner gewone Signature, zal opgeven. Zullende baiten dien de evengemelde Adfignatien nimmer geëndosseerd, of op eenigerlei wijze verhandeld, of in de roulering gebragt mogen worden, en de diſpoſitie over dit Bankgeld nooit anders mogen geſchieden, dan bij af- en aanſchrijving, of overboeking, op dezelfde manier, als in de Wisſelbank der Stad Amſterdam plaats heeft.

15. Dat het evengemelde Bankgeld tot allerlei betalingen zal kunnen worden geëmploijeerd, zelfs voor hetgeen ijder particulier aan den Lande zal zijn verſchuldigd; ſtaande het een ijder vrij, zoodanige ſom, als hij aan den Lande moet opbrengen of voldoen, van zijne Rekening in de Beleenbank te doen afſchrijven, en ſtellen op Rekening van den 's Lands Ontfanger, aan wien hij dezelve betalinge moet doen, mits ten zijnen privé kosten daarvan een bewijs ligtende, en aan dien Ontfanger exhiberende, die alsdan gehouden zal zijn hetzelve aantenemen, en daartegen Quitantie van het verſchuldigde te extraderen.

16. Dat voorſz. beleeningen zullen mogen geſchieden voor zoo langen of kortentijd, als de Verpander zal verkiezen, die ten allen tijde, mits ten minſten drie dagen bevorens, kenlijke opzegging aan Commisſarisſen doende, het opgenomen Kapitaal, het zij geheel of gedeeltelijk, tegen reſtitutie, zoo zulks doenlijk is, van een gelijk aandeel zijner beleende Effecten of Goederen, zal mogen afloſſen, het zij in Specie, of door afſchrijving van Bankgeld, als in het voorgaande 15. Art. is gemeld; des dat alle beleeningen zullen moeten afloopen uiterlijk op of met den laatſten Junij 1798, dewijl onze intentie is, volgens Art. 2., de voorſz. Bank op dien tijd te doen ceſſeren.

17 Dat

17. Dat elk Verpander, zoo lang zijne beleening duurt, zal moeten betalen vier per Cent Intresſen per Jaar, integaan van dato van het paſſeren of overgeven zijner Acte van Beleening, en het daartegen aan hem geëxtraheerde Renverſaal, tot den dag der aflosſing toe, en welke, zoo de beleening langer dan één Jaar duurt, binnen ééne maand na de expiratie van elk Jaar, in contant Geld zullen moeten voldaan worden, op pœne van één pro Cento augmentatie voor elke maand langer delai of uitſtel; waartegen den verpander zal genieten de Intresſen of Renten, op zijne verpande Effecten inmiddels verſchijnende, mits hij, op of na de vervaldagen derzelven, de Commisſariſſen bij Notitie daarvan verwittige, die alsdan de vervallen Coupons tegen behoorlijk recief, aan hem, binnen drie dagen, zullen, afgeven, en op de Effecten, waarbij geen Coupons gevoegd zijn, door vertrouwde Perſonen, de Intresſen doen ontfangen, en dezelven, na aftrek der op dien ontfang gevallene kleine onkosten, in Specie, aan den Verpander, tegen Quitantie zullen voldoen.

18. Dat een ijder, die eenig Bankgeld, volgens Art. 14, op zijne Rekening heeft, daarvan zal genieten een Intrest van drie per Cent per Jaar, te rekenen bij den dag af, dat elke post op zijne Rekening is aan- of afgeſchreven, waarvan hij telken half Jare eene Nota zal opmaken en aan Commisſariſſen inleveren, welks montant, accoord bevonden zijnde, aan hem in contant geld zal worden voldaan,

19. Dat uit den meerderen Intrest, dien de Verpanders, volgens Art. 17. zullen betalen boven het geen, volgens Art. 18, aan de Crediteuren van het Bankgeld uitgekeerd zal moeten worden,

de Tractementen der Commisſarisſen en Bedienden, en verdere kosten dezer Beleenbank zullen worden gevonden; en het overſchot, bij de finale liquidatie der Bank, door Commisſarisſen, aan de Finantie van Holland verantwoord, welke daartegen, indien er onvermoedelijk een nadeelig ſaldo mogt zijn, hetzelve zal goeddoen, en de Commisſarisſen finalijk quiteren en dechargeren.

20. Dat om alle ſchade, zoo voor de Eigenaars der verpande Goederen en Effecten, als voor de Bank, te verhoeden, Commisſarisſen verpligt zullen zijn een naauwkeurig toezigt te houden op de beleende Effecten, en die in welgeſlotene en zoo veel mooglijk voor brand geprecaveerde Kaſſen of Kisten te conſerveren. Gelijk mede van tijd tot tijd te doen inſpecteren de Goederen in Pakhuizen of op Zolders liggende; — en, wanneer daaraan eenig bederf ontdekt of gevreesd word, de Eigenaars te doen waarſchouwen, ten einde, met gemeen overleg, daarin worde voorzien. Alsmede te letten op de daling der Marktprijs van de beleende Effecten en Koopmanſchappen, en, zoo dra zij bevinden, dat eenig ſoort van Effecten of Goederen *tien* per Cent beneden de waarde waarop die bij de beleening getauxeerd waren, gedaald is, de Verpanders te doen aanzeggen, om, binnen agt dagen, een ſurplus van tien per Cent in dezelfde of andere ſolide Effecten of Goederen te fourneren, of wel gelijke tien per Cent van het opgenomen Kapitaal in Contanten of in Bankgeld afteloſſen, waarvoor egter, in dat geval, geen gedeelte der beleende Effecten of Goederen gereſtitueerd zal worden.

21. Dat, ingeval de Verpander in gebreken blijft de alzoo gevorderde ſurpluſen te voldoen, of ook de geheele beleening ten vervaldage afte-

los-

losſen, Commisſarisſen bevoegd en verpligt zullen zijn de daar voor verpande Effecten of Goederen publijk te doen verkoopen, even als in andere gewone beleeningen gebruiklijk is, zonder dat daartoe eenige nadere authoriſatie, veel min Procedures, noodig zullen zijn; blijvende de Verpander verbonden, om, in kas zijne aldus verkogte Effecten of Goederen, het opgenomen Kapitaal, met de daarop verloopen Intresſen en de gevalle onkosten niet hadden opgebragt, het te kort komende aan Commisſarisſen te voldoen, die daarentegen het meerder provenu aan hem in gereden gelde, tegen restitutie en Quitantie van het hem gegeven Renverſaal, zullen extraderen,

22. Dat Commisſarisſen, ten einde over hun lieder bewind en adminiſtratie, en over den waren ſtaat dezer Beleenbank, ten allen tijde zal kunnen worden geoordeeld, en daardoor deszelfs Credit te beter gevestigd moge worden, gehouden zullen zijn, in de maanden Januarij en Julij van elk Jaar, aan het Committé van Financie intezenden eene juiste opgave van het beloop der gedane beleeningen, en der aflosſingen; met eene balance door hen lieden geteekend, en met eene verklaring van echtheit op derzelver gedane eed geſterkt. Waar van door dat Committé, na eene attente examinatie, rapport aan onze Vergadering zal worden gedaan.

23. En eindlijk, dat, om deze Beleening-Bank nog meerder te favoriſeren, de Erfgenamen der Verpanders zullen bevrijd zijn, gelijk wij hen bij dezen ontheffen, van de betaling van 's Lands Recht op de Collaterale Succesſien, wegens de nog onafgeloste ſommen, op de beleende Effecten opgenomen; zullende zij alleenlijk verpligt zijn om van het meerdere, dat die Effecten, boven de daarop

nog verſchuldigde ſomma, bedragen of waardig zijn, reſpective den X., XV. of XX. Penning te voldoen.

24. Reſerveerende wij voor het overige aan ons, of die genen, die ons in die wettige repreſentatie van den Volke van Holland zullen ſuccederen, om ten allen tijde zoodanige maatregelen, tot verdere beneficering en in ſtandhouding van het Credit dezer Beleen-Bank, te beramen en vaſtteſtellen, als wij, of zij, ter bereiking van het heilzaam oogmerk dat wij ons daarmede ten nutte van den Lande, en ten gerieve der goede Ingezetenen van dien, hebben voorgeſteld, zullen oordeelen te behoren.

En op dat deze tot ijders kennisſe kome, zal hier van Publicatie en affixe geſchieden, alom, waar zulks gebruiklijk is.

Aldus gedaan in den Hage onder het Klein-Zegel van den Lande, den 14 Meij 1795. Het eerſte Jaar der Bataafſche Vrijheit.

P. GEVERS, vt.

Ter ordonnantie van de Proviſioneele Repreſentanten van het Volk van Holland.

DIRK DE WEILLE.

In de maand Februarij van den jare 1799, werd 'er bij het Uitvoerend Bewind der Bataafſche Republiek eene Publicatie uitgegeven, tot het weder in werking brengen der voorgemelde, in Amſterdam, geëtablisſeerde Beleenbank, onder den tijtel van NATIONALE BELEENBANK, ten einde, daar in onroerende Goederen en Effecten zouden kunnen worden beleend door zoodanige Ingezetenen, welke als toen nog voor de laatſte termijnen van de Geldheffing, die op den 30 November 1798 gearreſteerd was, hunne Four-

Fournisſementen hadden behooren op te brengen, met bijvoeging: „ dat noch in de inrichting van „ deze Bank, noch in hare Adminiſtratie, eenige verandering zoude plaats hebben, en dat „ het uit deze Beleeningen profluërende Bankgeld zoude worden beſchouwd als profluërende uit eene continuatie der Beleenbank en „ geenzins als uit eene nieuwe inrichting, blijvende dus de intrest van drie ten honderd; „ de wijs van overboeking, of afſchrijving; „ de Declaratoiren voor de posten aan Ontfangers afgeſchreven en de geheele beſtaande en „ plaats gehad hebbende inrichting op den voet „ bij vorige wetten, decreten en inſtructien bepaald, zoodanig dat het Beleenbank geld in „ alle ordinaire Lasten voor contant geld zoude „ worden aangenomen, op den voet en wijze „ als bij de Beleenbank, in het voormalig Gewest Holland, was gebruiklijk geweest."

ZEVENDE KAPITTEL.

VAN DEN GRAENHANDEL, EN ALLES, WAT DAER TOE BETREKKING HEEFT.

Nademael, de Koornhandel een der oudſte en voornaemſte takken van negotie dezer Stede is, zoo hebben zij, die denzelven beoeffenen, ook reeds vroeg eene bijzondere vergaderplaets gehouden, hoewel zij bovendien daeglijks aen de groote Beurs verſchijnen. Zij kwamen eertijds onder de luiffels der huizen op 't water ſtaende te ſamen: dan dit, den bewoonderen, zoo wel als den Graenhandelaren, lastig vallende, werd reeds in den jare 1547 bij Keure vastgeſteld, dat men eene nieuwe Korenmarkt zoude aenleggen, maer de daar

daer toe aengewezen plaets niet zeer gelegen zijnde, werd eenige jaren daer na beſloten om die te bouwen op het *Damrak*, gemeenlijk het *Water* genaemd, ten zuiden tegen de oude brug, en dit werk werd in 1617 voltrokken.

Het gebouw was van hout, doch ſedert te oud geworden zijnde, beſloot men eene andere Beurs van ſteen te bouwen, en het werk werd in den jare 1767 begonnen; den 5den October deszelfden jaers werd den eerſten ſteen gelegd, en den 12 November 1768, was het gebouw voltooid. Deszelfs gedaente is een langwerpig vierkant plein, ter wederzijden en van agter met eene gaenderij overdekt, waer van de eerſten ieder op zes blaeuw arduinſteenen pijlaren rusten, en de laetſte op drie dergelijke pijlaren. Aen het einde van agteren zijn twee ſteenen vleugels gebouwd, elk twee ſchuiframen breed, waer in verſcheide vertrekken zijn, tot gerijf der Handelaren en eene menigte kastjes of kisten, tot bewaring der monsters van Granen, om dezelven dus altijd bij de hand te hebben. De agterſte gaenderij pronkt met een uurwerk, waer onder het jaergetal 1768 geſteld is. Als de beurstijd afgeloopen is word dit gebouw door een ijzeren hek geſlooten.

Op deze Beurs en den handel, die aldaer gedreven word, zijn verſcheide Keuren gemaekt, op welker nakominge de *Opziener van de Korenbeurs* of *Marktmeester*, gelijk hij gemeenlijk genoemd word, letten moet. Volgens Plakkaet der Staten Generael, van den 29 November 1756, is verboden eenige Granen te verkopen, dan voor zoo verre men die dadelijk en terſtond kan leveren; Interdicérende alle verkopingen op tijd of optiepartijen; en bij dat van den 20 Mei 1757. word het bovenſtaende nader verklaart, dat

dat niemand zal mogen præmien geven of nemen, om eenige Tarw, Rogge, Gerst, Spelt, Haver, Boekweit, Erwten of Boonen, op zekeren tijd te moeten leveren of ontfangen; ook worden daer bij alle Premiecontracten en optiepartijen op nieuw ernstig verboden.

Daaglijks, des voormiddags, komen de Graenhandelaers op deze Beurze te famen, ook houden 'er fommigen nog des avonds eene bijeenkomst, en driemael ter weke word aldaer marktdag gehouden, namentlijk des Maendags, Woensdags, en Vrijdags, wanneer dezelve mede door eene groote meenigte buitenlieden bezogt word, en als dan, doch bijzonderlijk op den eerften en laetften der genoemde dagen, geſchied de grootſte handel.

De prijs der Granen ſchikt zich wel eenigzins naar de ware behoefte, maar ſtaat ook in verband met de markten buiten 's Lands en met de uitzigten van aanvoer of aftrek, als ook met den toeſtand der gewaſen en hangt dus veel af van ſpeculatien.

Het is meest al de gewoonte, om de Granen, gelijk ook het Lijnzaad en Hennipzaad te verkoopen op een bepaald gewigt en indien het zelve bij onderzoek ligter word bevonden, heeft de kooper recht om eene behoorlijke korting te eiſchen, of ook vrijheid om van de partij af te zien, het geen men *katten* noemt.

Het onderzoek van de zwaarte der Granen geſchied aan de koornmarkt, in koperen ſchalen, die ijder één kops maat houden en waarvan de kleine koperen gewigten zoo geëvenredigt zijn, dat de aldaar wegende zwaarte over een komt met een zak van 3 ſchepels, mits de weger vlug weet om te gaan met inſtorten en afſtrijken, waarom men ook doorgaans bij het wegen hier of buitenlandsch, een onderſcheid van 2 ℔ rekent.

In

In geval van verſchil over het gewigt, moeten de monſters, in preſentie van twee neutrale getuigen, uit de partij geſchept worden en dan gewogen aan de koornmarkt, en indien de monſters niet even zwaar wegen, word het gewigt gerekend naar het monſter, het geen 't ligſte weegt. Indien de partij beneden 5 last groot is, mag de kooper, volgens uſantie, maar één monſter laten halen, anderzints twee, van de 20 Last of daar boven drie, en van ijder 10 Last, die de partij grooter is één monſter meer.

Men rekent gemeenlijk dat de Tarw weegt van 150 tot 180 ℔ de mudde of wel 118 a 132 ℔ de zak, dat is 4100 a 4900 ℔ het last. Een mudde Rogge 148 a 166 ℔, dat is van 112 tot 124 ℔ de zak, of 4000 a 4500 ℔ het last. Een mudde Gerst 115 a 130 ℔, of 90 a 102 ℔ per zak, makende 3200 a 3500 ℔ per last. Haver 70 a 88 ℔ de zak. Boekweit 112 a 122. Lijnzaad 100 a 114.

Bij het bepalen van de zwaerte der Granen, bedient men zig van de Amſterdamſche of Rotterdamſche Zak waeromtrent de volgende evenredigheid plaets heeft.

114 ℔ Amſt. is	155 ℔ Rott.	124 ℔ Amſt. is	168 ℔ Rott.
116 . .	158	126 . .	171
118 . .	160	128 . .	174
120 . .	163	130 . .	177
122 . .	165	132 . .	180

De verkoopen geſchieden bij het last, in goudgulden van 28 ſtuivers, en ſommigen in Ponden Vlaems van zes gulden ijder of ook van Lijnzaad en Hennipzaad in gulden per Ton van 5 ſchepel.

Tot het meten, dragen en verſchieten zijn bijzondere perſonen aengeſteld, welke men, zoo ook andere arbeiders, den geheelen dag door, in het Korenmetershuisje op de *Nieuwezijds Kolk* vinden

den kan. Het Last in Amſterdam word verdeelt in 21½ *Tonnen*, 27 *Mudden*, 36 *Zakken*, 108 *Schepels*, *Aggelen*, of *Agtendeelen*, 432 *Vierdevat* of 3456 *Kop*.

Een Ton houd 1½ Mudde, 1½ Zak, 5 Schepels, 20 Vierdevat, of 160 Kop.

Een Mudde houd 1½ Zak, 4 Schepels, 16 Vierdevat, 128 Kop.

Een Zak houd 3 Schepels, 12 Vierdevat, of 96 Kop.

Een Schepel houd 4 Vierdevat, of 32 Kop.

Een Vierdevat houd 8 Kop.

Alle Graenmakelaers zijn gehouden, des verzogt, voor Dekens, Overluiden en Busmeesters te verſchijnen, om aldaer op te geven tot welken prijze zij in die week Tarw en Rogge hebben verkogt, aan lieden welke zij weten dat dezelve hier in de ſtad zullen willen conſumeren, en hier naer is het, dat de zetting van het brood zoo als die hier na tevinden zal zijn, geregelt word.

Na dien nu de uitrekening der Granen eenigermaten omſlachtig is, zoo kan daer toe gebruikt worden zeker Korenboekje, dat te Amſterdam bij *Hendrik van der Putte*, op het water in de Lootsman gedrukt, en op de volgende wijze ingerigt is, het welk beteekent, dat, als een last geld bij voorbeeld 20 goudgulden, of ℒ 4 13 4 Vlaems, of 28 gulden, dat allen drie evenveel is, als dan de Mudde komt op 1 gulden 12 penningen, de zak op 15 ſtuivers 9 penningen, de Schepel op 5 ſtuiv. 3 penningen, en zoo voorts.

Last ggl.	*Last.* £	ß	§	*Last.* gl.	st.	*Mudde.* gl.	st.	p.	*Zak.* gl.	st.	p.	*Schepel.* gl.	st.	p.
20	4	13	4	28	0	1	0	12	-	15	9	-	5	3
21	4	18	0	29	8	1	1	12	-	16	5	-	5	7
22	5	2	8	30	16	1	2	13	-	17	2	-	5	11
23	5	7	4	32	4	1	3	14	-	17	14	-	5	15
24	5	12	0	33	12	1	4	14	-	18	11	-	6	4
25	5	16	8	35	0	1	5	15	-	19	7	-	6	8
26	6	1	4	36	8	1	6	15	1	0	3	-	6	12
27	6	6	0	37	16	1	8	0	1	1	0	-	7	0
28	6	10	8	39	4	1	9	1	1	1	12	-	7	4
29	6	15	4	40	12	1	10	1	1	2	9	-	7	8
30	7	0	0	42	0	1	11	2	1	3	5	-	7	12
31	7	4	8	43	8	1	12	2	1	4	2	-	8	0
32	7	9	4	44	16	1	13	3	1	4	14	-	8	5
33	7	14	0	46	4	1	14	4	1	5	11	-	8	9
34	7	18	8	47	12	1	15	4	1	6	7	-	8	13
35	8	3	4	49	0	1	16	5	1	7	3	-	9	1
36	8	8	0	50	8	1	17	5	1	8	0	-	9	5
37	8	12	8	51	16	1	18	6	1	8	12		9	9
38	8	17	4	53	4	1	19	7	1	9	9	-	9	14
39	9	2	0	54	12	2	0	7	1	10	5	-	10	2
40	9	6	8	56	0	2	1	8	1	11	2	-	10	6
41	9	11	4	57	8	2	2	8	1	11	14	-	10	10
42	9	16	0	58	16	2	3	9	1	12	11	-	10	14
43	10	0	8	60	4	2	4	9	1	13	7	-	11	2
44	10	5	4	61	12	2	5	10	1	14	3	-	11	6
45	10	10	0	63	0	2	6	11	1	15	0	-	11	11
46	10	14	8	64	8	2	7	10	1	15	12	-	11	15
47	10	19	4	65	16	2	8	12	1	16	9	-	12	3
48	11	4	0	67	4	2	9	12	1	17	5	-	12	7
49	11	8	8	68	12	2	10	13	1	18	2	-	12	11
50	11	13	4	70	0	2	11	14	1	18	14	-	12	15
51	11	18	0	71	8	2	12	14	1	19	11	-	13	4
52	12	2	8	72	16	2	13	15	2	0	7	-	13	8
53	12	7	4	74	4	2	14	15	2	1	3	-	13	12
54	12	12	0	75	12	2	16	0	2	2	0	-	14	0
55	12	16	8	77	0	2	17	1	2	2	12	-	14	4
56	13	1	4	78	8	2	18	1	2	3	9	-	14	8
57	13	6	0	79	16	2	19	2	2	4	5	-	14	12
58	13	10	8	81	4	3	0	3	2	5	12	-	15	1

Last.	*Last.*			*Last.*		*Mudde.*			*Zak.*			*Schepel.*		
ggl.	£	ß	₰	gl.	ft.	gl.	ft.	p.	gl.	ft.	p.	gl.	ft.	p.
59	13	15	4	82	12	3	1	3	2	5	14	-	15	5
60	14	0	0	84	0	3	2	4	2	6	11	-	15	9
61	14	4	8	85	8	3	3	4	2	7	7	-	15	13
62	14	9	4	86	16	3	4	5	2	8	3	-	16	1
63	14	14	0	88	4	3	5	5	2	9	0	-	16	5
64	14	18	8	89	12	3	6	6	2	9	12	-	16	9
65	15	3	4	91	0	3	7	7	2	10	9	-	16	14
66	15	8	0	92	8	3	8	7	2	11	5	-	17	2
67	15	12	8	93	16	3	9	8	2	12	2	-	17	6
68	15	17	4	95	4	3	10	8	2	12	14		17	10
69	16	2	0	96	12	3	11	9	2	13	11	-	17	14
70	16	6	8	98	0	3	12	9	2	14	7	-	18	2
71	16	11	4	99	8	3	13	10	2	15	3	-	18	7
72	16	16	0	100	16	3	14	11	2	16	0	-	18	11
73	17	0	8	102	4	3	15	11	2	16	12	-	18	15
74	17	5	4	103	12	3	16	12	2	17	9	-	19	3
75	17	10	0	105	0	3	17	12	2	18	5	-	19	7
76	17	14	8	106	8	3	18	13	2	19	2	-	19	11
77	17	19	4	107	16	3	19	14	2	19	14	-	19	15
78	18	4	0	109	4	4	0	14	3	0	11	1	0	4
79	18	8	8	110	12	4	1	15	3	1	7	1	0	8
80	18	13	4	112	0	4	2	15	3	2	3	1	0	12
81	18	18	0	113	8	4	4	0	3	3	0	1	1	0
82	19	2	8	114	16	4	5	1	3	3	12	1	1	4
83	19	7	4	116	4	4	6	1	3	4	9	1	1	8
84	19	12	0	117	12	4	7	2	3	5	5	1	1	12
85	19	16	8	119	0	4	8	2	3	6	2	1	2	1
86	20	1	4	120	8	4	9	2	3	6	14	1	2	5
87	20	6	0	121	16	4	10	4	3	7	11	1	2	9
88	20	10	8	123	4	4	11	4	3	8	7	1	2	13
89	20	15	4	124	12	4	12	5	3	9	3	1	3	1
90	21	0	0	126	0	4	13	5	3	10	0	1	3	5
91	21	4	8	127	8	4	14	6	3	10	12	1	3	9
92	21	9	4	128	16	4	15	7	3	11	9	1	3	14
93	21	14	0	130	4	4	16	7	3	12	5	1	4	2
94	21	18	8	131	12	4	17	8	3	13	2	1	4	6
95	22	3	4	133	0	4	18	8	3	13	14	1	4	10
96	22	8	0	134	8	4	19	8	3	14	11	1	4	14
97	22	12	8	135	16	5	0	9	3	15	7	1	5	2
98	22	17	4	137	4	5	1	10	3	16	3	1	5	6

Last.	*Last.*			*Last.*		*Mudde.*			*Zak.*			*Schepel.*		
ggl.	£	ß	₰	gl.	st.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.	gl.	st.	p.
99	23	2	0	138	12	5	2	11	3	17	0	1	5	11
100	23	6	8	140	0	5	3	11	3	17	12	1	5	15
101	23	11	4	141	8	5	4	12	3	18	9	1	6	3
102	23	16	0	142	16	5	5	12	3	19	5	1	6	7
103	24	0	8	144	4	5	6	13	4	0	2	1	6	11
104	24	5	4	145	12	5	7	14	4	0	14	1	7	0
105	24	10	0	147	0	5	8	14	4	1	11	1	7	4
106	24	14	8	148	8	5	9	15	4	2	7	1	7	8
107	24	19	4	149	16	5	10	15	4	3	3	1	7	12
108	25	4	0	151	4	5	12	0	4	4	0	1	8	0
109	25	8	8	152	12	5	13	1	4	4	12	1	8	4
110	25	13	4	154	0	5	14	1	4	5	9	1	8	8
111	25	18	0	155	8	5	15	2	4	6	5	1	8	12
112	26	2	8	156	16	5	16	2	4	7	2	1	9	1
113	26	7	4	158	4	5	17	3	4	7	14	1	9	5
114	26	12	0	159	12	5	18	4	4	8	11	1	9	9
115	26	16	8	161	0	5	19	4	4	9	7	1	9	13
116	27	1	4	162	8	6	0	5	4	10	3	1	10	1
117	27	6	0	163	16	6	1	5	4	11	0	1	10	5
118	27	10	8	165	4	6	2	6	4	11	12	1	10	9
119	27	15	4	166	12	6	3	7	4	12	9	1	10	14
120	28	0	0	168	0	6	4	7	4	13	5	1	11	2
121	28	4	8	169	8	6	5	8	4	14	2	1	11	6
122	28	9	4	170	16	6	6	8	4	14	14	1	11	10
123	28	14	0	172	4	6	7	9	4	15	11	1	11	14
124	28	18	8	173	12	6	8	9	4	16	7	1	12	2
125	29	3	4	175	0	6	9	10	4	17	3	1	12	6
126	29	8	0	176	8	6	10	11	4	18	0	1	12	11
127	29	12	8	177	16	6	11	11	4	18	12	1	12	15
128	29	17	4	179	4	6	12	12	4	19	9	1	13	3
129	30	2	0	180	12	6	13	12	5	0	5	1	13	7
130	30	6	8	182	0	6	14	13	5	1	2	1	13	11
131	30	11	4	183	8	6	15	14	5	1	14	1	14	0
132	30	16	0	184	16	6	16	14	5	2	11	1	14	4
133	31	0	8	186	4	6	17	15	5	3	7	1	14	8
134	31	5	4	187	12	6	18	15	5	4	3	1	14	12
135	31	10	0	189	0	7	0	0	5	5	0	1	15	0
136	31	14	8	190	8	7	1	1	5	5	12	1	15	4
137	31	19	4	191	16	7	2	1	5	6	9	1	15	8

Last. ggl.	*Last.* ℒ	ß	₰	*Last.* gl.	ft.	*Mudde.* gl.	ft.	p.	*Zak.* gl.	ft.	p.	*Schepel.* gl.	ft.	p.
138	32	4	0	193	4	7	3	2	5	7	5	1	15	12
139	32	8	8	194	12	7	4	2	5	8	2	1	16	1
140	32	13	4	196	0	7	5	3	5	8	14	1	16	5
141	32	18	0	197	8	7	6	4	5	9	11	1	16	9
142	33	2	8	198	16	7	7	4	5	10	7	1	16	13
143	33	7	4	200	4	7	8	5	5	11	3	1	17	1
144	33	12	0	201	12	7	9	5	5	12	0	1	17	5
145	33	16	8	203	0	7	10	6	5	12	12	1	17	9
146	34	1	4	204	8	7	11	7	5	13	9	1	17	14
147	34	6	0	205	16	7	12	7	5	14	5	1	18	2
148	34	10	8	207	4	7	13	8	5	15	2	1	18	6
149	34	15	4	208	12	7	14	8	5	15	14	1	18	10
150	35	0	0	210	0	7	15	9	5	16	11	1	18	14
151	35	4	8	211	8	7	16	9	5	17	7	1	19	2
152	35	9	4	212	16	7	17	10	5	18	3	1	19	6
153	35	14	0	214	4	7	18	11	5	19	0	1	19	11
154	35	18	8	215	12	7	19	11	5	19	12	1	19	15
155	36	3	4	217	0	8	0	12	6	0	9	2	0	3
156	36	8	0	218	8	8	1	12	6	1	5	2	0	7
157	36	12	8	219	16	8	2	13	6	2	2	2	0	11
158	36	17	4	221	4	8	3	14	6	2	14	2	0	15
159	37	2	0	222	12	8	4	14	6	3	11	2	1	4
160	37	6	8	224	0	8	5	15	6	4	7	2	1	8
161	37	11	4	225	8	8	6	15	6	5	3	2	1	12
162	37	16	0	226	16	8	8	0	6	6	0	2	2	0
163	38	0	8	228	4	8	9	1	6	6	12	2	2	4
164	38	5	4	229	12	8	10	1	6	7	9	2	2	8
165	38	10	0	231	0	8	11	2	6	8	5	2	2	12
166	38	14	8	232	8	8	12	2	6	9	2	2	3	1
167	38	19	4	233	16	8	13	3	6	9	14	2	3	5
168	39	4	0	235	4	8	14	4	6	10	11	2	3	9
169	39	8	8	236	12	8	15	4	6	11	7	2	3	13
170	39	13	4	238	0	8	16	5	6	12	3	2	4	1
171	39	18	0	239	8	8	17	5	6	13	0	2	4	5
172	40	2	8	240	16	8	18	6	6	13	12	2	4	9
173	40	7	4	242	4	8	19	7	6	14	9	2	4	14
174	40	12	0	243	12	9	0	7	6	15	5	2	5	2
175	40	16	8	245	0	9	1	0	6	16	2	2	5	6
176	41	1	4	246	8	9	2	8	6	16	14	2	5	10

Last. ggl.	Last. ℒ	ß	₰	Last. gl.	st.	Muddé. gl.	st.	p.	Zak. gl.	st.	p.	Scheffel. gl.	st.	p.
177	41	6	0	247	16	9	3	9	6	17	11	2	5	14
178	41	10	8	249	4	9	4	9	6	18	7	2	6	2
179	41	15	4	250	12	9	5	10	6	19	3	2	6	6
180	42	0	0	252	0	9	6	11	7	0	0	2	6	11
181	42	4	8	253	8	9	7	11	7	0	12	2	6	15
182	42	9	4	254	16	9	8	12	7	1	9	2	7	3
183	42	14	0	256	4	9	9	12	7	2	5	2	7	7
184	42	18	8	257	12	9	10	13	7	3	2	2	7	11
185	43	3	4	259	0	9	11	14	7	3	14	2	7	15
186	43	8	0	260	8	9	12	15	7	4	11	2	8	4
187	43	12	8	261	16	9	13	15	7	5	7	2	8	8
188	43	17	4	263	4	9	14	15	7	6	3	2	8	12
189	44	2	0	264	12	9	16	0	7	7	0	2	9	0
190	44	6	8	266	0	9	17	1	7	7	12	2	9	4
191	44	11	4	267	8	9	18	1	7	8	9	2	9	8
192	44	16	0	268	16	9	19	2	7	9	5	2	9	12
193	45	0	8	270	4	10	0	2	7	10	2	2	10	1
194	45	5	4	271	12	10	1	3	7	10	14	2	10	5
195	45	10	0	273	0	10	2	4	7	11	11	2	10	9
196	45	14	8	274	8	10	3	4	7	12	7	2	10	13
197	45	19	4	275	16	10	4	6	7	13	3	2	11	1
198	46	4	0	277	4	10	5	5	7	14	0	2	11	5
199	46	8	8	278	12	10	6	6	7	14	12	2	11	9
200	46	13	4	280	0	10	7	7	7	15	11	2	11	14
201	46	18	0	281	8	10	8	7	7	16	7	2	12	2
202	47	2	8	282	16	10	9	8	7	17	3	2	12	6
203	47	7	4	284	4	10	10	8	7	18	0	2	12	10
204	47	12	0	285	12	10	11	9	7	18	12	2	12	15
205	47	16	8	287	0	10	12	9	7	19	9	2	13	3
206	48	1	4	288	8	10	13	10	8	0	5	2	13	7
207	48	6	0	289	16	10	14	11	8	1	2	2	13	11
208	48	10	8	291	4	10	15	11	8	1	14	2	13	15
209	48	15	4	292	12	10	16	12	8	2	11	2	14	4
210	49	0	0	294	0	10	17	12	8	3	5	2	14	7
211	49	4	8	295	8	10	18	13	8	4	2	2	14	11
212	49	9	4	296	16	10	19	14	8	4	14	2	15	0
213	49	14	0	298	4	11	0	14	8	5	11	2	15	4
214	49	18	8	299	12	11	1	15	8	6	7	2	15	8
215	50	3	4	301	0	11	2	15	8	7	3	2	15	12

Last. ggl.	*Last.* ℒ	ß	₰	*Last.* gl.	st.	*Mudde.* gl.	st.	p.	*Zak.* gl.	st.	p	*Schepel-* gl.	st.	p.
216	50	8	0	302	8	11	4	0	8	8	0	2	16	0
217	50	12	8	303	16	11	5	1	8	8	12	2	16	4
218	50	17	4	305	4	11	6	1	8	9	9	2	16	8
219	51	2	0	306	12	11	7	2	8	10	5	2	16	12
220	51	6	8	308	0	11	8	2	8	11	2	2	17	1
221	51	11	4	309	8	11	9	3	8	11	14	2	17	5
222	51	16	0	310	16	11	10	4	8	12	11	2	17	9
223	52	0	8	312	4	11	11	4	8	13	7	2	17	13
224	52	5	4	313	12	11	12	5	8	14	3	2	18	1
225	52	10	0	315	0	11	13	5	8	15	0	2	18	5
226	52	14	8	316	8	11	14	6	8	15	12	2	18	9
227	52	19	4	317	16	11	15	7	8	16	9	2	18	14
228	53	4	0	319	4	11	16	7	8	17	5	2	19	2
229	53	8	8	320	12	11	17	8	8	18	2	2	19	6
230	53	13	4	322	0	11	18	8	8	18	14	2	19	10
231	53	18	0	323	8	11	19	9	8	19	11	2	19	14
232	54	2	8	324	16	12	0	9	9	0	7	3	0	2
233	54	7	4	326	4	12	1	10	9	1	3	3	0	6
234	54	12	0	327	12	12	2	11	9	2	0	3	0	11
235	54	16	8	329	0	12	3	11	9	2	12	3	0	15
236	55	1	0	330	8	12	4	12	9	3	9	3	1	3
237	55	6	4	331	16	12	5	12	9	4	5	3	1	7
238	55	10	0	333	4	12	6	13	9	5	2	3	1	11
239	55	15	4	334	12	12	7	14	9	5	14	3	1	15
240	56	0	0	336	0	12	8	14	9	6	11	3	2	4
241	56	4	8	337	8	12	9	16	9	7	7	3	2	8
242	56	9	4	338	16	12	10	15	9	8	3	3	2	12
243	56	14	0	340	4	12	12	0	9	9	0	3	3	0
244	56	18	8	341	12	12	13	1	9	9	12	3	3	4
245	57	3	4	343	0	12	14	1	9	10	9	3	3	8
246	57	8	0	344	8	12	15	2	9	11	5	3	3	12
247	57	12	8	345	16	12	16	2	9	12	2	3	4	1
248	57	17	4	347	4	12	17	3	9	12	14	3	4	5
249	58	2	0	348	12	12	18	4	9	13	11	3	4	9
250	58	6	8	350	0	12	19	4	9	14	7	3	4	13
251	58	11	4	351	8	13	0	5	9	15	3	3	5	1
252	58	16	0	352	16	13	1	5	9	16	0	3	5	5
253	59	0	8	354	4	13	2	6	9	16	12	3	5	9
254	59	5	4	355	12	13	3	7	9	17	9	3	5	14

Last. ggl.	*Last.* ℒ	ß	§	*Last.* gl.	st.	*Mudde.* gl.	st.	p.	*Zak.* gl.	st.	p.	*Schepel.* gl.	st.	p.
255	59	10	0	357	0	13	4	7	9	18	5	3	6	2
256	59	14	8	358	8	13	5	8	9	19	2	3	6	6
257	59	19	4	359	16	13	6	8	9	19	14	3	6	10
258	60	4	0	361	4	13	7	9	10	0	11	3	6	14
259	60	8	8	362	12	13	8	9	10	1	7	3	7	2
260	60	13	4	364	0	13	9	10	10	2	3	3	7	6
261	60	18	0	365	8	13	10	11	10	3	0	3	7	11
262	61	2	8	366	16	13	11	11	10	3	12	3	7	15
263	61	7	4	368	4	13	12	12	10	4	9	3	8	3
264	61	12	0	369	12	13	13	12	10	5	5	3	8	7
265	61	16	8	371	0	13	14	13	10	6	2	3	8	11
266	62	1	4	372	8	13	15	14	10	6	14	3	8	15
267	62	6	0	373	16	13	16	14	10	7	11	3	9	4
268	62	10	8	375	4	13	17	15	10	8	7	3	9	8
269	62	15	4	376	12	13	18	15	10	9	3	3	9	12
270	63	0	0	378	0	14	0	0	10	10	0	3	10	0
271	63	4	8	379	8	14	1	1	10	10	12	3	10	4
272	63	9	4	380	16	14	2	1	10	11	9	3	10	8
273	63	14	0	382	4	14	3	2	10	12	5	3	10	12
274	63	18	8	383	12	14	4	2	10	13	1	3	11	1
275	64	3	4	385	0	14	5	3	10	13	14	3	11	5
276	64	8	0	386	8	14	6	4	10	14	11	3	11	9
277	64	12	8	387	16	14	7	4	10	15	7	3	11	13
278	64	17	4	389	4	14	8	5	10	16	3	3	12	1
279	65	2	0	390	12	14	9	5	10	17	0	3	12	5
280	65	6	8	392	0	14	10	6	10	17	12	3	12	9
281	65	11	4	393	8	14	11	7	10	18	9	3	12	14
282	65	16	0	394	16	14	12	7	10	19	5	3	13	2
283	66	0	8	396	4	14	13	8	11	0	2	3	13	6
284	66	5	4	397	12	14	14	8	11	0	14	3	13	10
285	66	10	0	399	0	14	15	9	11	1	11	3	13	14
286	66	14	8	400	8	14	16	9	11	2	7	3	14	2
287	66	19	4	401	16	14	17	10	11	3	5	3	14	7
288	67	4	0	403	4	14	18	11	11	4	0	3	14	11
289	67	8	8	404	12	14	19	11	11	4	12	3	14	15
290	67	12	4	406	0	15	0	12	11	5	9	3	15	3
291	67	18	0	407	8	15	1	12	11	6	5	3	15	7
292	68	2	8	408	16	15	2	13	11	7	2	3	15	11
293	68	7	4	410	4	15	3	14	11	7	14	3	15	15

Last. ggl.	Last. £	ß	§	Last. gl.	ft	Mudde gl.	ft.	p	Zak. gl.	ft.	p.	Schepel gl.	ft.	p.
294	68	12	0	411	12	15	4	14	11	8	11	3	10	4
295	68	16	8	413	0	15	5	15	11	9	7	3	16	8
296	69	1	4	414	8	15	6	15	11	10	3	3	16	12
297	69	6	0	415	16	15	8	0	11	11	0	3	17	0
298	69	10	8	417	4	15	9	1	11	11	12	3	17	4
299	69	15	4	418	12	15	10	1	11	12	9	3	17	8
300	70	0	0	420	0	15	11	2	11	13	5	3	17	12
301	70	4	8	421	8	15	12	2	11	14	2	3	18	1
302	70	9	4	422	16	15	13	3	11	14	14	3	18	5
303	70	14	0	424	4	15	14	4	11	15	11	3	18	9
304	70	18	8	425	12	15	15	4	11	16	7	3	18	13
305	71	3	4	427	0	15	16	5	11	17	3	3	19	2
306	71	8	0	428	8	15	17	5	11	18	0	3	19	5
307	71	12	8	429	16	15	18	6	11	18	12	3	19	9
308	71	17	4	431	4	15	19	7	11	19	9	3	19	14
309	72	2	0	432	12	16	0	7	12	0	5	4	0	2
310	72	6	8	434	0	16	1	8	12	1	2	4	0	6
311	72	11	4	435	8	16	2	8	12	1	14	4	0	10
312	72	16	0	436	16	16	3	9	12	2	11	4	0	14
313	73	0	8	438	4	16	4	9	12	3	7	4	1	2
314	73	5	4	439	12	16	5	10	12	4	3	4	1	6
315	73	10	0	441	0	16	6	11	12	5	0	4	1	11
316	73	14	8	442	8	16	7	11	12	5	12	4	1	15
317	73	19	4	443	16	16	8	12	12	6	9	4	2	3
318	74	4	0	445	4	16	9	12	12	7	5	4	2	7
319	74	8	8	446	12	16	10	12	12	8	2	4	2	11
320	74	13	4	448	0	16	11	14	12	8	14	4	2	15
321	74	18	0	449	8	16	12	14	12	9	11	4	3	4
322	75	2	8	450	16	16	13	15	12	10	7	4	3	8
323	75	7	4	452	4	16	14	15	12	11	3	4	3	12
324	75	12	0	453	12	16	16	0	12	12	0	4	4	0
325	75	16	8	455	0	16	17	1	12	12	12	4	4	4
326	76	1	4	456	8	16	18	1	12	13	9	4	4	8
327	76	6	0	457	16	16	19	2	12	14	5	4	4	12
328	76	10	8	459	4	17	0	2	12	15	2	4	5	1
329	76	15	4	460	12	17	1	3	12	15	14	4	5	5
330	77	0	0	462	0	17	2	4	12	16	11	4	5	9
331	77	4	8	463	8	17	3	4	12	17	7	4	5	13
332	77	9	4	464	16	17	4	5	12	18	3	4	6	1

Last. ggl.	Last. £	ß	§	Last. gl.	st.	Mudde. gl	st.	p.	Zak. gl.	st.	p.	Schepel. gl.	st.	p.
333	77	14	0	466	4	17	5	5	12	19	0	4	6	5
334	77	18	8	467	12	17	6	6	12	19	12	4	6	9
335	78	3	4	469	0	17	7	7	13	0	9	4	6	14
336	78	8	0	470	8	17	8	7	13	1	5	4	7	2
337	78	12	8	471	16	17	9	8	13	2	2	4	7	6
338	78	17	4	473	4	17	10	8	13	2	14	4	7	10
339	79	2	0	474	12	17	11	9	13	3	11	4	7	14
340	79	6	8	476	0	17	12	9	13	4	7	4	8	2
341	79	11	4	477	8	17	13	10	13	5	3	4	8	6
342	79	16	0	478	16	17	14	11	13	6	0	4	8	11
343	80	0	8	480	4	17	15	11	13	6	12	4	8	15
344	80	5	4	481	12	17	16	12	13	7	9	4	9	3
345	80	10	0	483	0	17	17	13	13	8	5	4	9	7
346	80	14	8	484	8	17	18	13	13	9	1	4	9	11
347	80	19	4	485	16	17	19	14	13	9	14	4	9	15
348	81	4	0	487	4	18	0	14	13	10	11	4	10	3
349	81	8	8	488	12	18	1	15	13	11	7	4	10	8
350	81	13	4	490	0	18	2	15	13	12	3	4	10	12
351	81	18	0	491	8	18	4	0	13	13	0	4	11	0
352	82	2	8	492	16	18	5	1	13	13	12	4	11	4
353	82	7	4	494	4	18	6	1	13	14	8	4	11	8
354	82	12	0	495	12	18	7	2	13	15	5	4	11	12
355	82	16	8	497	0	18	8	2	13	16	2	4	12	1
356	83	1	4	498	8	18	9	3	13	16	14	4	12	5
357	83	6	0	499	16	18	10	4	13	17	11	4	12	9
358	83	10	8	501	4	18	11	4	13	18	7	4	12	13
359	83	15	4	502	12	18	12	5	13	19	3	4	13	1
360	84	0	0	504	0	18	13	5	14	0	0	4	13	5
361	84	4	8	505	8	18	14	6	14	0	2	4	13	9
362	84	9	4	506	16	18	15	7	14	1	9	4	13	14
363	84	14	0	508	4	18	16	7	14	2	5	4	14	2
364	84	18	8	509	12	18	17	8	14	3	2	4	14	6
365	85	3	4	511	0	18	18	8	14	3	14	4	14	10
366	85	8	0	512	8	18	19	9	14	4	11	4	14	14
367	85	12	8	513	16	19	0	9	14	5	7	4	15	2
368	88	17	4	515	4	19	1	10	14	6	3	4	15	6
369	86	2	0	516	12	19	2	11	14	7	0	4	15	11
370	86	6	8	518	0	19	3	11	14	7	12	4	15	15
371	86	11	4	519	8	19	4	12	14	8	9	4	16	3

Last. ggl.	Last. ℒ	ß	§	Last. gl.	ſt.	Mudde. gl.	ſt.	p.	Zak. gl.	ſt.	p.	Schepel. gl.	ſt.	p.
372	86	16	0	520	16	19	5	12	14	9	5	4	16	7
373	87	0	8	522	4	19	6	13	14	10	2	4	16	11
374	87	5	4	523	12	19	7	14	14	10	14	4	16	15
375	87	10	0	525	0	19	8	14	14	11	11	4	17	3
376	87	14	8	526	8	19	9	15	14	12	7	4	17	8
377	87	19	4	527	16	19	10	15	14	13	3	4	17	12
378	88	4	0	529	4	19	12	0	14	14	0	4	18	0
379	88	8	8	530	12	19	13	1	14	14	12	4	18	4
380	88	13	4	532	0	19	14	1	14	15	9	4	18	8
381	88	18	0	533	8	19	15	2	14	16	5	4	18	12
382	89	2	8	534	16	19	16	2	14	17	2	4	19	1
383	89	7	4	536	4	19	17	3	14	17	14	4	19	5
384	89	12	0	537	12	19	18	4	14	18	11	4	19	9
385	89	16	8	539	0	19	19	4	14	19	7	4	19	13
386	90	1	4	540	8	20	0	5	15	0	3	5	0	1
387	90	6	0	541	16	20	1	5	15	1	0	5	0	5
388	90	10	8	543	4	20	2	6	15	1	12	5	0	9
389	90	15	4	544	12	20	3	7	15	2	9	5	0	14
390	91	0	0	546	0	20	4	7	15	3	5	5	1	2
391	91	4	8	547	8	20	5	8	15	4	2	5	1	6
392	91	9	4	548	16	20	6	8	15	4	14	5	1	10
393	91	14	0	550	4	20	7	9	15	5	11	5	1	14
394	91	18	8	551	12	20	8	9	15	6	7	5	2	2
395	92	3	4	553	0	20	9	10	15	7	3	5	2	6
396	92	8	0	554	8	20	10	11	15	8	0	5	2	11
397	92	12	8	555	16	20	11	11	15	8	12	5	2	15
398	92	17	4	557	4	20	12	12	15	9	9	5	3	3
399	93	2	0	558	12	20	13	12	15	10	5	5	3	7
400	93	6	8	560	0	20	14	13	15	11	2	5	3	11

De Zetting van het Roggen-brood is als volgt.

Als een brood van 12 ℔ kost		Zoo geld het Last Rogge			Als een brood van 12 ℔ kost		Zoo geld het Last Rogge		
ſt.	pen.	ggl.	ſt.	p.	ſt.	pen.	ggl.	ſt.	p.
7	0	33	20	4	15	4	176	18	4
7	4	37	22	4	16	8	180	14	4
7	8	41	18	4	16	12	184	10	4
7	12	45	14	4	17	0	188	6	4
8	0	49	10	4	17	4	192	2	4
8	4	53	6	4	17	8	195	26	4
8	8	57	2	4	17	12	199	22	4
8	12	60	26	4	18	0	203	18	4
9	0	64	22	4	18	4	207	14	4
9	4	68	18	4	18	8	211	10	4
9	8	72	14	4	18	12	215	6	4
9	12	76	10	4	19	0	219	2	4
10	0	80	6	4	19	4	222	26	4
10	4	84	2	4	19	8	226	22	4
10	8	87	26	4	19	12	230	18	4
10	12	91	22	4	20	0	234	14	4
11	0	95	18	4	20	4	238	10	4
11	4	99	14	4	20	8	242	6	4
11	8	103	10	4	20	12	246	2	4
11	12	107	6	4	21	0	249	26	4
12	0	111	2	4	21	4	253	22	4
12	4	114	26	4	21	8	257	18	4
12	8	118	22	4	21	12	261	14	4
12	12	122	18	4	22	0	265	10	4
13	0	126	14	4	22	4	269	6	4
13	4	130	10	4	22	8	273	2	4
13	8	134	6	4	22	12	276	26	4
13	12	138	2	4	23	0	280	22	4
14	0	141	26	4	23	4	284	18	4
14	4	145	22	4	23	8	288	14	4
14	8	149	18	4	23	12	292	10	4
14	12	153	14	4	24	0	296	6	4
15	0	157	10	4	24	4	300	2	4
15	4	161	6	4	24	8	303	26	4
15	8	165	2	4	24	12	307	22	4
15	12	168	26	4	25	0	311	18	4
16	0	172	22	4					

's Lands

's Lands Impost van de Rogge, met de Stads Acc. verhooginge, zoo als het heden ſtaet. Rogge.

Zak.	gl.	ſt.	p.	Zak.	gl.	ſt.	p.	Zak.	ſt.
1	1	9	0	19	27	13	12	1	3
2	2	18	4	20	29	3	0	2	6
3	4	7	6	21	30	12	2	3	9
4	5	16	10	22	32	1	4	4	12
5	7	5	12	23	33	10	6	5	15
6	8	15	0	24	34	19	10	6	18
7	10	4	0	25	36	8	12	7	21
8	11	13	2	26	37	18	0	8	24
9	13	2	4	27	39	7	0	9	27
10	14	11	8	28	40	16	2	10	30
11	16	0	10	29	42	5	4	11	33
12	17	9	12	30	43	14	8	12	36
13	18	18	14	31	45	3	10	13	39
14	20	8	2	32	46	12	12	14	42
15	21	17	4	33	48	1	14	15	45
16	23	6	6	34	49	11	2	16	48
17	24	15	8	35	51	0	4	17	51
18	26	4	10	36	52	9	6	18	54

NB. Op ieder vercijzing komt voor 't Zegel noch 5 ſtuivers.

's Lands Impost van de Tarwe, met de verhooginge, zoo als het heden ſtaet.								Tarwe. Stads Acc. met het armen geld.		
Zak.	gl.	ſt.	p.	Zak.	gl.	ſt.	p.	Zak.	gl.	ſt.
1	2	18	4	19	55	7	10	1	0	9
2	5	16	10	20	58	6	0	2	0	18
3	8	15	0	21	61	4	4	3	1	7
4	11	13	2	22	64	2	10	4	1	16
5	14	11	8	23	67	0	14	5	2	5
6	17	9	12	24	69	19	2	6	2	14
7	20	8	2	25	72	17	8	7	3	3
8	23	6	6	26	75	15	12	8	3	12
9	26	4	10	27	78	14	2	9	4	1
10	29	3	0	28	81	12	6	10	4	10
11	32	1	4	29	84	10	10	11	4	19
12	34	19	10	30	87	9	0	12	5	8
13	37	18	0	31	90	7	4	13	5	17
14	40	16	2	32	93	5	10	14	6	6
15	43	14	8	33	96	4	0	15	6	15
16	46	12	12	34	99	2	2	16	7	4
17	49	11	2	35	102	0	8	17	7	13
18	52	9	6	36	104	18	12	18	8	2

Het malen van de Rogge.

Zak.	gl.	ſt.	Zak.	gl.	ſt.
1	0	5	19	4	15
2	0	10	20	5	0
3	0	15	21	5	5
4	1	0	22	5	10
5	1	5	23	5	15
6	1	10	24	6	0
7	1	15	25	6	5
8	2	0	26	6	10
9	2	5	27	6	15
10	2	10	28	7	0
11	2	15	29	7	5
12	3	0	30	7	10
13	3	5	31	7	15
14	3	10	32	8	0
15	3	15	33	8	5
16	4	0	34	8	10
17	4	5	35	8	15
18	4	10	36	9	0

Het malen van de Tarwe.

Zak.	gl	ſt.	p.	Zak.	gl.	ſt.	p.
1	0	5	8	19	5	3	12
2	0	11	0	20	5	9	4
3	0	16	8	21	5	14	10
4	1	1	14	22	6	0	2
5	1	7	6	23	6	5	10
6	1	12	12	24	6	11	0
7	1	18	4	25	6	16	8
8	2	3	4	26	7	2	0
9	2	9	2	27	7	7	6
10	2	14	10	28	7	12	14
11	3	0	2	29	7	18	6
12	3	5	8	30	8	3	12
13	3	11	0	31	8	9	4
14	3	16	8	32	8	13	12
15	4	1	14	33	9	0	2
16	4	7	6	34	9	5	10
17	4	12	14	35	9	11	2
18	4	18	4	36	9	16	8

Het Malen van de Koekebakkers-Rógge.

Zak.	gl.	ſt.	p.	Zak.	gl.	ſt.	p.
1	0	7	0	19	6	11	14
2	0	13	14	20	6	18	12
3	1	0	14	21	7	5	12
4	1	7	12	22	7	12	10
5	1	14	12	23	7	19	10
6	2	1	10	24	8	6	8
7	2	8	10	25	8	13	8
8	2	15	8	26	9	0	6
9	3	2	8	27	9	7	6
10	3	9	6	28	9	14	4
11	3	19	6	29	10	1	4
12	4	3	4	30	10	8	2
13	4	10	4	31	10	15	2
14	4	17	2	32	11	2	0
15	5	4	2	33	11	9	0
16	5	11	0	34	11	15	14
17	5	18	0	35	12	2	14
18	6	5	14	36	12	9	12

Van de Ronde Maet met de 10de Verhooging.

	't Last.				't Last.		
Mostaertz Koolzaet Lijnzaet Raepzaet	39 ſt. 10 p.	't Mud. 1 ſt. 8 p.		Tarw Hennipz Erweten	24 ſt. 12 p.	't Mud. 1 ſt.	

Dit bovenſtaende doed voor inkomen, met de Tiende Verhooging, 16 ſtuiv. en 8 pen.

	't Last.	't Mud.	Stads Accijs en Armgeldt	
Rogge. Garst. Boekweit. Boonen. Haver. Wicken. Spelt.	16 ſt. 8 p.	10 p.	Tarw - - -	13½ ſt.
			Rogge - -	11 ſt.
			Garst Mout Boekweit	8 ſt. 12 p.
			Haver	6 ſt. 8 p.

Dit elf ſtuivers met de Tiende Verhooging voor inkomen.

Mout - - 12 ſt. 6 p.
En voor inkomen 8 ſt. 4 p.

NB. Alle gedeeltens van een Last, betalen ten vollen aan den Armen.

Nota. Alle Garsten- en Havergrutten, doen van inkomſten 8 ſt. 12 pen. de Zak.

Op 't Korenmeeters-huisje wordt ontfangen 1 ſt. per last voor den Armen, van 't navolgende:

Koolzaet, Lijnzaet; Mostaertzaet, Raepzaet, Kennipzaet, Boekweit, Erweten en Boonen.

Als de Granen of zaden aankomen in kleine vaartuigen, het zij van binnenslands, of uit de kleine Oost, kunnen dezelven dikwijls uit die vaartuigen verkogt worden, egter is doorgaans noodig dat een gedeelte word overgeſchoten in een koornſchuit, om de lading te beredden, door een te ſchieten, of op een egaal gewigt te brengen; maar de ladingen uit groote ſchepen worden, meest altijd, geheel gelost in koornligters of ſchuiten; die uit de Oostzee komen worden

den geharpt, om dezelven van het ſtroo der matten, of andere vuiligheden te zuiveren. Dit uitharpſel moet volgens de Keure van 1792 aan de Koornbeurs verkogt worden, en bij die keur zijn ook eenige nieuwe ſchikkingen gemaakt om dieverijen voor te komen.

Men tracht, als het mooglijk is, de Granen of Zaden uit de vaartuigen, of, zoo als men het noemt, *uit het water* te verkoopen, want de onkosten van dezelven op zolder te brengen zijn vrij wat bezwarende en inzonderhied om ze daar eenigen tijd te bewaren. Behalven de zolderhuur en de onkosten van verſchieten, of omwerken, zoo vindt men doorgaans bij de weder aflevering van Granen, die eenigen tijd op de zolders gelegen hebben, vrij wat ondermaat en in het warme jaargetijde komt ſomtijds in de Granen de witte worm, *wolf* genoemd, die, door het aan elkander ſpinnen der korrels, het gewigt verminderd, doch het geen zich bij de koude doorgaans weder herſteld; ook krijgt men ſomtijds de zwarte worm, *klander* genoemd, die de Graankorrels van binnen uitvreet en dus een groot bederf veroorzaakt en tot welkers uitdrijving nog geene voldoende middelen zijn uitgevonden.

Deze handel is aan vele veranderingen onderhevig, en wel zoodanig, dat men in den jare 1699 voor het last witte Zeeuwſche Tarw betaelde *f* 560, dat in 1700 voor *f* 240 gekogt wierd. Een last Rogge in 1699 *f* 392 en in 1700 *f* 126. Een last Boekweit in 1699 *f* 250 in 1700 *f* 102. Een last Gerst in 1699 *f* 176 in 1700 *f* 60. Een last Haver in 1699 *f* 120 en in 1700 *f* 42. Het jaar 1789 is deswegens ook bijzonder merkwaardig geweest, dewijl den 8 Julij verkogt werd 128 ℔ Roode bovenlandſche

ſche Tarw voor 373 goudgulden en den 28 dito dezelfde Tarw voor 205 goudgulden, doch voor het einde van dat jaar rees dezelve weder tot 325 goudgulden.

In het begin van 't jaar 1757 namen de Heeren Staten Generaal, uit hoofde van de toenmalige duurte der Granen, in overweging om den uitvoer derzelven uit de Vereenigde Provintien en het reſort van de Generaliteit te verbieden; dan het gerugt hier van ter ooren gekomen zijnde van de Graanhandelaars in deze Stad, ontwierpen zij daar tegen eene deductie en hegten daar aan nog eenige bijzondere Aanmerkingen, welk een en ander zij aan Heeren Burgemeesteren van Amſterdam preſenteerden, met verzoek dat Hun Ed. Gr. Achtb. de beide ſtukken, door derzelver Gedeputeerden, ter Staatsvergadering zouden doen inleveren, ten einde dat verbod te voorkomen. Deze Deductie en Aanmerkingen, welkers gewigtigen inhoud van zeer veel belang voor dien Handel is, zijn te vinden in de Nederl. Jaarboeken van Februarij 1757.

De Maten waar mede de Granen gemeten worden, zeer verſchillende zijnde, en op de bijzondere plaetſen ook onderſcheiden afgedeelt wordende, zullen wij zulks bij ijdere ſtad nader aentoonen; maer alhier doen volgen eene lijst van evenredigheid, tuſſchen een Amſterdamsch Last, en de bij ijdere plaets aengewezen hoeveelheid, in navolging van KRUSENS agtſte tafel van zijnen Contorist: waaromtrent aen te merken ſtaet, dat de getallen agter het punctum der eerſte geſteld 10 deelige breuken zijn, dat is in het eerſte voorbeeld, $121\frac{8}{10}$ Vat, en in het agtiende, $88\frac{8}{10}$ Settiers, zoo dat een Last te Amſterdam ongevaer gelijk is, met te

Aken	Vat	121	84.
Abbeville	Settiers	19	02.
Agen	Zak	33	36.
Aiguillon	Zak	41	08.
Aire	Razieres	28	98.
Albegeois	Settiers	14	58.
Albij	Settiers	25	01.
Alkmaer	Zak	36	
Alexandria	Rebebe	18	57.
	Quillots	17	08.
Algiers	Caffiſes	9	13.
	Tarries	146	12.
Alicante	Caffiſes	11	84.
	Barſellas	142	19.
Altenburg	Schepels	20	772
Amboiſe	Boisſeaux	266	77.
Amersfoort	Mudden	16	02.
Amiens	Settiers	88	8.
Ancona	Rubbi	10	69.
Annaberg	Schepels	14	68.
Antwerpen	Viertels	37	85.
Apenrade	Tonnen	21	29.
Apulia	Tomoli	57	05.
Archangel	Zetwert	15	3.
Arensburg	Laſt	95	100.
Arles	Settiers	49	2.
Arnhem	Mouwers	21	6.
Arnſtad	Maten	16	25.
Aſchaffenburg	Malter	22	3.
Asperen	Zak	25	38.
Attiſche	Medimnos	74	53.
Aubeterre	Boisſeaux	95	00.
Audierne	Ton	2	
Augsburg	Schaf	6	64.
	Metzen	53	12.
Auraij	Boisſeaux	76	6.

Au-

Auxone	Emines	7	15.
Avignon	Boisſeaux	31	69.
Azoriſche Eilanden	Alquern	243	7.
Barbeſieux	Boisſeaux	95	08.
Barcelona	Quarteras	42	46.
Baſel	Zak	22	61.
Baugencij	Mines	60	18.
Bautzen	Schepels	26	68.
Baijonne	Zak	35	54.
	Conques	71	08.
Beaucaire	Settiers	48	
Beaumont	Zak	38	03.
Beauvais	Ton	1	5.
Bellegarde	Bichets	14	26.
Bergamo	Staja	140	86.
Bergerac	Pipes	5	44.
Bergen op den zoom	Sisters	63	14.
Berg St. Vinox	Raziers	20	6.
Berlin	Schepels	56	49.
Bern	Mud	18	43.
	Maet	221	21.
Bilboa	Fanegas	48	45.
Bingen	Malter	15	04.
Blois	Boisſeaux	380	12.
Bologne	Corbe	39	51.
Bommel	Mudde	18	01.
Bommené	Zak	38	08.
Borken	Viertel	16	56.
Borna	Schepels	26	31.
Bologne in Picardeije	Settiers	16	89.
Bourbon Lancij	Boisſeaux	256	62.
Bourdeaux	Boisſeaux	38	03.
Bourret	Zak	28	6.
Bronswijk	Schepels	9	39.
	Himten	93	84.
Breau	Cartieres	28	6.

Breda	Viertels	33	54.
Bremen	Schepels	41	03.
Bresſe	Quartals	15	48.
Breslau	Schepels	41	72.
Brest	Tomeaux	2	11.
Briare	Carſes	209	26.
Briele	Zak	40	62.
Brugge	Hoeden	17	51.
Bruſſel	Zak	25	02.
Bukkeburg	Himten	91	94.
Budingen	Achtendeel	22	15.
Buren	Mudden	21	02.
Butzbach	Malter	13	42.
Cadillac	Zak	33	86.
Cadix	Fanegas	51	5.
Cahors	Cartes	100	15.
Calabria	Tomoli	57	5.
Calais	Settiers	17	54.
Candia	Charges	19	02.
Carcaſſone	Settiers	35	02.
Caſal in Monferrat	Pacchi	11	97.
Caſſel	Viertel	20	45.
	Metzen	327	69.
Castel Jaloux	Zak	35	21.
Castelnaudari	Settiers	41	54.
Castelnau de Medoc	Quart:	29	71.
Castelſarazen	Zak	28	38.
Castres	Settiers	25	36.
Calais	Boiſſ:	95	08.
Chalons ſur Saone	Bich:	15	85.
Charrte	Boiſſ:	152	12.
Charolles	Boiſſ:	120	46.
Chateau Neuf ſur Loire	Boiſſ:	133	11.
Chemnitz	Schepel	19	57.
Clerac	Zak	34	52.
Cleve	Malter	16	25.

Co.

Coblentz	Malter	18	28.
Coburg	Simmer	34	25.
Colburg	Schepels	58	71.
Coldits	Schepels	36	74.
Concarnau	Ton	2	11.
Condom	Zak	41	08.
Conſtantinopolen	Kisloz	83	8.
Coppenhagen	Tonnen	20	97.
Corbie	Setters	69	69.
Corfu	Moggi	29	21.
Corſica	Staja	29	63.
	Baccini	355	38.
Cosne	Boisſeaux	180	74.
Creon	Zak	30	43.
Creutznach	Malter	20	05.
Cyprus	Medimnos	39	97.
Denemarken	Tonnen	20	97.
Spaens Zout en Steenkolen	Tonnen	17	17.
	Schip ☞	137	35.
Dantzig	Schepels	60	
Darmſtad	Malter	29	13.
Dekkendorp	Schaf	3	06.
	Vierling	12	24.
Delf	Hoeden	2	72.
	Zak	29	02.
	Achtendeel	87	09.
Delitz	Schepels	54	06.
Deventer	Mudden	36	03.
Dieppe	Mines	28	52.
Dixmuiden	Raziers	30	53.
Donawerth	Schaf	7	02.
	Metzen	126	46.
Dordrecht	Hoeden	3	
	Zak	24	01.
Dresden	Schepels	27	6.

Duesburg . .	Mouwers	22	02.
Duinen . .	Zak	33	36.
Duinkerque			
Watermaet . .	Razieres	18	
Landmaet . .	Razieres	20	27.
Eckernförde . .	Tonnen	21	6.
Edam . . .	Mudde	27	
Egliſau . .	Mutt	31	95.
Eilenburg . .	Schepels	45	69.
Eiſenach . .	Viertel	29	94.
Eisleben . .	Schepels	40	34.
Elbing . . .	Last	1	
Emden . .	Ton	15	41.
	Verps	61	6.
Enkhuizen . .	Mudde	22	02.
	Zak	44	04.
Engels . . .	Quarters	10	21.
	Bushels	81	69.
Ens . . .	Metzen	28	5.
Epſtein . .	Malter	30	07.
Erfurt . . .	Schepels	51	88.
Erpach . .	Malter	20	94.
Eſchwege . .	Viertel	20	44.
Eidermaet in Haver .	Ton	22	
Eiderſtad . .	Ton	22	
Felsberg . . .	Viertel	16	36.
Femern . . .	Schepels	77	54.
Ferrara . .	Stari	96	55.
Flensburg . .	Ton	21	30.
Florence . .	Staja	123	23.
Frankfurt aen de Mein .	Malter	27	02.
Freyberg . .	Schepels	26	95.
Friedberg in de Wett .	Malter	12	26.
Fredriksſtad in Sleeswyk .	Ton	23	08.
Fritzlar . .	Viertel	19	24.
Fronſac . . .	Zak	28	52.

Ful-

Fulda	Malter	17	29.
Gaillac	Setiers	21	01.
Geisſmar	Viertel	20	45.
Gelnhauſen	Agtend	22	93.
Geneve	Coupes	37	57.
Gent	Halſters	56	04.
Genua	Mines	25	02.
Gergeau	Mines	66	55.
Gien	Carſes	182	47.
Gieſſen	Malter	12	78.
Giffhorn	Himten	83	07.
Gimort	Zak	20	01.
Glukſtad	Ton	20	4.
Görlitz	Schepels	20	67.
Goes	Zak	40	03.
Gorinchem	Mudde	17	26.
Goslar	Himten	79	38.
Gouda	Zak	28	02.
Grebenou	Malter	9	34.
Grebenſtein	Viertel	20	45.
Greifswalde	Schepels	74	90.
Grenada	Zak	30	03.
Gretſyl	Ton	15	26.
	Werps	61	06.
Grevelingen	Raziers	22	02.
Grimma	Schepels	28	25.
Grizoles	Zak	29	71.
Groningen	Mudden	33	03.
Groſeto	Moggia	5	27.
Grünberg in Heſſen	Malter	10	47.
Grünſtad	Malter	27	95.
Gudensberg	Viertel	17	52.
Gundelheim	Malter	23	69.
Hadersleben	Ton	21	21.
Heilbron	Malter	9	67.
Halle aen de Sale	Schepels	36	74.
Hamburg	Last	0	92.

Hamburg . .	Zak	13	85.
	Schepel	27	69.
	Vat	55	38.
	Himten	110	8.
	Spint	443	08.
Kalkton		18	46.
Zeezoutton		15	56.
Hamelburg . .	Malter	17	01.
Hanau . .	Malter	25	94.
Hanover . . .	Himten	93	85.
drittel	Metzen	281	5.
Harderwyk . .	Mudde	29	88.
Haerlem . . .	Zak	38	03.
Harlingen . .	Mudde	33	03.
Haſelau en *Haſeldorp* .	Ton	22	15.
	Himten	88	62.
Havre de Grace . .	Boisſeaux	84	37.
Heidelberg . .	Malter	28	32.
Heilbron . . .	Malter	26	48.
Helmershauſen . .	Viertel	20	44.
Hennebond . .	Tonneaux	1	59.
Hersfeld . . .	Viertel	17	17.
Hertogenbosch . .	Mouwers	20	58.
Heusden . .	Mudde	17	26.
Hildesheim . .	Himten	112	0.
Hirschhorn . .	Malter	26	4.
Hoogſtraten . .	Viertel	34	40.
Hohen Solms . .	Malter	12	46.
Holſtein			
Vorstelijke Maet .	Tonnen	24	62.
	Schepels	73	83.
Jonker Maet . .	Tonnen	22	
	Himten	88	0.
Koninglijke Maet .	Tonnen	23	54.
	Himten	94	15.
Homberg in Heſſen .	Viertels	16	30.

Honfleur	Boisseaux	74	4.
Hoorn	Zak	44	03.
Hull	Quart:	11	2.
Husen	Ton	19	94.
Ingolstad	Schaf	2	28.
Ierland	Quarters	10	21.
Joodsche	Letech	20	44.
	Epha	102	16.
	Seah	306	46.
	Gomor	102	54
	Cab	1838	31.
Keizerslautern	Malter	24	18.
Kiel	Ton	24	62.
	Schepels	73	34.
Koningsbergen Nieuwe	Schepels	56½	
Oude	Schepels	60	
Koppenhagen	Ton	20	96.
Spaensch Zout en Steenkolen	Ton	17	17.
	Schip ℔	137	35.
Kampen	Mudden	24	92.
Keulen	Malter	18	
Kuilenburg	Mudden	21	01.
Krautheim	Malter	15	14.
Ladenburg	Malter	28	34.
Laland	Ton	21	23.
Langensaltza	Schepels	67	94.
Lankon	Ton	1	90.
Lauenburg	Zak	17	08.
Lautereck	Malter	22	01.
Lavaur	Settiers	21	01.
Leer	Ton	15	26.
	Verps	61	06.
Leerdam	Mudden	17	16.
Leipzig	Schepels	21	
Leeuwarden	Mudden	33	03.

Leiden . .	Zak	44	03.
Liebau, Tarw, Rogge, Garst,	Loop	48	
Erten, Haver, Mout, ——		60	
Lijnzaad . .	Ton	24	
Maar 45 Loop en 22½ Ton ſtaan gelijk met een Amſterdamſche Last			
Libourne . .	Zak	35	03.
Lich . . .	Agtendeel	30	46.
Liebenau in Heſſen .	Viertel	20	44.
Lents . . .	Metzen	22	8.
Lion . . .	Anées	15	21.
Lippe (*Graeffſchap*) .	Schepels	68	31.
Liſſabon . . .	Alquerns	217	85.
	Moijos	3	64.
Livorno . . .	Sacca	41	08.
	Staja	123	23.
Lowen . . .	Mudden	27	
London . .	Quarters	10	21.
Landmaet . .	Bushels	81	69.
Watermaet . .	Bushels	65	35.
Lucca . . .	Staja	119	08.
Luckau . .	Schepels	20	67.
Lobben . . .	Schepels	20	67.
Lubeck			
Roggenmaet .	Schepels	87	34.
Moutmaet . .	Schepels	74	91.
Havermaet . .	Schepels	74	35.
Luneburg . .	Schepels	46	89.
	Himten	93	84.
Luik . . .	Settiers	97	08.
Macon . .	Asnées	11	41.
Madera (*Eiland*) .	Alquieres	260	31.
Magdenburg . .	Schepels	56	29.
Malaga . .	Fanegas	58	14.
Malta . . .	Salme .	10	96.

Man-

Manfredonia	Carre	1	55.
Manheim	Malter	28	33.
Mantua	Stari	83	82.
Maran	Ton	2	11.
Maremma di Siena	Moggi	5	46.
Marſeille	Charges	18	46.
Mas d' Agenois	Zak	36	55.
Mastricht	Settiers	128	68.
Meintz	Malter	30	09.
Majorca	Quart:	43	39.
Mechelen	Viertel	34	52.
Meckelenburg	Schepels	68	47.
Meiſſen Stads	Schepels	27	6.
Amt	Schepels	28	52.
Melſungen	Viertel	16	36.
Memel	Schepels	60	28.
Mergenthal	Malter	15	14.
Merſeburg	Schepels	16	73.
	Heinzen	33	42.
Middelburg	Zak	41	54.
Milano	Moggi	21	08.
	Staja	168	65.
	Starelli	337	4.
Miltenberg	Malter	19	62.
Modena	Staja	41	54.
Moiſſac	Zak	30	08.
Montauban	Zak	30	42.
	Settiers	13	57.
Montvoort	Mudden	21	01.
Montpellier	Settiers	57	05.
	Emines	114	09.
Montreuil	Boisſeaux	341	54.
Morlaix	Ton	2	
	Boisſeaux	55	11.
Mosbach aan de Necker	Malt.	23	59.
Mulhauſen	Viertel	57	97.
Munchen Schaf, of	Schepel	8	05.

Mun-

Munden . .	Malter	18	85.
Monnikkendam .	Mudden	27	
Munzenberg . .	Malter	13	42.
Muiden . .	Mudden	21	97.
	Zak	44	03.
Nancy . .	Reales	15	23.
	Cartes	60	92.
Nantes . . .	Ton	2	4.
	Settiers	20	37.
Napels . .	Carri	1	59.
	Tomoli	57	5.
Narbonne . .	Settiers	39	69.
Naerden . .	Mudden	22	06.
	Zak	44	03.
Nerva . . .	Ton	18	
Naumburg . .	Schepels	37	75.
Nekkar Gemund . .	Malter	28	34.
Nekkars Elz . .	Malter	23	63.
Negrepelisſe . . .	Settiers	12	
	Zak	24	
Negroponte . .	Kislos	96	
Nerac . . .	Zak	33	35.
Nermouſtier (Eiland) .	Ton	2	
Neuburg . .	Schaf	2	61.
	Metzen	62	77.
Nevers . . .	Boisſ:	152	31.
Nieuw Kasteel .	Quarters	10	21.
Nidda . .	Maltere	10	89.
Nieuwpoort . .	Raziers	17	54.
Nymegen . .	Mouwers	21	77.
Nizza . . .	Staja	75	69.
Nordhauſen . .	Schepel	67	84.
Neurenberg . .	Summer	8	77.
Numburg . .	Achtel:	41	35.
Opper-Rosbach . .	Malter	12	92.
Oeſel (Eiland) .	Last	0	27.

Ol-

Oldenburg aen de Hunte	Tonnen	16	38.
Oppenheim	Malter	26	31.
Orleans	Muids	7	61.
Oſchatz	Schepels	25	94.
Osnabrugge	Himten	101	65.
Oſtende	Razieres	16	62.
Oostvriesland	Last	1	11.
Oudewater	Mudden	21	
Parys	Muids	1	67.
	Settiers	19	02.
	Boisſeaux	228	1.
Haver	Septiers	9	51.
Paſſau	Schaf	1	52.
	Zesling	9	14.
Patraſſo	Stara	35	54.
	Bachels	97	59.
Pegau	Schepels	34	34.
Periguex	Boisſeaux	95	08.
Pernau	Ton	23	04.
	Loof	46	06.
Lijnzaed	Ton	26	34.
Perſiën	Artabas	44	77.
Piemont	Sacca	27	42.
Pirna	Schepels	26	68.
Plauen	Schepels	18	92.
Pleſſa	Viertel	19	54.
Polen	Last	0	95.
Pont l' Abbé	Ton	2	
Port Louis	Ton	1	55.
Porto	Alqueijres	177	23.
Praeg	Strich	30	92.
	Viertel	123	69
Op het Land	Strich	31	98.
Puglia	Tomoli	57	05.
Purmerend	Mudden	27	
Querfurt	Schepels	55	11.

Qui.

Quiberon		Ton	2
Quimper-Corintin		Ton	2
Quimperlay		Ton	1 55.
Rabastens		Settiers	16 8.
Ravenna		Rubi	10 48.
Realmont		Settiers	22 89.
Realville		Zak	25 2.
Redon		Ton	1 97.
Regensburg		Schaf	2 77.
		Metzen	88 89.
Rendsberg-	Koninglijke	maet	
		Ton	23 54.
		Himten	94 15.
Rennes		Ton	2 04.
Reole		Zak	30 04.
Reval		Ton	24 66.
Rheinfels		Malter	15 58.
Rhenen		Mudde	20 01.
Riberac		Boisfeaux	95 08.
Riga		Loof	44 77.
		Ton	22 39.
Rimeni		Rubi	10 48.
Rinteln		Malter	17 45.
Roane		Boisfeaux	152 12.
Rochelle		Ton	2 11.
		Boisfeaux	88 71.
Rochlitz		Schepels	27 6.
Rome		Rubbi	10 66.
		Quarte	42 65.
Roomfche	Oude	Modii	322 62.
Romagne		Stari	32 31.
Rozenthal in Hesfen		Malter	7 94.
Rostock		Schepels	82 52.
Rothenburg aan de Fulda		Viertel	16 34.
Rotterdam		Hoeden	2 72.
		Zak	28 99.

Rot-

Rotterdam	Agtendeele	87	65.
Rouaen	Muids	1	36.
	Settiers	16	30.
	Mines	32	59.
	Boisseaux	1 30	3.
Roijan	Quartieres	29	
Roermonde	Schepels	68	08.
Rusland	Zetwert	14	95.
	Zetwerick	118	63.
Rysfel	Rasieres	41	08.
Sabbaburg	Viertel	20	44.
St. Brieux	Ton	1	90.
St. Gilles	Charges	40	03.
St. Goar	Malter	15	14.
St. Jean de Laune	Emines	6	54.
St. Malo	Ton	2	11.
St. Michael (Eiland)	Alquieres	240	37.
St. Omer	Rasieres	22	52.
St. Petersburg	Zetwert	14	95.
	Zetwerick	118	63.
St. Sebastiaen	Hanegas	48	92.
St. Valerij	Settiers	19	2.
Sardinien	Starelli	59	54.
Saumur	Settiers	19	2.
Schafhausen	Mutt	31	94.
Schaumburg	Himten	90	
Schiedam	Zak	28	99.
	Achtend.	87	05.
Sleeswijk	Ton	22	20.
Schleusingen	Malter	13	32.
Schmalkalden	Viertel	20	13.
Schoonhoven	Mudden	21	
Schotten	Malter	10	47.
Schotland	Quarters	10	20.
Schotse Tarw	Firlots	80	95.
Garsten	Firlots	55	48.

Schwarzach		Malter	23	59.
Sweden		Ton	19	92.
	Graen	Ton	17	70.
	Mout	Ton	16	77.
	Zout en Kalk	Ton	18	74.
		Kappar	636	92.
		Kannen	1114	15.
Seville		Fanegas	51	05.
Sicilie	Salme	Grosf	8	8.
	Salme	Gener	10	96.
	Tomoli	Grosf	140	77.
	Tomoli	Gener	176	93.
Smirna		Quillots	83	08.
Sontra		Viertel	17	52.
Spangenberg		Viertel	16	36.
Spanje		Fanegas	51	05.
		Celemines	612	92.
		Quartill:	2451	69.
Speijer		Malter	26	4.
Steenbergen		Viertel	35	02.
Stettin		Schepels	56	65.
Stickhuſen		Ton	15	26.
		Werps	61	06.
Stolberg		Viertel	63	6.
Stolpen		Schepels	26	69.
Straelſond		Schepels	74	99.
		Ton	24	92.
Straetsburg	Land	Sesters	154	34.
	Stads	Sesters	159	23.
Straubing		Schaff	3	93.
		Vierling	64	62.
Sully		Çauſes	182	49.
Swolle		Zak	26	03.
Tallemond		Zak	31	69.
Tarascon		Charges	51	05.
Tarragon		Settiers	51	69.

To

Tolen	Zak	37	52.
Terveer	Zak	39	04.
Tiel	Mudden	21	
Tonningen	Ton	24	
Tondern	Ton	18	74.
Tongres	Mudden	15	
Torgau	Schepels	44	12.
Tornhout	Viertels	34	71.
Tornus	Bichets	11	89.
Tortoſa	Quartos	32	86.
Toscane	Moggia	5	47.
Toulon	Charges	6	34.
	Emines	28	52.
Toulouſe	Settiers	26	02.
Tournon	Zak	39	6.
Tours	Boisſeaux	271	38.
Treffurt	Viertel	27	78.
Treptau	Schepels	58	71.
Triest	Stara	39	39.
Tripolij in Barbarijen	Caffiſes	9	13.
	Tiberi	178	71.
Tunis	Caffiſes	8	15.
Turin	Sacci	25	38.
	Staja	76	15.
	Mine	152	31.
Tweebruggen	Malter	15	50.
Ulm	Imij	12	70.
	Mittlen	50	77.
	Metzen	304	71.
Ulrichſtein	Malter	10	47.
Umſtad	Malter	26	68.
Utrecht	Mudden	25	02.
Vacha	Viertel	18	05.
Valencia	Caffiſes	14	58.
	Barſellas	175	39.
Valenciennes	Nijturs	40	62.

Vannes	Ton	1	98.
Venetie	Staja	36	
Venlo	Mouwers	21	62.
Verdum	Bichets	15	21.
Verona	Menelli	79	15.
Vere	Zak	39	04.
Vianen	Mudde	20	
Villemur	Zak	29	71.
Villeneuve d' Agenois	Boisſeaux	35	81.
Vilshofen	Schaf	3	
Vliſſingen	Zak	40	25.
Waldkappel	Viertel	16	34.
Wanfried	Viertel	10	44.
Weilburg	Agtel:	26	31.
Weimar	Schepels	32	77.
Weiſſenfelds	Schepels	16	83.
Weiningerode	Schepels	54	60.
Weſep	Mudde	22	02.
	Zak	44	04.
Wetter	Malter	7	93.
Wetzlar	Malter	12	46.
Weenen	Math	1	38.
	Metzen	41	63.
	Viertel	166	43.
Wimpffen	Malter	23	59.
Winchester	Bushel	82	71.
Windau even als te *Libau*			
Winterthur	Viertel	120	62.
Haver	Viertel	105	6.
Wiſſbaden	Malter	30	09.
Wismar	Schepels	76	25.
Witgenſtein	Malter	13	44.
Wittenberg	Schepels	55	11.
Witzenhauſen	Viertel	17	52.
Wolfhagen	Viertel	20	45
Wolgast	Schepels	72	

Wor-

Workum	Zak	23	
Worms	Malter	27	95.
Wurtemberg	Schepels	18	77.
Wurtzen	Schepels	41	35.
Wijk te Duerſtede	Mudde	20	
Yarmouth	Quarters	11	1.
Yſſelſtein	Mudden	20	
Zante	Bazzille	82	15.
Zelle	Schepels	9	39.
	Himten	93	85.
Ziegenhain	Viertel	21	85.
Zierenberg	Viertel	20	44.
Zierikzee	Zak	37	57.
Zurich	Mutt	35	26.
	Viertel	141	14.
Zout	Viertel	126	83.
Zwickau	Schepels	43	50.
Zwingenberg	Malter	23	59.

Alle deze evenredigheden moesten, bij goede meting ten tijde der affcheping van Granen, en des ontfangst op de ontlosplaets, aldus door de ondervinding bevestigt worden; dog men vind daer omtrent dikwijls eenig klein verſchil, door toevallige oorzaken voortgebracht, het zij dat de maten geſchud of niet geſchud, behoorlijk afgeſtreken zijn of niet, en meer diergelijken.

AGTSTE KAPITTEL.

VAN DE OPENBARE VERKOOPINGEN DER GOEDEREN.

Behalven den dagelijkſchen koop en verkoop *uit de hand*, waer van wij hier na handelen zullen, worden 'er zeer vele goederen bij *openbare*

veiling verkogt. het welk men ook noemt *verkoopingen in 't bekken*, om dat ijdere Koop, Lot, of Kaveling den Kooper door eenen ſlag op een koperen bekken word toegewezen.

Deze worden wederom onderſcheiden in *vrijwillige verkoopingen* en *verkoopingen bij executie*. De eerſte zijn die, welke een Koopman ongedwongen doet. De tweede geſchieden op vonnis van den Rechter. Beiden worden op eenerlei wijze gehouden, met dit onderſcheid, dat, tot voor den verkoop toe, de eigenaer in het eerſte geval volkomen meester blijft om alle veranderingen te maken die hem goed dunken; daer integendeel in het tweede geval de goederen, ten overſtaen van Heeren Schepenen, zonder ophouden worden verkogt, ten ware de reden der executie voor dien tijd werd weggenomen.

Tot het houden eener openbare willige verkooping moet men een of meer gezworen Makelaers gebruiken. Deze moeten, alvorens eenige billietten te laten aenplakken, van alle goederen waer van geen tranſporten gepaſſeert, of de 40ſte 80ſte of andere penningen betaeld worden, requeſt aan Heeren Burgemeeſteren inleveren, dat altoos gunſtig word toegeſtaen. Vervolgens word de verkooping bij opentlijke aengeplakte billietten bekent gemaekt, en in dezelve plaets, tijd, de ſoort en hoeveelheid der koopmanſchappen, en het verdere noodige aengewezen. Voor welk aenplakken aen een daer toe van ſtads wegen aengeſteld perſoon, volgens de Ordonnantie van den 24 Januarij 1711. betaeld moet worden, als volgt:

Voor	100	heele	vels	billietten	en	daer	onder	2 : 0
	100	halve	vels	———	en	daer	onder	1 5 0
	50	heele	vels	———	en	daer	onder	1 10 0
	50	halve	vels	———	en	daer	onder	1 : 0

Voor

Voor 25 heele vels billietten en daer onder 1 2 0
25 halve vels ——— en daer onder - : 15
10 heele vels —— en daer onder 't ſtuk - : 2
10 halve vels —— en daer onder 't ſtuk - : 1

Buiten den Stads aenplakker mag niemand eenige billietten in de ſtad aenplakken, ook niet affcheuren, op eene boete van zes gulden. Hier van zijn alleen uitgezondert de billietten op en van 't Stadshuis wege, die op de Beurs, Koorn-Beurs, van de Illuſtre Schole, en van de Godshuizen.

Wanneer 'er geen onderſcheid in de *qualiteit* der goederen is, zoo bepaelt men alleen uit hoeveel *quantiteit* ijder kaveling zal beſtaen, dog is daer verſchil in, dan word ijder kaveling bijzonderlijk afgezet, genummert, en veeltijds notitien hier van gedrukt, waar door men dan, op de dagen ter bezichtiging geſteld, de qualiteit en de tauxatie, die men bij zich zelfs op de waerde maekt, achter ieder nummer zetten kan.

De tijden, waerop de verkoopingen gehouden moeten worden, zijn bepaeld, van wat natuur de koopmanſchappen ook zijn, van den 14 Maart tot 21 September des avonds ten zes uren, en in den overigen tijd des jaers met het ophouden van de Boomklok. Van Wijnen, Brandewijnen, en Azijnen, van den eerſten October tot den laetſten September, ten zes uuren precies. Van Houtwaren, van den eerſten October tot den eerſten Maert 's namiddags ten twee, en van den eerſten Maart tot den eerſten October ten drie uuren. Omtrent deze laetſte heeft ook eene beurt-orde der openbare veilingen plaets, beſtaende hoofdzakelijk hier in, dat iedere veiling telkens de volgende reize een beurt vroeger zal gehouden worden, als dezelve de voorgaande reize was gehouden geweest, uitgezondert wanneer zoodanig eene

veiling de eerſte was geweest, wordende dezelve als dan op den volgenden veildag, de laatſte, zonder eenige uitzondering.

De plaetſen, alwaer de verkoopingen gehouden worden, zijn, *het oude Heeren Logement*, op de Fluweele Burgwal. Hier worden meest geveilt vaste Goederen, Imboedels, Schilderijen, Rariteiten, *Naturalia*, Oostindiſche Goederen, Lijwaten en Stoffen.

Het nieuwezijds Heeren Logement op de Haerlemmerdijk. Schepen en Scheepsportien, Zout, Hennep, Olij, Traen, Baerden, Teer, Granen, Tabak, enz.

De Keizers Kroon, in de Kalverſtraet. Wijnen, Brandewijnen, Azijnen, Manufacturen, Linnen, Kanten, Imboedels, Schilderijen, enz.

In de Brakke Grond, in de Nes. Drogerijen, Verwerijen, Kruidenierijen, Vette Waren, Pelterijen, Glas, IJzerwerk, Kramerij, Papier, Tabak, en andere waaren.

In de witte Zwaan, op den Nieuwendijk. Balken, Timmer- en ander Hout, Sparren, Masten, enz.

In de Kolveniers Doele, in de Doelenſtraet. Paerlen, Diamanten, en Edelgeſteentens, ook Imboedels.

In de Munt, bij den Reguliers-Toren op den Cingel. Hier worden bijna gelijkſoortige Goederen als in de Kolveniers Doele geveilt.

In den Burgt, in de Dijkſtraet. Allerlei ſoorten van Tabak, of eenige andere goederen.

In den witten Molen, op den Cingel. Allerlei Papier- Konst, Schilderijen, enz.

Bij alle verkoopingen, die gelijktijdig en op eene plaets moeten geſchieden, word de rang in orde gevolgt, die bij het inleveren van reques-

queste, of het aenſlaen der billietten heeft plaets gehad, of wel word zulks door loting beſlist.

De wijze waar op de openbare verkoopingen gehouden worden is deze: Na dat de koopers vergadert zijn, begeeft zich de afflager op zijn plaets, de *afflag* genaemd; zijnde eene verhevenheid van waer hij alle de Koopers zien, en van deze gezien worden kan. De Makelaers vervoegen zich naest hem, ook is 'er een hunner, of een ander perſoon die de plokpenningen, waer van wij ſtraks ſpreken zullen, heeft en uitdeelt. De afflager heeft een koperen bekken, op het welk hij met een ſtokje, dat aen het eene einde rond is, ſlaet, en is 'er wat te veel gedruis, zoo roept hij *geeft gehoor*. Vervolgens worden voorgelezen de goederen, en de voorwaerden op welken die ſtaen verkogt te worden, en hier naer moet zich ijder Kooper richten, het zij hij die hebbe gehoort of niet.

Dit geſchied zijnde, veilt hij *Kaveling numero Een*, en vraegt *wat mag die gelden*, of *wie ſtelt 'er in?* waer op ijder mag bieden zoo veel hij wil, welk bod dikwijls verſcheiden malen *verbetert*, dat is verhoogt word. Is 'er niemand die bied, zoo ſtelt hij zelf in, de Koopers worden lustiger en dat in den beginnen geen geld waerdig ſcheen, raekt dikwerf tot goeden prijze aen den man. Ziet de Afflager dat het laetſte bod niet hooger te brengen is, zoo geeft hij een ſlag op het bekken, en de plokpenning is ten behoeve van den bieder.

Deze *plokpenningen* zijn zekere ſtukken gelds, als Gulden, Daelders, ſomtijds twee Gulden, Rijksdaelders, enz. naer de waerdije der geveilde Goederen.

Bij alle openbare verkoopingen moet ook een

Secretaris, of Klerk ter *Secretarije* tegenwoordig zijn; die van alles naeuwkeurig aenteekening moet houden; aen dezen en den afflager ſtaet ook het beſlisſen van alle verſchillen, en zij kunnen in geval van twijfeling den koop aen deze, of een ander toewijzen.

De meeste aldus geveilde Goederen worden bij den *opſlag*, dat is aen den meestbiedenden verkogt. Eenige, als Imboedels, Huiscieraden, enz. worden bij den afflag verkogt, dat is, aen hem die het hoogſte *mijnt*. Andere, als daer zijn vaste Goederen, Wijn, Brandewijn, worden eerst bij den *opſlag* aen den meestbiedenden geveilt, die dan den Plokpenning trekt, waer na ijder koop nog eens *in ſlag geſtelt*, en bij den afflag voor de tweedemael *finael* verkogt word. Hier door blijft hij die de plokpenning getrokken heeft niet altijd kooper, want hem die hooger mijnt, word de koop toegewezen, komt 'er geen zulken hooger bieder op, blijft hij die de Plokpenning getrokken heeft Kooper.

Een verkooper ziende, bij het opveilen der eerſte kaveling, dat zijne koopmanſchappen den begeerden prijs niet kunnen halen, zal veeltijds den verderen verkoop ſtremmen, de Goederen ophouden, en betere gelegenheid afwagten. Doch, ziet hij dat hem redelijke prijzen geboden worden, zoo gaet hij kaveling voor kaveling met veilen voort.

De openbare verkoopingen worden ſomtijds geheel opgeſchort, wanneer de goederen voor den bepaelden tijd uit de hand verkogt zijn; of uitgeſteld, om toevallige oorzaken, waer van men dan gemeenlijk in de Couranten berigt geeft.

Na dat de veiling afgeloopen is, collationeren de Makelaers, de Koopman, en andere belang heb-

hebbende, hunne gemaekte Notitien met die des afflagers.

Den volgenden morgen moeten de koopers aenvang maken met hunne gekogte partijen te ontfangen.

De *Kavelingen* beſtaen niet altijd uit eene gelijke hoeveelheid koopmanſchappen, maer zijn, of door de wetten of door het gebruik bepaelt, te weten:

Van *Wijnen en Brandewijnen*, volgens Ordonnantie van den 16 Januarij 1700, in wel meerder maer geen minder quantiteit als:

Twee Vat of 8 Oxhoofden witten of rooden Franſchen Wijn, waer van het Plokgeld zal zijn twee gulden.

Twee Oxhoofden Frontignac Wijn. Plokgeld een gulden.

Een ſtuk of twee toelasten Rijnſchen of Moezel Wijn. Plokgeld twee gulden.

Twee Toelasten Rijnſchen Bleekert. Plokgeld twee gulden.

Twee Booten of Pijpen van ieder ſoort, zoo witten als rooden Spaenſchen en Italiaenſchen Wijn. Plokgeld een gulden.

Vier Oxhoofden, of twee Booten of Pijpen, of zes Amen van iedere ſoort, zoo Franſchen, Rijnſchen, Spaenſchen en Inlandſchen Azijn. Plokgeld een gulden.

Een ſtuk houdende boven de 50 Viertels, en 50 of minder Viertels, twee ſtukken te gelijk. Plokgeld een gulden tien ſtuivers.

Twee Oxhoofden, en zoo naer advenant: zoo Franſchen, Rijnſchen, Spaenſchen en Italiaenſchen Brandewijn. Plokgeld een gulden tien ſtuivers.

Vier Amen of 8 halve Amen, Rijnſche of Korenbrandewijn; dog de Korenbrandewijn hier

te lande gemaekt, bij het Vat. Plokgeld een gulden.

Van *Thee*, volgens keure van den 31 Januarij 1749. niet minder als 2 Heele, of 4 Halve, of 8 Quarten, of 10 Agtſte Kisten; behalven dat de laetſte kaveling het restant mag zijn, op eene boete van 50 gulden. Omtrent de Quart en Agtſte Kisten overtreed men dit nu en dan, en men betaelt de boete.

Van *Papier*, volgens Keure van den 26 Januarij 1737. Agt a tien Riem Imperiael. Vijftien Riem Roijael. Tien Riem ſuper Roijael. Dertig Riem groot Mediaen. Twintig Riem fijn Oliphants. Veertig Riem klijn Mediaen. Veertig Riem groot Postpapier. En van alle andere ſoorten hoe genaemt, vijftig Riemen in een kaveling; wel meerder maer niet minder, zijnde nochthans hier van uitgezondert die Papieren welke ſpruiten uit Boedels van ſterfhuizen, ſcheidingen van Negotie of Executie. De boete tegen deze Ordonnantie is hondert gulden.

Van *Hoeden*, volgens Keure van 28 Januarij 1771. ijdere koop beste *Castoor*- of *Bever*-hoeden, 2½ douzijn.

2de ſoort halve Castoor, van *f* 8 a 9 't ſtuk, 3 douzijn.

3de ſoort ſtoffe Hoeden, van *f* 7 a 8 't ſtuk, 4 douzijn,

4de ſoort ſtoffe Hoeden, van *f* 5 a 6 't ſtuk, 5 douzijn.

5de ſoort - idem - van *f* 4 a 5 't ſtuk, 6 douzijn.

6de ſoort - idem - van *f* 3 a 4 't ſtuk, 7 douzijn.

7de ſoort - idem - van *f* 2½ a 3 't ſtuk, 8 douzijn.

8de

8de ſoort - idem - van *f* 1½ a 2 't ſtuk, 10 douzijn.
De Negerhoeden - - - - - 20 douzijn.
En wanneer eene zoo groote quantiteit van hoeden niet in de verkooping is gebracht, zal nochthans ijder koop moeten worden geſorteert dat dezelve *f* 75 bedrage, ten zij het de laetſte koop zij, die zoo veel niet konde renderen, of ten zij 'er maer ééne koop ware, en dat die geen *f* 75 konde bedragen.

Bij eene Keure van 26 Januarij 1730. word bepaeld een Kaveling:
Zijden en half Zijden Stoffen, op twee Stukken.
Wollen Stoffen, drie Stukken.
Baeijen, *Karſaeijen en Flenellen*, vier Stukken.
Lakens, twee Stukken.
Linten, *Kanten*, *Kramerij*, enz. voor de waerde van *f* 50.
Oostindiſche Stoffen, volgens keure van den 25 Januarij 1734.
Bij 10 Stukjes van *f* 10 ijder. 8 Stukjes van *f* 10 a 20.
4 Stukjes van *f* 20 tot *f* 25. 2 Stukjes van *f* 50 a 70.
1 Stuk van 70 en daerboven.
Couchenille, *zijde*, enz. volgens uſantie bij de Bael. *Indigo*, een Vaetje, twee Kaſſen, 1 of 2 Cerroenen. *Peper*, 10 Balen. *Koffij*, twee of meer Vaten of Balen. *Suiker*, twee Vaten of Kaſſen. *Pruimen*, twee heele of vier halve Stukken.

Volgens Keure van den 26 Januarij 1737 mogen geene verkopingen worden aengelegt van nieuw gemaekte Spiegels, Spiegelglazen of Spiegelblakers, ten zij die ſterfhuizen of inſolvente boedels aengaen, of dat zij voortkomen van iemand die

die uit de nering wil ſcheiden; zoo is het ook met de Oostindiſche Stoffen, en wanneer deze laetſte onbeſchadigt of onverkogt te rug komen.

Bij extract uit het 12de Memoriael, in dato 23 December 1763. hebben Burgemeesters verklaert, dat alle koopen voor verkogt gehouden zullen worden, van welke een Makelaer, die als verkooper voor zijn Meester bij 't billiet bekent ſtaet, zich als kooper opgeeft, ten ware hij uiterlijk den volgenden voormiddag voor 12 uren op zijn Makelaers eed, ter Secretarije verklaerde dat die koopen niet door hem gekogt, maer voor den Verkooper opgehouden waren. Deze reſolutie is hier om genomen, wijl ſomtijds verkogte koopen verzwegen wierden, tot nadeel van het Almoesſeniers Weeshuis, het welk van alle verkogte koopmanſchappen een half *per cent* geniet, en derhalven worden wijders de Makelaers gelast den beloop der verkogte goederen opregtlijk aen de Afflagers of Vendumeesters op te geven. De eerſte ſtads Klerken ontfangen deze belasting, verantwoorden het aen de Regenten van het huis, en genieten twee *per cent* voor hunne moeite.

Op eenen dag mogen niet meer dan vijf en twintig huizen geveilt worden, en bij het koopen van dezelve moet de Kooper borg ſtellen ten genoegen van den Verkooper, op ſtraffe van gevangenis in het rasphuis. Dit geſchied om dat al van ouds vele gemene lieden op openbare verkoopingen boven hun vermogen boden, om de Plokpenningen meester te worden, in de hoop dat hun de huizen in ſlag zouden worden afgemijnt, het welk niet geſchiedende, bleven zij aen den koop hangen, en buiten ſtaet zijnde om

het

het gekogte te ontfangen en betalen, bevond zich de Verkooper misleid. Zulke onvermogende *Myners* noemt men hier ter ſtede *Schapen*, en zij worden, wanneer hun onvermogen blijkt, door de aenwezenden deerlijk uitgejouwd en beſchimpt.

Het *Rantzoen* of de *wynkoop* van de Huizen en Erven, die bij openbare veiling, vrijwillig of bij executie verkogt worden, word voor het gelag genoten door den Kaſtelijn ten wiens huize de verkooping geſchied, en door Kooper en Verkooper ieder voor de helft gedragen; welk rantſoen den 15 Januarij 1685, naer het beloop van den koopprijs geregelt is; aldus is het rantſoen van een Perceel van

600	Guld. en daer onder	6	halve Rijksdaelders
1200	——	8	——
1800	——	12	——
2400	——	16	——
3000	——	20	——
5000	——	24	——
6000	——	30	——
12000	——	36	——
18000	——	40	——
24000	——	44	——
30000	——	50	——
36000	of hooger ——	60	——

De tranſporten van Schepen en Scheepsportien moeten voor Notaris en getuigen gedaen worden, na het betalen van den 40ſten penning.

Wanneer de verkoopingen geſchieden *om contant*, word daer door verſtaen zes weken na den verkoopdag en als zoodanig worden ook aengemerkt de verkoopingen met eenige maenden

Ra-

Rabat. Wil de Verkooper echter terſtond bij de levering betaeld zijn, dient hij zulks vooraf in de veilings conditien te verklaren.

De levering der verkogte goederen begint met den volgenden dag, ten ware de Verkooper deswegens inſchiklijkheid gebruikt. De fusten met vloeibare waren moeten van wegen dezen laetſten *vol*, en de andere behoorlijk *toegeſlagen* gelevert worden. Indien 'er na het opvullen der Vaten een reſtant wannemaet of, zoo men het noemt, een *kant* overſchiet, behoort zulks gemeenlijk tot de laetſte kaveling, en dat reſtant word op nieuw geroeidt, indien de goederen van dien aert zijn, of de quantiteit, die op zulk een fust is, word ten voordeele van den Kooper niet te hoog getauxeert.

Goederen welke bij het gewigt verkogt worden moet men op de waeg leveren; maer wanneer de verkogte partijen te groot zijn, kan de Verkooper een balans met ſchalen en gewicht, *Pikkel* genaemt, van de groote waeg ontbieden, die voor zijn huis of pakhuis doen ſtellen, en op dezelve de goederen, door eenen beëedigden ſtads weger van de groote waeg, doen wegen, en door de gewone waegdragers doen bearbeiden.

De verkoopingen, zoo openbare als uit de hand, geſchieden alhier bij het gewigt, maet, ſtuk, of eene zekere quantiteit ſtukken voor een last, ſchok, groot-hondert, of diergelijke hoegrootheid gerekent. Het gewigt waer mede grove waren gewogen worden, noemt men *Amſterdamsch waeggewigt*, zijnde 40 of 42 azen op ijder pond zwaerder dan het *Troys* gewigt, zoo genaemt naer de ſtad *Troyes* in Champagne, alwaer men van ouds met zwaer gewigt en zeer nauwkeurig plag te wegen, derhalven maken 256 ℔ van dit

dit waeggewigt 257 ℔ Troijs. Het *Luiks of Brabands gewigt*, dat vijf ten hondert ligter is als het Amſterdams, mag volgens Keure van het jaer 1630 alleen door de Spijkerkoopers gebruikt worden, waerbij naderhand het getwijnd Garen en de Kammen gekomen zijn. Ook mag Couchenille, Quikzilver, en Zijde in 't gros, met *Brabands gewigt*, dat even zwaer als het Luiksch is, gewogen worden.

Van dit Amſterdamsch waeggewigt houd *een Schippond* 3 Centenaer, 20 Lijsponden, 37½ Steen, of 300 Ponden.

Een *Centenaer* houd 6½ Lijs ℔, 12½ Steen of 100 ℔.

Een *Lyspond* houd 15 ℔, en een Steen 8 ℔.

Een *Pond* houd 2 Mark, 16 Oncen, 32 Loot, 128 Dragmaes, en is 10280 *Azen Troys* zwaer.

Een *Mark* houd 8 Oncen, 16 Loot, 64 Dragmaes, of 160 Engels.

Een *Once* houd 2 Loot, of 8 Dragmaes of 20 Engels.

Een *Loot* houd 4 Dragmaes, of 10 Engels.

Een *Dragma* houd 2½ Engels.

Volgens KRUSENS vijfde Tafel, zijn de navolgende getallen of hoeveelheid gewigts, onderling gelijk, welke, meest geheele, getallen door hem bevonden zijn het naeuwſte over een te komen met 800 ℔ Hamburgsch gewigt, en die wij aldus overnemen, zonder tot een rond getal in Amſterdamsch gewigt te brengen, om de breuken, die uit zoodanige reductie zouden ſpruiten, te ontgaen. Dus leveren

Amſterdams	Waeggewigt	784 ℔
	Troijs gewigt	787½ ℔
	Apotheker gewigt	1050 ℔

Aken

Aken		℔	827.
Achem of Aachin		Catti	403¾.
Aix		℔	94⅓.
Aleppo			
van 720 dramm.		Rotoli	170.
700 ——			175.
680 ——			180.
600 ——			204.
400 ——		Ok	306.
		Drammen	122384.
Alexandria		Zauri Rotoli	410¼.
		Zaidino	640.
		Forforc	909.
		Mine	513.
Algiers		Rotoli	717.
Alicante		Groote ℔	747.
		Kleine ℔	1121.
Altona		℔	800.
Amberg		℔	646.
Ancona		℔	1154.
Anſpach		℔	760.
Antwerpen		℔	824.
Apotheker gewigt.			
		Duitſche ℔	1082.
		Engelſche ℔	1038.
	Fransch van 16 Once	℔	792.
	Fransch van 12 Once	℔	1055.
	Hanoverſche	℔	1062.
	Hollandſche	℔	1050.
	Sweedſche	℔	1087.
Archangel		℔	947.
Arſchot		℔	824.
Augsburg	Zware	℔	789.
	Ligte	℔	820.
Aurich	Huis gewigt	℔	780.
	Waeg ——	℔	709.

Avig-

Avignon		℔	983.
Bamberg		℔	798.
Barcelona		℔	1254.
Barletta	Pesfa grosfo	℔	458.
Baſel		℔	792.
Basſano		℔	1135.
Batavia		Catti	656.
Bautzen		℔	894.
Bayonne		℔	792.
Baireuth		℔	749.
Bergamo	Ligte	℔	1189.
	Zware	℔	475.
Bergen in Noorwegen		℔	776.
Bergen op den Zoom		℔	815.
Berlyn		℔	827.
Bern		℔	745.
Betelfague		℔	418.
Beyersdorf		℔	760.
Beſiers		℔	792.
Bilbao		℔	792.
	Yzer gewigt	℔	841.
Biſenzona		℔	792.
Bologne		℔	1070.
Bolzano		℔	773.
Bordeaux		℔	788.
Brunswyk		℔	830.
Bremen		℔	777.
Brescia		℔	1184.
Breslau		℔	956.
Brugge		℔	824.
Brusſel		℔	824.
Budiſſin		℔	894.
Cadix		℔	841.
Cairo		Minas	650.
		Rotoli	897.
Calais	Zware	℔	760.

Calais	Ligte ℔	920.
Calenberg	℔	796.
Calicut	Seijras	1418.
Camentz	℔	832.
Canariſche Eilanden	℔	843.
Candia	Zware Rotoli	736.
	Ligte Rotoli	1133.
Canton	℔	646.
Capua	℔	1366.
Carthagena	℔	841.
Caſſel	℔	1224.
Caſtilie	℔	841.
Chamberij	℔	903.
China	Catti	646.
Chur	℔	745.
Civita Vecchia	℔	1136.
Coburg	℔	760.
Como	℔	1249.
Conſtans	℔	821.
Conſtantinopolen	Ok	3051.
	Lodra of Rotoli	694.
Corfu	℔	949.
Corſica	℔	1125.
Courtraij	℔	885.
Costnitz	℔	821.
Cracau	℔	957.
Cremona	℔	1182.
Culmbach	℔	749.
Cijprus	Rotoli	163.
Denemarken	℔	776.
Damascus	Rotoli	216.
Dantſig	℔	890.
Delf	℔	784.
Deventer	℔	824.
Dieppe	℔	784.
Dinkelſpuhl	℔	791.

Die-

Dixmuiden		℔	901.
Dordrecht		℔	784.
Douvres		℔	860.
Dresden		℔	830.
Dublin		℔	854.
Dunkerque		℔	888.
Edenburg		℔	788.
Eger		℔	628.
Elbing		℔	912.
Emden		℔	780.
Engeland	Troijs -	℔	1038.
	Avoir du Poid	℔	854.
Erfurt		℔	821.
Erlang		℔	760.
Falmouth		℔	854.
Fano		℔	1163.
Ferrara		℔	1142.
Fez	Rotoli		824.
Flensburg		℔	802.
Florence		℔	1108.
Forli		℔	1177.
Frankfurt aen de Mein			
	Centner gewigt	℔	761.
	Pond - gewigt	℔	830.
Franckfurt aen de Oder		℔	827.
Fransch	Poid de Marc	℔	792.
	Apotekers gewigt	℔	1055.
Freyberg		℔	722.
Gaeta		℔	1314.
Gallipoly	Rotoli		857.
Gefrees		℔	749.
Geldern		℔	830.
Geneve	Groote	℔	704.
	Kleine	℔	844.
Genua	Tol gewigt Rot.		712.
	Kas gewigt Rot.		784.

Genua	Cantara - Rot.		799.
	Zwaer Schaelgewigt	℔	1129.
	Ligt Schaelgewigt	℔	1200.
Gent		℔	824.
Gibralter		℔	829.
Gorlitz		℔	894.
Goldkronach		℔	747.
Gothenburg	Victualie gewigt	℔	911.
	Yzer ——	℔	1139.
Grenada	Zware	℔	776.
	Ligte	℔	872.
Groningen		℔	792.
Guinea	Rot:		856.
's Hage		℔	784.
Hamburg	Handel gewigt	℔	800.
	Keuls ——	℔	829.
Hanover	Handel ——	℔	796.
	Apotheker ——	℔	1062.
Haerburg		℔	796.
Haerlem		℔	784.
Hasffurt		℔	760.
Havre de Grace		℔	733.
Hertogenbosch		℔	831.
Heidelberg		℔	768.
Hildesheim		℔	830.
Hof	Groote	℔	608.
	Kleine	℔	676.
	Kramers gewigt	℔	760.
Hollandsch	Zwaer ——	℔	784.
	Troijs ——	℔	787½.
	Apotheker ——	℔	1050.
Hull		℔	810.
Japan	Catti		657.
Java	Catti		647.
Jeroslau		℔	960.
Ierland	Avoir du Poid	℔	712.

Kam-

Kampen		℔	824.
Keulen		℔	829.
Kiel		℔	813.
Kitzingen		℔	760.
Koningsbergen	Nieuw Berlijns gewigt	℔	827.
	Oud ——	℔	1019.
Koppenhagen		℔	776.
Koromandel		Bis	283.
		Paloins	11319.
Krems		℔	684.
Lacedemonie		Rot:	857.
Lauban		℔	925.
Leipzig	Vleeschhouwer gewigt	℔	770.
	Handels ——	℔	830.
	Berg ——	℔	860.
	Stael ——	℔	890.
Leiden		℔	824.
Liebau		℔	938.
Lindau		℔	844.
Lintz		℔	684.
Lyons	Stads gewigt	℔	912.
	Zijde ——	℔	843.
Lisfabon		℔	844.
Livorno		℔	1130.
Löbau		℔	830.
Löwen		℔	824.
London	Avoir du Poid	℔	854.
	Konings gewigt	℔	569½.
	Troij ——	℔	1038.
Lorient		℔	792.
Lublin		℔	973.
Lucca	Handels gewigt	℔	1041.
	Zijde ——	℔	1161.
Lucern		℔	776.
Lubeck		℔	802.
Lunenburg		℔	796.
Luik		℔	816.

Madera		℔	889.
Madras		Bis:	273$\frac{2}{7}$.
Madrid		℔	841.
Maegdenburg		℔	827.
Mahon		℔	871.
Majorka		℔	922.
Mallabaerſche Kust		Bis	282$\frac{1}{2}$.
Malacca		Catti	569$\frac{1}{2}$.
Mallaga		℔	841.
Malta		Rot:	502$\frac{1}{2}$.
Manheim		℔	783.
Mantua		℔	1177.
Marſeille		℔	965.
Maſſa		℔	1111.
Maſulipatan		Seijros	1393.
Mekka en Medina		Rot:	837.
Mechelen		℔	824.
Meisſen		℔	821.
Memel		℔	938.
Memmingen		℔	757.
Meſſina	van 12 Once	℔	1220.
	30 ——	Rotoli	488.
	33 ——	Rotoli	443$\frac{3}{7}$.
Middelburg		℔	828.
Milaen	Peſo Sotille	℔	1182.
	Peſo Groſſo	℔	506$\frac{1}{2}$.
Minorca	Groote	℔	323$\frac{3}{7}$.
	Kleine	℔	971.
Mocca	Maons		292$\frac{1}{2}$.
Modena		℔	1203.
Monaco		℔	1170.
Mons		℔	830.
Montpellier		℔	952.
Morea	Handel gewigt	℔	970.
	Zijden ——	℔	776.
		Ok	323$\frac{1}{2}$.
Morlaix		℔	792.

Mos-

Moscow	℔	947.
Munchberg	℔	749.
Munchen	℔	691.
Munſter	℔	813.
Namur	℔	824.
Nancij	℔	792.
Nantes	℔	792.
Napels	℔	1208.
	Rotoli	431½.
Naumburg	℔	830.
Nerva	℔	828.
Negroponte	Rot.	724.
Nieuw Kasteel	℔	800.
Neuf Chatel	℔	745.
Neuhof	℔	760.
Neuſtad aen de Aisch	℔	760.
Nymegen	℔	783.
Nizza	℔	1250.
Nordlingen	℔	790.
Noorwegen	℔	776.
Novi	℔	1170.
Neurenberg	℔	760.
Ochſenfurt aen den Mein	℔	760.
Ofen	℔	788.
Oldenburg aen de Hunte	℔	784.
Oran	Rot:	769.
Ormus	Seijras	1279.
Osnabrug	℔	784.
Ostende	℔	824.
Osternobe	℔	760.
Oudenaerde	℔	885.
Paderborn	℔	813.
Padua	℔	1160.
Palermo	℔	1220.
	Sottilli Rotoli	488.
	Grosſi Rotoli	443½.

Parijs	Handels gewigt	℔	792.
	Medicinael ——	℔	1055.
Parma		℔	1143.
Paſſau		℔	807.
Patraſſo	Handels gewigt	℔	970.
	Zijde gewigt	℔	776.
Pekin		Catti	646.
Pegu		Biſſes	252½.
Pernau		℔	930.
Perugia		℔	1111.
Piacenza		℔	1201.
Piemont		℔	1041.
Pillau		℔	970.
Piſa		℔	1190.
Pondicheri		Biſſes	263½.
Pontremoli		℔	1129.
Porto		℔	900.
Poſen		℔	973.
Praeg		℔	754.
Presburg		℔	694.
Queda		Catti	527.
Raguſa		℔	1067.
Ravenna		℔	1294.
Recanati		℔	1176.
Regensburg		℔	691.
Reggio		℔	1174.
Reval		℔	900.
Rhodus		Rot:	162.
Riga		℔	927.
Rochelle		℔	792.
Rome		℔	1098.
Rostock		℔	758.
Rothenburg aen de Tauber		℔	760.
Rotterdam	Zwaer gewigt	℔	784.
	Ligt ——	℔	824.
Rouaen	Poid de Marc	℔	792.

Rou-

Rouaen	Poid de Vicomté	℔	747.
Roveredo		℔	1138.
Rusland		℔	947.
Rijsſel	Zware	℔	855.
	Ligte	℔	902.
Salee		℔	829.
Saltzburg		℔	692.
St. Galle	Zware	℔	663.
	Ligte	℔	833.
St. Lucar		℔	824.
St. Malo		℔	792.
St. Petersburg		℔	947.
St. Remo		℔	1170.
St. Sebastiaen		℔	792.
Saragoſsa		℔	1243.
Sardinien		℔	967.
Saijde	de Acre Rotolie		162½.
	Damac: Rot:		208.
Schafhauſen		℔	843.
Schotland	Avoir du Poid	℔	854.
	Troij	℔	1038.
	Oude	℔	785.
Sweden	Victualie gewigt	℔	911.
	Bergwerkers ——	m:	1031.
	Landſteden ——	m:	1082.
	Stapelſt: of ijzer ——	m:	1129.
	Apothekers ——	℔	1087.
Schweinfurt		℔	760.
Scio		℔	782.
Sevilla		℔	841.
Siam	Catti		632.
Sicilie		℔	1220.
	Sottilli Rotoli		488.
	Grosſi Rotoli		443½.
Scena		℔	866.
Smirna	Ok		308.

Smirna	Lodre of Rotoli	684.
Spanje	Castiliaens gewigt ℔	841.
Speijer	℔	760.
Stade	℔	816.
Stettijn	℔	827.
Stokholm	Victualie gewigt ℔	911.
	Stapelſteden of ijzer —— m:	1139.
Straelzund	℔	802.
Straetsburg	Zware ℔	792.
	Ligte ℔	822.
Sumatra	Catti	303½.
Suratte	Seijras	916.
Suriname	℔	784.
Sijracuſa	℔	1186.
Sijriën	Minas	656.
Tanger	℔	806.
Teneriffe	℔	844.
Tetuan	Rot:	546½.
Thoren	℔	920.
Toulouſe	℔	932.
Tortoſa	℔	1271.
Toulon	℔	903.
Tournaij of Doornik	℔	890.
Trevigo	Zware ℔	750.
	Ligte ℔	1140.
Triest	Weener ℔	690.
	Venez. Groſſi ℔	810.
	Sottilli ℔	1280.
Tripolij de Soria	Rot:	213¼.
	Ok	320.
Tripolij in Barbarije	Rot:	762.
Tunis	Rot:	781.
Turin	℔	1050.
Ulm	℔	827.
Valencia	Groote ℔	747.
	Kleine ℔	1121.

Va-

Valenciennes		℔	824.
Venetie	Peſo Groſſo	℔	810.
	Peſo Sotille	℔	1280.
Verona	Peſo Groſſo	℔	779.
	Peſo Sotille	℔	1165.
Vicenza	Zware	℔	795.
	Ligte	℔	1140.
Vliſſingen		℔	832.
Warſchau	Kleine	℔	1026.
Wijburg		℔	954.
Weenen		℔	690.
	Saffraen gewigt	℔	760.
Windau		℔	938.
Windsheim		℔	760.
Wismar		℔	801.
Wittemberg		℔	831.
Wonſidel		℔	546.
Wurtzburg	Kramers gewigt	℔	812.
Yperen		℔	900.
Yvica		℔	837.
Zante en Cephalonia		℔	810.
Zeeland		℔	834.
Zelle		℔	796.
Zierikzee		℔	888.
Zittau		℔	828.
Zurich	Zware	℔	735.
	Ligte	℔	827.
Zutphen		℔	824.
Zwolle		℔	804.

Het gewigt van Paerlen en Juweelen word aldus verdeelt, namentlijk: het pond, van 2 Marken Troijs, in 2400 Caraten, het mark Troijs in 1200 Caraten, en derhalven 1 Engels of 32 Azen gelijk met $7\frac{1}{2}$ Caraet, en aldus word deze edele Koopmanſchap zelf bij $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, jazelf $\frac{1}{32}$, ge-

gedeelte verkogt. De Juweliers rekenen 150 Caraet in een Once, en om een rond getal te hebben, 600 Grein op een Once.

Het Apothekers gewigt heeft 12 Oncen, of 24 Loot, of $\frac{1}{2}$ ℔ van het Troijsch gewigt, en is derhalven 7680 Azen zwaer.

Het Medicinael gewigt is gelijk aen het pond Troijs, en word verdeelt in 16 Oncen van 8 Dragma, van 3 Schrupel, van 20 Grein.

Het Goud en Zilver gewigt, word verdeelt in Ponden, ijder van 2 Marken, tot 8 Oncen, van 20 Engels, en ijder Engels 32 Azen. 1 Pond houd 16 Oncen of 32 Loot, 320 Engels of 10240 Azen.

Het probeer of Esſaij gewigt. Een Mark tot 12 Penningen of 288 Grein en 40 Azen.

Munt gewigt. Een Engels van 32 Azen Troijs, word gerekend op 4 Vierlingen, 8 Troijkens, of 16 Deuskens.

De vergelijking van het Troijsch gewigt tegen het Caraet en Penningen gewigt, word bij de Goud- en Zilverhandelaers gerekent naer den volgenden

TAFEL

Once Troijs - zyn gelijk	*Car.*	*Penn.*	*Grein.*
8	24	12	0
7	21	10	12
6	18	9	0
5	15	7	12
4	12	6	0
3	9	4	12
2	6	3	0
1	3	1	12
½	1½	0	18

Het

Het *Zout* word alhier verkogt bij het Honder van 404 Maten. Men rekent dat omtrent 111 Amſterdamſche Lasten of 103½ Zout, gelijk zijn met een Fransch Hondert, en dat 25 Mooij te St. Ubes, 27 Mooij te Lisſabon, 14 a 15 Modijns te Allematte, 35 a 36 Salm te Cagliarij, en 9 Last te Cadix, te Amſterdam 100 Zout uitleveren.

Steenkolen worden bij een Hoed van 38 Maten verkogt.

Rijnſche en Moeſel Wijnen, zoo mede Brandewijnen worden bij het Aem verkogt.

Een Aem houd 4 Ankers, 8 Stekan, 21 Virtels, 64 Stoopen, 128 Mingelen, of 256 Pinten.

Een Anker houd 2 Stekan, 5½ Virtels, 16 Stoopen, 32 Mingelen, of 64 Pinten.

Een Stekan houd 2½ Virtels, 8 Stoopen 16 Mingelen, of 32 Pinten.

Een Stoop houd 2 Mingelen of 4 Pinten. 1 Mingele houd 2 Pinten, en weegt 2 ℔ 13 Loot Amſterdamsch, aen regenwater.

Een Ton Bier houd 128 Mingelen. Men verkoopt het zelve bij heele, halve, en vierendeel Tonnen.

De Franſche Wijnen worden verkogt bij het Vat van 4 Oxhoofden, of 6 Tiersjes.

Een Oxhoofd behoorde 121 Stekan of 200 Mingelen in te houden; men rekent het zelve egter maer op 180 Mingelen, en een Tiersje op 120 Mingelen, ſchoone Wijn, zonder moer en droef.

Spaenſche en Portugaelſche Wijnen worden bij Booten of Pijpen verkogt. Een Pijp moet 340 Mingelen inhouden.

Daer zijn eenige andere ſoorten van Wijnen, welke thans geroeid, en bij de Mingelen verkogt worden.

De

De Brandewijnen worden verkogt bij 30 Virtels, welke omtrent 410 ℔ Amſterdamsch wegen. Een Virtel Brandewijn, Bordeauxe maet, is 6¼ Mingelen.

Olij van Olijven of Boom Olij word verkogt bij 't Vat van 717 Mingelen. IJder Mingelen rekent men op 2¼ a 2½ ℔.

Hennep- Lijn- en Raep-Olij word bij een Aem, van 7½ Stekan, of 120 Mingelen verkogt.

Traen is in Kwardeelen van 18 a 21 Stekan, dog word bij 12 Stekan, of 192 Mingelen, verkogt

De Smalton is 96 Mingelen.

Vreemde Boter, het zij Ierſche, Franſche, of andere ſoorten, worden verkogt bij de 100 ℔, doch de Inlandſche bij de Ton. Eene Ton *Leidſche* Boter weegt 320 ℔, en dus een Vierendeel 80 ℔ netto; doch gemeenlijk zijn 'er eenige ponden meer in, die dan *overwigt* genaemt worden, en het welk men daerenboven betaeld. De ſlegte Boter weegt 84 ℔ het Vierendeel.

Eene Ton *Vriesſche* en *Groninger* Boter weegt 328 ℔.

Een Ton *Mastenbroekſche* Boter 400 ℔.

De Hollandſche Boter verkoopt men bij 't Vierrendeel, Agtendeel, Buitelaertje, enz.

Haring is in Tonnen gepakt, en word verkogt bij 't Last van 12 zulke Tonnen.

Pek bij 't Last van 12 Tonnen.

Teer bij 't Last van 13 Tonnen.

Vellen bij 't Hondert van 104 Stuks.

Planken of *Deelen* van Westerwijk, bij Groot-Hondert van 124 ſtuks. Van Christiania, van 126. Noordſche en Kopperwijkſche van 132 ſtuks.

Timmer- en andere ſoorten van *Werkhout*, word verkogt bij de voet, van 11 duim, a 4 quartie-

tieren. De Rijnlandſche voet is 12 duim, en omtrent nog $\frac{1}{2}$ duim daer en boven: of, om het nader te bepalen, de Amſterdamſche voet is 125. 5. en de Rijnlandſche 139. 1. Franſche Lijnen lang; of ook, 46 Rijnlandſche zijn 51 Amſterdamſche voeten.

De Amſterdamſche voet heeft 3 Palmen waarneer Masten in het rond gemeten worden: derhalven is de Palm in de rondte 41 $8\frac{1}{7}$ Franſche Lijnen, en over het Diameter, of Kruis 13 8 Franſche Lijnen lang.

Linnen, *Stoffen*, *Lakens* en meer andere Goederen worden bij de El verkogt. De Amſterdamſche El, rekent men lang te zijn 2 voet, $4\frac{1}{2}$ duim of $26\frac{1}{2}$ duim, en de Vlaemſche El, 2 voet, $5\frac{1}{2}$ duim, of $27\frac{1}{2}$ duim: dat egter zoo juist niet uitkomt: want de Amſterdamſche El is eigentlijk 306, en de Vlaemſche 315 Franſche Lijnen lang.

Van de voormelde Voetmaten zijn overeenkomſtig:

Amſterdamſche	voet	918	} met te
	Roeden	70 6.	}
Aken	Voet	896.	
Anſpach	Voet	873.	
Antiochia	Voet	609.	
Antwerpen	Voet	910.	
Augsburg	Voet	877.	
Avignon	Voet	1047.	
Babel	Halve Cub: Zak	705.	
Baſel	Stad en Land Voet	871.	
	Roeden	54 46.	
Beijeren	Voet	1168.	
Berlijn	Voet	839.	
Bern	Voet	886.	
Beſancon	Voet	840.	

Bo-

Bologne	Schreede	137.	
	Voet	685.	
Brunswijk	Voet	911.	
Volgens de Almanach aldaer	Voet	914.	
Bremen	Voet	899.	
Brescia	Bracci	555.	
Breslau	Voet	914.	
Briel	Voet	775.	
Bruck	Voet	940.	
Brusfel	Voet	893.	
Buxtehude	Voet	893.	
Cagliaria	Palmen	1283.	
Cairo	Derah	468.	
Calenberg	Voet	889.	
	Roeden	55½.	
Carrara	Palmi	1066.	
Castilie	Toefas	153.	2.
	Voet	919.	
	Palmos	1226.	
Celle	Roeden	55.	8.
	Voet	893.	
China	Kramers Voet	768.	
	Wiskundige Voet	780.	
	Kongpu, of Bouw Voet	805.	
	Landmeters Voet	813.	
Cleve	Voet	879.	
Conſtantinopolen	Voet	367.	
Copenhagen	Voet	828.	
Cracau	Voet	729.	
Denemarken	Roeden	82.	8.
	Vadem	138.	
	Voet	828.	
Dantzig	Voet	906.	
	Roeden	60½.	
Diyon	Voet	828.	
Dole	Voet	728.	

Dor-

Dordrecht	Voet	722.
Dresden	Voet	918.
Egipten	Derah	468.
Embden	Voet	877.
Engeland	Poles	51¾.
	Vadems	142.
	Schreden	170¼.
	Voet	852.
	Gemeene Voet	853.
Erfurt	Roeden	65¾.
	Voet	921.
Eiderſtad	Voet	877.
Florence	Bouw Ellen	474.
	Pertiche	94⅞.
Franckfort aen den Mein	Voet	907.
Frankiſche	Roeden	69.
Frankrijk	Toiſes	133⅓.
	Perches	44⅜.
	Koninglijke Voet	800.
Geneve	Voet	533.
Genua	Palmi	1035.
Gibralter	Voet	919.
Gieſſin	Voet	873.
Goes	Voet	867.
Göttingen	Voet	893.
Gotha	Voet	904.
Grenoble	Voet	762.
Griekſche	Voet	848.
Groningen	Voet	890.
's Hage	Voet	800.
Halle	Voet	873.
Hamburg	Roeden	56. 7.
	Voet	907.
Hanover	Roeden	55. 8.
	Voet	893.
Haerlem	Voet	909.
Hebreeuwſche	Oude Voet	725.

Herforden	. . .	Voet	879
Heidelberg	. . .	Voet	933.
Hildesheim	. .	Roeden	57. 97.
		Voet	928.
Holſtein	. . .	Voet	871.
Inſpruck	. . .	Voet	818.
Ierſche	. . . .	Roeden	40. 63.
Koningsbergen	. .	Voet	845.
Keulen	. . .	Voet	944.
Keurvorſtelijke Saxiſche	.	Roeden	60. 62.
Lachters van 8 ſpannen a 10 duim	.	*Deenſche*	129. 2.
		Te *Eisleben*	129. 2.
		Te *Freijberg*	131.
		Te *Joachimsdael*	132. 9.
		Te *Clausdael*	135.
		De Huisvader heeft	133.
Leiden	. . .	Voet	829.
Leipzig	.	Gemeene Voet	921.
		Bouw Voet	919.
Lion	. . . .	Voet	760.
Liſſabon	. . .	Voet	767.
		Palmos Crav:	1151.
		Kleine Palmos	1185.
Leuven	. . .	Voet	910.
London	. . .	Rods	51. 66.
		Voet	852.
		Gemeene Voet	853.
Lotheringen	.	Roeden	58.
		Voet	907.
Lubeck	. . .	Voet	893.
Lunenburg	. .	Roeden	55. 8.
		Voet	893.
Luik	. . .	Voet	904.
Magdenburg	. . .	Voet	916.
Manheim	. . . .	Voet	896.
Mantua	. . .	Bracci	559.

Mas-

Masſon		Voet	777.
Maestrigt	van 10 duimen,	Voet	925.
Meintz		Voet	863.
Mechelen		Voet	930.
Meckelenburg		Voet	893.
Middelburg		Voet	866.
Milaen		Bracci	532.
		Voet	655.
Moscau		Voet	777.
Mumpelgard		Roeden	56½.
		Voet	904.
Munchen		Voet	1168.
Napels		Palmi	985.
Neuf Chatel		Voet	866.
Neurenberg		Roeden	53. 45.
		Voet	855.
Oldenburg		Voet	877.
Osnabrug		Voet	931.
Padua		Voet	734.
Palerma		Palmi	1074.
Parijs		Toiſes	133⅓.
		Pieds de Roi	800.
Parma		Bracci	475.
Pavia		Bracci	554.
Perſiē		Arish	267.
Piacenza		Bracci	475.
Pommeren		Voet	890.
Praeg		Voet	861.
Ratzeburg		Voet	893.
Reggio		Bracci	491.
Reval		Voet	971.
Rijnlandſche		Roeden	69.
		Voet	828.
Riga		Voet	948.
Rimini		Bracci	478.
Rome		Bouw-Canne	116. 2.

Rome	Voet	882.	
	Palmi	1164.	
	Oude Roomſche Voet	873.	
Rostock	Voet	899.	
Rotterdam	Voet	832.	
Rouaen	Voet	960.	
Rusland	Rijnlandſche Voet	828.	
	Engelſche Voet	853.	
Saxiſche	Roeden	60.	62.
Samos	Voet	751.	
Sardiniën	Palmi di Sardegna	1035.	
	Palmi di Cagliari	1283.	
Savoijen	Voet	960.	
Sileſiſche	Roeden	60½.	
Schotſche	Voet	848.	
Schreden of Pasſen, Geometr: of Geographiſche, volgens *Picard*		140.	20.
volgens *Bougers*, middel grootte		140.	90.
volgens *Maupertuis*, —— ——		140.	08.
volgens beide —— ——		140$\frac{1}{11}$.	
Sweden	Roeden	54.	2.
	Vadem	145.	9.
	Voet	875.	
Switſerland	Voet	866.	
Sedan	Voet	937.	
Siam	Ken	270.	4.
Spanje	Toeſas	153.	2.
	Voet	919.	
	Palmos	1226.	
Stade	Voet	893.	
Stettin	Voet	919.	
Stokholm	Voet	825.	
Straetsburg	Stads Voet	898.	
	Land Voet	880.	
Toledo	Voet	919.	
Turin	Voet	805.	
Ulm	Voet	899.	

Ur-

Urbano	Voet	734.
Utrecht	Voet	952.
Venetie	Voet	748.
Verden	Voet	893.
Verona	Voet	748.
Vienne	Voet	806.
Weenen	Voet	811.
Wittenberg	Voet	918.
Wurtemberg	Groote Roeden	55. 2.
	Kleine Roeden	69.
	Voet	883.
Zelle	Voet	893.
Zierikzee	Voet	837.
Zurich	Roeden	86. 6.
	Klasters	139. 47.
	Voet	866.

Een Duitſche, of Geographiſche Mijl is lang

Naer *Picards* meting	3286656	Lijnen
Naer *Bougers* middel grootte	3289219	——
Naer *Maupertuis* —— ——	3289392	——
Naer beide —— ——	3289305 6.	——

De vergelijking der Ellen Maten, is volgens CRUSEN, als volgt:

Amſterdamſche Ellen	801.	
Vlaemſche ——	778.	

zijn gelijk met te

Aken	Ellen	828.
Abbeville	Aunes	468.
Aleppo	Pik	818.
Alexandria	Pik	817.

Algiers	Lange Pik	888.
	Korte ——	1184.
Alicante	Varas	728.
Altona	Ellen	965.
	Brabandſche ——	800.
Amberg	Ellen	662.
Ancona	Bracci	861.
Anſpach	Ellen	901.
Antwerpen	Groote Ellen	797.
	Kleine ——	808.
Aragonien	Varas	702.
Archangel	Arſchin	777.
Arras	Ellen	793.
Augsburg	Groote Ellen	907.
	Kleine ——	934.
Aurich	Ellen	822.
Avignon	Can:	284.
	Aunes	474.
Bamberg	Ellen	758.
Bantam	Cobidos	1100.
Barcelona	Canes	352.
Baſel	Aunes	469.
	Kleine Ellen	1016.
Batavia	Cobidos	1100.
Bautzen	Ellen	960.
Baijonne	Aunes	626.
Baijreuth	Ellen	921.
Bengalen	Cobidos	1163.
Bergamo	Bracci	844.
Bergen in Noorwegen	Ellen	881.
Bergen op den Zoom	Ellen	799.
Berlin	Ellen	829.
Bern	Ellen	1021.
Beijersdorp	Ellen	839.
Bijbelſche Lengtens		
	Arabiſche Roeden	124. 4.

Ezec-

	Ezechiels Meetroeden	165.	9.
	Klafters	248.	9.
	Ellen	996.	
	Spannen	1992.	
	Handbreed	5975.	
	Vingerbreed	23899.	
Bilbao	Varas	650.	
Bielefeld	Ellen	946.	
Bologne In Wollen	Bracci	871.	
In Zijden	——	929.	
Bonn	Ellen	987.	
Botzen	Ellen	700.	
	Bracci	1006.	
Bordeaux	Aunes	464½.	
Brabandſche Ellen in *Hamburg*		800.	
Braunau	Ellen	712.	
Brunswijk	Ellen	969.	
Breda	Ellen	799.	
Bremen	Ellen	956.	
Brescia	Bracci	1182.	
Breslau	Ellen	1006.	
Sileſiſche	Ellen	960.	
Bretagne	Aunes	411.	
Brugge	Ellen	797.	
In Linnen	——	763.	
Bruſſel Groote	Ellen	797.	
Kleine	——	808.	
Budiſſen	Ellen	960.	
Buxtehude	Ellen	950.	
Cadix	Varas	652.	
In Linnen Brabandſche	Ellen	797.	
Caen	Aunes	468.	
Cagliari	Raſi	1008.	
Caira	Pik	817.	
Calais	Aunes	468.	
Calenberg	Ellen	950.	

Calicut	Covits	1210.
Camerijk	Ellen	772.
Canariſche Eilanden	Varas	644.
Candia, Canea	Pik	868.
Canton	Cobid	1552.
Carlsbad	Groote Ellen	817.
	Kleine ——	835.
Carthagena	Varas	661.
Caſchau	Ellen	917.
Caſſel	Ellen	986.
Caſtiliaenſche	Varas	652.
Celle	Ellen	950.
Chamberij	Raſi	963.
China	Cobid	1552.
Chriſtiania	Ellen	881.
Coblenz	Ellen	991.
Coburg	Ellen	943.
Conſtantinopolen	Groote Pik	827.
	Kleine ——	854.
Conſtanz	Groote Ellen	744.
	Kleine ——	801.
Coppenhagen	Ellen	881.
Corfu	Pik	964.
Corſica	Palmi	2211.
Cracau	Nieuwe Ellen	897.
Cremona	Bracci	899.
Culmbach	Ellen	903.
Cijprus	Pik	824.
Denemarken	Ellen	881.
Damascus	Pik	950.
Dantzig	Ellen	964.
Delf	Ellen	801.
Dresden	Ellen	977.
Dublin	Ellen	484.
	Yards	605.
Dusſeldorp	Ellen	1025.

Dun

Dunkerque		Ellen	818.
Edenburg		Ellen	582.
Einbeck		Ellen	950.
Elbing		Ellen	979.
Embden		Ellen	825.
Engeland		Yards	605.
	In Lijwaet	Ellen	484.
	In Baeij en Friesch	Gode	788.
	In Tapijtwerk	Ellen	806.
Erfurt	Groote	Ellen	1006.
	Kleine	——	1370.
Erlangen		Ellen	839.
Fermo		Bracci	843.
Ferrara	In Wollen	Bracci	827.
	In Zijden	——	879.
Flensburg		Ellen	965.
Florence	In Wollen	Canne	234.
		Bracci	937.
		Palmi	1873.
	In Zijden egter	Canne	237½.
		Bracci	950.
		Palmi	1901.
Forli		Bracci	899.
Franckfort aen de Mein		Ellen	1025.
	Brabandſche	——	800.
	Parijsſche	——	465½.
Franckfort aen de Oder		Ellen	834.
Freijberg in Saxen		Ellen	976.
Gamron		Pik	907.
		Cobid	576.
		Guezes	562.
Gelderen		Ellen	834.
Geneve	Geneeffche	Ellen	484.
	Franſche	——	465.
Genua	Canne gr. van 10½	Palmi	209½.
	Lijwaet Canne van 10	——	220½.

Genua .	Canne Picc: van 9	Palmi	244¾.
	Bracci van 2⅝	——	944.
		Palmi	2203.
Gent . . .		Ellen	797.
	In Lijwaten	——	763.
Gibralter . .		Varas	652.
Glatz . . .		Ellen	944.
Goa		Cobid	806.
Görlitz . . .		Ellen	981.
Göttingen . .		Ellen	950.
Gottenburg . . .		Ellen	932.
Grätz . . .		Ellen	644.
Gnaſtalla . .		Bracci	812.
Guben . . .		Ellen	828.
Guinea . .		Jacktans	151½.
Gundelfingen . .		Ellen	943.
's Hage . . .		Ellen	801.
Halle . .	Lange	Ellen	829.
	Korte	——	968.
Hamburg . .		Ellen	965.
	Brabandſche	——	800.
Hamelen . . .		Ellen	950.
Hanover		Ellen	950.
Haerburg . . .		Ellen	950.
Haerlem . . .		Ellen	760.
Hasſfurt		Ellen	818.
Havre de Grace . .		Aunes	468.
Hildesheim . .		Ellen	987.
Hirschberg . .		Ellen	960.
Hof . . .		Ellen	868.
Jagersdorf . .		Ellen	973.
Japan . . .		Ink	291.
Java . . .		Cobid	1100.
Jeruſalem . . .		Pik	806.
Ingolſtad . .		Ellen	695.
Inſpruck . . .		Ellen	704.

Ier-

Ierland, als *Engeland.*			
Kaufbeuern		Ellen	938.
Kempten		Ellen	814.
Kiel		Ellen	962.
Kitzingen		Ellen	928.
Koningsbergen		Ellen	962.
Koppenhagen		Ellen	881.
Krembs		Ellen	739.
Keulen	Groote	Ellen	796.
	Kleine	——	963.
Lacedemonie		Pik	1210.
Langenſalza		Ellen	957.
Lauban		Ellen	981.
Leiden		Ellen	810.
Leipzig		Ellen	978.
Leutkirche		Ellen	787.
Lintz		Ellen	690.
Lion		Aunes	471.
Liſabon		Varas	505.
		Covados	817.
	Palmos Crav:		2450.
	Kleine Palmos		2523.
Livorno	In Wollen	Canne	234.
		Bracci	937.
		Palmi	1873.
	In Zijden	Canne	237½.
		Bracci	950.
		Palmi	1901.
Löbau		Ellen	978.
Leuven	Groote	Ellen	797.
	Kleine	——	808.
London		Yards	605.
	In Lijwaten	Ellen	484.
	In Baei en Friesch	Godes	788.
Lucca	In Wollen	Bracci	914.
	In Zijden	——	956.

Lu-

Lubeck		Ellen	959.
Lunenburg		Ellen	950.
Luik		Ellen	1003.
Madera		Varas	505.
Madras		Cobidos	1210.
Madrid		Varas	652.
Maegdeburg		Ellen	829.
Mahon		Can:	345½.
Majorca		Can:	322½.
Mallaga		Varas	652.
Malta		Canne	246½.
Manheim		Ellen	992.
Mantua		Bracci	1189.
Marocco		Covad:	1097.
Marſeille		Canes	275½.
	In Lijwaet	Aunes	472½.
Maſtricht		Ellen	809.
Maintz		Ellen	1008.
Mecca		Cobid	806.
Mechelen		Ellen	808.
Memel		Ellen	964.
Memmingen		Ellen	788.
Meſſina		Canne	285½.
		Palmi	2285.
Middelburg		Ellen	801.
Milaen	In Wollen	Bracci	818.
	In Zijden	——	1031.
Mindelheim		Ellen	876.
Minden		Ellen	955.
Minorca		Can:	345½.
Mocca		Geuzes	871.
		Cobid	1146.
Modena		Bracci	864.
Montpellier		Canes	275.
Morea		Pik	1219.
Morlaix		Aunes	411.

Mos-

Moscou	Arſchines	777.
Munchberg	Ellen	903.
Munchen	Ellen	663.
Munden	Ellen	946.
Munſter	Ellen	684.
Namur	Ellen	834.
Nantes	Aunes	466.
Napels	Canne	262.
	Palmi	1098.
Nerva	Ellen	925.
	Arſchines	777.
Naumburg	Ellen	978.
Negroponte	Pik	89.
Neuenburg, in *Switſerland*, of		
Neufchatel	Ellen	497½.
Neuhof	Ellen	839.
Neuſtad aen de Aisch	Ellen	818.
Nienburg	Ellen	950.
Nijmegen	Ellen	834.
Nizza	Raſi	1008.
	Palmi	2096.
Nordlingen	Ellen	906.
Noorwegen	Ellen	881.
Neurenburg	Ellen	839.
Ochſenfurt	Ellen	952.
Oldenburg aen de Hunte	Ellen	952.
Oran	Varas	652.
In Wollen	Pik	806.
Osnabrug	Ellen	948.
In Lijwaet	Ellen	919.
Ostende	Ellen	791.
Osterode	Ellen	950.
Oudenaerden	Ellen	828.
Paderborn	Ellen	1025.
Padua	Bracci	825.
Palermo	Canne	285½.

Pa-

Palermo		Palmi	2285.
Parijs	Zijdenkoopers	Ellen	464½.
	Lakenkoopers ——		465½.
	Lijwaetkoopers ——		468.
Parma		Bracci	1012.
Patrasſo	In Zijden	Pik	871.
	In Wolle en Lijwaten ——		806.
Pekin		Cobid	1552.
Pernau		Ellen	1008.
Perſiē	Koninglijke Guezes		585½.
	Guezes		878.
Perugia		Bracci	856.
Piacenza		Bracci	853.
Picardije		Aunes	663.
Piemont		Raſi	929.
Piſa		Palmi	1853.
Poolſche	Nieuwe	Ellen	897.
Pondicheri		Covid	1210.
Pontremoli		Bracci	801.
Porto		Covid	833.
Poſen		Ellen	971.
Praeg		Ellen	936.
Presburg		Ellen	991.
Provence		Canes	275½.
Queda		Cobid	1210.
Raguſa		Ellen	1078.
Ratzeburg		Ellen	950.
Ravenna		Bracci	823.
Ravensberg		Ellen	805.
Recanati		Bracci	831.
Regensburg		Ellen	682.
Reggio		Bracci	1044.
Reval		Ellen	1033.
Rhodus		Pik	732.
Riga		Ellen	1009.
Rimini		Bracci	864.

Ro-

Rochelle	. . .	Aunes	468.
Rome	. Lijwaet .	Canne	264$\frac{1}{7}$.
	——— .	Bracci	871.
	Koopmans Canne van 8	Palmi	278.
	Koopmans	Bracci	652.
		Palmi	2223.
	Oude Roomſche	Ellen	929.
Rostock	. . .	Ellen	956.
Rotenburg aen de Tauber	.	Ellen	943.
Rotterdam	. . .	Ellen	801.
Rouen	. Laken en Zijden .	Aunes	475.
	Lijwaet ——		396.
Roveredo	. Zijden	Ellen	743.
	Lijwaet en Wollen ——		871.
Roermond	. .	Ellen	806.
Rusland	. . .	Arſchines	777.
Rijſel	. . .	Ellen	802.
Saltzburg	. In Zijden .	Ellen	689.
	In Lijwaet ——		550.
St. Gall	. In Wollen .	Ellen	898.
	In Lijwaet ——		690.
St. Malo	. .	Aunes	411.
St. Petersburg	.	Arſchines	777.
Saragoſſa	. .	Canes	267.
Sardinie	. . .	Raſi	1008.
		Palmi	2203.
Savoije	. . .	Raſi	1008.
Schaf hauſen	. .	Ellen	917.
Sileſiën	. . .	Ellen	960.
Schmiedeberg	. .	Ellen	992.
Schotſche	. . Oude	Ellen	585.
Schotland, als *Engeland*			
Sweden	. . .	Ellen	932.
Schweinfurt	. .	Ellen	948.
Switſerſche	. .	Ellen	921.
Seville	. . .	Varas	652.

Scio

Scio		Lange Pik	806.
		Korte ——	838.
Siam		Ken	575¼.
		Cobid:	1210.
Sicilien		Canne	285¼.
		Palmi	2285.
Sidon		Pik	915.
Siena	In Lijwaet	Bracci	921.
	In Wollen ——		1465.
Smirna		Pik	827.
Solothurn		Ellen	1006.
Spanje		Varas	652.
Speijer		Ellen	1005.
Stade		Ellen	950.
Stettin		Ellen	850.
Stokholm		Ellen	932.
Straelſund		Ellen	950.
Straetsburg		Ellen	1028.
		Aunes	465.
Straubingen		Ellen	684.
Suratte		Guesſen	804.
		Cobidos	1169.
Teneriffe		Varas	646.
Thoren		Ellen	971.
Toulouſe		Canes	303¾.
Toledo		Varas	673.
Tortoſa		Can	347½.
Toulon		Cannes	285¼.
Tournaij of *Doornik*		Ellen	893.
Trevigo		Bracci	825.
Trient	In Wollen	Ellen	817.
	In Zijden ——		904.
Trier		Ellen	991.
Trieste	In Wollen	Ellen	818.
	In Zijden ——		863.
Tripoli di Soria		Pik	807.

Tri-

Tripoli in Barbarije		Pik	1001.
Troppau		Ellen	973.
Troïjes		Aunes	697.
Tunis	In Wollen	Pik	822.
	In Zijden	——	877.
	In Lijwaet	——	1169.
Turkſche	Groote	Pik	827.
	Kleine	——	854.
Turin		Raſi	917.
Ulm		Ellen	973.
Valencia		Varas	608.
Valenciennes		Ellen	840.
Venetie	In Wollen	Bracci	830.
	In Zijden	——	881.
Verden		Ellen	950.
Verona		Bracci	881.
Vicenza		Bracci	808.
Warendorf		Ellen	946.
Warſchaw	Nieuwe	Ellen	897.
Weenen		Ellen	712.
Windsheim		Ellen	839.
Wismar		Ellen	949.
Wittenberg		Ellen	821.
Wurtzburg		Ellen	953.
Xativa		Varas	621.
Yperen		Ellen	791.
Zelle		Ellen	950.
Zittau		Ellen	971.
Zurich		Ellen	922.

Tuſſchen de Maten der vloeibare dingen is de navolgende evenredigheid:

Amſterdam	Ankers	3.	1.
	Stekan	7.	6.
	Viertels	19.	94.

Amſterdam	. . .	Stoopen	60.	8.
		Mingelen	121.	6.
		Pinten	243.	2.

Zijn gelijk met te

Altona .	van 32 Stoopen .	Tonnen	1.	249.
Ancona	. . .	Bocali	101.	4.
Antwerpen	. .	Stoopen	45.	9.
Anjou	. . .	Pipes .		357.
Apulien	. . .	Salme .		94.
		Staja	9.	4.
Attiſche	. .	Metretes	3.	7.
Barcelona	. . .	Carga .		96.
Bari	. . Olij .	Salme	7.	
		Staja	8¾.	
Baſel	. . Oude	Potten	92.	4.
	Nieuwe	——	115.	9.
Bajonne	. . . .	Veltes	15.	7.
Berlyn	. . Quart of	Maet	125.	8.
Bern	. . . .	Maet	88.	
Blois	. . .	Queüe .		357.
		Quartauts	1.	43.
Bologne	. . .	Corbe	1.	96.
		Boccali	117.	7.
Bordeaux	. .	Barrique .		608.
		Veltes	19.	46.
		Pots	67.	
Bourgogne	. . .	Queue .		352
Bronswyk	. . .	Stubgen	39.	46.
		Quartiere	157½.	
Bremen	. . .	Stubgen	45½.	
		Mengelen	730.	
Breslau	. . .	Eimer	2.	607.
		Quart	208.	6.
Cadix .	Wyn .	Arobe Maj.	9.	2.

Ca-

Cadix		Açumbres	73.	6.
	Olij .	Arobes Men:	11.	17.
		Quarterons	47.	1.
Calenberg, zie *Hanover*.				
Canarien		Pipa .	339.	
Canea op het Eiland Candia	Olij .	Miſt.	12.	96.
		Ok	110.	2.
Caſſel		Viertels	17.	67.
		Maet	70.	7.
Cette als *Montpellier*.				
Champagne		Queue .	402.	
		Quarteauts	1.	608.
Cognac		Barrique .	831.	
		Veltes	22.	44.
Conſtantinopolen		Alms	27.	65.
Culm		Stof	100.	9.
Denemarken		Aem .	967.	
	Bier of Olij .	Tonnen	1.	102.
	Noordſche Teer .	Tonnen	1.	240.
		Ankers	3.	87.
		Kannen	75.	
		Potten	150.	
		Päle	600.	
Dantzig	Bier .	Stof	62.	9.
		Wijn ——	84.	4.
		Melk ——	86.	9.
Dijon		Queue .	357.	
		Quarteauts	1.	43.
Dresden	Bier .	Tonnen	1.	47.
		Eimer	2.	15.
		Ankers	4.	3.
	Viſier .	Kannen	103.	1.
	Kleine ——		154.	7.
		Nöſel	309.	3.
Dunkerken		Pots	64.	

Eglisau			Maten	110. 6.
Engeland. zie *London.*				
Ferrara		Mastelli		1. 77.
		Secchie		14. 14.
Florence	Olij	Barili		4. 55.
	Wijn	——		3. 64.
		Fiasci		73.
		Boccali		146.
Frankfurt aen de Mein		Aem		982.
		Viertels		19. 63.
		Maet		78½.
		Schoppen		314.
Gallipolij	Olij en Wijn	Salmen		94.
Geneve		Settiers		3. 168.
		Quarterons		76.
		Pots		152.
Genua	Olij	Barili		2. 256.
		Rubbi		16. 92.
	Wijn	Barili		1. 678.
		Pinte		83. 9.
Gotha		Stubgen		42. 7.
		Kannen		85. 4.
		Nösel		341½.
Hongarijen		Eimer		1. 975.
		Anthal		2. 865.
Hamburg		Aem		1.
		Ankers		4.
		Eimer		5.
		Viertels		20.
		Stubgen		40.
		Kannen		80.
		Quarte		160.
		Oesfel		320.
	Bier	Tonnen		½.
	Traan	Tonnen		1½.
Hanover		Eimer		2. 38.

Ha-

Hanover		Ankers	3.	72.
		Stubgen	37½.	
	Kannen of Maet		74½.	
		Quartier	149.	
	Honing .	Tonnen	1.	46.
	Bier .	Tonnen	1.	43.
Heidelberg		Viertels	15.	7.
		Maet	62.	8.
Itzeboe	van 32 Stubgen .	Tonnen	1.	249.
Joodſche	Bath of Epha		5.	07.
		Seah	15.	21.
		Hin	30.	4.
		Cab	91½.	
		Log	365.	
		Caph	486⅔.	
Keulen		Aem .		93.
		Viertels	24.	2.
		Maet	96.	7.
		Pintger	387.	
Koningsbergen		Stof	100.	19.
	Quart of Maet		125.	8.
Koppenhagen, zie *Denemarken.*				
Leipzig	Bier .	Tonnen	1.	604.
		Eimer	1.	909.
		Ankers	3.	818.
	Viſier .	Kannen	103.	1.
	Schenk .	Kannen	120.	3.
		Nöſel	240.	5.
	Dresdenſche	Kannen	154.	7.
Lyon		Pots	154.	4.
Liſſabon		Almudas	8.	488.
		Alqueires	16.	97.
		Canadas	101.	9.
		Quartilhos	407.	4.
Livorno	Olij .	Barili	4.	55.
	Wijn ——		3.	447.

Livorno		Fiasci	68.	6.
		Boccali	137.	8.
London	Wijn	Ton		152.
		Olij ——		162.
	Wijn	Hogsheads		607.
	Ongehopt Bier	——		652.
	Gehopt Bier	——		580.
	Londonſche Bier	Gallons	31½.	
		Pinten	250.	6.
	Wijn- Olij- en Traen-Gallons		38.	2.
		Pinten	305.	7.
Lucca	Olij	Copi	1.	45.
Lubec		Viertels	20.	
		Stubgen	40.	
		Kannen	80.	
		Quartier	160.	
		Planken	320.	
Maçon		Queue		357.
		Quarteauts	1.	43.
Mantua	Olij	Moggia	1.	3.
Marſeille	Olij en Wijn	Millerole	2.	425.
	Olij	Escandeaux	9.	7.
	Wijn	Pots	145½.	
Maſſa	Olij	Barili	4.	087.
Meintz		Maet	77.	7.
Majorca	Olij	Quartanos	35.	1.
Meſſina	Wijn	Salme	1.	68.
	Olij	Cafisſi	16½.	
Minorca		Barillos	4.	6.
		Quartillos	25½.	
Mocca		Meneedas	101.	4.
Montpellier	Wijn	Septiers	4.	286.
		Barals	5.	716.
		Pots	137.	2.
	Olij	Barals	3.	883.
		Quartals	15.	53.

Mont-

Montpellier	. . .		Pots	124$\frac{1}{2}$.
Napels	. .	Olij .	Salma .	78.
			Staja	7. 8.
	Wijn en Brandewijn	.	Barili	3. 22.
			Carafe 197	3.
Nerva	. . .		Stof 112.	3.
Neder-Hongariſche		Wijn .	Eimer	2. 545.
Nizza	. .	Olij .	Rubbi	17. 14.
Noordſche	.	Teer .	Tonnen	1$\frac{1}{2}$.
Neurenberg	. .		Eimer	2. 157.
		Vieſier .	Maet 138.	
			Seidel 276.	
		Schenk .	Maet 146.	6.
			Seidel 293.	2.
Nuis	. . .		Queue .	357.
			Quarteauts	1. 43.
Opper-Hongariſche		Wijn .	Eimer	1. 909.
Oneglia	. .	Olij .	Barili	2$\frac{1}{2}$.
Orleans	. . .		Queue .	357.
			Quarteauts	1. 43.
Osnabrug	.	Kannen of Maet		118$\frac{1}{7}$.
Parys	. . .		Septiers	19. 8
			Quartes	77. 2.
			Pintes	154. 4.
			Chopines	308. 8.
			Poiſſons	1235.
Pernau	. . .		Stof 112.	3.
Porto	. . .		Canadas	77$\frac{1}{2}$.
Praeg	. . .		Eimer	2$\frac{1}{2}$.
			Pinten	76.
			Seidel	304.
Puglia	. .	Olij .	Salma .	96.
Rhé (Eiland)	.		Barrique	$\frac{2}{1}$.
Regensburg	.	Groote Eimer		1. 276.
		Berg ——		1. 651.
		Gemeene ——		1. 754.

Regensburg	Viertels	40.	83.
	Koppen	112.	3.
	Seidel	224.	6.
Reval	Anker	4.	055.
	Stof	121.	7.
Riga	Anker	3.	99.
	Stof	119.	7.
Rochelle	Barriques		831.
	Veltes	22.	44.
Rome	Boccali	110.	6.
	Foglietti	442.	4.
Roomſche Oude	Amphore	5.	33.
Rotterdam	Stoop	56.	6.
Rouaen	Barrique		741.
Rusland	Weddra	11¼.	
	Kruska	94.	
Ryſſel	Lots	64.	
Schafhauſen	Maet	110.	6.
Schotſche	Pints	15.	38.
Sweden	Eimer	1.	843.
	Ankers	3.	687.
	Kannen	55.	3.
	Stoop	110.	6.
Seville, zie *Spanje*.			
Sicilie	Caffici	12.	8.
Spanje	Botta		306.
	Pipa		341.
Wijn Arobes Maj.		9.	19.
	Acumbres	73½.	
	Quartillos	294.	
Olij Arobes Men.		11.	77.
	Quarterons	47.	1.
Stettin	Nösſel	197.	3.
Stokholm, zie *Zweden*.			
Straelſund	Stubgen	37½.	
	Pot	149.	

Straets

Straetsburg		Aem	3.	14.
		Maet	75.	41.
		Schoppen	301.	6.
Toulon		Millerolles	2.	267.
		Ecandeaux	9.	07.
Triest	Olij en Wijn	Orne	2.	295.
	Wijn	Boccali	79.	4.
Tripolij	Olij	Matari	6.	42.
Tunis	Olij	Matari	7.	636.
	Wijn	——	15.	27.
Turin	Wijn	Brente	2.	566.
		Rubbi	15.	4.
		Pinte	92.	4.
Valencia		Cantaros	12.	74.
Venetie	Olij	Migliajo		229.
		Miri	9.	171.
	Wijn	Bigoncie		916.
		Secchie	14.	66.
		Enhiſtare	2341.	
Verona		Brente	2.	
		Basſe	32.	
Weenen		Eimer	2.	44.
		Maet	97.	7.
		Seidel	391.	
Winthertlur		Maet	110.	3.
Worms		Stubgen	33½.	
Zelle		Stubgen	37½.	
		Quartier	149.	
Zurich		Maet	97⅓.	
		Schenkmaet	88⅓.	
	Honing- en Olij-Maet		107⅓.	

Tot hier toe aengetoond hebbende de manier, tijden en plaetſen, waerop de openbare veilingen gehouden worden, zullen wij alleen nog bijvoegen dat de onkosten, die deswegens vallen,

zeer onderſcheiden zijn, naer mate van de *quantiteit* of *qualiteit* der geveilde Koopmanſchappen; doorgaende beloopt dit echter met de billietten op 1½ PCt. en van de Meubilaire Goederen op 11 a 13 PCt. Hier bij komt het Plokgeld, zoo als reeds te voren beſchreven is, de kamerhuur en 't gelag, dat, bij voorbeeld van een Stuk Brandewijn, omtrent 12 ſtuivers is, en eindelijk het request en de advertentien in de Couranten.

Betreklijk dit artijkel der openbare verkopingen, moet men 'er nog bijvoegen, dat de Heeren van den Gerechte, in ervaring gekomen zijnde, dat 'er van tijd tot tijd verkoopingen wierden gehouden van Stokvisch, bij kleine partijen, of Cavelingen, tot groot inconvenient en nadeel van het Bergervaarders Gild, bij eene Publicatie, in dato 25 Januarij 1786, bevolen hebben: „ dat het aan niemand, die geen „ Gildebroeder is van het Bergervaarders Gild, „ binnen deze Stad, zal gepermitteerd zijn, om „ eenigerlei ſoorten van Stokvisch, het zij publijk of uit de hand, te mogen verkoopen, „ anders dan bij partijen of Cavelingen van „ 3000 ponden teffens en dat die gene, die „ Gildebroeders zijn van hetzelve Gild mede „ geenerlei ſoorten van Stokvisch in publijke „ veilingen zullen mogen verkoopen, anders dan „ bij Cavelingen of partijen van 3000 ponden „ teffens, op eene boete van 50 gulden"

Wijders dat betreklijk de Venduen in den jare 1796 door de Regeering is goedgevonden te ſtatueeren

1. Dat, ter gemoetkoming van zoodanige burgers, wier omſtandigheden niet toelaten drie maanden naar de betaling der opgebragte koop-

penn-

penningen te wagten, de Vendumeesters worden gelast, om binnen den tijd van veertien dagen de rekening van de verkogte goederen te leveren, ten einde de betaling ten ſpoedigſte zoude kunnen geſchieden.

2. Dat het een derde der provenuën, door de Vendumeesters voorheen verantwoord zijnde aan Stads Secretarisſen, nu voortaan verantwoord en overhandigd moet worden aan den Secretaris van het Committé van Finantien, mits, naar gewoonte kortende *f* 50 's jaars voor gemelde verantwoording.

3. Dat de Makelaars, van nu af aan verpligt zullen zijn, om, met betrekking der verkoopingen van koopmans goederen, even zoodanig te handelen, als zij, volgens publicatie van den 25 Februarij l. l. ten opzigte van verkoopingen van meubilaire goederen, verpligt zijn; met dien verſtande, dat zij van de koopmanſchappen notitie zullen opgeven aan de Vendumeesters, op dat de laatstgemelden daar door in ſtaat geſteld worden, om daar van behoorlijke opgave te doen, zoo aan het Aalmoesſeniers Weeshuis als anderzints.

Verkoopingen bij Executie.

Deze niet zoo zeer tot ons beſtek behoorende, zullen wij daer omtrent alleen zeggen, dat bij eene Keure van den 29 April 1750 bepaeld is, dat de openbare verkoopingen van vaste goederen bij executie, voortaen op dezelfde wijze zullen worden gehouden, als bij willige verkoopingen van vaste goederen, ſedert eenige jaren, is gepractiſeert, en dat derhalven voortaen maer een plokpenning aen den meestbiedenden gegeven,

ven, en het perceel daer na in den afflag gelegt zal worden.

VERKOOPINGEN UIT DE HAND.

Deze geſchieden, of door tusſchenkomst van een Makelaer, of door onderlinge overeenkomst tusſchen Verkooper en Kooper, zonder bemiddeling van een Makelaer.

De eerſte manier is wel de zekerſte, alzoo, in geval van verſchil, de Makelaer beſlisſen kan hoe de koop geſloten is; want hij is gehouden, ter requiſitie der partijen, deswegens eene ſchriftlijke verklaring te geven; deze vind in Regten geloof, en op dezelve word gevonnisd.

Een partij door een Makelaer geſloten zijnde, geeft de Kooper meestal een Godspenning, tot verzekering van den koop. Deze Godspenning beſtaet in zeker ſtuk of ſomme gelds, ten behoeven van den Armen, waer door men verſtaet de *Gereformeerden Diaconie Armen;* voor dewelke op de meeste Comptoiren een bos hangt, waer in de Godspenningen geſtoken worden. Deze is geſloten, wordende de ſleutel daer van bij Diakonen bewaert, die dezelve van tijd tot tijd komen ledig maken, en het geld in de Armenkasſe overbrengen. Deze Godspenning eenmael gegeven zijnde, kan de koop zonder wederzijdſche bewilliging niet gebroken worden, en de Godspenning blijft echter ten profijte van den Armen.

Indien de verkogte goederen, of door hunnen aert, of door de bevoegdheid der handelende partijen, de waeg niet onderhevig zijn, zoo is de Kooper verplicht dezelve aen het huis, pakhuis, op den zolder of in de ſchuit des Verkoo-

koopers te ontfangen, en moet die ten zijnen koste laten *tranſporteren*; en zoo haest die bij den Kooper, deszelfs arbeiders, of bedienden zijn ontfangen en aengenomen, word de levering voor gedaen gehouden.

Men heeft getwijffelt of ingevalle van ongelukken door vuur, water of andere toevalligheden, die de goederen tusſchen den tijd des verkoops en der levering, in het pakhuis des Verkoopers overkomen, de ſchade daer uit ontſtaende voor rekening des Koopers of des Verkoopers is; doch het gemeene gevoelen is, dat zoo lang 'er geene levering plaets heeft gehad, alle periculen ten laste des Verkoopers blijven.

Wanneer de verkochte waaren de *waeg* onderhevig zijn, zoo is de Verkooper verplicht dezelve op zijn kosten en riſico aen de waeg of op den pikkel te leveren: waer na de Kooper, die aldaer ontfangen hebbende, de verdere kosten dragen moet. Word 'er eenige ſchade, bederf, of iet diergelijks aen de goederen bevonden, zoo moet de Kooper zich deswegens verklaren, alvorens hij de goederen aenſlaet, op dat eerst geregelt worde hoe veel hij daer voor korten zal. Indien daer over eenig verſchil ontſtaet, word zulks gemeenlijk door den Makelaer bemiddeld; doch, als deze het niet vereffenen kan, word de uitſpraek aen twee goede mannen gelaten, die daer over vonniſſen. Doch indien 'er in een vat of bael, die in de waeg niet zijn geopend, of geſtort, eenig bedrog word bevonden, na dat de Kooper de goederen reeds heeft ontfangen, thuis gebracht, en aldaer geopend, zoo mag hij deswegens *proteſteren*, en hij word op zijn' eed, en onder verklaring van de waegdragers of andere arbeiders, gelooft.

Bij

Bij het ſluiten van eenen koop van goederen is men niet gewoon om van den tijd der betaling' te ſpreken, of conditien van *tarra* en diergelijken te bepalen, alzoo men veronderſtelt dat het eerſte te verſtaen zij *contant* op den gewonen termijn, en het overige, volgens gebruik.

Door contant verſtaet men, ten opzigte der meeste goederen, zes weken na de levering: Doch het algemeen gebruik omtrent Kruidenierijen is reeds geworden twee en drie maenden. Specerijen echter worden bij de levering twee of drie dagen daer na betaeld.

De verkoop om ordinaris contant geld verſteekt echter den Verkooper niet van zijn recht om den Kooper te noodzaken tot het betalen bij de levering aen de waeg; vermits, ten naauwſten genomen, alle partijen, zonder vaſtſtelling van betael-tijd geſloten, verſtaen worden bij de levering te moeten worden betaeld. Nochtans, wanneer men, geld nodig hebbende, aen een goed man verkoopt, eischt de billijkheid dat men hem, bij 't ſluiten der partije, waerſchuwe dat men terſtond betaling nodig heeft. Doch gemeenlijk geſchied dit met aen hem een half percento *extra* te laten korten, en het ſterkt het credit des Verkoopers geenzints.

Boven de gewone korting, word op Goederen die op de buitenſchael gewogen worden 2 PCt., en op de binnenſchael 1 PCt. geaccordeert.

Binnen Amſterdam word 'er weinig onderſcheid gemaekt tusſchen een Grosſier en Winkelier; zijnde het aen een ijder vrijgelaten zijne Goederen bij groote of kleine partijen te mogen verkoopen, van welke vrijheid te dikmalen misbruik word gemaekt; zoodanig, dat een Winkelier, door teffens Zeehandelaer te zijn, en deze wederom

met

met kleine quantiteiten, als Winkelier te handelen, elkanderen onderling benadeelen, en de markten bederven. Alleen zijn 'er eenige bepalingen gemaekt omtrent zoodanige waaren die impost of diergelijke belastingen onderhevig zijn. Dus mag geen Zeehandelaer minder dan een vat wijn, of een ſtuk brandewijn, teffens, veel minder eenige wijn of brandewijn bij de haelkan, verkoopen. Dit geſchied ten voordeele der Tappers, alzoo Zeehandelaers geen Tappers-impost betalen, en daer en boven andere voorrechten genieten. Dit onderſcheid heeft mede plaets omtrent den verkoop van koffij, thee, tabak en diergelijken.

Daer en tegen mag geen Tapper, Slijter, of Herbergier, eenige wijnen in grooter quantiteit teffens aen een en denzelfden perſoon afleveren, dan drie quart Amſterdamſche ſtoopen, of twee ordinaire bouteilles. En 'er zijn op dit ſtuk verſcheiden ordinantien gemaekt, die wij, als niet rechtſtreeks tot ons onderwerp behoorende, voorbijgaan.

VERKOOPINGEN OP LEVERING, 'T ZIJ DOOR VASTE KOOP, OF PRÆMIEPARTIJEN.

De Verkoopingen op levering geſchieden zoodanig, dat een Koopman, welke Goederen, van buitenlandsch, wagt, en, of vreest dat derzelver prijzen dalen zullen, of, zich van een zekere winst verzekeren of zijne ſchade bepalen wil, aen eenen anderen, die in tegendeel uitzicht van verhooging der prijzen heeft, of zich van de partij verzekeren wil, op dat die in geene andere handen vervalle, zoodanige verwagt wordende goederen verkoopt, om, na aenkomst derzelven, tot den bedongen prijs te leveren.

Een

Een ijder ziet ligt dat deze handel veel omzichtigheids vereischt, en alle voorwaerden ſtipt bepaelt moeten worden. Want bij de minſte nadeelige verandering voor den Verkooper of Kooper, is het niet ongemeen dat een van beiden zich, door gezochte uitvlugten, van zijne verbintenis tracht te ontſlaen.

Om dit zoo veel mogelijk voor te komen worden gemeenlijk twee contracten opgeſteld. Bij het eene bekent de Verkooper, aen den Kooper verkogt te hebben, een zekere, en aldaer beſchrevene, partij Koopmanſchappen, die hij van eene opgegeven plaets, met een genoemdwordend ſchip en ſchipper, of op eenige andere wijze, wachtende is; en hij belooft die, na aenkomst, ter plaetſe der levering, tot den bedongen prijs, aen den Kooper, goed en onbeſchadigt, te zullen overgeven en afſtaen. Behoudens nochtans, dat hij niet gehouden zal zijn tot het doen der levering, in geval de Goederen op de reize verongelukken, en als dan dit Contract te niet is; ten ware hij aenname als dan, in plaetſe der verongelukten, andere goederen te leveren.

Bij het andere Contract verbind zich de Kooper om eene partij Goederen, die als voren beſchreven worden, na aenkomst, van den Verkooper te zullen ontfangen, wanneer die in eenen gezonden, goeden, en leverbaren ſtaet zijn, en die tot den bepaelden prijs, en op de gemaekte voorwaerden te zullen betalen.

Somtijds maekt men in diergelijke Contracten ook overeenkomſten hoe het zijn zal, indien de Goederen beſchadigt aenlanden, het zij, of de Kooper daer voor behoorlijk korten, het Contract vernietigt, of de uitſpraek aen twee of meer goede mannen gelaten worden zal.

De

De onderlinge Contracten geteekend zijnde, bewaert de Verkooper het door den Kooper, en deze, het door den Verkooper geteekende. Na de aenkomst der Goederen bezichtigt de Kooper de Goederen, en wanneeer die onbeſchadigt zijn, moet hij dezelve aenvaerden, hoe laeg de prijs als dan ook wezen mag; en even zoo moet de Verkooper leveren, hoe hoog de markt ook boven den bedongen prijs geſtegen mogt wezen. Zoo haest aen alle de voorwaerden des contracts is voldaan, worden de beide affchriften tegen elkander uitgewisſelt, zoo ook wanneer de goederen gebleven zijn, en de Verkooper daervan voldoende bewijzen heeft ingelevert, en de partij word als dan voor afgedaen gehouden.

Alzoo nu vele dezer inkoopen op gisſingen van vrede of oorlog, van goed of kwaed gewasch dier Koopmanſchap, of andere ongewisſe toevalligheden, gegrond zijn, zoo ziet men dat het geluk aen den goeden uitſlag derzelven dikwijls meer deel heeft, als verſtand en beleid. Zij zijn derhalven gevaerlijk, en wanneer men daer in te ver gaet, kan men zich gemaklijk in ongelegenheid brengen.

Om een kort begrip van dezen handel te geven, zullen wij ten voorbeeld ſtellen, dat iemand kennis krijgt dat 'er een oorlog op handen is, of eenige andere voorvallen aenſtaende zijn, waer uit hij beſluit dat zekere Koopmanſchap in prijs ſtijgen moet. Met deze tijding tracht hij voordeel te doen, en wil meerder quantiteit dier goederen koopen, als zijn vermogen toelaet op den gewonen tijd te betalen. Hij laet derhalven door eenen of meer Makelaers zoo veel opkoopen als mogelijk, om hem binnen zekeren be-

paelden tijd gelevert te worden, regelende zulks naer mate dat hij denkt penningen te zullen inkrijgen, of naer dat hij het oogenblik der rijzing wijd af of nabij oordeelt te wezen. De Verkooper bedingt gemeenlijk boven den ordinairen prijs iet meer, zoo dat hij, voor het langer onder zich houden der goederen, een goeden intrest voor zijn geld geniet, en de Kooper betaeld zulks gereedlijk op hoop van grooter winst. Voorts worden 'er twee Contracten geflooten, welke Kooper en Verkooper onderteekenen, en waer van men den inhoud uit de beſchrijving dier onderhandeling zelf licht op kan maken.

De Contracten onderling geteekent en uitgewiſſelt zijnde, heeft de Verkooper niet het allerminſte recht om den Kooper tot het ontfangen der waare te noodzaken, voor den bepaelden tijd, nog ook eenige zekerheid van hem te vorderen, al ware het dat de prijs der goederen merkelijk kwame te dalen. Zoo haest echter de tijd verſtreken is, en de Kooper blijft, uit hoofde van geld mangel, of uit vreeze voor groot verlies, in gebreke om het gekochte te aenvaerden, zoo laet de Verkooper hem, door den Makelaer die de partij gefloten heeft, aenzeggen dat hij de goederen zal hebben te ontfangen. Doch indien hij niet te min daer in nalatig blijft, en geen ordre deswegens ſtelt, zoo kan hij de goederen naer de openbare ſtads waeg zenden, en den Kooper door een' Notaris en Getuigen aenzeggen laten, dat dezelve aldaer ten zijnen *pericule* tot de aflevering gereed leggen. Word de Koopmanſchap daarop dan aenvaerdt, zoo is alles in order, en indien 'er bij de

we-

weging bevonden word iet meerder dan de bepaelde quantiteit te zijn, zoo word het overſchot naer den als dan roulerenden prijs betaeld.

Doch wanneer in tegendeel de Verkooper buiten ſtaet, of onwillig is, om het verkogte te leveren, zoo laet de Kooper zulks bij den Verkooper opeiſchen, door den Makelaer die de partij geſloten heeft; toeft hij, niet tegenſtaende dit aenzeggen, nog met de levering, het zij dat hij de verkogte waar niet heeft; of om dat de prijs te aenmerklijk geſtegen is, en hij zoekt te ontgaen om onder den dan roulerenden prijs te verkoopen, zoo laet de Kooper hem door een Notaris en getuigen de betaling aenbieden, om in gevalle van weigering tegen hem te protesteren. Dit kan ookaen de waeg geſchieden, en wanneer aldaer geene ordre tot de levering geſteld is, zoo protesteert men van alle kosten, ſchaden, intreſſen, winst-derving, enz. Hier van eene acte gepaſſeert zijnde, vervoegt zich de beleedigde partij bij requeste aen Heeren Schepenen, met verzoek om, zoo de Kooper aenklager is, zoo veel goederen ten minſten prijze doenlijk te mogen inkoopen; of wanneer het de Verkooper is, om zoo veel goederen als hij verkogt had, aen den meestbiedenden openbaer te mogen opveilen, alles op riſico van de beledigende partij; dat is, dat het verlies in beide gevallen, door hem die zijn Contract niet naergekomen heeft, gedragen en vergoed moet worden; zoo mede alle kosten die daer uit geſproten zijn.

Indien in diergelijke gevallen, welke in dit ſoort van handel dikwijls voorkomen, het *ſurplus* of onderſcheid groot is, en dat de Verkooper meent reden te hebben om den Kooper in rech-

ten te vervolgen; zoo moet hij door het getuigenis van een of meer Makelaers, die Schepens bij 't *fiat* op den requeste, tot den verkoop benoemen, verklaren, dat hij de goederen in questie indedaed, zonder eenige *colluſie* met iemand wie het ook zy, tot den cours heeft verkogt, zoo als die ten dage des verkoops dadelyk was. En een bewijs van dien aert moet ook worden geproduceert, wanneer de Kooper eisſcher is.

Daer echter dit ſoort van Negotie meestentijds min geſchied om de Koopmanſchap wezentlijk te leveren of te ontfangen; maer om bij zoodanige Contracten winst te doen, zonder geld of waaren te handelen, zoo gebeurt het dikwijls dat iemand die geen tien duizent guldens in de wereld heeft, voor hondert duizenden guldens aen goederen op deze wijze koopt. En alzoo de Makelaers hier bij ook hunne rekening vinden, zoo mangelt het dezen zelden aen bijgebrachte redenen om de partijen daer toe aen te zetten. Ten tijde der leverantie dagen worden derhalven op deze wijze verſcheiden partijen vernietigt, mits malkander het ſurplus betalende.

Dit vernietigen der partijen word *rescontreren* genaemt: zulks geſchied door de Makelaars als welke de Contracten intrekken en verwiſſelen, ook de Surpluſen betalen, en den Kooplieden daer van rekening doen.

Het ſluiten van *Præmie* of *Optiepartyen* heeft met deze manier van handelen zeer veel overeenkomst, doch is in zoo verre beter, om dat men op de eerſte wijze handelende, nooit eenigen ſtaet op winst of verlies kan maken, zoo lang men niet dadelijk verkogt heeft; daer in tegendeel een Koopman veel voorzigtiger handelt, wanneer hij alleen

een

een bepaelde ſomma waegt, door eene zekere præmie aen een goed man te geven, waer voor deze zich verbind om de gecontracteerde hoeveelheid koopmanſchaps, tegen eenen gezetten prijs, en op eenen bepaelden tijd, te leveren of te ontfangen, mits dat de gever der præmie, de partij niet opeisſchende, nog den ontfangst vorderende, niet meerder als de uitgeſchoten penningen verliezen kan.

Van deze overeenkomſten zijn gedrukte formulieren, die vervolgens ingevult, en uitgewisſelt worden. Uit het reeds gezegde blijkt dat dezelve onderſcheiden worden, in Contracten van *Præmie te geven*, en *Præmie te ontfangen.*

Deze Contracten kunnen gekogt en verkogt worden, zonder endorſement of borgſtelling, indien dezelve door goede luiden geteekent zijn. De Gevers der Præmien doen egter altijd wel, niets te ſluiten, zonder te weten wie het Contract geteekent heeft, alzoo het ſomtijds gebeurt dat de Makelaers verzekeren dat die van alle gerustheid zijn, maer dat zij dezelve niet kunnen noemen, als na dat de partij zal geſloten wezen, waer op niet altijd ſtaet te maken is. Wanneer echter eene partij in die onzekerheid geſloten word, en de Gever der Præmie bevind daer na dat de Onderteekenaer met reden niet naer zijn genoegen is, zoo kan hij zulks van de hand wijzen, en behoeft zijn geboden Præmie niet te betalen.

Hier bij ſtaet aen te merken dat de Nemers van Præmie meestentijds het grootſte gevaer loopen, alzoo in den handel zulke onvoorziene omwentelingen plaets grijpen, dat de Koopmanſchap, welke zij hebben aengenomen om te leveren of te ontfangen, gedurende den beſtem-

den tijd, 25 of 30 PCt. kan rijzen of dalen, zoo uit natuurlijke oorzaken, als, om dat 'er in dit ſoort van handel duizenden van listen en ſtreken worden in 't werk geſteld om malkander den voet te ligten, waerom een voorzichtig Koopman zich weinig of niet daer mede bemoeijen zal.

Op deze wijze negotieert men zoo wel *vaste-koop*, als *Præmiepartijen*.

Voorts gaet deze handel meest omtrent alle ſoorten van Actien, en alzoo derzelver prijzen door de minſte valſche of egte tijding rijzen of dalen, zoo word hier door de ondergang van velen berokkent.

NEGENDE KAPITTEL.

VAN DE DRIE STADS WAAGEN, EN S'LANDS EN STADS IMPOST ALLER GEWOGEN GOEDEREN, MET DE TIENDE VERHOOGING EN HET WIKGELD, ZOO ALS DEZELVE THANS BETAELD WORDEN, WELK LAETSTE NAAR DE ORDE VAN HET ALPHABETH GERIGT IS.

Na aldus den verkoop der Koopmanſchappen afgehandelt te hebben, ſtaet ons te ſpreken van der Steden Waagen, als waer op alle weegbare goederen bij de levering moeten gewogen worden. Dit was eertijds een recht aen de Graeflijkheid behoorende, en men gist dat Hertog Albrecht van Beijeren het in den jare 1389 aen de Stad heeft afgeſtaan. Immers had zij reeds in de 15de eeuwe eene plaets alwaer de goederen gewogen werden, en thans zijn 'er drie zoodanige Wagen. De eene, nu genoemt

DE

DE OUDE WAAG, is een vierkant gebouw van blaeuw arduinſteen, ſtaende tegen over het Stadhuis op den dam. Zij wierd in het jaer 1566 voltrokken, ſchoon het jaertal 1565 in de Gevels geſteld is, waerſchijnlijk om dat die toen volbouwd waren (*). Zij is twee verdiepingen hoog tot aen 't Dak. De onderſte dient tot een Waag, de tweede tot een wachthuis voor de ſoldaten. Aen drie der zijden is dit Gebouw voorzien met zware luifels, waer onder de goederen droog kunnen leggen, ſchoon dezelve volgens Keur van 6 Januarij 1624, niet langer als drie etmalen aldaer blijven mogen. Ter wederzijde van den voorgevel der Waage, die naer 't westen ziet, gaet men langs eene dubbelde ſteenen opgang, en hier onder is eene der deuren van de Waag, in dewelke een paer Schalen hangt. Zes paren diergelijken hangen in de zes deuren der achter- en zijdgevels, zoo dat 'er in 't geheel zeven paren groote Schalen zijn, die men gemeenlijk *buitenſchalen* noemt; en hier op weegt men allerhande grove en zware Koopmanſchappen, met ijzer loodt geijkt gewigt. Midden in de Waag hangt een kleiner paer Schalen, gemeenlijk de *binnenſchael* genaemt, waer op men alle fijne en kostbare Waeren, met koperen gewicht, en pon-

(*) In het jaar 1775 beſpeurde men aan dit Gebouw eene zware verzakking, en bij onderzoek, bleek het dat dit ongemak niet zou kunnen herſteld worden, zonder eene volkomene opſchorting der werkzaamheden van dat geſtigt. Dit bewoog de Regering een houten Loots op den Dam te doen opſlaan, om, gedurende de vertimmering, te dienen. Bijkans anderhalf jaar ſtond deze Loots, terwijl intusſchen aan de Waag de fondamenten verſterkt en eenige veranderingen en verſraaijingen gemaakt werden.

ponden, halve ponden, en vier onçen, weegt, zij werd eerst in 't jaer 1612 gehangen, en toen eene Keure in dato 21 Januarij daer omtrent gemaekt. Hier toe zijn bijzondere wegers, die hun Comptoir in de Waag houden. Voor ieder gewogen partij betaeld men, buiten het waaggeld, iet aen den Armen.

De aenwas der Stede in Inwoners en Koophandel, in den aenvang der voorgaende eeuwe, maekte het oprechten eener tweede Waag noodzaeklijk. In het voorjaer van Anno 1617 werd beſloten de oude St. Anthonij Poort, die ſedert eenige jaren binnen de Stad getrokken was, daer toe bekwaem te maken, en in den jare 1618 was zulks reeds verrigt. Het gebouw ſtaat op de St. Anthonijs of Nieuwe Markt, en heeft genoegſaam dezelfde gedaente behouden, waer in het Anno 1488 geſtigt werd, gelijkende meer naer een oud Kasteel als naer een Waag. Beneden zijn vier dubbelde deuren, in ijder van welken met een paer Schalen gewogen word. Binnen in de Waag hangt een fijne Schael. Op deze Waag worden mede allerlei goederen, die bij het gewigt verkogt worden, gewogen; maer in het bijzonder ook geſchut en Ankers. Om deze laetſte te beproeven is, niet ver van hier, op den hoek van de Gelderſchekaei, een hoogen eiken pael opgerigt, en in dezelve is boven een ſchijf, waer door een touw loopt dat aen den ring van het anker vastgemaekt is; vervolgens hijst of wind men het anker daer mede op, waer na men het met het midden der ſchagt, vallen laet, op een zwaer ſtuk ijzer, 't welk op een blok in de grond vastgemaakt is. Wanneer het anker deze proef onbeſchadigt doorſtaet, zo word het door

een

eenen daer toe geſtelden Proef- of Keurmeester, met het ſtads wapen, geſtempeld, en de Keurmeester geeft daer van een handſchrift; waer op teffens uitgedrukt ſtaet het gewigt, en hier van moet hij nette aenteekening houden. Voor zijn ſalaris betaeld de Ontfanger een halve ſtuiver van de 100 ℔. Geene ankers mogen anders gelevert worden, naer willekeur van 3 Augustus 1591. Voorts mogen geene ſcheepsankers en dreggen, buiten de Stad gemaekt, alhier verkogt worden, ook geene boven 30 ℔ zwaer, binnen deze Stad en derzelver Jurisdictie verkogt of gelevert worden, ten zij die alhier gemaekt, en op de gewone wijze beproeft zijn; op verbeurte van de ankers en dreggen, en een boete van vijftig guldens: volgens Keuren van 30 Januarij 1748. en 31 Januarij 1749.

Boven deze Waag zijn verſcheiden Gildekamers: ook eene fraeije Ontleedplaets. Zij draegt de naem van *St. Antonis* of *Nieuwe Waag*.

Een derde Waag is 'er bij de laetſte vergrooting der Stad aengelegt, en hier toe heeft men gebruikt de nieuwe Reguliers Poort, die eerst in 't jaer 1655 gebouwt was, en vervolgens in 't jaer 1668 tot een Waag geſchikt is. Bij dezelve werd een ruim plein gelaten, dat tot een Botermarkt word gebruikt. Men noemt haer de *Reguliers Waag*. Het is een fraei vierkant Gebouw, in het Fronteſpies des voorgevels ſtaet het Koggeſchip, en in dat des achtergevels het ſtads wapen. Deze Waag heeft drie groote Poorten, in ijder van welke met een paer groote Schalen gewogen word, en binnen in hangt eene fijne Schael. Hier ter plaetſe worden mede alle ſoorten van Koopmanſchappen gewogen, als Wolle, Kaes en Boter;

inzonderheid deze laetſte des Maendags, als wanneer het Marktdag is. Boven op deze Waag is een ruim vertrek, tot een wachthuis voor de ſchutterij geſchikt.

Het bearbeiden der goederen, op een dezer Waagen gewogen wordende, geſchiedt door luiden van Heeren Burgemeesters daer toe aengeſteld, en *waagdragers* genaemt, welke te ſamen een Gild uitmaken en vrij talrijk zijn, en waer van eenigen zich in bijzondere Ploegen, of, zoo zij het noemen, *Veemen*, verdeelen, welke gemeenlijk uit 5 tot 9 Perſoonen beſtaen, en die in eene beurs arbeiden. De waegdragers, tot geen Veem behoorende, worden *Vrijluiden* genoemt. De Veemen zijn meest door teekens aen den hoed, of door de kleur der hoeden zelfs, onderſcheiden. Het getal der Veemen is thans twee en twintig, waer onder echter niet begrepen is het zoogenaemde *Kaes-Veem*, welk maer uit twee Perſoonen beſtaet, die, alleenlijk op de Marktdagen, de Kaes bearbeiden, en de overige dagen der weeke, als Vrijluiden worden aangemerkt. De meesten houden hunne daagelijkſe verblijfplaets in huizen, of op Kamers en in kelders rondom den Dam, alwaer zij hunne gereedſchappen bij zich hebben. De namen dier Veemen zijn *Schotſche Veem. Zeeuwſche Veem. Blaeuwhoeden Veem. Groenhoeden Veem. Klapmutſen Veem. Leidſche Veem. Bonthoeden Veem. Roodhoeden Veem Geelhoeden Veem. Stroohoeden Veem. Zwarthoeden Veem. Withoeden Veem. Medenblikker Veem. Haerlemmer Veem. Frieſche Veem. Engelſche Veem. Texelſche Veem. Graeuwhoeden Veem. Zijden Veem. Zwartäsch Veem. Wateräsch Veem. Purperhoeden of Hop Veem.*

Voor

Voor de Vrijluiden is in het jaer 1693 een huisje tegen de Nieuwe Kerk, aen de zuidzijde, tot hun verblijf geſchikt, alwaer zij zich dagelijks vervoegen, om op werk te wachten. Deze waagdragers zijn niet alleen bevoegt tot het bearbeiden van waagbare goederen, zijnde zulke die indedaed aen de Waag komen, maar ook alle die der Waag onderhevig zijn, al komen ze daer niet; Potasch, Rozijnen en Stokvisch zijn hier van echter uitgezondert. De Overluiden houden hun Comptoir naest het waagdragers huisje aen de Nieuwe Kerk, alwaar zij des Saturdags, op den middag, vergaderen.

De waagdragers zijn gehouden, bij het wegen, de honderd Ponden, en de vijftig Ponden, op de Schael te zetten. Het Veem dat men gebruikt houd nauwkeurige notitien van het gewigt, de nummers en merken der goederen, door het zelve ontfangen of gelevert, benevens de namen van Kooper en Verkooper; waer van het telkens aen de eigenaers een uittrekſel bezorgt.

Het afwegen der goederen geſchied door *wegers*, eertijds *waagknegts* genaemt, ten getalle van twaelf, die in eene beurs werken. Zij genieten van elk wik dat zij wegen, een halven ſtuiver; wanneer zij een Prik, Pikkel, of Schael buiten de Waag bedienen, drie guldens daar boven. Indien zij den Koopman ten dienſte ſtaen tuſſchen twaelf en half twee uren, wanneer de Waagen geſloten worden, zoo genieten zij twaelf ſtuivers, of zoo zij als dan meer als twaelf wikken wegen, van elk wik een ſtuiver. In 't wegen moeten zij de hand niet aen de Schael houden. Op een wik van een hon-

hondert tot zes hondert ponden mogen zij twee; en op een wik boven de zes honderd ponden; vier pond uitſlag geven.

Omtrent den Dam vind men voorts eenige genootſchappen van Pakkers, die zich daer omſtreeks in bijzondere kelders onthouden. Deze voorzien de kisten, kasten en pakken van buiten met ſtroo, en muscoviſche matten, of grof lijwaet, of pakken de losſe goederen in vaten, balen, of andere fusten. Zij onderſcheiden zich door bijzondere aengenomen namen, als de *Hollandſche*, de *Amſterdamſche*, de *Muscoviſche*, ja zelfs de *Arabiſche Pakkers*.

Omtrent de Waagen zijn paerde ſtallingen, ook pompen waer uit de ſlepers paerden gedrenkt worden. Hier vind men dagelijks tot gerijf der Kooplieden eene menigte ſlepers, doch deze moeten zorgdragen dat zij des Zondags den Dam met hunne ſleden en paerden niet belemmeren, en dus des Saturdags hun paerd en ſlede naer huis brengen.

Alle goederen hier ter ſte le gewogen wordende moeten zekere inposten, *waeggeld* genaemt, betalen zijnde, eene zekere bepaelde ſomme van de 100 ℔ voor de ſtad; eene andere ſomme voor het land; en bij dit laetſte komt nog een tiende verhooging. Van een en ander vind men juiste uitgerekende lijsten van 25 ℔ tot 50000 ℔ toe, in een boekje Anno 1761 bij *Cornelis Wilt* te Amſterdam uitgegeven; uit het zelve blijkt dat bij koop en verkoop tuſſchen Burgers ijder de gerechte helft van waag- en impostgeld betalen moet.

Twee vreemden, Leveraer en Ontfanger zijnde, betalen ijder de helft als boven.

Als een Burger aen een Vreemde verkoopt,

of van hem koopt, zoo moet de Vreemde de gerechtigheid der waage voor uit betalen, maer den impost betaeld ijder de helft.

Alzoo 'er in het betalen bij het wegen van Kaes groot onderſcheid is tuſſchen Kooper en Verkooper, Burger en Vreemde, en zulks in deze meer, als omtrent andere waaren, plaets heeft, zoo vind men in het bovengemelde boekje, thans te bekomen bij den Boekverkooper *Gerrit Bom*, eene aenwijzing hoe de betaling van het ſtads waeggeld in de bijzondere gevallen geſchieden moet.

KOEIEN KAES.

Twee Burgers van malkander koopende, moet de Kooper betalen 11 ſtuiv. 8 penn. van het ſchippond. De Verkooper 5 ſtuiv. 8 penn. is te ſamen 17 ſtuivers.

Twee Vreemde van malkander koopende, betaeld de Kooper, van het ſchippond, 11 ſtuiv. 8 penn. De Verkooper 5 ſtuiv. 8 penn. is te ſamen 17 ſtuivers.

Wanneer een Burger van een' Vreemden koopt, zoo betaeld de eerſte 10 ſtuiv. 8 penn., en de laetſte 6 ſtuiv. 8 penn. is te ſamen 17 ſtuiv. per ſchippond.

Een Vreemde koopende van een Burger, betaeld geene 12 ſtuiv. 8 penn. en deze 4 ſtuiv. 8 penn., te ſamen 17 ſtuiv. van het ſchippond.

En voor ijder ſchippond daer boven 1 ſtuiv. 8 penn. aen *tiende verhooging* voor het land.

ZOETEMELKSCHE KAES.

Twee Burgers van malkander koopende, betaeld

taeld de Kooper 4 ſtuiv. de Verkooper 2 ſtuiv. te ſamen 6 ſtuiv. per honder ponden.

Twee Vreemde van elkander koopende, geſchied de betaling als voren.

Een Burger koopende van een Vreemde, zoo betaeld de eerſte 3 ſtuiv. 8 penn. en de tweede 2 ſtuiv. 8 penn.

Een Vreemde koopende van een Burger betaeld de Vreemde 4 ſtuiv. 8 penn. de Burger 1 ſtuiv. 8 penn.

En ijder 100 ℔ een halven ſtuiver voor de *tiende verhooging* aen 't land.

Natte en drooge Huiden bij 't ſtuk, of den hoop, verkogt wordende, zoo mede alle waaren in de volgende lijst niet begrepen, moeten aen waeggeld en impost betalen, zoo veel als hier na omtrent de Huiden, Hammen, en Talk, betaeld word.

Mallagaſche Rozijnen in korven, worden ter Waag aengegeven, en betalen van ijdere korf aen het land 2 ſtuiv. 4 penn. en aen de ſtad 12 penningen, te ſamen 3 ſtuivers.

Vijgen die bij de koppel verkogt worden, geeft men ter Waage aen, en betalen naer het gewicht.

Bak of Madrilſche Sijropen, die men bij de pijpe, quardeel, oxhoofd, of minder gedeelte verkoopt, worden aengegeven, en men betaeld van elk quardeel, of oxhoofd, 3 ſtuivers.

Honig, bij de fust verkogt wordende, geeft men aen, en betaeld van het quardeel 3 ſtuiv. van de grove ton 2½ ſtuiver, van de ſmalton 1½ ſtuiver; minder en meerder gedeelte naar advenant.

Een Raffinadeur eenig ruw Suiker uit zee ontfangende, waer van derhalven binnen deze

Pro-

Provintie het regt op de Waag niet is betaeld, zal gehouden wezen het zelve te betalen. En indien zoodanig een Raffinadeur eenige Suikeren uit andere Provintien ontfangt, alwaer de impost op de Waag niet word betaeld, zal hij den voorſchreven impost alhier moeten voldoen.

De ſchippers van buitenlands komende, en Sijropen in hunne ſchepen hebbende, welke den impost op de Waag tot nu toe niet zijn onderhevig geweest, zullen gehouden zijn, binnen de drie eerstkomende werkdagen na hun arrivement, aen den Gaerder van den voorſz. impost op de Waag aentegeven, de regte quantiteit van de bij hun ingeladene Sijropen, met uitdruklijke opgaven der perſonen aen wie dezelve zijn geadreſeert; ook met expres verbod aen de voorſz. ſchippers om eenige derzelve Sijropen uit hunne ſchepen te mogen losſen, doen of laten losſen voor en al eer zij van den voormelden Gaerder bekomen zullen hebben een loscedul, bij den voorſz Gaerder geteekend, en zulks van alle dezelve Sijropen, zonder aenzien in welke ſoorten van fusten of vaten die overkomen, als welke mede zullen moeten betalen het regt ofte impost op de Waag, en dit zal moeten geſchieden bij hem die de voorſz. Sijropen eerst uit zee ontfangt of inſlaet, en voorts ſucceſſivelijk zoo meenigmael die worden verkogt, tot vier ſtuivers van ijdere hondert ponden die dezelve bevonden zullen worden te wegen, op verbeurte van de voorſz. Sijropen, en een boete van drie hondert guldens.

De voorſz. impost zal betaeld worden telken reize, en zoo menigmael als de goederen worden verkogt, getranſporteerd, overgedaen of gewogen. Welverſtaende, dat zoo verre de

Koop-

kooplieden malkander de Waaren of Koopmanſchappen bij ſtapeling of bij het ſtuk verkoopen, de levering van dien niet zal mogen geſchieden, zonder alvorens die bij den Gaerder aentegeven, en hem den impost te betalen, op de verbeurte der Waaren of Koopmanſchappen, zoo die te bekomen zijn, of van de waerde derzelven, en daer beneven een boete van een hondert guldens.

Van de goederen en waaren die Waag ſubject zijn, en uit dorpen, zoo wel gewogen als ongewogen, worden getranſporteert, zal in de ſteden, alwaer die aenkomen, het middel van de Waag moeten worden betaeld.

Ter nadere onderrichting in de uitrekening van het waeggeld dient aengemerkt, dat een pond zoo veel betaeld als 25 ponden, of een vierde part van een centner, van 26 ℔ af word gerekent voor 50 ℔, van 51 voor 75 ℔ of ¾ centner, en van 76 ℔ af voor een geheele 100 ℔

Yder wik van 100 tot 400 ponden betaeld een ſtuiver, van 400 tot 800 ℔. 1½ ſtuiv. van 800 tot 2000 ℔ en daer boven 2 ſtuiv. ijder wik der goederen: dat op de fijne ſchael gewogen word, betaelt 2 ſtuiv. uitgenomen van Couchenille, Zijde, Saffraen, Rhabarber, Walſchot, en andere waaren, van welken volgens oud gebruik 4 ſtuivers van ijder wik genoten word.

Volgens Reſolutie der Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en Westvriesland in dato 23 Febr. 1751. moet van de *Mullen*, zijnde vellen en vezels der Meekrappen, voortaen betaeld worden, 2 ſtuiv. 4 penn. per 100 ℔, en de tiende verhooging daer boven: Ook zal het *Koperrood*, zonder dat het zelve ter Waag behoeft te worden gebragt, voortaen kunnen worden aenge-

ge-

geven tegen vier hondert pond, en aldus betalen.

	Stad.	Land.	Geheel.
400 ℔	*f* -:5:8	met de wik *f* -:13;4	*f* -18:12.

Bij die van den 28 Meij 1751. word verſtaen dat alle *Honing*, dewelke van ouds her in ſmaltonnen en tiersjes, en niet bij het gewigt verkogt werd, van ijder tiersje aan den Gaerder van de Waeg niet meerder zal behoeven te betalen als 3 ſtuiv. en van iedere ſmalton 1 ſtuiv. en 8 penn. des dat de aengeving daer van zal moeten geſchieden, als van alle andere goederen, van welken het waeggeld volgens de Ordonnantie word betaeld.

Honig.	Stad.	Land.	Geheel.
1 Grove ton of tiersje	*f* -:2:4	*f* -:3:-	*f* -5:4.
1 Smalton . .	*f* -:1:8	*f* -:1:8	*f* -3:-

En volgens beſluit van voormelde Hun Ed. Mog. van 25 Julij 1776. zal bij proviſie voor den tijd van twee jaren, in te gaen twee maenden na dato dier Reſolutie, ten behoeve der Raffinadeuren binnen deze Provintie, uit 's lands kas worden betaeld een præmie van vier guldens van ijder duizend ponden ruwe inkomende Suikers netto gewigt, dewelke naer behoren geprobeert zullen kunnen worden 's lands Waag of Pikkel gepaſſeert te zijn, en 's land recht voldaen te hebben; als onder zekere bepalingen die bij voormelde Reſolutie worden opgegeven.

Voorts moet van alle Waaren en Koopmanſchappen voor Waeggeld van Stad en Staten wegen betaeld worden als volgt:

A.

	Stad.	Land met $\frac{1}{10}$ Verh.	Geheel.
Ankers	100 ℔ 1 ſt. — 2 ſt. 4 p.		3 ſt. 4 p.

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Asch (Eng.)	100 ℔	1 ſt.-	2 ſt. 4 p.	3 ſt. 4 p.
Asch (ſlegte).	——	1 : -	2 : 4-	3 : 4-
Akerdoppen .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Aerdakers .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Aluin . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Antemonium .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Ajuinzaed .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-
All-Spice . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Agarekus . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Aguilhout .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Aleppo Scamonium	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Aloë . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Anys Oly . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Arſenicum .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Aſſa Foetida .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Anys . . .	——	1 : 8.	5 : 8-	7 : - -
Amandelen .	——	1 : 8.	6 : 10-	8 : 2-
Aniel of Indigo	——	7 : -	36 : 4-	43 : 4-
Baerden . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Bakkeljauw .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Bakelaer . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Balſem de Mecca	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Balſem Tolu .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Barbaryſe Wol	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Barnſteen . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Benjuin . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Beſſen . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Beſſen (Genever)	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Bever . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Beverzwyn .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Bevervellen .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-
Bimaes Hout	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Blaauw Azur	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Brood . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Blaauwſel . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Bokkenhair .	100 ℔	1 ſt. -	3 ſt. 4 p.	4 ſt. 4 p.
Boter . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Borax . .	——	3 : -	8 : 12-	11 : 12-
Borstels . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Buskruit .	——	2 : -	8 : 12-	10 : 12-
Braſelet Hout	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Braſil Tabak	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Braſiliën Hout	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cabelgaren .	——	1 : -	1 : 10-	2 : 10-
Cacao . .	——	3 : -	6 : 10-	9 : 10-
Cacao Schillen	——	3 : -	6 : 10-	9 : 10-
Cameelshair .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Campeche Hout	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Ceder Hout .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Campher .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Camoesleder .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Canarijzaet .	——	2 : -	5 : 8-	7 : 8-
Caneel . .	——	2 : -	17 : 10-	19 : 10-
Canon . .	——	1 : -	2 : 4-	3 : 4-
Cappeletten .	——	4 : -	22 : --	26 : --
Cappers . .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-
Cardamom .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cordowaen .	——	4 : -	3 : 4-	7 : 4-
Carriophili Plini	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cascarille .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Caſſie . .	——	3 : -	6 : 10-	9 : 10-
Castorum .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cathiou . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Catoen . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Catoene Garens	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cauris . .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-
Carwy . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
China China .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Cinabri nativ:	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Ciſers . . .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Claverzaed .	100 ft	3 ft. -	3 ft. 4 p.	6 ft. 4 p.
Coculus .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Coffy vreemde	——	3 : -	13 : 4 -	16 : 4 -
Coffy van eigen Colonien	——	3 : -	3 : - -	6 : - -
Coloquint . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Comyn . .	——	1 : 8.	5 : 8 -	7 : 6 -
Confyte Gember	——	5 : -	4 : 6 -	9 : 4 -
Confyte Limetjes	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Conf. of gedr. Peren	—	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Coningshout .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Contrajewa .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Corael . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Corael Rubti	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Corent Rozyn	——	1 : 8.	3 : 4 -	4 : 12 -
Corenten . .	——	1 : 8.	5 : 8 -	7 : - -
Coriander .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cors Zaed .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cort Timmiani	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cort Vintriani	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Couchenille .	——	10 : -	66 : - -	76 : - -
Crap . . .	——	1 : 8.	4 : 14 -	6 : 6 -
Creefisoogen .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cremor Tartari	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cret of Schildpad	—	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Christal-Tartari	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Cubebe of Staertp.	—	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Daalen . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Drakenbloed .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Dreumen . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Droogeryen .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Drop . . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Drukletters .	——	2 : -	8 : 12 -	10 : 12 -
Drukzwart .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Druiven . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -

Ek-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Ebbenhout	100 ℔	2 ſt. -	3 ſt. 4 p.	5 ſt. 4 p.
Eenden	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Engelſche Asch	—	1 : -	2 : 4-	3 : 4-
Engelſche Lym	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Eieren	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Engelsch Zout	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Fenegrickzaed	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Fermilioen	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Fernambukhout	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Fitriool	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Florentyns Lak	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Floers	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Floret	—	10 : -	16 : 8-	26 : 8-
Folio Doptamie	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Foely	—	5 : -	33 : - -	38 : - -
Garen	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Galbanum	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gallinga	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Galnoten	—	2 : -	6 : 10-	8 : 10-
Geele Beſſen	—	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Geel Hout	—	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Geel Leder	—	4 : -	3 : 4-	7 : 12-
Geel Koper	—	2 : -	8 : 12-	10 : 4-
Geerst	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Gember	—	1 : 8.	4 : 6-	5 : 14-
Gember (Geconſ.)	—	5 : -	4 : 6-	9 : 6-
Geſlagen Wand	—	1 : -	1 : 10-	2 : 10-
Gomme	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Gom Animæ	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Aſa Foetida	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Bedellium	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Benſoin	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Dragan	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Elemmi	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Gom Guttæ	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Gommelak	100 ℔	3 ſt. -	3 ſt. 4 p.	6 ſt. 4 p.
Gom Sandrac	—	3 : -	3 : 4	6 : 4.
Gom Succinum	—	3 : -	3 : 4	6 : 4.
Goteling. (Yzer.)	—	1 : -	2 : 4	3 : 4.
Goud Gelit .	—	1 : 8.	3 : 4	4 : 12.
Gryn . . .	—	2 : -	4 : 6.	6 . 6.
Hammen . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Harpuis . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Harst . . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Hartevellen .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Heden . . .	—	1 : -	1 : 10.	2 : 10.
Hennep . .	—	1 : -	1 : 10.	2 : 10.
Hennep Garen	—	1 : -	1 : 10.	2 : 10.
Hey . . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Hoenders . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Honing . .	—	1 : -	3 : 4.	4 : 4.
Hop . . .	—	1 :	3 4.	4 : 4.
Hout . . .	—	1 : 8.	3 : 4.	4 : 12.
Huiden . .	—	1 : -	3 : 4	4 : 4.
Huizenblas .	—	3 : -	3 : 4	6 : 4.
Jalappe . .	—	3 : -	3 : 4	6 : 4
Japan Hout .	—	1 : 8.	3 : 4	4 : 12.
Indigo of Aniel	—	7 :	36 : 4	43 : 4.
Inlandſche Wol	—	1 : 8.	3 : 4	4 : 12.
Irias . . .	—	3 : -	3 : 4	6 : 4.
Juchten . .	—	1 : -	3 : 4	4 . 4.
Kaersgaren .	—	1 : -	3 : 4	4 : 4.
Kabelgaren .	—	1 : -	1 : 10.	2 : 10.
Kameelshair .	—	1 : -	3 : 4	4 : 4.
Kaes . . .	—	1 : -	5 : 8.	6 : 8.
Kaes (Parmeſaen)	—	1 : -	5 : 8	6 : 8.
Kaes (Texelſche)	—	1 : -	5 : 8.	6 : 8.
Kaliatourshout	—	1 : 8.	3 : 4.	4 : 12
Kaneel . .	—	2 : -	17 : 10.	19 : 10.
Kanon . . .	—	1 : -	2 : 4	3 : 4

Kap-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Kappers . .	100 ℔	2 ſt. -	3 ſt. 4 p.	5 ſt. 4 p.
Karſen . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Kastanien .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Katoen . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Katoene Garen	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Karwey . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Klaverzaed .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Koffy vreemde	——	3 : -	13 : 4 -	16 : 4 -
Koffy van eigen Colonien	——	3 : -	3 : - -	6 : - -
Koningshout .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Krap . . .	——	1 : 8.	4 : 14 -	6 : 6 -
Kreeftsoogen .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Kavejaer . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Koeien Kaes .	——	- : 12.	5 : 8 -	6 : 4 -
Koeien Kaes bij 't Schippond	75 ℔	- : 8.	4 : - -	4 : 8 -
Konynenhair	100 ℔	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Koeken . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Koper . . .	——	2 : -	8 : 12 -	10 : 12 -
Koperdraed .	——	2 : -	8 : 12 -	10 : 12 -
Koperrood .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Kurkuma . .	——	1 : 8.	3 : 4 -	4 : 12 -
Kurk . . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Lak . . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Lakmoes . .	——	1 : 8.	3 : 4 -	4 : 12 -
Lange Peper .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Latoen . .	——	2 : -	8 : 12 -	10 : 12 -
Latuwzaed .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Laurier Oly .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Lavendelzaed .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Leder . . .	——	1 : -	3 : 4 -	4 : 4 -
Lekkagie . .	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -
Letterhout .	——	1 : 8.	3 : 4 -	4 : 12 -
Lign. Nefriticum	——	3 : -	3 : 4 -	6 : 4 -

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Limoenſchillen	100 ℔	3 ſt. -	3 ſt. 4 p.	6 ſt. 4 p.
Loodt . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Lym . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Maenzaed .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Manna . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Manna (Oosterſ.)	—	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Mastik . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Mee . . .	——	1 : 8.	4 : 14-	6 : 6-
Meny . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Metael . .	——	2 : -	8 : 12-	10 : 12-
Mirre . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Morilles . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Mosch . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Mulle . . .	——	1 : 8.	2 : 8-	4 : --
Muscovif. Garens	—	1 : -	1 : 10-	2 : 10-
Nagelen . .	——	4 : -	22 : --	26 : --
Nagelhout .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Nagelpoeder .	——	4 : -	22 : --	26 : --
Nagelzaed .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Napels Geel .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Noten . . .	——	2 : -	22 : --	24 : --
Oly van Bayen	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oly van Noten	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oly de Palm	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oly Selie . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oly Petrie .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Olyvenhout .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Olifants Tanden	——	3 : -	11 : --	14 : --
Oosterſche Wol	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Opium . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oprement . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Oranjeſchillen	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Orchillie . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Orego . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Orlaen (droóge)	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Orliaen (natte)	100 ℔	1 ſt. 8.	3 ſt. 4 p.	4 ſt. 12 p.
Oude Vodden	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Paerden . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Paerdehair .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Palmhout . .	——	1 : 8	3 : 4-	4 : 12-
Paræra Braya	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Parlamour .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Papen Oly .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Pastel . . .	——	1 : 8.	4 : 14-	6 : 6-
Peper . . .	——	3 : -	11 : --	14 : --
Peper (Witte)	——	3 : -	11 : --	14 : --
Piment . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Pistaches . .	——	2 : -	3 : 4-	5 : 4-
Pluimen . .	——	1 : 8.	6 : 10-	8 : 2-
Pluis van Zyde	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Pokhout . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Portugaelſche Wol	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Potaſch (Fijne)	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Potloodt . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Pruimen . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Prumellen . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Pruimſteen .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Purperhout .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Quikzilver . .	——	3 : -	11 : --	14 : --
Rhabarber .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Radix China	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Radix Hypoquanna	—	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Rende . . .	——	1 : 8.	4 : 4-	6 : 6-
Reuzel . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Riſchaer . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Roohei . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Rookoe . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Roodhout . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Roo Verw .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Rosmarin . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Rozenhout .	100 ℔	1 ſt. 8.	3 ſt. 4 p.	4 ſt. 12 p.
Rozynen . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Rottingen . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Ryſt . . .	——	1 : 8.	4 : 6-	5 : 14-
Saerlak . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Sacredaenhout	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Safier . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Saffraen . .	——	10 : -	3 : 4-	13 : 4-
Sago . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Sal Ammoniac	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Salispon . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Salpeter . .	——	2 : -	7 : 12-	9 : 12-
Salſe Parilla	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Sal Ipſon .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Salm . . .	——	2 : 8.	3 : 4-	5 : 12-
Sandelhout .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Sappanhout .	——	1 : -	1 : 10-	2 : 10-
Sang. Draconis	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Safloers . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Sasſefras . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Sayette Garens	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Scamonium .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Schaer . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Schellak . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Schildpad . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Seemleder . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Seneblad'n .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Severzaed . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Seruis . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Seliqua Dulcis	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Siamshout .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Slangenhout .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Slechte Asch .	——	1 : -	2 : 4-	3 : 4-
Sumak . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Smeer . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-

Snuif-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Snuiftabak .	100 ℔	3 ſt. -	3 ſt. 4 p.	6 ſt. 4 p.
Soethout . .	— 1	: 8.	3 : 4-	4 : 12-
Souda . . .	— 1	: 8.	3 : 4-	4 : 12-
Spaenſche Erwten	— 2	: -	3 : 4-	5 : 4-
Sp. Groen .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spaenſche Vliegen	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spaensch Leder	— 4	: -	3 : 4-	7 : 4-
Spaenſche Peper	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spaensch Riet	— 1	: 8.	3 : 4-	4 : 12-
Spaenſche Zeep	— 2	: -	3 : 4-	5 : 4-
Spek . . .	— 1	: -	3 : 4-	4 : 4-
Sperma Ceti .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spicanardi .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spinael . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Spiauter . .	— 1	: -	4 : 6-	5 : 6-
Sponſen . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Stael . . .	— 1	: -	3 : 4-	4 : 4-
Staertpeper .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Staränys . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Sterkwater .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Stokvisch . .	— 1	: -	3 : 4-	4 : 4-
Stokvischhout .	— 1	: 8.	3 : 4-	4 : 12-
Storac . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Steenlak . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Styffel . .	— 2	: -	5 : 8-	7 : 8-
St. Martenshout	— 1	: 8.	3 : 4-	4 : 12-
Succade . .	— 5	: -	6 : 10-	11 : 10-
Suiker . .	— 1	: 12	3 : 8-	5 : 4-
Sylvester . .	— 5	: -	33 : --	38 . --
Syroop . . .	— 1	: 8.	4 : 6-	5 : 14-
Syroop a Cermis	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Tabak . .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Taciemahae .	— 3	: -	3 : 4-	6 : 4-
Talk . . .	— 1	: -	3 : 4-	4 : 4-
Tamarinde .	— 3	: -	3 : 4	6 : 4-

Ter-

		Stad.	Land, enz.	Geheel.
Terbentyn .	100 ℔	1 ſt. -	3 ſt. 4 p.	4 ſt. 4 p.
Teer . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Teſtik . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Thee . . .	——	3 : -	17 : 10-	20 : 10-
Tin . . .	——	2 : -	8 : 12-	10 : 12-
Tourneſol . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Turks Garen .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Tust . . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Triepelſteen .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Varkensvleesch	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Veders . . .	——	1 : 8.	6 : 10-	8 : 2-
Veltgaren .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Venkelzaet .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Verw . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Viſethout . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Vigonia Wol .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Vlas . . .	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Vygen . . .	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Walrus Tanden	——	3 : -	11 : --	14 : --
Walvis Vinnen	——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Walſchot . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Wand (geſlagen)	——	1 : -	1 : 10-	2 : 10-
Wasch . .	——	2 : -	4 : 6-	6 : 6-
Werk . . .	——	1 : -	1 : 2-	2 : 2-
Werkhout . .	——	1 . 8.	3 : 4-	4 : 12-
Weſtindiſch Hout	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Wierook . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Wit Lint . .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Witte Peper .	——	3 : -	11 : --	14 : --
Wolle (Barbaryſ.)	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Wolle (Carmeny)	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Wolle Garen .	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-
Wolle (Inlandſ.)	——	1 . 8.	3 : 4-	4 : 12-
Wolle (Oosterſ.)	——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Wolle (Portug.)	——	3 : -	3 : 4-	6 : 4-

	Stad.	Land, enz.	Geheel.
Wolle (Spaenſ.) 100 ℔	3 ſt. -	3 ſt. 4 p.	6 ſt. 4 p.
Wolle (Vigonia.) ——	3 · -	3 : 4-	6 : 4-
Wou . . . ——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Wynſteen . . ——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Yzeren Gotelingen —	1 : -	2 : 4-	3 : 4-
Zwavel . . ——	1 : -	4 : 6-	5 : 6-
Zyde . . . ——	10: -	16 : 8-	26 : 8-
Zwartſel . . ——	1 : -	3 : 4-	4 : 4-
Zoethout . . ——	1 : 8.	3 : 4-	4 : 12-
Zalm . . . ——	2 : 8.	3 : 4-	5 : 12-

Alle de Gewichten, Ellen en Maten, waer van men zich hier ter ſtede bedient, moeten van tijd tot tijd voor daer over geſtelde Commisſarisſen gebracht, onderzocht en geijkt worden, op dat niemand zich des verkorten zijner Mate beklagen zoude. Des moet al het Gewigt des jaers eenmaal herijkt, en ten bewijze van dien, met het jaertal beſtempelt worden. Hier toe zijn van ſtads wegen twee Ykers aangeſtelt, een van *'t Amſterdams koperen*, en *'t Brabands* of *Luiks*, *ijzeren en koperen Gewicht*, en een van 't *Amſterdamsch yzeren Gewicht*. Ook moeten, volgens Ampliatie van den 24 Junij 1766, alle Gewichten en Ellen-maten telkens aen de Overluiden van het groot Kramersgild vertoont worden, als die hunnen jaerlijkſchen ommegang doen. *De algemeene Ykmeesters van het Troisch Gewicht* over gantsch Holland en Westvriesland, is te gelijk algemeene Ykmeester van dit Gewicht, over de vereenigde Provincien en Generaliteits Landen; hij houd zijn verblijf in Amſterdam, en word, als Ykmeester van Holland, door 's Lands Staten aengeſtelt, op benoeming of voordracht van Burgemeesteren.

VAN

VAN DE GROOTE YK

Zijn drie Commisſarisſen, voor welken alle jaren, volgens Keure van 1773, alle Schepels, Kool- en Zoutmaten moeten worden gebracht, op de wijze en pœne als bij Keure van 11 Junij 1692 is geſtatueert, dog waer van die der Beſchuit- Koek- en Broodbakkers blijven geëximeert, welke, zoo als te voren, niet dan om de drie jaren, zullen behoeven te worden verijkt.

VAN DE KLEINE YK

Zijn tot Ykers aengeſteld de Overluiden van 't Fruitverkoopers gild, die jaerlijks de Appeltonnen, de Appelmanden, en alle Fruit- Gort- Erwten- en Boonenmaten, die kleiner zijn dan een halven ſchepel, ijken. Er is ook een Brander van de Biervaten, en een van de Wijn- en Olijvaten. Tot het roeijen der vloeibare waren en ongeijkte Fusten zijn 'er vijf Wijnroeijers aengeſteld. Noch heeft men een Brander van Zeepvaten. Een Yker van kleine Bier- en Melkmaten. Een Schipmeter, die de Schepen, alvorens die in 't openbaer mogen verkogt worden, bij Amſterdamſche voeten van elf duimen, meet. Een Ellen Ykſter, en meer anderen.

VAN DE TARRA, 'T RABAT, EN ANDERE KORTINGEN, OP DE GOEDEREN.

De verkoop aller Goederen geſchied alhier *a Contant*, om te voldoen in *Cas-* of *Courant*-geld, behalven wanneer men die verkoopt expresſelijk in *Banco* of met *Rabat*. Het Rabat wordt

word gerekent tegen 8 PCt. in 't jaer, op 15, 18, 21, 30 en 33 Maenden, waer van wij hier een tafeltje laten volgen, en het welk geene andere verklaring behoeft, als dat in de eerſte Colom vervat is de ſom waer van men Rabat te rekenen heeft, en in ijder der overige vijf het facit in guldens, ſtuivers, penningen, en zoo veel gedeeltens van penningen als 'er onder aen ſtaet, gerekent van het getal der Maenden aen het hooft der Colom geſteld.

* *
*

RABAT-TAFEL,

Van 15, 18, 21, 30 en 33 Maenden, tegens 8 per cento in 't jaar; zijnde de eenigſte *Rabatten* die in *Holland* gebruikelijk zijn.

Guld.	15 Maenden.				18 Maenden.				21 Maenden.			
	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Elfde gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Zevende gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Zeven en vyftigſte gedeeltens.
10000	909.	1.	13.	1	1071.	8.	9.	1	1228.	1.	6.	26
9000	818.	3.	10.	2	964.	5.	11.	3	1105.	5.	4.	12
8000	727.	5.	7.	3	857.	2.	13.	5	982.	9.	1.	55
7000	636.	7.	4.	4	750.	-	-	.	859.	12.	15.	41
6000	545.	9.	1.	5	642.	17.	2.	2	736.	16.	13.	27
5000	454.	10.	14.	6	535.	14.	4.	4	614.	-	11.	13
4000	363.	12.	11.	7	428.	11.	6.	6	491.	4.	8.	56
3000	272.	14.	8.	8	321.	8.	9.	1	368.	8.	6.	42
2000	181.	16.	5.	9	214.	5.	11.	3	245.	12.	4.	28
1000	90.	18.	2.	10	107.	2.	13.	5	122.	16.	2.	14
900	81.	16.	5.	9	96.	8.	9.	1	110.	10.	8.	24
800	72.	14.	8.	8	85.	14.	4.	4	98.	4.	14.	34
700	63.	12.	11.	7	75.	-	-	.	85.	19.	4.	44
600	54.	10.	14.	6	64.	5.	11.	3	73.	13.	10.	54
500	45.	9.	1.	5	53.	11.	6.	6	61.	8.	1.	7
400	36.	7.	4.	4	42.	17.	2.	2	49.	2.	7.	17
300	27.	5.	7.	3	32.	2.	13.	5	36.	16.	13.	27
200	18.	3.	10.	2	21.	8.	9.	1	24.	11.	3.	37
100	9.	1.	13.	1	10.	14.	4.	4	12.	5.	9.	47
90	8.	3.	10.	2	9.	12.	13.	5	11.	1.	-	48
80	7.	5.	7.	3	8.	11	6.	6	9.	16.	7.	49
70	6.	7.	4.	3	7.	10.	-	.	8.	11.	14.	50
60	5.	9.	1.	5	6.	8.	9.	1	7.	7.	5.	51
50	4.	10.	14.	6	5.	7.	2.	2	6.	2.	12.	52

Guld.	30 Maenden.				33 Maenden.			
	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Derde gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Eenenzestigste gedeeltens.
10000	1666.	13.	5.	1	1803.	5.	9.	11
9000	1500.	-	-	-	1622.	19.	-	16
8000	1333.	6.	10	2	1442.	12.	7.	21
7000	1166.	13.	5.	1	1262.	5.	14.	26
6000	1000.	-	-	-	1081.	19.	5.	31
5000	833.	6.	10.	2	901.	12.	12.	36
4000	666.	13.	5.	1	721.	6.	3.	41
3000	500.	-	-	-	540.	19.	10.	46
2000	333.	6.	10.	2	360.	13.	1.	51
1000	166.	13.	5.	1	180.	6.	8.	56
900	150.	-	-	-	162.	5.	14.	26
800	133.	6.	10.	2	144.	5.	3.	57
700	116.	13.	5.	1	126.	4.	9.	27
600	100.	-	-	-	108.	3.	14.	58
500	83.	6.	10.	2	90.	3.	4.	28
400	66.	13.	5.	1	72.	2.	9.	59
300	50.	-	-	-	54.	1.	15.	29
200	33.	6.	10.	2	36.	1.	4.	60
100	16.	13.	5.	1	18.	-	10.	30
90	15.	-	-	-	16.	4.	9.	27
80	13.	6.	10.	2	14	8.	8.	24
70	11.	13.	5.	1	12.	12.	7.	21
60	10.	-	-	-	10.	16.	6.	18
50	8.	6.	10.	2	9.	-	5.	15

Guld.	15 Maenden.				18 Maenden.				21 Maenden.			
40	3.	12.	11.	7	4.	5.	11.	3	4.	18.	3.	58
30	2.	14.	8.	8	3.	4.	4.	4	3.	13.	10.	54
20	1.	16.	5.	9	2.	2.	13.	5	2.	9.	1.	55
10	-	18.	2.	10	1.	1.	6.	6	1.	4.	8.	56
9	-	16.	5.	9	-	19.	4.	4	1.	2.	1.	39
8	-	14.	8.	8	-	17.	2.	2	-	19.	10.	22
7	-	12.	11.	7	-	15.	-	-	-	17.	3.	5
6	-	10.	14.	6	-	12.	13.	5	-	14.	11.	45
5	-	9.	1.	5	-	10.	11.	3	-	12.	4.	28
4	-	7.	4.	4	-	8.	9.	1	-	9.	13.	11
3	-	5.	7.	3	-	6.	6.	6	-	7.	5.	51
2	-	3.	10.	2	-	4.	4.	4	-	4.	14.	34
1	-	1.	13.	1	-	2.	2.	2	-	2.	7.	17
St. 10	-	-	14.	6	-	1.	1.	1	-	1.	3.	37
9	-	-	13.	1	-	-	15.	2	-	1.	1.	39
8	-	-	11.	7	-	-	13.	5	-	-	15.	41
7	-	-	10.	2	-	-	12.	-	-	-	13.	43
6	-	-	8.	8	-	-	10.	2	-	-	11.	45
5	-	-	7.	3	-	-	8.	4	-	-	9.	47
4	-	-	5.	9	-	-	6.	6	-	-	7.	49
3	-	-	4.	4	-	-	5.	1	-	-	5.	51
2	-	-	2.	10	-	-	3.	3	-	-	3.	53
1	-	-	1.	5	-	-	1.	5	-	-	1.	55
P. 8	-	-	-	8	-	-	-	6	-	-	-	56
	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Elfde Gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Zevende gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Zevenenvyft. gedeeltens.

Guld.

Guld.	30 Maenden.				33 Maenden.			
	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Derde gedeeltens.	Guldens.	Stuivers.	Penningen.	Eenenzestigste gedeeltens.
40	6.	13.	5.	1	7.	4.	4.	12
30	5.	-	-	-	5.	8.	3.	9
20	3.	6.	10.	2	3.	12.	2.	6
10	1.	13.	5.	1	1.	16.	1.	3
9	1.	10.	-	-	1.	12.	7.	21
8	1.	6.	10.	2	1.	8.	13.	39
7	1.	3.	5.	1	1.	5.	3.	57
6	1.	-	-	-	1.	1.	10.	14
5	-	16.	10.	2	-	18.	-	32
4	-	13.	5.	1	-	14.	6.	50
3	-	10.	-	-	-	10.	13.	7
2	-	6.	10.	2	-	7.	3.	25
1	-	3.	5.	1	-	3.	9.	43
St. 10	-	1.	10.	2	-	1.	12.	52
9	-	1.	8.	-	-	1.	9.	59
8	-	1.	5.	1	-	1.	7.	56
7	-	1.	2.	2	-	1.	4.	12
6	-	1.	-	-	-	1.	1.	19
5	-	-	13.	1	-	-	14.	26
4	-	-	10.	2	-	-	11.	33
3	-	-	8.	-	-	-	8.	40
2	-	-	5.	1	-	-	5.	47
1	-	-	2.	2	-	-	2.	54
P. 8	-	-	1.	1	-	-	1.	27

De eenvoudige berekening van het Rabat beſtaet hier in, dat, bij voorbeeld, van *f* 100 in 18 maenden, tegen 8 PCt. in 't jaer, genoten wordende *f* 12, men ter nederſteld *f* 112, geven *f* 12, hoeveel *f* 100, in 15 maenden, is het *f* 110, geven *f* 10, hoeveel *f* 100, en zoo voorts.

Tot meerder gemak heeft men 'er verſcheiden evenredigheden op gevonden, zoo is bij voorbeeld 18 maenden Rabat gelijk met 10$\frac{5}{7}$ PCt. of 2$\frac{1}{7}$ ſtuiver van ijder gulden. De navolgende getallen, vermeenigvuldigt met de ſomma waer van men het Rabat weten wil, en van het facit zes cijfferletters afgeſneden, toonen het Rabat in guldens, ſtuivers en penningen aen, wanneer men de overblijvende 6 getallen met 20, en de daer van weder overſchietende met 16 vermeenigvuldigt, dus zijn de

Proportionele getallen, om het Rabat te vinden

Van	15	Maenden 90909.
	18	——— 107143.
	21	——— 122807.
	30	——— 166667.
	33	——— 180328.

En de Proportionele getallen, om de zuivere of nette ſommen te vinden, als of het Rabat reeds af getrokken ware.

Van	15 Maenden	909091.
	18 ———	892857.
	21 ———	877193.
	30 ———	833333.
	33 ———	819672.

Doch om op de kortſte wijze de Rabatten te berekenen, gaet men als volgt te werk.

1. *Van* 15 *Maenden.* Deelt men de hoofdſomma door 11, en de uitkomst is het aftetrekken Rabat.

2. *Van* 18 *Maenden.* Trekt van de hoofdſomma $\frac{1}{4}$de gedeelte af, en deelt den rest door 7.

3. *Van* 21 *Maenden.* Vermeenigvuldigt de hoofdſomma door 7, en deelt de uitkomst door 57.

4. *Van* 30 *Maenden.* Deelt de hoofdſomma alleen door 6.

5. *Van* 33 *Maenden.* Vermeenigvuldigt de hoofdſomma door 11, en deelt de uitkomst door 61.

De Oorſprong dezer Rabatten is voorzeker in geldmangel aen de eene zijde, en eenen verborgen woeker voor langen betalingstermijn te zoeken; En daer men dezelve meest vind van waeren die tot Fabrijken dienen, is het waerſchijnlijk dat de Fabriquanten van zoo langen uitſtel zich bedient hebben, om inmiddels dezelve te kunnen verwerken, verkoopen, en de betaling 'er voor erlangen. Hij die derhalven goederen verkogt op 15, 18, of meerder maenden te betalen, richtte den prijs zoodanig in dat hij 6, 8, of 10 per Ct. jaarlijks, uit den

aldus verhoogden prijs genoot. Toen nu vervolgens de gereede betaling begon plaets te grijpen, verminderde men der waeren prijzen niet in evenredigheid dier vroegere betaling, maer men liet dezelven hunnen gewonen loop, en de Verkooper vergoedde den Kooper zoo veel, als de intrest der anders gewone Crediten, tegens 8 per Ct. in 't Jaar beliep.

Deze gereede betaling is, in vervolg van tijd, verandert in betalingen op zes weken en drie maenden, uitgezondert van Oostindiſche waeren, van welken, door particulieren aen malkander in Bankgeld verkogt wordende, geen uitſtel, nog ook korting gegeven word. Doch goederen in Courant- of Kasgeld verkogt, zijn aen dien termijn onderhevig, zelfs met korting van 1 of 2 per Ct., en wil men *Contant* betaeld zijn, moet men daerenboven een half of een geheel ten hondert laten vallen, al waren het goederen van welken reeds Rabat afgetrokken is.

Wij hebben reeds in het agtſte Kapittel aengetoont bij welke hoeveelheids de prijs der waeren gerekent word, dat is, de Olij bij 717 Mengelen, Honing bij het Tiersje, bij de Ton, of bij de 100 ℔, en zoo voorts; dan, naerdien het behalven dit, bij verhandeling van waeren, nog gebruikelijk is zekere *tarraes* van ledige kisten, vaten of balen, benevens *goed gewigt*, *prompte betaling* enz. toeteſtaen, zoo zullen wij zoo wel van het een als andere eene lijst laten volgen, van de hoeveelheid, den prijs, de tarra, het goed gewigt, en de prompte betaling, die bij in- en verkoop der waeren te Amſterdam plaets hebben; dezelve is zoo naeuwkeurig als de aert der zake het heeft toegelaten die bij mal-

malkanderen te brengen, ze ſteunt op het gebruik van onzen tijd, ſchoon wij teffens wel geloven willen, dat bij bijzondere partijen van koop en verkoop ook andere Conditien plaets hebben.

* *

*

A.

Aluin, *Roomſche* de 100 ℔ . . .
Luikſche ——— . . .
Engelſche ——— . . .
In Vaten zijnde wordt getarreert.
Deenſche ——— . . .
Allſpice, - - - ——— . . .
In Vaten zijnde, getarreert.
In Balen . . . .
Agaricus, *Ruuw* de 100 ℔ . . .
Gezuivert 't ℔ . . . .
Aloes, *Cabalin:* de 100 ℔ . . .
Andere worden geſtort en getarreert.
In Vellen zijnde nog 10 per Cent.
Alanswortel, de 100 ℔ . . .
Wort geſtort en getarreert.
Amandelen, *Bittere* de 100 ℔ . .
Barbarijſe ——— . . .
Lange ——— . .
Valence ——— . . .
Meer als 600 pond wegende .
Provence ——— . .
Meer als 500 ℔ wegende . .
Majorkſche } de Vaten worden ge-
Juffers } ſtort en getarreert.
Kraek de 100 ℔ . . .
de Cabas onder 200 ℔ .
tot 250 ℔ .
tot 300 ℔ .
Molariſſen . . . .
Amber, *Grys* het once . . . .
Noir ——— . . . .
Anijs, *Alicants* de 100 ℔ . . .
Star 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.

Anijs,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
50 a 52 ß		2 per Cent.	2 per Cent.
64 ß		2 per Cent.	2 per Cent.
33 a 34 ß		2 per Cent.	2 per Cent.
29 ß		2 per Cent.	2 per Cent.
f 22		1 per Cent.	2 per Cent.
———	6 a 8 ℔		
f	———	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt. . . .		2 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	4 per Cent.	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 28	14 ℔ per Cabas.	6 ℔ uitflag.	2 per Cent.
f 32			
f 50	naer 't gew.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 34	32 ℔ per Bael		
———	6 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	28 ℔ per Bael		
———	6 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
———	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 22			
———	8 ℔		
———	10 ℔	2 per Cent.	2 per Cent.
———	12 ℔		
f 20	8 ℔ per Bael.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 8 a 14	. . .	———	1 per Cent.
f 3⅓ a 4			
f 24	34 ℔ per Bae	2 per Cent.	2 per Cent.
14 ſt.			

A.

Anijs, *Maegdenburger* idem . . .
Antimoneum *Ruuw* de 100 ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.
Vitrum bij 't ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.

Ardaſe
Ardaſette } Ziet *Zijde.*

Armozijnen, *Oostindiſche*, bij 't ſtuk.
Buiten de Compagnie gekogt wordende, accordeert men in Courant- of Bankgeld, ook wegens de korting.
van *Lucca*, de el.
De Winkeliers koopen die met 18 m. Rabat, en 1 per Cent prompte betaling.
Asch, Potasch, *Muscoviſche* . . .
18 m. Rabat.
Dantziger fijne
——— witte
——— Blaeuwekroon } . . .
——— Braek
18 m. Rabat
Rigaſche dubb. Sleutelblaeuwe
——— enkel dito .
——— Braek .
——— witte .
Koningsberger Blaeuwekroon } . .
——— NB. ———
——— Braek .
——— witte .
18 m. Rabat
Elbingſche blaeuwe, als de *Koningbergſche.*
Rhynſche Potasch . . .
18 m. Rabat.

Asch,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
ft.			
———	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	8 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	zoo als we gen.	2 per Cent.	1 per Cent.

A.

Asch, *Hongaryſche* Potasch . . .
18 m. Rabat
Hamburger dito
Bremer dito . . .
De Vaten worden geſtort en getart . .
Weedasch *Karelshavenſche*
Karelskroonſche
Chriſtiaenſtadſche
Waesberger .
Helmſtadſche .
Caſubſche dubbel geloogd . . .
Elbinger dito . .
Stettinſche dito . .
Colberger dito . .
Pruiſche Asch . .
18 m. Rabat
Weedasch, 't Last van 12 tonnen .
Muscoviſche harde blaeuwe . .
blanke . . .
Rigaſe Muscovite . .
Rigaſche . . . .
18 m. Rabat
Koningsbergſche Muscoviſche . .
Hommelſche dito . . .
Aſſa fœtida, word aen de waeg getart, 't ℔ .
Aſchu, *Engelſche* idem . . 't ℔ .

B.

Baerden, *Viſery* de 100 ℔, op 4 ℔ door een gerekent . . . .
Indien bij de levering bevonden worden maer 3 ℔ zwaer te zijn, word voor ieder ½ ℔ dat ze minder wegen als 4 ℔, 10 ſt. of *f* 4 per 100 ℔ gekort. Als

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
———	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
	Een halve ton per last voor vulling.		
	ƒ 2 per ton voor de twee branden.		
	ƒ 4 per ton voor de drie branden.		
	2 ft. per ℒ vls. voor dubbele vulling.		
. . . . .			1 per Cent.
	½ ton per last voor vulling, 2 ft. per ℒ vls. dubbele vulling, 18 m. rabat.		1 per Cent.
18 ft.			
ft.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ƒ 100			
	———		

B.

Als ze $2\frac{1}{2}$ ℔ wegen kort men nog daerenboven voor ieder $\frac{1}{2}$ ℔ 20 ſt. of *f* 4, dus in 't geheel *f* 8 per 100 ℔.
Als ze 2 ℔ wegen voor ieder $\frac{1}{2}$ ℔ nog 30 ſt. of *f* 6, dus *f* 14.
En $1\frac{1}{2}$ ℔ wegende voor ieder 4 ℔ nog 40 ſt. of *f* 8, dus *f* 22.
Het ondermaetſche word voor de helft van den bedongen prijs gelevert.
Voorts kort men . . . .
Geſorteerde Baerden van $7\frac{1}{2}$ tot 8 ℔ het ſtuk, de 100 ℔ . . . . .
Op eigen ſchael geeft men nog 4 ℔ uitſlag, per 100 ℔.
Balken, Eiken- of Greinenhout, bij de Cubicq duim . . . . .
Baleinen, *geſneden* van $\frac{7}{4}$ a $\frac{9}{4}$ el, de 100 ℔ .
Balſem, *Peru* het ℔ . . . .
De Potten of Vlesſen worden getarreert.
Copiva het ℔ . . . .
andere de Potten worden getarreert. .
Banilles, het bosje van 50 ſtuks . . .
Bast van Pokhout, word netto gewogen. . .
Barnſteen, de Vaten worden getarreert, 't ℔ .
geele in Masſen, bij 't ℔ . .

Berggroen, het ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Bekkens, *Kopere* de 100 ℔ Akens . .
Benſoin. Zie Gom.
Bezoar, *Coromandelſche* het once . .
Goaſche —— . . .

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
——	——	2 per Cent.	1 per Cent.
f 100 a 150	——	2 per Cent.	1 per Cent.
Penningen.	——	——	1 per Cent.
f 105 a 118	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f 4	——	——	2 per Cent.
ſt.	22 per Cent.	} 1 per Ct.	2 per Cent.
——	——		
f 6 a 20.	——	——	1 per Cent.
——	——	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	naer de groote der ſtukken.	——	1 per Cent.
26 ſt.	——	——	2 per Cent.
f 62	——	——	1 per Cent.
ſt. } ſt. } . .	——	——	1 per Cent.

B.

Bezoar, *Occidentaelſche* het once . .
Orientaelſche ——— . . .
Blauwſel, de 100 ℔ . . . .
Als de vaten ver over 400 ℔ zijn. . .
F. F. C. . . . .
F. C. . . . .
M. C. . . . .
Bieren, bij de ton . . . . .
Blik *dubbelt* of *kruis* het vaetje van 450 bladen .
enkel — — — — — .
Bloem van Zwavel, 100 ℔ . . .
Boekweit, het Last.
Amersfoortſche en *Gooyſche*
Brabandſche en *Vlaemſche* . . .
Poolſche . .
Bombazijnen. Zie Manufacturen.
Borax, *ruuw* of *ongeraffineert*, het ℔ . .
geraffineert het ℔ . . . .
De Kaſſen worden getarreert
Borstpruimen, of Jujubæ, het ℔ . .
Word geſtort en getarreert.
Boter, *Hollandſche* het vierendeel van 80 ℔, met het hout . . . .
Leidſche het vierendeel van 80 ℔, zonder het hout . . . .
Vriesſche het vierendeel van 80 ℔, met het hout . . . .
Ierſche de 100 ℔ . . .
Borſtels, word aen de waeg getart . .
Brandewijn, bij de 30 virtels . . .
Koorn de aem, zijnde 128 mengelen. . . .
Rynſche de aem . . .

De

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
12 ſt. 18 a 25 ſt.	———	———	1 per Cent.
———	36 ℔ per vat.	2 per Cent	2 per Cent.
———	40 ℔.		
f 40			
f 32			
f 25			
f 4 tot *f* .	———	———	1 per Cent.
f 52	———	———	1 per Cent.
f 48	———	———	1 per Cent.
f . . .	10 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
ℒ vlaems.			
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
24 ſt.	———		
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	20 per Cent.	———	2 per Cent.
———	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ℒ 12 vl.	———	———	1 per Cent.
f 30 Rijksd.	———	———	1 per Cent.

B.

De Vaten worden geroeit, ten kosten van den Verkooper, die daer voor moet betalen, volgens de Ordonnantie. Indien de Kooper bevind dat de ſtukken kwalijk geroeid zijn kan hij die, als ze ledig zijn, met water laten ijken, en zijn ſchade op den Verkooper verhalen.

Buskruit, de 100 ℔ . . . .

De Kooper betaeld de Vaten, en deze worden voor het vullen getarreert.

C.

Cacao, bij 't ℔. *Caraques* . . .
Berbiche . . .
In Vaten zijnde word getarreert.
In Balen, van 200 a 228 ℔ . . .
230 a 248 ℔ . . .
250 en daerboven . .
In enkele embalagie is de Tarra de helft minder.
Van de Ceroenen tot 100 ℔ toe . .
van 102 ℔ en daerboven .

Cacao, *Martinique* . . . .
Cajenne . . . . .
Komt meest in Vaten . . . .
De Tarra word gewogen.
Marignonſe . . . . .
Surinaamſche . . . . .
Quaiaquelſche . . . .
De Tarra als voren.

Caliatourshout } Zie Hout.
Campechehout }

Campher, *geraffineerde* 't ℔ . . . .
Word aen de Waeg getarreert en kort 2 per Ct. voor 't papier.

Ca-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f 30	———	———	1 per Cent.
16½ ſt.			
10 ſt.			
———	4 ℔ van de		
———	6 ℔ bael. in	———	1 per Cent.
———	8 ℔ dubbele		
	embala-		
	gie.		
———	10 ℔ per Ceroen		
———	10 per Cent.		
8 ſt.			
5½ ſt.			
———	———	2 per Cent.	2 per Cent.
6½ ſt.			
4½ a 7½ ſt.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
13 ſt.			
33 ſt.	———	———	2 per Cent.

C.

Caneel, het ℔ Banco . . .
het fardeel in dubbel gonje . .
in enkel dito . .
in vellen . . .
de Mat . . . .
Word geſtort en getarreert.
Cardomon, het ℔ . . . .
Minor, het ℔ . . .
De Kaſſen worden aen de Waeg getarreert.
Carmin, het once . . . .
Caſſia Fiſtula, de 100 ℔ . . .
Lignea, het ℔ . . . .
De Kaſſen worden getart.
Carioph . . . .
Caſtoreum, het ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Catchou, het ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Catoenen, bij het ℔.
Akerſche . . . .
Barbados, wit en Geel . .
Ciperſche . . . .
Curacaoſche . . . .
Guadeloupe en *Martinique* . .
Surinaemſche . . .
Berbiche . . . .
Smirnſche . . . .
St. Domingo . .
Eſſequebo . . . .
Catoene Garens, bij 't ℔.
Tielebaſſe . . .
Aleps . . .
Smirns . . .

Ca-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.		2 per Cent.	1 per Cent.
	17 ℔		
	10 ℔		
	14 ℔		
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
105 ſt. ſt.		2 per Cent	1 per Cent.
f . . .			1 per Cent.
f . . .		2 per Cent.	2 per Cent.
14 a 34 ſt.			
	8 per Cent.	1 per Cent	2 per Cent.
f . . .		1 per Cent	2 per Cent.
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
℔ vlaems.			
℔			
℔			
50 a 80 ℔			
℔			
48 a 48½ ℔	2 per Ct.	1 per Cent.	1 per Cent.
51 ℔			
22 a 25⅔ ℔			
45½ ℔			
45 a 47 ℔			
ſt			
23 a 28 ſt.	2 per Ct.	1 per Cent.	1 per Cent.
16 a 25 ſt.			

C.

Catoenen Garen, *Oostindisch* Banco .
Bengaels . . .
Javaes . . .
Surats . . .
Tuticorins . . .

Deze *Oostindische* zijn in verscheiden soorten verdeelt, en door de Letters A. B. C. D. onderscheiden.

Cauris, bij het ℔ Bankgeld . . .

De Tarra staet op de Vaetjes.

Christal Tartari, de 100 ℔ . . .

Word gestort en getarreert.

Civet van *Amsterdam*, het once . . .

Voormaels hielden de Amsterdammers ook Civet Katten, dog die handel is niet meer.

Chinaes appelen, de Kas . . .

Citroenschillen, de 100 ℔ . . .

Curaçaosche, worden gestort en getarreert . . . .

Charcarille in Vaten, idem . .

Collapiscium, het ℔ . . . .

Colloquinten, —— . . . .

Comyn, de 100 ℔ . . . .

Alicants . . . .

Malthees, voor Balen met touwen
zonder touwen .

Coralen, witte de 100 ℔
roode het ℔ . . .
in brokken het ℔ . . .

Corenten, de 100 ℔ . . .

Costus, bij 't ℔ word gestort en getarreert

Cou-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.			
	2 ℔ voor de Zak.	1 per Cent.	
	1½ ℔ voor de Zak.	1 per Cent.	
ſt.			1 per Cent.
f . . .		2 per Cent	2 per Cent.
f . . .			1 per Cent.
f . . .	8 per Ct. rab.		1 per Cent.
f . . .	60 ℔ per Cabas.	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .		1 per Cent	2 per Cent.
f . . .	8 ℔ per Cer.	1 per Cent	2 per Cent.
12 a 70 ſt.		2 per Cent.	2 per Cent.
14 a 18 ſt.		2 per Cent.	2 per Cent.
f 16 a 22.			
	34 ℔ per Bael.	2 per Cent. uitſlag.	2 per Cent.
	12 ℔.	2 per Cent. uitſlag.	2 per Cent.
	8 ℔.		
f . . .			
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.			
f 16.	16 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.

C.

Couchenille *Mexique*, 't ℔ . . .
Word tegen *Antwerpsch* gewicht verkogt, dat minst 5 per Ct. lichter is als *Amſterdamsch*, en de rekening geſtelt van 1 Bael.
a 115 ℔.

Tarra 1½ } - 3 ℔.
Goed gewicht 1½ }

Netto 112 ℔ a 32 ß. . *f* 1075:4.
by 4 per Ct. Augmentatie . *f* 43:--

f 1118:4.
af 1 per Ct. prompte betaling . *f* 11:4.

f 1107:--

Van een Bael onder 215 ℔. uitſlag 1½ ℔.
Tuſſchen 215 en 220 ℔. . 2 ℔.
Boven 220 ℔. . . 2½ ℔.
Cubeben, het ℔. . . . . .
De Kaſſen worden getarreert.
Curcuma, de 100 ℔. . . .
De Tarra ſtaet op de Vaten.

D.

Dadels, de 100 ℔. . . . .
Worden aen de Waeg getarreert.
Damasten, *Inlandſche*, de El . . .
van *Lucca*, — . . .
Met 18 maenden rabat.
Oostindiſche, het ſtuk . .
Diamanten, de groote worden by het ſtuk verkogt, de kleinen by 't Caraet, in 't geheel.

Dra-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
32 ß	——	——	1 per Cent.
16 a 18 ſt.	——	2 per Cent.	1 per Cent.
f 45	——	1 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	——	2 per Cent. bo. gewigt.	2 per Cent.
ſt.	——	——	2 per Cent.
ſt.	——	——	1 per Cent.
f . . .	——	——	1 per Cent.
——	——	——	1 per Cent.

D.

Drakenbloed, bij 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert. . . .
Droogerijen, de voornaemſte ſtaen op hunne bijzondere letters aengewezen.
Drop, de 100 ℔ . . . . .
De Rotoli, die op de Kasſen voor Tarra ſtaen, worden a 2¼ ℔ gerekent. . .
Op ieder Kist geeft men 4 ℔ voor de bladen.

E.

Eenhoorns, 't ℔ . . . . .
Engelsch Zout, de 100 ℔ . . . .
Elandspooten, 't ſtuk . . . . .

F.

Fermilioen, 't ℔. heel . . . .
gemalen . . . . .
De Tarra ſtaet op de Vaten.
Fernambukhout. Zie Hout.
Foulij, in Bankgeld, 't ℔ . . . .
De Tarra ſtaet op de Kwardeelen.
Floers, No. 18, de El . . . . .
Gekroest, No. 18. . . . . .
Florette Garens, *Oostindiſche*, in Bankgeld .

G.

Galanga, 't ℔ . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Garen, *Turks* of *Kemelshair*, 't ℔ in ſoorten .

Ga-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.			
		1 per Cent.	2 per Cent.
f 22 a 30.			
		1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	10 a 12 pCt	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.		2 per Cent.	1 per Cent.
42 ſt. 43 a 48 ſt.			2 per Cent.
20½ ß.			
8. 8.			
	1½ ℔ per Bael 4 per Cent Augment.	1 per Cent.	1 per Cent.
ſt.		2 per Cent.	1 per Cent.
7 a 24 ß.	2 ℔ per Bael.	30 m. rabat.	1 per Cent.

G.

Garen, *Hamburger*, 't ℔ in ſoorten . . . .
Klooſter, in bosjes . . . . . .
Glas, *Frans* Vengſter, de Korf . . . . .
Galnoten, de 100 pond, *Aleppo* . . . . .
Smirna . . . . .
Gerst, van alle ſoorten, bij het Last in Gouds guldens en ℒ Vlaems.
Gember, de 100 ℔.
Blaeuwe . . . . .
Witte en geſchraepte . . . .
Balen onder de 100 ℔ . . .
boven de 100 ℔ . .
boven de 150 ℔ . . .
boven de 200 ℔ . .
Geconfijte, het ℔ . . . . . .
Gomme, de 100 ℔, *Barbariiſe* . . . . .
Senegaelſche . . . . .
Gommen van Droogerijen worden allen geſtort en getarreert, en van de zulke die in 't hembd of in linnen worden gewogen, geeft men per wik . . . . . .
Gom, *Ammoniac*, *Animæ*, *Aspalt*, *Aſſa Foetida*, *Bdellium*, *Benzoin*, *Copal*, *Elemi*, *Euphort*, *Galbanum*, *Guyaci*, *Guttæ*, *Hederæ*, *Gomlak*, *Laudan: Sagap:*, 't ℔ . . . . .
Curcumæ, *Opopanax*, 't pond . . . .
De Gom-Vaten worden getarreert.
Gom Dragant, 't pond . . . . .
Gouddraed, 6 marks . . . . . .
7 marks . . . . .
Goudglit, de 100 pond . . . . .
Goudlaken, naer het rijk is, per El . .
Gallommen, Gouden in ſoorten, het once .
Zilveren . . . . . .

Ga-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
20 a 22½ ß.	2 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
22 a 25 ſt.	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f 43 a 44	6 ℔ per Bael	2 per Cent.	2 per Cent.
f 32 a 37	14 ℔ ———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 24 a 26	———	———	2 per Cent.
f 46	———	———	2 per Cent.
———	4 ℔		
———	6 ℔		
———	8 ℔		
———	10 ℔		
30 ß.	60 ℔ 't Vat.	1 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	16 ℔ in Cer.	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .		2 per Cent.	2 per Cent.
———	4 ℔		
ſt. *f* . . .	ſt. *f* . . .	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
f 34	———	———	2 per Cent.
f 35	———	———	2 per Cent.
f 9½	20 ℔ p. vaetje	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	———	1 of 2 per Ct.
f 4 a 4¼ *f* 3 a 3¼	———	———	2 per Cent.

G.

Granaetſchillen, de 100 pond . . . .
in Balen . . . .
in Ceroenen . . . .
Guineesch Groen, 't pond . . .
Word geſtort en getarreert.

H.

Haring, bij 't Last van 12 Tonnen . .
Harst, geele, geraffineert, de 100 pond .
bruine, — — — — . .
witte, — — — — . .
Word geſtort en getarreert.
Hennep, 't Schippond van 300 pond . .
Koningsberger Rein . . .
Sukken . . .
Riga, Rijn . . . .
Droyaner . . .
Pas . . . .
Torsch . . .
St. Petersburger Rijn . . .
2de ſoort . . .
3de ſoort . . .
Hennep Olij, de Aem van 128 Mengelen .
Hennep Zaed, de Ton
Koningsberger . . . .
Rigaes . . . . .
Hijpopotamus Tanden, 't pond . . .
Worden netto gewogen . . . .
Honig, van *Bourdeaux*, het Tiersje . .
van *Bretagne* en *Nantes*, de 100 pond.
Marſeillaenſche, de 100 pond . .

Ho-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .			
	4 a 6 ℔ 14 ℔	2 per Ct.	2 per Cent.
5 ⅛.		2 per Cent.	2 per Cent.
f en ℒ vls.			1 per Cent.
f 7			2 per Cent.
f 6			2 per Cent.
f		2 per Cent.	2 per Cent.
		1½ per Cent.	2 per Cent.
f 67	De Rafactie bedraagt gemeenlijk		
f 48 a 52	¾ a 1 per Cent.		
f 65 a 66	Alle Hennip word door een Keur-		
f 59 a 60	of Tarrameester aen de Waeg ge-		
f 55	viſiteerd, en de beſchadigtheid ge-		
f 30 a 31	taxeerd; hier van geeft hij aen		
f 57	Kooper en Verkooper Verklaring,		
f 54	waer voor hem ieder 5 duiten van		
f 51	't Schippond betaeld.		
f 36			1 per Cent.
f 5½ a 6 *f* 5½ a 6 ſt.		1 per Cent.	1 per Cent.
			1 per Cent
f 38	4 pr. Ct. opv.	2 per Ct.	2 per Cent.
f 9½ a 11	100 ℔ p. oxh.		
f	70 ℔ p. tiersje	2 per Cent.	2 per Cent.

II.

Honig, *Hamburgſche* } de Ton van 300 ℔ . .
Bremer . }
Inlandſche }

Hout, Verfhout, ongemalen, 100 ℔.
Bimaes, *Japan-* of *Sappenhout*, Banco .
Siams, Banco . . . . .
Caliatours hout, Banco . . .
Campeche hout, Courant . . .
Fernambucq hout, Banco . . .
Geel hout, Courant . . . . .
Ficet hout, —— . . .
St. Martens hout, Courant . . .
Stokvisch hout, } —— . . . . .
Braſilet hout, }
Sandel hout, plat en rond, Courant .

Hout, Verwhout, gemalen
Campeche hout, Courant . . .
Geraspt dito, —— . . .
Sandel hout, —— . .
Geel hout, —— . . .
Ficet hout, —— . .
Japan hout, —— . . . .
Caliatours hout, —— . . .
Geraspt *Fernambuk* hout, Courant .

Hout, *Aloë*, 't ℔ . . . .
Rhody, 't ℔ . . . . .
Slangen, de 100 ℔ . . . .
Pokhout geraspt, de 100 ℔ . . .
Sasſafras, de 100 ℔ . . .

Hout, *Glad* hout, de 100 ℔ . . .
Cederen . . . . . .
Ebben . . . . . .
Granadille . . . . . .
Letter . . . . . .

Hout,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .	——	——	1 per Cent.
f 14½	——	——	1 per Cent.
f 19	——	——	1 per Cent.
f 11½	——	——	1 per Cent.
f 4½ a 7	3 per Ct. rot.	2 per Cent	2 per Cent.
f 20, 21	——	——	1 per Cent.
f 5	3 per Ct. rot.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 8½	——	2 per Cent	2 per Cent.
f 7½ a 12	——	2 per Cent.	2 per Cent.
f 6½ a 7	——	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	——	2 per Cent	2 per Cent.
f 5½ a 6			
f 6½			
f 10			
f 6½	——	——	2 per Cent.
f 12½			
f 16½ a 17			
f 12½			
f 23			
f . . . ft.			
f . . .	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .			
f . . .			
f 4 a 7			
f 3 a 17	——	2 per Cent.	2 per Cent.
f 3 a 8			
f 10 a 30			

H.

Hout *Olyven* . . . . .
Rozen . . . . .
Sandelhout rood . . . .
Palmhout Turks . . . .
Fransch . . .
Pokhout . . . . .
Mahogny, bij 't ſtuk, naer de groote .
of bij de vierkante voet . .
Notenboomen platen, bij de bos, naer groote en zwaerte . . .
Azynhout, bij 't ſtuk . . .
Hout, Timmer, zie *Balken* en *Planken*.
Huiden, 't ℔.
Braſilſche, geſneden van 36 a 38 ℔. -
dito . . 26 a 28 ℔. -
dito . . . 22 a 24 ℔. -
dito, Koeijen, . 18 a 22 ℔. -
Danziger herfstgoed. . . .
Deenſche droog. . . . .
Havana . . 36 a 38 ℔. -
dito . . 26 a 28 ℔. -
dito . . 22 a 23 ℔. -
Inlandſche, gezoutene,
Oſſen . 65 a 70 ℔. -
Koeijen . 60 a 65 ℔. -
Poolſche, Zomergoed . . .
Herfstgoed . . .
Ierſche de 100 ℔ . . .

J.

Jalappen, 't ℔ . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.

In-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
30 a 40 ſt.			
f 8			
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 4 a 5½			
30 a 60 ſt.			
f 1½ a 5			
f . . .			
2 a 5 ſt.			
	———	———	1 per Cent.
f 10 a 100.			
f 14 a 40			
6 ſt.			
8 ſt.			
7¼ ſt.			
7 ſt.			
5½ ſt.	2 ℔ per Huid.	2 per Cent.	1 per Cent.
5½ ſt.			
6¼ ſt.			
6 ſt.			
5½ ſt.			
3½ ſt.			
3 ſt.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
5½ ſt.	2 ℔ per Huid.	2 per Cent.	1 per Cent.
5¾ ſt.			
f . . .	8 ℔ per Huid.	2 per Cent.	1 per Cent.
30 ſt.	2 ℔ per Bael voor ſtof.	2 per Cent.	1 per Cent.

I.

Indigo, *Cirquees*, rond en plat, 't ℔, Banco :
Word aen de Waeg getarreert.
Caribes / *Curacaoſche* } 't ℔ . . .
Guatimalo, in Ceroenen, 't ℔ . .
in Vaetjes, 't ℔ . .
De Vaetjes worden getarreert.
Jamaica, 't ℔ . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Javaſche / *Jamboeſer* } 't ℔ Banco . .
Word aen de Waeg getarreert.
St. Domingo, 't ℔ . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Plat-Indigo, in pakjes van 10 ℔, 100 ℔.
Ireos, de 100 ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Jugten, gave, van 7 a 8 ℔, 't ℔ . .
9 a 10 ℔, —— . .
13 a 14 ℔, —— . .
Direct uit zee, gaef, minder gaef en uitſchot .

K.

Kaes, de 100 ℔ . . . .
Roodkorſten . . .
Witkorſten en alle andere . .
Kabelgaren, van *Inlandſche* of *Muscoviſche* Hennep, het Schippond van 300 ℔ . .
Karſaeijen. ziet *Manufacturen.*

Kof-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
———	———	1 per Cent.	1 per Cent.
ſt.			
96 a 185 ſt.	30 ℔ per Ceroen.	2 per Cent.	1 per Cent.
———	1 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	1 per Cent.
80 a 140 ſt.	———	1 per Cent.	1 per Cent.
94 a 96 ſt.	1 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
f 28½.	———	———	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
13½ ſt. 12¾ ſt. 13 ſt. 10⅓ a 11 ſt.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .			
———	———	———	2 per Cent.
———	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent	1 per Cent.

K.

Koffijboonen, het ℔.
De Vaten worden aen de Waeg geſtort en getarreert, om het ſtof en de vuiligheid 'er uit te doen.

In Balen . . .
Surinaemſche . . .
Martinique . . .
St. Domingoſche . . .
Grenada . . . .
Oostindiſche of *Java* . .
In Gonje, 1 ℔ uitflag . .
In Peperdoek, idem . .
Ook word dikwijls verkogt op Comp. Conditien, in Bankgeld,
Mochaſe Koffij . . .

Komkommerzaed, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Koningsgeel, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Kogels, 't ſchippond van 300 ℔ . .
Koolzaed, 't Last . . . .
Koper, ruw, . 100 ℔ . . .
Bladkoper —— . . .
Roodſchroot —— . . .
Geel dito —— . . .
De Vaten worden getarreert.
Kopere Bekkens . . 100 ℔ .
Ketels van *Aken* en *Namen* —— .
Koperdraed, 100 ℔ . . . .
Koperrood, *Engelsch*, 100 ℔ . . .
Goslaers —— . . .
Wit —— . . .
Kreeftsbekjes, 't ℔ . . . .
Worden geſtort en getarreert.

Kreefts-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
	6 per Cent.		
6 ſt.			
6 a 6½ ſt			
5 a 5¾ ſt.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
5¾ a 6¼ ſt.			
8 a 8⅜ ſt.			
———	17 ℔ per bael	———	1 per Cent.
———	10 ℔.		
15 a 16 ſt.	25 ℔ per bael	———	1 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
20 a 25 ſt.	———	———	2 per Cent.
f 12 a 13	———	———	2 per Cent.
ℒ vlaems.			
f 50 a 55			
f 60 a 65			
f 50			
f 40	———	———	1, 2, of 3 per Cent.
f 66⅔	———	———	1 per Cent.
f 59 a 61	———	———	1 per Cent.
f 55 tot 80.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
78 a 80 ſt	10 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 5	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 26¼ a 28.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.

K.

Kreeftsoogen, 't ℔ . . . .
Worden geſtort en getarreerd.
Kraensoogen, 100 ℔ . . . .
Worden geſtort en getarreert.

L.

Lakens, *Hollandſche*. ¾ en ⅞ bij de El . .
Bij partij verkoopende word gekort van een Laken lang 40 El, 1 El per ſtuk; 30 El, ½ El, met rabat.
Engelſche, op 3 Maenden . .
Lapes Hïacinth. Lazali. Rubin. 't ℔ . .
Lakmoes, *Engelsch*, blaeuw, bij 't Vaetje. .
Labberdaen, bij 't Last van 12 Ton . .
Laurierbeſſen, 100 ℔ . . . .
Lattoen, zwart, gevouwen 100 ℔ . .
Leder, *Spaensch*, . 't ℔ . . .
Inlandsch Kamoes — . . .
Zool, gelooide *Inlandſche*,
Twiffelaers van 13 a 24 ℔ ijder .
Ruggen of afgeſneden dito van 18 a 24 ℔ .
Weſtindiſche dito van 20 a 28 ℔ . .
Kalfleder of *Inlandſche* Zuigers van 18 a 80 ℔, dozijn . . .
Dito wit, 't dozijn . . .
Koeijenleder, graeuw bereid, 't ℔ .
Turkſchleder, 't ℔ . . .
Limoenen, gezouten, in Oxhoofden . .
Linnen, naer qualiteit, bij de Ellen tot ſtuivers of bij het Stuk in guldens, Courant .
Lootſuiker, of Sacharam Saturni 't ℔ . .
Word geſtort en getarreert.

Lindt,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	——	1 per Cent	2 per Cent.
f . . .	——	——	2 per Cent.
f . . .	——	——	2 per Cent.
f . . .	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f 30 a 31	——	——	2 per Cent.
ℒ 22 vls.	——	——	1 per Cent.
f . . .	6 ℔ p. vaetje	2 per Cent.	2 per Cent.
f 70 a 75	——	——	1 per Cent.
28 a 34 ſt. 40 ſt.	——	2 per Cent.	1 per Cent.
11 a 12 ſt.	——	2 per Cent.	1 per Cent.
12 ſt.	——	——	1 per Cent.
10½ a 11 ſt.	——	2 per Cent	1 per Cent.
16 a 19 ſt.	zond. kort.		
f 12 a 15.	——	——	1 per Cent.
10 ſt.	zond. kort		
26 a 50 ſt.	——	2 per Cent	1 per Cent.
f 22	——	——	1 per Cent.
——	——	——	1 of 2 perCt.
ſt.	——	——	2 per Cent.

L.

Lindt, 3 en 4 draets, 100 ℔ . . .
Loodt, *Engelsch*, ——— . . .
Loodtwit . ——— . . .
De Tarra ſtaat op de Vaten.
Lijm, *Engelſche*, 100 ℔ . . . .
De Vaten worden getarreert.
Inlandſche, 100 ℔ . . .
Lijnolij, de Aem . . . . .
Lijnzaed, Slag . . . . .
Rigaes, de Ton van 5 ſchepels .
Koningsbergsch . . .
Lijnzaed, Zaei, als voren . . .
Lijnkoeken, 100 ſtuks . . .
Lijwaten (*Oostindiſche* Catoenen) zoo wit, gedrukt als geſchildert, worden bij partij, in Bankgeld het Stuk verkogt, tot een zeker getal guldens ieder, als nader op de Lijst van de Verkooping der Oostindiſche Maatſchappije blijkt.

M.

Manufacturen (wolle) worden of bij 't Stuk, of bij de El verkogt, men korting van .
Matten, *Muscoviſche*, en Mattenzakken per 100 ſtuks . . . . . .
Manna 't ℔ . . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Mastix, 't ℔ . . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Mastelijn, het Last . . . .
Menie, aen de Waeg getart, 100 ℔ . .
Meekrappen, 100 ℔ . . . . .
Fijne . . . . .
Onberoofde . . .

Mee-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f 8½ a 9			1 per Cent.
28 a 31 ß			1 a 2 pCt.
f 9 a 11.			2 per Cent.
f 31		2 per Cent	2 per Cent.
f 25			2 per Cent.
f 32			1 per Cent.
f 7½ a 8			1 per Cent.
f 7½ a 8¼			
f . . .			1 per Cent.
f . . .			1 per Cent.
			2 per Cent.
	2 per Cent. rottebeten.		1 per Cent.
14 a 20 ft.		2 per Cent.	1 per Cent.
34 a 36 ft.		2 per Cent.	1 per Cent.
ggl. f 9½ a 9¾			2 per Cent.
	laet op de		2 per Cent.
f 52 a 70	Vaten.		
f 36 a 45			

M.

Meekrappen, Gemeene . . . .
Mulle . . . .
Mout, bij 't Last . . . . .
Muscus, het Once . . . . .
Myrrhe, het ℔ . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Moernagelen of Antophil. 't ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.
Marcaſit, 100 ℔ . . . . .
Word geſtort en getarreert.
Menſchenvleesch of Mumia Vera, 't ℔ . .
Word geſtort en getarreert.
Muscuszaad, 't ℔ . . . . .
Word geſtort en getarreert.

N.

Nagelen, 't ℔ Banco . . .
De Tarra ſtaet op de Kwardeelen.
Nagelhout 't ℔ . . . .
Notenmuscaet 't ℔ Banco . . .
De Tarra ſtaet op de Kwardeelen.
Nieswortel, 100 ℔ . . . . .
Word geſtort en getarreert.

O.

Oly, van Droogerijen en Specerijen, zijn in Vleſſen of Potten, die getarreert worden.

Amandel Oly
Anijs —
Citroen — } het ℔ . . .
Jenever —
Oranje —

Oly,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f 16 a 31			
f 4 a 12 ggl.			
f 7 a 9	———	———	1 per Cent.
20 a 70 ſt.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ſt.	———	———	2 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
65 ſt.	———	1 per Cent.	1 per Cent.
$7\frac{1}{2}$ ſt.	10 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
75 ſt.	———	———	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt. *f* . . . *f* . . . ſt. *f* . . .	———	1 per Cent.	2 per Cent.

O.

Oly, Nagel . . . }
Rosmarijn . . } het ℔ .
Notemuscaet Oly geperst }
dito . . afgedropen }
Caneel . Oly }
Lavendel — } het Once . .
Fouly . — }
Rhodeshout — }
Vitriool . — 't ℔ . . .
De Tarra ſtaet op de Vleſſen.
Laurier Oly, 100 ℔ . . .
Oly, van Olijven, 't Vat van 717 Mingelen.
Genuaſche . . . . .
Majorkſche . . . .
Portugaelſche . . . .
Poulſche . . . . .
Sivielſche . . . . .
Oly, Slagoly bij de Aem
Raepoly . . . . .
Lijnoly . . . . .
Hennepoly . . . . .
Olyphantstanden, 't ℔, naer dat ze zwaer zijn
Opium, 't ℔ . . . . .
Orliaen, in Bollen, 't ℔ . . . .
Orſeille, 100 ℔ . . . .
De Vaten worden geſtort en getart
Oranjeſchillen, 100 ℔ . . . .
Oſſenvleesch, *Ierſch*, de Ton . . .

Paer-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . . ſt.			
f . . . ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . . ſt.			
f . . . ſt.			
ſt.	———	———	1 per Cent.
f . . . ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ℒ 95			
ℒ 72			
ℒ 71 vls.	———	———	1 per Cent.
ℒ 74			
ℒ			
f 42			
f 32			
f 36			
8	———	———	2 per Cent.
f 6	———	2 per Cent.	1 per Cent.
10 ſt.	2 per Cent.	———	2 per Cent.
	4pCt.Biezen		
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	8 a 14 ℔ per Bael.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 26	———	———	1 per Cent.

P.

Paerdeboonen, 't Last . . . .
Paerdenhair, *Muscovisch*, . . 100 ℔ .
Langhaeir en Maenhaeir — .
Van dezen Lande . — .
Paerlen, de groote bij 't Stuk of bij de Snoer, en de Prijs regelt zich naer de groottens en fraeiheid.
Stamppaerlen, *Oriantalsche*, het Once -
Oriental. . ——— -
Schotsche Paerlen . . ——— -
Paerl d'Amourtchelpen, van 1 tot 2 ℔. het Stuk -
Papier, bij de Riem, tot zoo veel Stuivers of guldens ieder, na dat het zelve wit, groot of klein, ook zwaer of ligt is.
Pastel, *Fransche*, de Bael . .
Spaensche ——— . . . .
Pennen, zie *Schagten*.
Peper, bruine, 't ℔ Brutto . . .
Witte ——— . . .
Spaensche, 100 ℔ . .
Lange, 't ℔ . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Piment, 100 ℔ . . . . .
De Vaten worden geflort en getart.
Pek, 't Last van 13 Tonnen . . .
Planken van *Christiania*, 't groot hondert van 126 stuks . .
van *Corwijck* van 132 —— . .
Noordsche . . 132 —— . .
Westerwijck . . 124 —— . .
Potasch, *Hungaryssche* en *Oosts*, 100 ℔ . .
Van deze word 18 Maenden Rabat gerekent.
Russche . . . .
De Oxhoofden worden getarreert en men rekent geen 16 Maend. Rabat.
Pot-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ℒ 18 vl.			
f . . .	6 per Cent.	2 per Cent	1 per Cent.
f . . .	6 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	1 per Cent.
	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
ſt.	———	———	1 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f 9½	———	———	2 per Cent.
f . . .			
23 ß	5 ℔ p. Bael.		
24 ß	3 ℔ p. Bael.		
f . . .	8 a 10 ℔.	2 per Cent.	2 per Cent.
18 ſt.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
f 28	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ℒ vlaems.	———	———	1 per Cent.
f 41¾			
f 58	———	———	1 per Cent.
f 65			
f 60			
ß	8 per Cent.	2 per Cent.	8 per Cent.
ß	———	2 per Cent	1 per Cent.

P.

Potasch, Weedasch . . . .
Van deze rekent men 18 Maenden Rabat.
Potlood, Heel, 100 ℔ . . .
Gemalen—— . . .
Puimſteen . . 100 ℔ . .
Pruimen, Lange *Franſche*, —— . .
Ronde, *Duitſche*, —— . .
Prumellen, in Kasjes . —— . .
in Doosjes . —— . .
Pruimedanten, in Kasjes . . .
De Tarra ſtaat op de Kasjes.
Pijpen, Tabaks, bij 't gros van 12 dozijn . .

Q.

Quikzilver, het ℔ Banco . . .
Word met het leder gewogen zonder eenige korting.
Quina Quina, 't ℔ . . . .
De Kisten worden aen de Waeg getarreert.

R.

Raepolij, zie *Oly*.
Raepzaet, het Last. . . . .
Raepkoeken, 1000 ſtuks . . . .
Radix China, 't ℔ . . . .
Raffinade, zie *Suiker*.
Rhaponſii, 't ℔ . . . . .
Word geſtort en getart.
Rhabarber, 't ℔
Levantſche . . .
Muscoviſche . . .
Word aen de Waeg getarreert.

Ro-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ß	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
f 7	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 8	———	———	2 per Cent.
f 2½ a 8	———	2 per Cent.	2 per Cent.
18 ß	18 per Cent.	2 per Cent	1 per Cent.
f . . .	10 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	20 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 40	18 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
———	———	2 ß uitflag	2 per Cent.
15 a 28 ft.	———	———	1 per Cent.
34 ft.			
36 a 54 ft.	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ℒ Vls.	———	———	1 per Cent.
———	———	———	1 per Cent.
———	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ft.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f 12 a 30	———	2 per Cent.	1 per Cent.
f 11 a 12	———	2 per Cent.	1 per Cent.

R.

Rocou, zie *Orliaen.*
Rogge, 't Last . . . . .
Rozemarin, de 100 ℔ . . . .

Rozijnen, lange, de 100 ℔. . . .
Smirns, ——— . . .
Rottekruit of Arſenicum, de 100 ℔. . .
Gemalen, ——— . .
De Tarra ſtaat op de Vaten.
Rijst, de 100 ℔.
Carolina . . . . .
Milaneesch . . . .
De Vaten worden getarreert.

S.

Saeijen, Armijn, bij 't ſtuk.
4 Loots van 13 ℔ . . .
3 —— —— 13 ℔ . . .
3 —— —— $12\frac{3}{4}$ ℔ . . .
3 —— ordinair . . .
1 —— . . . .
Engelſche, gemengelde, 't ſtuk . .
witte, ——— . .
witte, *Leidſche* Heeren, ——— . .
Overkijkers Kroonen . .
Vervallen . . .
3 Loots . . . .
2 Loots . . .
1 Loots . . . .
Naturellen . . .
5 Loots . . . .
4 Loots . . .

Sa-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ggl.			
f . . .	60 ℔ per Cabas.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 18½	12 per Cent.	4 ℔ uitflag	2 per Cent.
f 16	14 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 9¾	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 13½	———	2 per Cent.	2 per Cent.
46 ß 32 ß	———	2 per Cent.	2 per Cent.
in ß.	———	———	2 per Cent.
f . .			
f . .	———	———	2 per Cent.
in ß.	———	———	2 per Cent.

S.

Sabadilleos, 't ℔ . . . . . .
Word geſtort en getarreert.
Saffloers, *Duitſche*, 't ℔ . . . . .
Turkſche, 't ℔ . . . .
Saffraen, *Gatinois*, 't ℔ . . . . .
Oranje, 't ℔ . . . . .
Spaenſche, 't ℔ . . . .
De Tarra is 1 ℔ van een Zak boven 30 ℔, en ¾ ℔ van een Zak van 25 ℔.
Sal Armoniacq, 't ℔ . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Gemmæ, de 100 ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Sandrac, de 100 ℔ . . . .
dito uitgezogt, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Salpeter, *Oostindiſche*, in Banco, de 100 ℔ . .
De Tarra ſtaet op de Vaten.
Is aen Rafactie onderhevig.
Salſa Parilla, 't ℔ . . . . .
Liſſabonſche, in pakken . . .
Sago, 't ℔ . . . . . .
Word geſtort en getarreerd.
Sap van Zoethout. Zie Drop.
Satijnen, *Oostindiſche*, zoo wel effene als gebloemde, het ſtuk . . . . .
Italiaenſche, de El . . . .
Met 18 maenden Rabat.
Scamoni, 't ℔ . . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Schagten, het 1000 . . . . .
Schrijfpennen, het 100 . . . . .
Seuoar, het ℔ . . . . .
Word geſtort en getarreert.

Se-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.	——	1 per Cent.	2 per Cent.
11 a 12 ſt. 6½ a 7 ſt.	3 per Cent.	2 p. Cent.	2 per Cent.
f . .	——	2 per Cent.	1 per Cent.
ſt.	——	2 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	——	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . . ſt.	——	1 p. Cent.	2 per Cent.
f 36	——	——	1 per Cent.
ſt.	——	2 per Cent.	1 per Cent.
——	8 per Cent.		
ſt.	——	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	——	——	1 per Cent.
ß	——	——	1 per Cent.
f . . .	——	2 per Cent.	1 per Cent.
12 a 80 ſt.	——	——	2 per Cent.
8 a 40 ſt.	——	——	1 per Cent.
ſt.	——	1 per Cent.	2 per Cent.

S.

Sedoar Zaed, 't ℔ . . . .
Word aen de Waeg getarreert.
Senebladen, 't ℔ . . . . .
In Vaten word geſtort en getarreert.
Sek Wijn, 't Vat . . . .
Seruis, de 100 ℔ . . . .
De Tarra ſtaet op de Vaetjes.
Slangenkoekjes, hier te Land gemaekt, 't ℔ .
Snuiftabak, in Ceroenen, 't ℔ . . .
van Balen in dubbelde emballagie .
in enkelde ——— .
in Vaten . . . .

Souda, de 100 ℔ . . . . .
Spaenſche Vliegen, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Sperma Ceti, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Spica Celtica, 100 ℔ . . . .
Nardi, 't ℔ . . . .
Beide geſtort en getarreert.
Sponſen, 't ℔ . . . . .
in ſtukken en brokken, de 100 ℔ .
De Tarra word tuſſchen Kooper en Verkooper geregelt.
Spaensch groen, 't ℔ . . . .
Spiouter, de 100 ℔ . . . .
Spijkers, naer caliber, de 100 ℔ . .
Stael, *Dantziger*, 't vaetje circa 102 ℔ . .
Zweedsch, ——— — ——— . .
Stiermarks, de bos 116 ℔ . . .
Stamp Paerlen. Zie Paerlen.
Stokvisch, de 100 ℔ . . .
Stom, 't vat . . . . .

Stijf-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	14 per Cent in Balen.	2 per Cent.	1 per Cent.
ℒ vlaems.	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	1 per Cent.
ſt.	———	———	2 per Cent.
———	———	2 per Cent.	2 per Cent.
———	8 ℔.		
———	4 ℔.		
f . . .	naer de grootte.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 9½.	4 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	1 per Cent.
ſt. *f* . . .	———	1 per Cent.	2 per Cent.
14 a 28 ſt.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 26 a 28	———	———	2 per Cent.
f 10 a *f* 70	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 a 2 pCt.
f 9 a 10	———	———	1 a 2 pCt.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	1 per Cent.
ℒ vls.	———	———	1 per Cent.

S.

Stijffel, de 100 ℔ . . . .
De Tarra ſtaet op de Vaten.
Succade 't ℔ . . . . .
Sumacq, *Port a Portſche*, de 100 ℔ . .
Suiker ruwe, 't ℔ . . . .
Franſche, als *Martinique*, *St. Domingo*, en *St. Croix*, *St. Jan*, *St. Thomas* } Eerst 2 per Ct. uitſlag van 't Bruto gewigt, daer na de Tarra
De Tarra is van de Vaten van 510 ℔ en daer boven . . 18 per Cent.
Van Kwartjes boven 256 ℔, 18 per Cent.
Daer onder wegende, ieder Vat . 45 ℔.
Tiersjes van 356 tot 508 ℔, . 90 ℔.
Engelſche, als *Antigua*, *Barbados*, *Jamaica* enz. 't ℔ . . .
De Tarra is van Vaten van 950 ℔ en zwaarder . . 16 per Cent.
Minder wegende . 150 ℔ per Vat.
Tiersjes van 700 tot 825 ℔ 18 per Cent,
Minder wegende . 126 ℔ per Tiersje.
Kwartjes, van 450 tot 575 ℔ 18 per Cent.
Minder wegende . 80 ℔ per Kwartje.
Octaefjes van 250 tot 325 ℔ 18 per Cent.
Minder wegende . 45 ℔ per Fustje.
Ruwe *Surinaemſche* en *Berbice*, eerst 2 per Cent uitſlag van 't bruto gewigt, daer na de Tarra . . .
De Tarra is van Vaten boven 612 ℔ 20 per Ct.
daer onder, per Vat . 120 ℔.
Demerary en *Iſequebo*, in alles als de *Surinaemſche*
Een half Vat . . .

Sui-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f 14	———	———	2 per Cent.
ſt.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
14 a 18 ß.	4 per Cent.	———	2 per Cent.
ß			
———	———	———	2 per Cent.
ß.	———	2 per Cent. uitſlag.	2 per Cent.
———	———	———	2 per Cent.
———	60 ℔.		

S.

Suiker, *Braſiliaenſche*, *Moscovados*, } 2 per Cent uitſlag.
Van Kisten boven 7 voet lang . .
onder 7 voet lang . .
halve Kisten boven 550 ℔ . .
350 tot 550 ℔ . .
kwart Kisten 200 a 350 ℔ . .

daer onder . . . .
Oostindiſche, 't ℔ . . .
Van de *Kanaſers* is de Tarra van ieder.
Op de *Kaſen* ſtaet de Tarra.
Gemaekte Broodſuikers, 't ℔ . .
De Vaten moeten door de Koopers aen de Raffinadeurs gezonden worden, die dezelve eerst weegt. Er word op Rekening geſteld ½ papier.
In graeuw papier zijnde kort men maer 2 per Cent.
Candij 't ℔ . . . .
De Kistjes word eerst getarreert, van het bruto gewigt afgetrokken.
Swavel, ruuw, de 100 ℔ . . . .
geraffineert de 100 ℔ . .
De Vaten worden aen de Waeg getarreert.
Syroop, Candijſyroop, 't ℔ . . .
De Kooper moet de Vaten zenden, die voor het vullen worden getarreert.
Bruine of *Inlandſche*, de 100 ℔ .
Met de Fust is het als voren.
Franſche, de 100 ℔ . . .
Rochelſche, ——— . . .

Ta-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
——	——	——	2 per Cent.
——	240 ℔.		
——	190 ℔.		
——	190 ℔. per ½ Kist.		
——	120 ℔.		
——	80 ℔ per ¼ Kistje.		
——	60 ℔ —		
——	——	——	1 per Cent.
——	48 pond.		
——	——	2 per Cent.	1 per Cent.
——	——	——	2 per Cent.
f 5	——	2 per Cent.	1 per Cent
f 5¾	——	——	2 per Cent.
6 a 12 ß.	——	——	2 per Cent.
22 ß.	——	——	2 per Cent.
ß	12 per Cent.	2 per Cent. uitflag.	2 per Cent.
ß	10 per Cent		

T.

Tabak, in Bladen. Als:
Ukrainſche, *Duitſche* en *Virginiſche*.
Zijn aen Rafactie onderhevig, en worden uit de Vaten gedaen.
Inlandſche, de 100 ℔ . .
In Mandens . . . .

Ukrainen, in pakken . . .
in enkelde embalagie .
Braſil, in rollen, ieder rol in één wik . . . .
Varinas, in gefloten canasfers van 6 rollen in een canasfer, ieder canasfer een wik . . .
Een canasfer van 9 rollen .
Varinas, in gefloten pakken .
2 ℔ per rol voor bladen.
Varinas, in losſe rollen, 7 rollen in een can. 1 ℔ per can. ſtelen.
Portorico, in pakken, per rol .
losſe rollen . . .
Tabak in Carotten, worden uit het vat genomen in 3 wikken .
Taffetas. Zie Armozijnen van *Lucca*, en Zijde Lakens.
Talk, *Inlandſche* zoete, de 100 ℔ . .
De Tarra ſtaet op de Vaten.
Muscoviſche, *Oosterſche* en *Ierſche* . .
Tamarinde, de 100 ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Tarw, het last . . . . .
Tapijten, *Smirnſche*, bij de vierkante piek

Teer, bij 't Last van 13 Tonnen . . .

Ter-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .	30 ℔ per Mand.	3 per Cent ſtelen.	1 per Cent.
f . .		2 per Cent.	
	8 ℔ per Pak.	8 per Cent ſtelen.	1 per Cent.
	6 ℔ per Rol voor de huid	2 per Cent.	2 per Cent.
ſt. 't ℔.	14 ℔.	ſtelen 1 pond p. canaſſ. 2 per Ct. g. gewigt.	1 per Cent.
	18 ℔.		
	1 ℔ per Rol.	2 per Cent.	2 per Cent.
		2 per Cent.	1 per Cent.
		2 per Cent.	2 per Cent.
		2 per Cent.	2 per Cent.
		2 per Cent.	2 per Cent.
		1 per Cent.	1 per Cent.
	18 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
f . . .		1 per Cent.	1 per Cent.
ggl. 52 a ſt.	zonder eenige korting.		1 per Cent.
			1 per Cent.

T.

Terbentijn, *Venetiaenſche* en *Bourdeauxe*, de 100 ℔ . . . . . .
Bajoenſche . . . . .
Terbentijn Oly . . . . . .
Thee, bij 't ℔, in Bankgeld . . .
Geheele Kisten boven 400 ℔ . .
onder 400 ℔ . .
Halve Kisten boven 200 ℔ . .
onder 200 ℔ . .
Kwart Kistjes boven 100 ℔ .
onder 100 ℔ . .
Groote $\frac{1}{8}$ Kisten Bruto 70 ℔ . .
Kleine dito ——— 50 ℔ . .
$\frac{1}{16}$ Kistjes van 20 ℔ . .
van 16 ℔ . .
4 in een wik te wegen.

Van alle Hollandſche Thee gaet af 1 per Ct. prompte betaling, en Contant betaeld wordende, 1 per Cent extra.

Dog van Zweedſche, Deenſche of Franſche Thee, word gekort 2 per Cent, en Contant betalende $\frac{1}{2}$ per Cent extra.

Tin, *Engelsch* en *Hoogduitsch*, de 100 ℔ .
Oostindisch, als *Malax* en *Siam*, —— .
Touwwerk, 't Schippond van 300 ℔ .
Traen, van Spek, 1 quartdeel van 12 ſteekan.

Van ieder Fust word 1 Mengelen gekort voor goede maet.

Blanke, Robbe of Zeehonden, 't quarteel *Berger*, bij de ton duimſteeks wan .

Dog als men ze uit zee koopt, moet men de tonnen vol, of zoo als ze zijn, ontfangen.

Traen,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .	20 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
ß	20 a 22 pCt.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 15 ß ft.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
———	90 ℔. }	4 ℔ uitflag	
———	84 ℔. }		
———	60 ℔. }	2 ℔ uitflag.	
———	54 ℔. }		
———	30 ℔. }	1 ℔ uitflag.	
———	28 ℔. }		
———	24 ℔. }	1 ℔ uitflag.	
———	20 ℔. }		
———	9 ℔. }	1 ℔ uitflag.	
———	8 ℔. }		
f . . .			
f 38 a 40	———	———	1 a 2 pCt.
f . . .		1 per Cent.	1 per Cent.
f 50			
f 60 a 63	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.

T.

Traen, *Maesſluisſche*, in vaten of quarteelen van 12 ſtekan . . . . .
in tonnen of quarteelen van 6 ſtekan . . . . .
Tripten, Gebloemde bij de El . . .
Turkith, 't ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.
Turks Garen, als *Angora* en *Beglaſer* . .
Met 30 maenden Rabat, word met de Emballagie gewogen, zonder Tarra daer voor te genieten.

V.

Venusheir, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Veren, *Arabiſche* en *Oostindiſche*, 't ℔ . .
De Tarra ſtaet op de Zakken.
Vellen, Bonte, als:
Castors, 't ℔ . . .
Emballagie 2 ℔, touwen 1 ℔.
Zeehonden, 't ſtuk . . .
Kats, *Engelſche*, 't 100 van 104 ſtuks.
Indianſche, 't ℔ . .
Deenſche, 104 ſtuks . .
Bokken, de Deken van 10 ps. . .
Beerenhuiden 't ſtuk . . .
Hazenvellen, 't honderd a 104 ſtuks .
Vosſen . . . .
Inkhoornsvellen, 100 ſtuks . .
Vernis, 100 ℔ . . . .
Verkelzaed, 100 ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.

Vloo-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht	Prompte betaling.
f 66			
f 32½	———	———	1 per Cent.
36 a 40 ſt	———	———	3 per Cent.
ſt.	———	1 per Cent	2 per Cent.
§.			
ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
18 a ſt	———	1 ℔ uitſlag	1 per Cent.
25 a 30 ſt.	———	1 per Cent.	1 per Cent.
4 a 10 ſt.	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	2 per Cent.
7 a 7½ ſt.	———	———	1 per Cent.
f 70	———	———	1 per Cent.
f 10 a 12	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
f . . .	———	———	1 per Cent.
ſt	———	———	1 per Cent.
f 24 a 32	———	———	1 per Cent.
f 12	———	———	2 per Cent.
f . . .	———	1 per Cent.	2 per Cent.

V.

Vloozaed, 100 ℔ . . . .
De Vaten worden geſtort en getarreert.
in Balen . . . .
Vischlijm of Huizenblas, 't ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.
Vitriool, *Engelſche*, 100 ℔ . . .
de Cijpro, —— . . .
Witte, —— . . . .
Word alle geſtort en getarreert.
Vlas, Ongehekelt, bij 't Schippond van 300 ℔.
Riga, *Droyaner Rakitsker* . . .
Even als de Hennip, 1½ per Ct. van 't gewigt; ¾ a 1 per Ct. Rafactie. . .
Gehekelt . . . .
Bruin van 32 tot 64 ſtrengen, 't ℔ .
Wit —— —— —— . .
Vleesch, Gezouten, de Ton . . .
Vijgen, *Condaetſe*, in Vaetjes, de 100 ℔ .
in Matjes, —— . .
Smirnſche, in Kasjes, —— .

W.

Wasch, de 100 ℔.
Oostersch en *Poolsch* geel . .
Muscovisch . . .
Word uit de Vaten gedaan en net gewogen.
Inlandsch . . .
Van *Deventer* komende, is buiten fust in brooden, en word Contant betaeld.
Inlandſche Tonnen . .
Hamburger Tonnen . . .
Wit *Barbarijsch* . . .
Guineesch . .

Wasch,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .		1 per Cent.	2 per Cent.
	8 ℔.	1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
ſt.			
f . . .		1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .		2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .			
f 70			
			1 per Cent.
			1 per Cent.
7½ a 10 ſt.			
7 a 10 ſt.			
f 26			1 per Cent.
f 8	10 per Cent.	4 ℔ p. vaetje.	2 per Cent.
f 8½	10 per Cent.	1 ℔ p. matje.	2 per Cent.
f 20	14 per Cent.	2 per Cent.	2 per Cent.
f 96 a 98		1 per Cent	1 per Cent.
f 100		½ per Cent.	1 per Cent.
f 95 a 96		1½ per Cent.	1 per Cent.
	12 per Cent.	2 ℔.	1 per Cent.
	12 per Cent.	2 ℔.	1 per Cent.
		2 per Cent.	2 per Cent.
		2 per Cent.	2 per Cent.

W.

Wasch, wit Wasch en Waschligt, word netto gewogen . . . . .

Weedasschen, met 18 m: Rabat, 100 ℔ .

Casubsche, geloogde en harde blaeuw 't ℔ . . .

Elbinger, *Colberger* en *Stettijnse* blanke 't ℔ . . . .

Biertonnen, 't ℔, met 18 m. Rab.

Wierook, uitgezogte, 't ℔ . . .

in soorten, 100 ℔ . . .

In Vaten word gestort en getarreerd.

in Cabassen . . . .

Wolle, *Spaensche* Drapier, Banco, 't ℔ —.

met 21 maenden Rabat.

De soorten zijn, *Segovia*, super fijne. *Leonesa*, fijne. *Segovia* ordinaris. *Segovia de Puertos*. *Segovia de Burgos del Hospital*. *De Burgos* ordinaris. *Segoviana*. *De Los Rios*. *De Cavalleros*. *De Lombreros*. *Del Campo*. *Alberzijne*, fijne. Dito *Grand*. Dito *Petit*. *Estremenia*. *Floretton de Segovia*. Dito *ordinaris*. *Seguenca Sogoviana*. *Seguenca*. *Molina*. *Castilla*. *Quença*. *Campo*. *Casseres*. *Cabess. del Buei*. *Estremadura*. *Truxilla*. *Serena*.

Eerst word van 't Bruto gewigt afgetrokken zoo veel ℔ Rafactie per Bael, als door de Tarra-Meesters van Wolle word gegeven; daar na de Tarra van de Zakken of Embalagie, zijnde het gemiddelt gewigt van 2 Balen, die daartoe aen de Waeg getart. worden; vervolgens de 24 ℔ van 175 ℔; dan de 21 maenden Rabat, en 1 per Ct. prompte Betaling.

Zie hier hoe de Rekening van een Bael gewasschen Spaensche Wol word opgemaekt.

Een

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
22a24ſt. 1ſſ.			1½ per Cent.
ß			1 per Cent.
duiten.			1 per Cent.
duiten.			1 per Cent.
	10 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
ſt.		1 per Cent.	2 per Cent.
f . . .		2 per Cent.	2 per Cent.
ſt.	8 a 10 per Ct.		

W.

Een Bael wegende Bruto 300 ℔, 6 ℔ rafactie } meer o
20 ℔, 14 ℔ tarra. } min.

280 ℔.
Af 24 ℔ per 175 ℔ 38

netto 242 ℔ a 20 ſt. *f* 242 : -
Af 21 maenden Rabat . . *f* 29 : 14

f 212 : 6
Af 1 per Cent . *f* 2 : 2
½ Waeggeld . *f* - : 10
Tarreerloon . *f* - : 10
3 : 2

Banco *f* 209 : 4

Seville, *Andaluſia*, *Mallaga*, *Navarra* Wolle, als voren.

Vigonje Wol, bij 't ℔, tot ſt. Kasgeld, 2 per Cent uitſlag, 14 a 20 ℔ Tarra per Ceroen, naer de grootte. . . . .

Portugaelſche, 't ℔ Banco . . .

De Rafactie word tuſſchen Kooper en Verkooper geregeld, ten overſtaen van den Makelaer, voords als van de *Spaenſche* Wolle, 21 m. Rabat.

Wolle *Spaenſche* Lammeren, Casgeld, 100 ℔. beſtaende in *Segovia*, *Soria Segoviana*, *Soria. Segovia* ongewaſſchen, *Molina*, *Castilla*, *Alberzijne*, *Navarra* . . . .

De overige Conditien zijn als die der Drapiers Wolle.

Italiaenſche Wolle, dezelfde Conditien als de *Portugaelſche*.

Portugaelſche Gewaſſchene, } 't ℔.
Vette, . } Casgeld.

Voorts als de gemelde *Portugaelſche*.

Wol-

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
			1 per Cent.
	14 per Cent	2 per Cent.	1 per Cent.
f . . .	14 per Cent.		

W.

Wolle, *Oosterſche*, als *Pommerſche*, *Stettijner*, *Thornſche*, *Dantzigſche*, *Pruisſiſche*, *Lunen-burger* en *Bremer* Scheerwolle . . .
Met 15 maenden Rabat.
Lammeren, in Courant geld, 't ℔ .
Duitſche, Contant geld, 100 ℔, met 15 maenden Rabat; als: *Pomerſche*. gemeene Kam en fijne Grijze, *Duitſche* en uitgebondene, *Mulbauzer* Peelwol, *Rijnſche*, *Wismarſche* . .
Carmenia, 't ℔ . . .
Bever, geſnedene Vette, Magere en Gekamde . . . .
Kameelshaeir. Zie Garen.
Konijnen Ruggenhaeir, het ℔ . .
Zijdenhaeir, —— . .
Hazen Ruggenhaeir, —— . .
Zijdenhaeir, —— . .
Wortelzaed, 't ℔ . . .
Word geſtort en getarreert.
Wormkruid, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Wouw, *Franſche*, de bos . . .
Wijnen, *Spaenſche*, *Franſche*, *Portugalſche* en anderen, bij 't Vat van 4 Oxhoofden, 2 Pijpen of booten . . . .
Wijnſteen 100 ℔ . . .
Word aen de Waeg getarreert.

Y.

Yzer, als *Zweedsch* grof, gemeen, fijn *Orgronts*, *Spaansch Luikſche* Roeden, 100 ℔ . .

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
f . . .	5 per Cent.	2 per Cent	1 per Cent.
ſt. .	5 per Cent.	2 per Cent	1 per Cent.
———	5 per Cent.	2 per Cent.	1 per Cent.
36 a 56 ſt.	3 per Ct. voor de binnenſte Zak.	2 per Cent.	1 per Cent.
f . .	5 per Cent.	———	1 per Cent.
f 5½ a 5¾.			
70 a 72 ſt.			
90 ſt.			
50 a 52 ſt.			
1 ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
. ſt.	———	1 per Cent.	2 per Cent.
18 a 20 ſt.	———	———	2 per Cent.
——— ℒ Vls.	———	———	1 per Cent.
f 15 a 24	———	2 per Cent	2 per Cent.
f 8 a 9	———	———	2 per Cent.

Y.

Yzerdraed, No. 0. half 1. de Ring .
Kaerdendraed, No. 0. half 1, de Ring .
Potten, 100 ℔ .
Gemaekt Yzerwerk, 't ℔ . . .
ook bij 't ſtuk . .

Z.

Zeep, *Alicantſche*, 100 ℔ . . .
Genuaſche . . . .
Marſeillaenſche . . .
Van beide laetſte 2 ℔ Tarra meer als 'er op de Kaſſen ſtaet.
Amſterdamſche of *Inlandſche*, de Ton.
Zeilgaren, de 4 Boſſen . . .
Zee Uijen, 't ℔ . . . .
Word geſtort en getarreert.
Zilverdraed, 6 Marks, 't ℔ . .
7 Marks, — . .
Zilver, in Baren, 't mark fijn, Banco van 11 penn. . . . . .
Zout, 't hondert van 404 Maten . .
Zwartſel, in Tonnetjes.
heele en halve Gedempte, 't Tonnetje
kwart dito, groote en ordinaire, 100 ſtuks.
kleine Tonnetjes
Doosjes . .
Zijde, *Italiaenſche*, met 33 maenden Rabat, bij 't ℔ Antwerpſch gewigt, met 4 per Cent Augmentatie tot Amſterdamſch gewicht gebragt, 't ℔ . . . .
Zijde, van de *Oostindiſche* Compagnie, bij 't ℔, Antwerpſch gewicht, met 4 per Cent Augmentatie tot Amſterdamſch gebragt, Contant in Banco, zonder Rabat . . .

Zijde,

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
37 a 46 ſt.	———	———	2 per Cent.
30 a 38 ſt.	———	———	2 per Cent.
f 6 a 6½.	———	———	1 per Cent.
ſt.	———	———	1 per Cent.
f . . .	30 ℔ per Kas.	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 22	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f . . .			
f . . .			
ſt.	———	2 per Cent.	2 per Cent.
f 27	} ———	———	2 per Cent.
f 28			
f . . .			
ℒ vlaems.	———	———	1 per Cent.
7 a 20 ſt.	———	———	1 per Cent.
f 20 a 9¾.	———	———	1 per Cent.
32 ſt.	———	———	1 per Cent.
15 a 16 ſt.	———	———	1 per Cent.
ß	5 ℔ p. Bael.	———	1 per Cent.
———	1½ ℔ p. Zak.		

Z.

Zijde, *Chineesche*, word zonder Zak gewogen.
Levantsche, word gewogen in haer binnenste emballagie, zonder touwen, met 4 per Cent Tarra, 33 m. Rabat, 1 per Cent goed Gewicht, 1 per Cent prompte Betaling in Casgeldt.

Zijden, Lakens, bij de El. 18 m. Rabat .
Lampfers. Zie Floers.
Stoffen, *Oostindische*. 't ſtuk in Bank-of Courant geld, naer waerde.

Prijs.	Tarra.	Goed gewicht.	Prompte betaling.
ß.			

HF
3620
A5L429
1801
deel 1

Le Moine de l'Espine, Jacques
De koophandel van
Amsterdam 10. druk

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY